

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

FRA

SLÆGTSFORENINGEN BARFOED-BARFOD.

1—10.

INDHOLD:

	Side
Da Barfoederne blev adlede. En Familietradition. Ved Fr. Birkedal-Barfod	1
Professor Christen Thomsen Barfoed. Ved L. F. la Cour	3
Professor Christen Thomsen Barfoed og Slægten Barfoeds Adelskab. Ved Knud V. Barfoed.....	6
En berejst dansk Farmaceut [ø: Knud Barfoed]. Ved E. Dam (†) .	9
De to Navnebrødre. Ved Fr. Birkedal-Barfod	16
Nogle Træk af Admiral Barfods Liv. Ved L. F. la Cour	17, 33
Smaa Minder om og af Fr. Barfod. Ved L. F. la Cour.....	21
Foreningsmeddelelser.....	29
En lille Spøg. Ved la C.....	31
Af Thomas Barfoeds Dagbog. Ved Helga Borch, f. Barfoed	44
En Tak.....	48
Fra Lyngby-Albøge til Fakse. Uddrag af Provst H. P. Barfoeds Breve til hans Hustru 1823. Ved L. F. la Cour.....	49
Fra de gamles Kreds.....	65
Fra det sidste Aar [ø: 1926].....	66
Et lille Minde om min ældste Broder. Ved Fr. Birkedal-Barfod ...	67
Christine [Charlotte] Guldberg 1777--1826 Ved L. F. la Cour....	69
Tale ved Fru Barfoeds Jordefærd af M. F. G. Bøgh.....	73
To gamle Fødselsdagsbreve	78
Fr. Birkedal-Barfod. Af Thorkil Barfod	81
Fra Poul la Cours og Hulda Barfods Bryllup 4. April 1873	87
Sang skreven til Harald Barfoeds 50-aarige Jubilæum i Bogense 1892	88
Fader og Søn. Provst H. P. Barfoed og Fr. Barfod 89, 109, 125, 145, 165	165
Thomas Barfoed 1701--1743.....	101, 119
Agate la Cour, f. Barfod	106
Et lille Udsnit af Barfoed-Slægts Stamtavle.....	134
Christen Thomsen Barfoed 1736--1807	136
Saadan kan det gaa. En Familietradition.....	142
Af Slægtens Sangskat	143
Stiftsprovst Niels Barfoed 1696--1739	159
Et lille Digt. Af Fr. Barfod.....	164
Lidt om nogle af den yngre Linje. Af Fr. Barfods Manuskript ved la Cour	170
Sophie Margrethe Barfoed, f. Hempel. Digt af Carl Bagger	177
Forenings Virksomhed i de senere Aar	179

BILLEDER

	Side
Prof. Christen Thomsen Barfoed.....	4
Fr. Barfod og hans Hustru i deres Hjem i Allegade 4.....	21
Viceadmiral Barfod.....	35
Dr. med. H. P. B. Barfod.....	67
Pastor Fr. Birkedal Barfod.....	81
Fru Agate la Cour, f. Barfod.....	107

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 1

FEBRUAR

1924

Fra forskellige Sider er det Ønske fremsat, at Slægtsforeningen Barfoed-Barfod i tvangfri eller aarlige Hefter vilde udsende nogle Meddelelser om Slægten i Fortid og Nutid, og Bestyrelsen har nu fattet den Beslutning at gøre et Forsøg. Imidlertid beror det for en meget væsentlig Del paa den Tilslutning — økonomisk og litterært — som vi faar, om Forsøget kan fortsættes, men det er vor sikre Tro, at et saadant „Blad“ mere end noget andet kan bidrage til at vække og styrke Slægtsfølelsen — og i den Forvisning udsender vi dette Hefte. Maatte det nu lykkes til Glæde for Slægtsforeningens Medlemmer!

Da Barfoederne blev adlede.

En Familietradition.

Min Fader, Historikeren Frederik Barfod, har fortalt mig følgende om, hvorledes det skal være gaet til, at Barfod'erne blev adlede:

Christian d. I. var i bestandig Pengeforlegenhed; han bar jo Tilnavnet „den bundløse Taske“. Han skyldte alle og enhver Penge. Saaledes havde ogsaa Jens Barfoed laant ham en Del, som han ikke saa Udveje til at betale tilbage. Paa en af sine Rejser paa Gæsteri omkring i Landet, kom

han ogsaa til Ribe og skulde derfra til Jens Barfoed paa Sædinge Storgaarde. Under en Samtale i Ribe med Kanden Tyge Terkildsen beklagede han sig derover og udtalte, om ikke Hr. Tyge kunde give ham et Raad til at komme over denne Vanskelighed. Tyge foreslog da Kongen at ophøje Jens Barfoed i Adelstanden og paa den Maade faa Gælden slettet. Kongen gik ind derpaa.

Da han nogle Dage efter sad bænket hos Jens Barfoed, sagde Kongen: „Hør, Barfoed! jeg skylder Dig jo en Del Penge; men jeg kan ikke betale Dig nu. Men kunde vi ikke ordne det saaledes, at jeg giver Dig et Adelsbrev, og saa sletter Du Gælden“. Det gik Barfoed ind paa. Og Kongen sagde da: „Saa maa Du antage et nyt Navn og faa tegnet Dig et Vaaben“. Da gav Barfoed Kongen det stolte Svar: „Mit Navn er gammelt i Landet og kendt og agtet længe, før Deres Naades Slægt blev det. Er mit Navn ikke godt nok til Deres Adelskab, saa kan Deres Naade beholde Deres Adelskab, og jeg beholde mit Navn!“ Kongen maatte give efter. Og da Barfoed saa skulde lade sit Vaaben tegne, lod han sætte en bar Fod (egentlig et bart Ben) i Skjoldet.

Fader fortalte, at allerede under Dronning Margrethe var Barfoderne en agtet Slægt, som spillede en vis Rolle. Men Forbindelsen imellem disse Barfoeder og Barfoederne paa Sædinge Storgaarde kan ikke udredes.

Adelsbrevets Ordlyd er følgende:

Vi Kristian med Guds Naade Danmarks, Norges, Venders og Goters Konge, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst, gør vitterligt alle Mænd, som nu er og komme skal, at vi for vor elskelige Klerk og Tjeners Hr. Tyge Therkelsøn Kannik i Ribe Bøns Skyld saa og for Troskab og villig Tjeneste, som denne Brevviser Jens Barfoed i Sædinge, fornævnte Hr. Tyges Svoger, og hans rette ægte Børn og Afkom Os og Vore Arvinger og Efterkommere Konger i Danmark og Riget herefter troligen gøre og bevise maa, haver undt og givet og under og giver med dette Vort aabne Brev for^{de} Jens Barfod og hans rette ægte Børn og Afkom Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende udi

Vort Rige Danmark har, med Skjold og Hjelm til evig Tid, som er en bar Fod i et blaat Felt i Skjolden og to Bøffelhorn, hvide og blaa, overkors paa Hjelman, efterdi som her malet staar, dog vor og Kronens Rettighed uforsømmet paa Vort fri Bøndergods og Købstadgods; thi forbyde Vi alle i hvo de helst er eller være kunde og særdeles Fogder og Embedsmænd forskrevne Jens Barfod eller hans rette ægte Børn og Afkom derudi at hindre eller hindre lade, med Magt kvæle eller uforrette i nogen Maade under Vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro Hafniensi dominica Qvasimodogeniti anno Domini Millesimo qvadringentesimo qvinqvagesimo qvinto*).

Fr. B.-B.

Professor Christen Thomsen Barfoed.

Uden at vi ved denne Lejlighed skal prøve paa at give en Levnedstegning og Vurdering af den Mand, hvis Navn staar over disse Linjer, skal vi som Indledning til den følgende Fremstilling af Professor Barfoed og Slægten Barfoeds Adelskab meddele nogle enkelte Fakta vedrørende hans Liv.

Professor, Dr. med. & phil. Christen Thomsen Barfoed var født $16/6$ 1815 i Stege, hvor hans Fader, Erik Christian Barfoed, var Apoteker. Hans Moder hed Anna Cathrine Laurberg. Efter at Sønnen fra 1827 havde gaaet i Vordingborg Latinskole, blev han 1832 dimitteret til Universitetet, tog 1835 med enstemmig Laud farmaceutisk Eksamen og 4 Aar efter polyteknisk Eksamen i anvendt Naturvidenskab, ligeledes med Laud. Kort efter (i November 1839) drog han med offentlig Understøttelse paa en længere Udenlandsrejse, der strakte sig til Februar 1842 og bragte ham til Tyskland, Østrig og Frankrig, hvor han — særlig i Berlin, Wien og Paris — studerede Kemi og Mineralogi og satte sig ind i den nyere Spiritusfabrikation. Efter at være vendt hjem besvarede han et af Videnskabernes Selskab

*) Adelsbrevet er her trykt efter O. Nielsens Gengivelse i Danske Samlinger Første Bind S. 119.

udsat Prisspørgsmaal og vandt Præmien, var 1844—1846 Alumnus paa Borchs Kollegium og blev 1845 ansat som Docent (fra 1850 som konstitueret Lektor) i Kemi og Fysik ved Veterinærskolen. Da Veterinær- og Landbohøjskolen oprettedes ved Lov af $\frac{8}{3}$ 1856, blev Barfoed 1858 udnævnt til Lektor i Kemi og Farmaci ved den, og det blev hans Ære at lægge Grunden til det ypperlige kemiske Laboratorium, som findes der. Ikke mindre end 31 Aar beklædte han denne Plads, lige til $\frac{23}{8}$ 1887, da han tog sin Afsked.

Christen Thomsen Barfoed.

I sin lange Virketid paalagdes der ham adskillige betydningsfulde Hverv, som han alle røgtede med den største Omhu og Dygtighed.

1856 fik han Titel af Professor, 1865 blev han Medlem af det kgl. danske Videnskabernes Selskab, 1877 Dr. med. honoris causa ved Upsalas Universitets 400 Aars Jubilæum, 1879 Dr. phil. honoris causa ved Københavns Universitets 400 Aars Jubilæum og 1885 Æresmedlem af Danmarks Apotekerforening.

Om hans litterære Virksomhed skriver Direktør for Carlsberglaboratoriet R. Koefoed bl. a. saaledes i 2den Udgave af Salmonsens Konversationsleksikon:

„ . . . Foruden andre Værker udgav Barfoed en „Lærebog i den analytiske Kemi, Prøvemidlerne og den uorganiske kvalitative Analyse“, et Arbejde, der helt igennem bærer Vidnesbyrd om den Samvittighedsfuldhed i Arbejdet

og Grundighed i Undersøgelsen, som var karakteristisk for Barfoed. Senere udgav han „De organiske Stoffers kvalitative Analyse“, der ogsaa udkom i tysk Oversættelse 1881 og overalt fandt megen Anerkendelse, saa meget mere, som dette Værk er enestaaende i sin Slags. Endvidere har Barfoed offentliggjort flere betydelige og grundige videnskabelige Arbejder, der findes optagne i „Tidskrift for Fysik og Kemi“, samt i Videnskabernes Selskabs Oversigter. Barfoed var en fortrinlig Lærer, der i højeste Grad forstod at vinde sine Elevers Tillid og Hengivenhed, og fik Betydning ved, som god Ven af J. C. Jacobsen, at øve en ikke ringe Indflydelse ved Oprettelsen i 1876 af Carlsbergfondet og Carlsberg Laboratoriet, af hvis første Bestyrelse han var et virksomt Medlem lige til sin Død; i Fondets Direktion valgtes han til Formand efter J. N. Madvigs Død; i Laboratoriebestyrelsen fungerede han hele Tiden som Formand“.

Og Professor S. M. Jørgensen ender sin Skildring af Professor Barfoed i Biografisk Leksikon (I, 534) med disse Ord:

„Alle Barfoeds Arbejder bære Præget af den Grundighed, Paalidelighed og Samvittighedsfuldhed, som danner et af de væsentligste Grundtræk i hele hans Personlighed, og som ogsaa altid har udtrykt sig i hans lange, frugtbringende Lærergerning, hvorfor der maaske er faa Lærere, til hvem deres Elever har sluttet sig med større Tillid og Hengivenhed“.

1846 ægtede han Elise Petrine Hedvig Mathilde Viborg (f. 1817), Datter af Etatsraad, Forstander for den gamle Veterinærskole paa Christianshavn Erik Nissen Viborg. Deres Børn er Pastor emer. Erik Christian Nissen Barfoed (gift med Thora Læssøe) og Anna Catharina Barfoed.

^{30/4} 1889 døde Professor Barfoed i sit Hjem i Frederiksberg Alle Nr. 11.

Som et lille Minde om Professor Barfoed kunde her maaske hidsættes følgende:

Da Barfoed engang (af Fr. Barfod) blev opfordret til at nedskrive nogle Ord til min Haandskriftssamling, modtog jeg følgende for ham karakteristiske Linjer:

„Det er et af de store Fremskridt, som Chemien har gjort i vor Tid, at den har lært, ved en Synthese, hvor man gaaer ud fra Grundstoffer, at frembringe mange organiske Stoffer, hvis Dannelse før antoges at være den levende Organisme forbeholdt. Antallet af saadanne ad kemisk Vej frembragte Forbindelser er nu saa stort, at der er godt Haab om, at man engang vil naae til at danne alle Plante- og Dyrestoffer. Men hvad Chemikeren ingensinde vil naae til, er — at puste Liv i sine Frembringelser og at danne en levende Celle, var det endog den allersimpleste“.

Frederiksberg Alle, 16. Juni 1882.

C. Barfoed.

L. F. la Cour.

PROFESSOR CHRISTEN THOMSEN BARFOED OG SLÆGTEN BARFOED'S ADELSKAB.

Professor Barfoed gjorde i sin Tid Forsøg paa at faa Slægtens Adelskab anerkendt, men uden Resultat. Initiativet til dette Forsøg udgik fra en Fætter til Professoren, Skibsbygger Magnus Barfoed (en Søn af Præsten i Jorløse), som var gift med Thora Unmack, idet han vilde prøve at faa sine 6 Døttre indskrevne i Vallø. De blev dog alle gift: Nini med Provst Rasmussen i Jylland, Anna med Oberst Rohrdantz, Karen med Lektor Bøggild i Hilderød, Ellen med Gunnar Barfoed i Lyngby, Inger med Jan Jessen i København og Kirsten med Kunstmaler Halby. Skibsbyggeren havde nogle Gange talt med Historikeren Frederik Barfoed om dette samt med sin Nevø Pastor Barfoed, der den Gang havde en lille Datter (Ida Barfoed), men da Professor Barfoed hørte, at Sagen var taget op til alvorlig Undersøgelse, holdt han paa, at han som den ældste maatte foretage de fornødne Skridt, desuden var han godt kendt med afdøde Geheimeraad Rosenørn, som dengang, det maa have været 1883 eller 84, var Kurator for Vallø. Rosenørn oplyste, at Andragender af den Art skulde indsendes til „danske Selskab“, som afgav Erklæringer, og hvis Indstil-

linger i saadanne Tilfælde blev fulgt af Justitsministeriet. Geheimeraad Rosenørn foreslog forøvrigt i Samtalens Løb, hvis Selskabets Kendelse gik Slægten imod, da at gøre Skridt til at faa Professor Barfoeds eneste Datter tillagt en Rang, som vilde give hende Klosterret, eller ogsaa faa hende personligt adlet (hvilken af Delene er usikkert) paa Grundlag af Slægtens gamle Ret. Rosenørn vilde tage sig af et saadant Andragende og støtte det paa alle Maa-der, men hertil skal Barfoed have svaret: „Jeg søger ikke personlig Fordel, men kun min Slægts mulige Ret“.

Professor Barfoed henvendte sig saa til Dr. Bricka, som var knyttet til det føromtalte „danske Selskab“, og som han kendte personligt. Frøken Anna Barfoed har fortalt, hvorledes hendes Fader, da han kom hjem fra sit Besøg hos Dr. Bricka med et lille lunt Smil til hende sagde: „Se saa, nu haver vi spillet Pernillæ korte Frøkenstand, Bricka tog os ned fra en Hylde og forklarede mig, at vi duede ikke“. Sidst i det 16. Aarhundrede fik Adelen vedtaget en Forordning, som paabød, at fri Mand som ægtede ufri Kvinde mistede sit Adelskab. Denne Forordning stod i Kraft indtil Christian den 5.s Lov ophævede den, men da Slægten Barfoed i denne Tid havde været flere Gange gift med „ufri Kvinde“, vilde man sikkert nægte Slægtens Adel Anerkendelse. Efter dette foretog Professor Barfoed sig intet videre i Sagen.

Fra Frederik Barfods Haand findes der 2 Breve om denne Sag til Pastor emeritus Barfoed. Fr. Barfod mener ikke, at der kan være Tvivl om Nedstamningen fra Jens Barfoed til „Store Sæddinggaard“, og han meddeler en Stamtavle, samt skriver, at han intet ved om, at Adelskabet skulde være fradømt Barfoederne, men at de kun selv havde ladet det falde. Om Adelskabet i sig selv mener han ikke, at der er saa stort at prale af, idet han ser saaledes paa det, at Jens Barfoed kun blev adlet, fordi han var en Svoger til Kanniken Hr. Tyge Terkelsen i Ribe „for troskap og willige Thieneste o. s. v.“, og at Jens Barfoed i Lighed med saa mange andre paa den Tid adledes dels paa Gunst og dels paa Borg, og at hans Sønner ikke senere har haft Raad eller Evner til at hævde sig, men har

været „indlevede, sammenlevede og sammengiftede med Egnens Bønder“. Den Linie, der boede paa Sæddinggaard, har stadig brugt det adelige Vaaben, men de yngre Sønner (Sidelinierne) har kun anvendt Bomærker under deres Breve. Undtagelsesvis skrev Nikolaj Barfod, Stiftsprovst i Kristiania (1696—1739) sig de Barfoed, men han er ogsaa den eneste Barfoed, der i over 2-Hundrede Aar ved noget som helst Mærke har gjort Krav paa Adelskabet. Morsomt skriver Fr. Barfod herefter: „Hvorvidt derfor Lensgreven paa Tranekær, Ahlefeldt, havde Ret, da han for henvend et halvt Hundrede Aar siden vilde godtgøre mig, at jeg var Adelsmand (han drømte ikke om, at jeg kun var en Barfod paa Spindesiden) og, da jeg benægtede dette, forsikrede, at jeg kun behøvede at erklære Kongen, at jeg genoptog mit Adelskab for at være dette — hvor vidt, siger jeg, han heri havde Ret, skal jeg lade uafgjort, da jeg aldrig har spurgt derom. Sagtens skulde der dog vist følge en Stamtavle med Erklæringen, en paalidelig Stamtavle, og det er en saadan jeg for Deres Vedkommende (ikke for mit eget) skal meddele Dem“.

Af Stamtavlen er her kun noteret Navnene:

1. Jens Barfod til Sæddingegaard.
2. Knuth Jensøn Barfod eller Barfooth „Tingholder“.
3. Clautz Barfoett, synes at have ejet Sæddingegaard.
4. Lars eller Laurits Barfod, Ejer af Sædding-Storgaard.
5. Klaus Lauritsen Barfod, Præst.
6. Lavrits Klavsen Barfod, Præst.
7. Klavs Lavritsen Barfod, Provst.
8. Kristen Klavsen Barfod, Præst.
9. Tomas Kristensen Barfoed, Præst.
10. Kristen Thomsen Barfoed, Præst.
11. Erik Kristian Barfoed, Apoteker i Stege.
12. Kristen Thomsen Barfoed, Professor i Kemi.
13. Erik Kristian Nissen Barfoed, Præst.

At Professor Barfoed og Frederik Barfod kendte hinanden godt, fremgaar af Brevets Slutning:

„Deres Fader møder jeg stundom i Alleen (Frederiksberg Alle), og slaar da en Sludder af med ham. . . Deres

Fader har jeg kendt og været dus med siden 1834, saa vi kunde jo snart, vil Gud, holde vort halve Hundredeaars Jubilæum — noget som nødvendig maatte glemmes i vor jubilerende Tid“.

Levvel.

Deres ærbødigste
Fr. Barfod
en Søn af et Næstsyskendebarn til
Deres Faders Fader.

Det var fra de unge Aar i Apoteket i Stege, at de kendte hinanden, de kaldte hinanden for Fættre, skønt det netop var igennem Fr. Barfod, at Professoren fik at vide, at Slægten var delt i en Mands- og en Kvindelinie. Efter Professor Barfoeds Død kom Fr. Barfod i hans Enkes Hjem, og Frøken Anna Barfoed gengældte paa sin Moders Vegne disse Besøg, og kan tydelig huske, at der paa Væggen i Fr. Barfods Stue hang Billeder af Borgmester Hans Pedersen og hans Hustru f. Barfoed.¹⁾ I Aarene 1889—97 kom de ogsaa i Forbindelse med Fr. Barfods Søn, Præsten i Hjørlande, igennem Ovesens i Lyngø Præstegaard, og selv om dette ikke i særlig Grad vedrører Adelskabet, er det dog af Interesse, at opfriske de ældre Forbindelser, der har været imellem de to Slægtslinier, for ligesom her igennem at grundfæste et af vor Foreningsformaal.

Knud V. Barfoed.

En berejst dansk Farmaceut.²⁾

I November Maaned 1739 døde i Nyborg en overmaade virksom Mand, Kancelliraad Bernt Holmsted, der siden 1730 havde været Byens Borgmester og siden 1731 dens Apoteker; hans Enke, Dorte Marie Kryssing, beholdt Apoteket de følgende to og tyve Aar, indtil hun i Juni Termin 1761 „formedelst Alderdommens Tiltagelse“ overdrog det til Johan Baltasar Rieffestahl.

¹⁾ Disse er nu i Læge, Dr. med. H. P. B. Barfods Eje.

²⁾ Nedenstaaende Skildring er — med Udgiverens Billigelse — hen-

Apotekets Provisor var fra April 1741 Knud Barfoed af en bekendt endnu i Danmark blomstrende Slægt. Han havde nyttet sin Ungdom til at se sig om i Tyskland og Rusland, og om hans Oplevelser skal det følgende berette paa Grundlag af endnu eksisterende Papirer.

Knud Barfoed blev født i Fravde ved Odense den 3. April 1706; hans Forældre var Sognets Præst Kristian Klavsen Barfod og Karen Pedersdatter Winding; Moderen var Steddatter af den bekendte, en Gang rige, i Fattigdom døde, Apoteker i Odense Jakob Gottfried Becker; Slægtskabet med den ansete Apotekerfamilie Becker, til hvilken Jakob Gottfrieds Efterfølger i Odense, Peter v. Westen, ved sit Ægteskab med Beckers Datter Elisabet kom til at høre, har vel været bestemmende for den unge Barfoeds Livsstilling; da han var bleven fjorten Aar gammel, anbragtes han som Discipel paa Odense Apotek hos v. Westen; Læretiden strakte sig over syv Aar; men efter at denne var forbi, tilbragte han endnu tre Aar som Svend paa samme Apotek. Peter v. Westen var imidlertid død, og Sønnen Johan Kristoffer, havde overtaget Apoteket. Det blev da denne, der den 26. September 1731 paa Tysk udstedte for den femogtyveaarige Barfoed dennes første Vidnesbyrd, i hvilket han roses for hele sin Færd i det forløbne Tiaar; gerne havde v. Westen beholdt ham længere, men nu havde han sat sig for, at han vilde besøge fremmede Steder og øve sig videre i sin Profession. Apotekeren beder derfor alle sine Kolleger om at vise Testimoniets Ihænderhaver Velvilje og Befordring, hvilket baade v. Westen og Barfoed ved Lejlighed skal vide at gengælde.

Troligt nok har v. Westen bidraget til at vække sin unge Medhjælpers Rejselyst; han var selv i 1727 kommen hjem fra et Par Aars Færden i Udlandet, hvor han havde sluttet Venskab med Apoteker i Nykøbing paa Falster, Klaus Seidelin, som blev Barfoeds næste Principal.

tet fra Farmaceutisk Lommehaandbog 1909. Der er foretaget enkelte Ændringer og Udeladelser.

Som det fremgaar er Apoteker Knud Barfoed Broder til Thomas Kristensen Barfoed, fra hvem en Gren af Mandslinjen nedstammer, og Else Katrine Barfoed, fra hvem Spindelinen nedstammer.

Efter sin tiaarige Virksomhed i Fyns Hovedstad har Barfoed trængt til nogen Hvile. Præsten i Fravde var død Aaret efter Sønnens Fødsel, og Moderen havde ægtet Efterfølgeren i Præsteembedet. Barfoed begav sig til sin Broder, den lærde Præst Tomas Barfoed i Hasle ved Aarhus og laa der vakant i et halvt Aar. Ved Paasketid 1732 tiltraadte han sin Plads hos Seidelin i Nykøbing. Seidelin havde i Tyskland, Svejts, Frankrig og England tilbragt 6 lærerige Aar, delte mellem praktisk Arbejde i Apoteker og Studier; hos ham er Barfoeds Rejsetilbøjelighed sikkert yderligere bleven udviklet; efter et Aars Ophold i Nykøbing tog han Vejen over Landets Grænse forsynet med et paa Tysk affattet Vidnesbyrd om god Tjeneste.

Først drog Barfoed til den lille præjsiske By Tilse, hvor den kongelig privilegerede Apoteker Samuel Schultz 14. Juli 1734 bevidnede, at Monsieur Knud Barfoed havde tilbragt halvandet Aar i hans Officin og forholdt sig saaledes, at han havde haft „ein sattsahmes Vergnügen“ deraf. Fra 10. Oktober 1734 til 7. Juli 1739 gjorde Barfoed dernæst Tjeneste paa de kejserlige Apoteker i St. Petersborg og Moskwa. Han var først 4½ Aar i Overapoteket i den førstnævnte By; Dagen efter sin Ansættelse der aflagde han for Pastor Severin Ed paa, at han vilde overholde en lang Række Bestemmelser. Han lovede at være Hendes Majestæt, den allerdurchlauchtigste, stormægtigste Kejserinde og Storfrue Anna Ivanowna, Selvherskerinde over alle Russere og hendes Arvinger, en trofast, redelig og lydlig Tjener og Undersaat samt tage i Agt og forsvare af yderste Forstand, Kraft og Evne al den Hendes Majestæts høje Suverænitet tilkommende Magt, Vælde, Rettigheder og Prærogativer, som de da var indførte og i Fremtiden maatte blive forordnede; til dette FormaaIs Fremme skulde han ikke skaane sit Liv, om Nøden fordrede det. Han lovede at ville befordre Majestæts høje Interesse i alle Maader, saa vidt det stod til ham; mærkede han noget, der kunde skade Kejserinden, vilde han ikke alene søge at faa det opklaret, men ogsaa paa enhver Vis forhindre og afvende det; hvad der i Hendes Majestæts Tjeneste betroedes ham som Hemmelighed, vilde han holde skjult og ikke aabenbare for Nogen.

Han svor paa at ville respektere og adlyde sine Foresatte i alle rimelige Forhold og paa flittigt at ville undervise sine Underordnede og alvorligt formane dem til at gøre deres Pligt. Recepterne skulde dispenseres rigtigt efter deres Forskrift, Barfoed maatte ikke forandre noget i dem eller give quid pro quo uden først at spørge sin Principal eller Lægen derom; afdrivende og andre stærkt virkende Medikamenter, Venena, Mercurialia og Opiata maatte ikke afgives til mistænkelige Personer uden de Foresattes Vidende. In Summa havde den kejserlige Apotekermedhjælper at opføre og forholde sig overfor alle Apotekerkunstens Regler efter sin yderste Samvittighed, som det vel sømmede sig og anstod en redelig og trofast Tjener; til hver en Tid skulde han være flittig, ædru og beskeden og ikke af Egennytte, Ven-skab eller Argelist foretage sig noget imod sin Pligt og af-lagte Ed.

Da fire Aar var gaaet hen med Opfyldelsen af disse Pligter i St. Petersborg, modtog vor Landsmand den 8. November 1738 fra Kejsrerindens Livlæge, Præsident i det medicinske Kancelli og Fakultet, J. B. v. Fischer, Meddelelse om, at han efter Hendes Majestæts Ukas og Kancelliets Forordning og paa Grund af øjeblikkelig uomgængelig Nødvendighed i al Hurtighed skulde sendes til Overapoteket i Moskwa. Derfor havde han ufortøvet at fremskynde sin Rejse; sin Gage fra 1. Maj til 1. November 1738, 160 Rubler, kunde han faa udbetalt i det medicinske Kancelli efter Afdrag for Hospitalet med 79 Rubler og 20 Kopeker*); desuden vilde han faa 20 Rubler til sin Ekvipering og 5 Rubler og 11 Kopeker til Forspandspenge, ialt 104 Rubler og 31 Kopeker. Da han efter sin Kontrakt skulde blive i St. Petersborg indtil 1. Juli 1739, men nu af overordentlige Grunde blev sendt til Rigets gamle Hovedstad, kunde han til Gengæld melde sin Afgang fra Tjeneste tre Maaneder tidligere i det medicinske Kancelli; ved sin Ankomst til Moskwa skulde han paa bedste Maade iagttage sine Pligter i Overapoteket.

*) Det synes, som om Barfoed en Tid har gjort Tjeneste i General-landshospitalets Apotek i St. Petersborg.

To Dage efter at Fischers Ordre var udstedt, indsendte Barfoed, der i Rusland synes at have anlagt Navnet Kristian, undertiden ogsaa Kristoffer, til Kejserinden en Ansøgning, hvori han meddelte, at han til Betaling af sin Gæld og andre nødvendige Udgifter ikke kunde komme nogen Vej med den anviste Sum, hvorfor han bad om som Forskud at maatte faa udbetalt sin Gage for November og December og desuden sin Tilbagerejse til St. Petersborg godtgjort. Da han havde til Hensigt efter sin Kontrakts Udløb at rejse til Søs til Tyskland, anmodede han endvidere om Tilladelse til at rejse saa betids fra Moskwa, at han kunde være tilbage i Nevastaden henimod 1. Juli 1739 for at tiltræde Sørejsen i rette Tid.

Disse Ønsker har Barfoed formodentlig faaet opfyldt; i hvert Fald drog han i April 1739 tilbage til St. Petersborg medførende en i høj Grad rosende anbefaling fra den kejserlige Overapoteker Jakob Liebhold, der havde været hans Principal i St. Petersborg, men var bleven forflyttet til Moskwa i Februar 1735. Liebhold siger om Barfoed, at han havde vist sig vigilant og ufortrøden selv ved de vanskeligste Arbejder, hvorfor det var at ønske, at han endnu længere havde villet udføre sin trofaste Tjeneste i de kejserlige Apoteker.

Efter sin Tilbagekomst til St. Petersborg arbejdede Barfoed endnu et Par Maaneder i Generallandshospitalets Apotek, men søgte da og fik sin Afsked fra russisk Tjeneste i Juli 1739; han forøgede sin Samling af udmærkede Vidnesbyrd med et nyt, udstedt af det medicinske Kancelli, og tog saa til Tyskland, hvor han til Mikkelsdag 1739 kom i Plads hos Raadsapoteker Johan Jakob Kreig i den hannoveranske By Ultzen. Efter et Aars Ophold her fulgte han en Vokation til det højfyrsteligt privilegerede Hofapotek i Brunsvig, medens Krieg og Hofmedikus, Stadsfysikus, Dr. Joachim Frederich Danckwerts medgav ham Attest for, at hans Vandel i alle Maader havde været saaledes, at Stadens høje Raad og det ærlige Borgerskab var fuldkommen tilfreds dermed.

Barfoeds Ophold i Brunsvig blev ikke af lang Varighed. Denne Bys Hofapoteker skriver i sit Testimonium af

22. Marts 1741, at hans Svend havde ladet sig finde utrættelig i alle forekommende Laboribus tam Chymicis quam Galenicis, hvorfor han ogsaa var velfornøjet med ham. Der havde imidlertid nu vist sig en Lejlighed, ved hvilken Barfoed med Tiden kunde gøre sin Lykke, hvorfor Apotekeren vil meddele ham sit Afskedspas og ønske, at Gud vilde lade hans gode Forehavende nyde Fremgang i alle Maader.

Den Lejlighed, der havde vist sig, var Provisorpladsen i Nyborg, som han tiltraadte straks efter Hjemkomsten til Danmark og beklædte i de følgende tyve Aar.

Paa et løst Blad Papir, som er bevaret sammen med den statelige Række Testimonier, har Barfoed, som det synes, egenhændigt i Jegform ganske kort fortalt sit otteaarige Rejseliv; han beretter, hvorledes han kun forblev $\frac{1}{2}$ Aar i Brunsvig, da han efter Fru Kancelliraadinde Holmsteds Begæring maatte begive sig til sit Fædreland, siden hun behøvede ham til Provisor; med disse hans egne Ord slutter Optegnelsen: „denne condition tog jeg da imod til Paaske 1741 og forblev sammesteds indtil 1761 in Octobris —“, man venter næsten at kunne læse videre: „da jeg saligen hensov og blev nedsat i mit Begravelsessted i Vor Frue Kirke“; men den trofaste Tjener kom ikke længere end til Tankestregen, Døden satte et Punktum for hans Gerning paa Apoteket den 23. Oktober 1761. Han har saaledes fortsat sin Tjeneste hos Fru Holmsteds Efterfølger, medens Kancelliraadinden knapt en Maaned overlevede sin nidkære Provisor. Det kunde se ud, som om den gamle Kollega, der hin Oktoberdag bukkede under for den Fjende, mod hvis Overmagt baade Læger og Farmaceuter strider forgæves, paa sin Sotteseng har nedskrevet sit Levnedsløb til Underretning for Præsten, der skulde holde Ligtalen over ham.

Skifteretten indfandt sig paa Apoteket den samme Dag Barfoed var død og optog en Fortegnelse over hans to blaa Klædninger og hans brune Dragt, over en Del Kjoler, Veste, Benklæder, atten Par Hørlærreds Støvlekanoner*), to Par brune islandske Strømper, et Par nye, blaa Jyde-

*) Et Lærredsstykke i Støvlekraver. (Kalkars Ordbog i det ældre danske Sprog).

strømper, et Par nye Støvletter, tolv Par Fruentimmerhandsker, et brunt Raskes Forklæde, fire Parykker, en Messingkaarde med Gehæng, to Stokke, af hvilke den ene var af Spanskrør med Skildpaddes Knap og Sølvbeslag samt en brun Muffe med Sølvring. Til dette ret statelige personlige Udstyr sluttede sig Ridehandsker, Sporer, Sattel med Stigbøjler, Skabrak og Dækken samt to Par Brillor. Bogsamlingen bestod af nogle faa medicinske Værker og Opbyggelsesskrifter samt Niels Klims underjordiske Rejse paa Tysk.

Boets Værdi ansattes til 165 Rdl. 5 Mrk. 6 Sk. deri indbefattet 15 Rdl. i rede Penge; den Afdøde havde et Aars Løn tilgode. Efter Registreringen udsattes Skifteforretningen indtil videre, „for at det salig Menneskes Lintøj kunde blive rengjort og Auktionen berammet“; men siden blev intet videre foretaget; formodentlig har da en eller anden Slægtning indfundet sig og faaet Boet overdraget.

Hvis Barfoed har gjort sin Lykke ved at opnaa Provisorpladsen i Nyborg, har Lykken ikke bestaaet i Rigdom; men hans Oplevelser under saa fremmedartede og urolige Forhold, som de russiske Hovedstæder frembød i Anna Ivanownas korte Regeringstid, har vel givet Provisoren en Fylde af Minder at tære paa under det stiltfærdige Liv i Stapelstaden og Fæstningsbyen Nyborg.

Blandt Barfoeds Papirer finder vi endnu en Tegning, som han har kunnet vise frem, naar Talen en ledig Stund kom paa Forholdene i Rusland. Tegningen er uden nogen som helst skreven Bemærkning; den forestiller det Indre af et højloftet Apotek (10 Hylder med Krukker over Bordhøjden, hver Krukke i sit særlige Rum paa Hylden); Apoteket er pragtfuldt udstyret, og det kronede A i Loftet viser tydelig nok hen til et af Kejserinde Annas Apoteker. Stor har Forskellen været mellem dette Rum, hvori den unge Farmaceut har færdedes, og de mere beskedne Lokalteter, i hvilke hans Manddoms Aar gled hen i den stille By ved Storebælt.

E. Dam. (†)

De to Navnebrødre.

Min Fader, Historikeren Frederik Barfod, var jo ogsaa Personalhistoriker, og i sin Ungdom rejste han rundt om i Landet for at undersøge Kirkebøger o. s. v. for derigenem at finde Bidrag til Slægtens Historie. Paa en af disse Rejser var han en Gang kommen fra Fyen til Korsør og tog derfra med Diligencen ad København til. I Diligencen var foruden Fader kun en Herre, en Nordmand, og det varede ikke længe, inden de kom i Samtale med hinanden. Bl. a. faldt Talen paa Forholdene i Norge, saaledes ogsaa paa Wergeland og Welhaven. Da udbryder Nordmanden: „Nu rejser jeg til Norge for at hilse paa Slægt og Venner. Men der er en Mand, som jeg forfærdelig gerne vilde hilse paa og trykke i Haanden, blot en eneste Gang, og det er den store Wergeland“. — „Det kan De sagtens komme til“, sagde Fader; „han er en meget jævn og ligefrem Mand. Gaa blot op til ham; De vil blive godt modtaget“. — „Nej“, sagde Nordmanden, „det kunde jeg aldrig faa Mod til“. — „Saa gaa De blot op til ham og hils fra Frederik Barfod, saa skal De se, at De straks er velkommen“. — „Da skal jeg vel ikke hilse fra mig selv? — „Nej, fra mig“. — „Hedder De Frederik Barfod?“ — „Ja, jeg gør.“ — „Men det gør jeg ogsaa“, udbrød Nordmanden. Og det viste sig da, at han hørte til den norske Sidegren af Slægten, og at han for nogle Aar siden var rejst til Amsterdam i Holiand og der havde oprettet en Tobakfabrik. — Om han, da han kom til Norge, tog Mod til sig og gik op til Wergeland med Hilsen fra Frederik Barfod, ved jeg ikke.

— Jeg har i min Ungdom, medens jeg endnu boede i København, røget Tobak, paa hvis Kardus der stod Navnet Frederik Barfoed. Maaske findes Fabriken i Amsterdam endnu, ledet af en Søn eller Sønesøn.

Fr. B.-B.

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 2

FEBRUAR

1925

Nogle Træk af Admiral Barfods Liv.

Blandt de Medlemmer af Slægten Barfod, der ved deres Gerning har bidraget til at kaste Glans over Slægtens Navn, indtager Admiral *Niels Lauritzen Barfod* en frem-skudt Plads, og det kan derfor meget vel forsvares, at vi i vort lille Blad ofrer nogle Sider paa at skildre et Par Aar af hans Liv.

I Biografisk Lexikon Bd. 1 S. 529 staar der om ham, at han 1677 blev Kaptain efter at have bestaaet en højst ærefuld Kamp med Fregatten „Carlshavn“ mod 4 svenske Skibe, for hvilke han til sidst i synkefærdig Stand maatte stryge. 1679 blev Barfod afsendt med Orlogsskibene „Delmenhorst“ og „Den flyvende Hjort“ (Kapt. Bagge Knudsen Busch) fra Niels Juels Flaade til Bornholm for at afhente svenske Krigsfanger, men angrebes ved Afsejlingen af 5 svenske Orlogsskibe under Major Ankarstjerna. Barfod forsvarede sig imidlertid kækt og undslap lykkelig i Mørket til København.

Hvad der her er nævnt med korte Ord, faar man fyl-digere Oplysning om gennem en Afhandling, som nu af-døde Pastor H. D. Lind, der har udarbejdet adskillige Af-handlinger og Arbejder om dansk Søværnen, har skrevet i Personalhistorisk Tidsskrift 8de Række 2. Bind S. 129—157 og hvorfra nedenstaaende — undertiden ordret — er hentet. Men først et Par Ord om Barfods tidligere Liv.

*Niels Lauritzen Barfod*¹⁾ blev født 5. April 1650 paa Taasinge, hvor hans Fader var kgl. Proviantkommissarius; hans Moder hed Kirstine Løve. Allerede da han var ganske ung, i 16 Aars Alderen, blev han af Cort Adeler sendt til Holland for der at lære Søvæsen og gjorde derfra et Par Rejser til Ostindien. 1675 vendte han hjem og blev 22. Marts dette Aar „antaget ved Bremerholm“ som Løjtnant med 20 Dlr.'s Maanedsløn (foruden Kostpenge ombord). Han var med paa Admiral Cort Adeliers Togt i Østersøen, og det følgende Aar (1676) deltog han i Admiral Niels Juels og Generaladmiral Cornelis Martenz Tromps Sammenstød med de svenske. Da Barfod i December 1676 førte Galioten „Concordia“, strandede Skibet i Nærheden af Præstø; men dette Forlis blev dog ikke lagt ham mere til Last, end at han endnu samme Maaned paa Kongens Befaling blev udset som Fører af det noget større „Carlshavn“, hvis Besætning dog ikke kan have været meget over 30 Mand.

Fredag 18. Maj 1677 i Hundevagten observeredes fra „Carlshavn“, der krydsede i den sydlige Del af Øresund, fire Sejlere, der ansaas for Handelsskibe og som førte brandenburgsk Flag. Barfod gav dog Ordre til at jage dem. Men da det dagedes, udbrød han paa sit Sømandssprog: „Det er Djævelen og ikke Koffardiskibe!“ og lod gøre klart Skib, idet han formanede sine Folk til at gøre deres Bedste. Da de fire kom i Kanonskuds Afstand, viste de svensk Flag og gav „Carlshavn“ et Lag. Det saas nu, at det var tre Kapere: „Postillon“, 24 Kanoner, „Falken“, 12 Kanoner og „Posthornet“, 8 Kanoner, samt en Brander. Ligeoverfor denne Overmagt maatte „Carlshavn“, der var i Læ, stræbe med Sejl og Aarer at undkomme; men ved Drejningen af Skibet blev Mersefaldet skudt over, medens Fjendens Kanonade kun kunde besvares af de danske Bougkanoner, som Skipperen, Christen Jensen, selv affyrede. Men desuden indjog Fjendens Angreb Mandskabet en panisk Skræk. Barfod opfordrede atter Folkene „at slaa til, da der ingen anden

¹⁾ Pastor Lind meddeler, at der i Rigsarkivet findes talrige Indberetninger og Rapporter fra Barfod selv. Hans ikke ganske tydelige Underskrifter kan læses som N. Laurentze(n) Barfod. Hans Samtid skrev Efternavnet: Barfoed.

Udvej var at se til Redning"; og nogle enkelte svarede da ogsaa: „Gerne!“ Andre derimod raabte, at det var til ingen Nytte, de blev dog taget til Fange; og hvis de blev kvæstede, blev de ikke tilsete, da Bartsøkæren om Bord laa syg i Køjen; ja de fleste holdt sig nede i Rummet og vilde ikke fægte. Da „Carlshavn“ tilsidst kun laa et Stenkast fra Fjenderne, maatte Barfod stryge, hvorpaa han og Skibet næste Dag førtes til Ystad.

Efter et Par Maaneders Fangenskab blev Barfod rançonneret og kom dernæst i Septbr. som Løjtnant om Bord paa Orlogsskibet „Frederik III“.

Men Tabet af „Carlshavn“ gav Anledning til en nedsettende Omtale, som maatte krænke Barfods Æresfølelse. For at standse denne onde Folkesak fik han 1679 de Skipperere og menige, som havde været med paa Skibet under Affæren og endnu var i Live, stævnet for Underadmiralitetetsretten og klagede samtidig til Over-Admiralitetetsretten over „de haarde Angivelser imod ham“, som gik i Svang om, at han „ikke havde brugt Sømands Forsigtighed og gjort sin yderste devoir [ø: Pligt] ved „Carlshavns“ Overgivelse. Efter at Retten havde undersøgt Skippernes Vidnesbyrd, hvoraf fremgik, at ingen kunde beskyldte ham for lacheté [ø: Fejghed], men alle maatte erkende, at han havde gjort, hvad han kunde, og desuden en „Attest“, underskrevet af Kaptain Jonas Rusch og Løjtnant Peter Bley, der begge havde været om Bord paa Kaperen „Falken“, hvori det hed, at ingen brav Soldat med Sandhed kunde sige andet, end at Barfod den Gang havde gjort sit Bedste, naaede Over-Admiralitetetsretten til det Resultat, at Barfod „var uskyldig i det, der var ham paasagt, og at han ej kunde have gjort videre, end gjort var, hvorfor det tilkendegaves ham, at „hvis [ø: hvad] hannem af en eller anden kunde være tillagt, ej skulde geraade hannem til ringeste Hinder eller Forklejnning i nogen Maade“.

Straks efter Retshandlingen fik Barfod desuden Lejlighed til i Gærningen at skaffe sig Æresoprejsning. Han var 1679 blevet Chef for Orlogsskibet „Delmenhorst“ (44 Kan. 200 Mand) og skulde sammen med Bagge Knudsen Busch (død 1686 som Kaptain) paa „Den flyvende Hjort“ (38 Kan.

200 Mand) føre det svenske Militær, som i December f. A. var strandet paa Bornholm og gjort til Krigsfanger, bort fra Øen til København. Efter at have udrettet andre Hverv laa de 3. Maj i Dagingen nord for Hasle og havde faaet en Del af Fangerne om Bord, da fire fjentlige, vistnok mindre Orlogsskibe, førte af en Schoutbynacht, viste sig. De var ventede og begge de danske Kaptainer var fast besluttede paa at optage Kampen mod dem. De fangne svenske Officerer „pindedes inde“ i Kahytten med 2 Kanoner for hver Dør, og de menige indespærredes i Rummet med stærk Vagt ved Lugerne; 30 Mand bad dog om at maatte blive oppe og gøre tro Tjeneste; de sveg ikke den Tillid, man viste dem. De danske Skibe beholdt Luven, da Vinden var dem gunstig. Barfod bandt an med 3 af Svenskerne; og da de var blevet „trætte“, kom han „Flyvende Hjort“ til Hjælp, der hidtil havde kæmpet med den fjendtlige Schoutbynacht uden Resultat; da denne sidste nu vilde dreje af, fik han et Lag langskibs af Busch og straks efter, da han passerede Barfod, et til, saa at Galleriet (Agterspejlet) faldt ned, og de svenske udstødte et højt Skrig; — og saa „viklede Schoutbynachten efter halvanden Times Fægtning sit Flag om Flagstokken paa Mesanmasten og gik sin Vej med de andre, — hvoraf kan gisses, at Schoutbynachten var død“, saaledes ender Rigsadmiralen sin Indberetning om Træfningen. De danske forfulgte en Times Tid, drog derpaa til Rønne for at reparere Takellagen, indtog flere Fanger endnu, afsejlede 4. Maj og kom efter et Par Dage til København med alle 530 Fanger og uden at have mistet en eneste Mand, og det uagtet der var sprunget en Kanon paa „Delmenhorst“. De danske havde sparet deres Krudt, „indtil de kunde kende det hvide i Øjnene paa Svenskerne“; men saa sparede de heller ikke paa det; der var bortskudt hele 3000 Pund.

Efter Krigens Afslutning indstillede Niels Juel Barfod til at blive Aarskaptain, det samlede Admiralitet fulgte hans Indstilling og Kongen sanktionerede den derpaa ^{13/12} 1679.

L. F. la Cour.

Smaa Minder om og af Fr. Barfod.

Mange er de, gamle og unge, der i Tidernes Løb har været Gæster i Fr. Barfod og hans Hustru, Emilie, f. Birkedals Hjem, har siddet ved deres Bord, og ved Siden deraf ogsaa har nydt godt af den aandelige Bispisning, som Værtsfolkene kunde byde ind til. Nu hviler de fleste i deres Grave, ligesom de to, om hvem man samledes, men mange Gange har der lydt en Tak til dem, mundtlig og paa Skrift eller Tryk for, hvad de var for dem, der havde den Lykke at høre med til Husets Venner. Da Barfod stod i sin Manddoms Kraft og havde Sæde i Rigsdagen, bestod Gæsterne for en Del af Parti- og Meningsfæller, men desuden var Hjemmet et Samlingssted for de unge, der var Børnenes jævnaldrende og af den ene eller anden

Fr. Barfod og hans Hustru i deres Hjem i Allégade 4.

Grund opholdt sig i København. Som Aarene gled, og Børnene selv grundede deres Hjem, hvor Børnebørnene voksede op, blev Bedstefader og Bedstemoders (eller Morfader og Mormoders) hyggelige Hjem i Allégade Nr. 4 et af de Steder, hvortil vi med størst Glæde vendte tilbage og som vi altid med den inderligste Taknemlighed gensaa. Derfor vil jeg her gjerne bede om Lov til at flette et Par Mindeord ind i den Krans, der alt er bundet.

Det havde sig saadan, at Morfader og jeg, fra jeg var ganske lille, følte os draget til hinanden, eller, da det maa-

ske lyder underligt, vil jeg hellere sige, at jeg, der saa at sige voksede op under hans Øjne, ikke blot saa op til ham som min ærværdige (men samtidig inderlig kærlige) Morfader, men stadig mere og mere droges til ham, fordi jeg følte ogsaa et indre Slægtskab med ham; hvad han gennem de mange Aar havde syslet med, hvad han havde ofret ikke alene de lange Dage, men ogsaa store Dele af Nætterne paa, havde min fulde Interesse, og der udviklede sig derfor et Baand mellem os, som ikke slappedes, men knyttedes fastere for hvert Aar, der gik. Uden at gaa nogen af mine Fætre (eller Kusiner) for nær, tror jeg at turde sige, at jeg var en af dem, der bedst forstod ham og havde mest til fælles med ham; og det gav sig i Aarens Løb tilkende paa saa mange Maader. Hvad han ikke vilde betro til nogen anden, fik jeg Lov til: at søge at bringe lidt Orden i hans mange, desværre for Størsteparten uindbundne Bøger, og mere end en Gang maatte jeg af hans Skabe og Reoler tage de Bøger eller de Papirer frem, som han havde Brug for; selv vidste han ikke, hvor de var, men han trøstede sig med, at jeg nok skulde klare det, naar jeg næste Gang kom til ham. Selvfølgelig var det mig en stor Glæde — og jeg følte ikke blot Tilfredshed derved, men ogsaa en vis Art af Stolthed over, at jeg, da jeg blev Student (1888) og under mit Ophold i København naturligvis hyppigere fik Lejlighed til at gæste ham, ogsaa stod ham bi med at laane Bøger paa de store Bibliotheker eller tage Afskrifter af et eller andet Dokument paa Arkiverne. Men mine Besøg i Morforældrenes Hjem indskrænkede sig ikke blot til en lille Visit i ny og næ; undertiden var jeg deres Gæst Dage, Uger, ja Maaneder igennem, og jeg fik derigenem den bedste Lejlighed til at se dem paa nært Hold og leve mig ind i deres Forhold. Og det kan jeg sige med den inderligste Overbevisning, at som jeg dengang følte mig lykkelig ved at færdes med de to kære gamle Morforældre, saaledes kan jeg ikke nu lade Tankerne glide tilbage til den Tid, uden at mit Sind bevæges af Taknemlighed mod Gud, fordi jeg fik Lov til at vokse op i saa nær Tilknytning til dem. Langt, langt mere, end jeg kan sige, og langt mere, end jeg vil sige, skylder jeg dem. Det var dejlige Dage, jeg (og andre med mig) nød i deres Hjem.

Men naar man tænker paa det Forhold, der bestod mellem Morfader og mig, maa man ogsaa indrømme, at det faldt sig ret naturligt, at han paa sit Dødsleje bad mig om at tage mig af hans Papirer, gennemgaa dem og, hvis jeg fandt, der var Grund til det, udgive af dem, hvad jeg syntes var Udgivelse værd. Et og andet har set Dagens Lys, medens andet maa vente til bedre Tider, men selvom jeg har afleveret en stor Del Slægtpapirer som Følge af et tidligere Løfte til hans næstældste Søn, ligger jeg dog endnu inde med en Del af forskellig Art og har — til Brug for vor Slægtsforenings Meddelelser — fundet frem nogle Ting, der tilsammentaget kunde hjælpe til at lære de gamle at kende og vise den yngre Slægt det inderlige Forhold, der bestod mellem dem, den fromme Ydmyghed og den faste Tro, der kendetegnede dem, og hvorom alle, der kendte dem, vil kunne bære Vidnesbyrd. Det synes mig, at disse Smaating har Værd udover det Øjeblik, da de blev til.

Først hidsætter jeg da et Brev, som Morfader gav sin gamle Hustru den Dag, da hun fyldte de 77. Hvor er det karakteristisk for ham med Omtalen af de mange Mindedage, der, som saa meget andet havde prentet sig med dybe Træk i hans (og vel ogsaa i hendes) Hukommelse. Og hvor er Slutningen med de varme Kærlighedsord til hans Ungdoms Brud ikke skønne!

Min elskede Emilie!

Mindes du den 18. Maj 1835, da vore Veje første Gang mødtes i den lave Stue paa Hjørnet af Borger- og Prinsensgade¹⁾? og at jeg et Par Dage efter fulgte dig i Teatret? og et Par Aftener senere hentede dig fra Nør-agers²⁾? Og at jeg samme Sommer, d. 6. og 7. August, gæstede dig en Dag paa Førslev³⁾? — Mindes du, at vi d. 17. Marts 1837, den Dag Vilhelm⁴⁾ blev præsteviet, om Eftermiddagen var hos Fru Rørdam⁵⁾ i Smallegade og lod saa andre gaa, hvad Vej de vilde, gennem Byen hjem, men du og jeg, med Gitte⁶⁾ i Følge, gik i den dejlige Aften langs Søerne? At d. 4. April, Vilhelms og Emilies Bryl-

lupsdag⁷⁾, ma atte jeg køre med Lovise Petersen⁸⁾ i Kirke, men fra Kirken kørte jeg sammen med dig til Brudehuset. Og et Par Dage senere, d. 7. April⁹⁾, sagde alle de andre: „Gratulerer, gratulerer“, da jeg kom ned i Stuen, men du stod ved det samme Vindue, hvor du stod, da vi første Gang saas, og hilsede mig med et: „Gud velsigne Dem, Barfod!“ — Mindes du, at den følgende 11. Septbr. noget efter Middag sad vi hver paa sin Stol i Dagligstuen paa Fuglebjærg ved det ene af Vinduerne, som vendte ud imod Haven, og at jeg da, saa snart jeg hørte, at det var forbudt dig at følge mig paa Vej til Marvede¹⁰⁾, greb din Haand og spurgte: „Vil De altid være min kære Veninde?“ Og du svarede: „Ja“. Da tog jeg atter Ordet og spurgte: „Vil De ikke være min Søster, siden jeg ingen anden Søster har?“ Og du svarede: „Ja“. Men jeg standsede ikke: „Emilie! vil De ikke være min Brud, da De dog ikke kan være min Søster?“ Og du hviskede et: „Ja“, endnu sagttere end begge de foregaaende, og jeg trykkede det første Kys paa dine Læber. — Mindes du, da min gamle Fader¹¹⁾, nys opstaaet af en pludselig Sygdom, Fireaarsdagen derefter, den 11. Septbr. 1841, lagde vore Hænder sammen foran Alteret i Fuglebjærg Kirke, kaldte dig sin „inderlig kære Datter“ og lyste sin Velsignelse over os? — Mindes du den 16. Oktbr. om Aftenen, da vi første Gang traadte ind i vort eget Hjem, og at du næste Dag bad mig undskylde, at du havde kun en Ret Middagsmad til mig, Steg? — Mindes du den følgende 14. Novbr., da vi under Kirkeklokkernes Ringning stode ved min Faders Dødsleje og lukkede hans Øjne? Gud være lovet! han var ogsaa bleven dig en kær Fader! — Mindes du den 12. Jan. 1843, da du satte dig paa Kanten af min Seng og hviskede mig i Øret, hvad otte Maaneder senere blev til Virkelighed, da Gud lagde Hans Peter¹²⁾ i dit Skød? Og mindes du, at Morgenen efter hilste jeg dig Godmorgen med de Ord: „Hvordan har vor lille Moder det?“ og du svarede: „Tak, lille Fader, godt!“ — Mindes du den 2. Septbr. 1853, da vi troede vor Ludvig¹³⁾ død, og vi faldt paa Knæ ved hans lille Seng, bekendte Troen og bad Fadervor, og lidt efter sagde du til mig:

„Du fik dog hans sidste Smil!“ og lidt efter faldt du den indtrædende Pige om Halsen og sagde: „Tak, du holdt ogsaa af min Dreng“; og atter nogle Minutter senere slog vor Dreng sine brune Øjne op og smilte til os begge. — Mindes du den 1. Maj 1859, da vore to ældste Børn, Hans Peter og Agate¹⁴⁾, sagde frimodige ja til den hellige Pagt, som vi i Daaben havde indgaaet paa deres Vegne? og at siden deres fire yngre Søskende med samme Frimodighed vedtog Løftet? — Mindes du d. 7. Marts 1863, da vi velsignende lagde vore Hænder paa Jørgens og Agates Hoveder¹⁵⁾, som samme Dag havde givet hinanden Haand og Mund? Siden fulgte de andre fem dem i Sporet, enhver paa sin Tid, tidlig nok, men, Gud være lovet! ingen af dem altfor tidlig. — Mindes du den 16. Marts 1864, da jeg ene maatte lukke din Moders, vor kære gamle Bedstemoders Øjne¹⁶⁾, fordi du laa syg i et tilstødende Værelse? — Mindes du den 11. Septbr. 1866, da saa mange kære fra nær og fjærnt kappedes om at bringe os Hjærtets rige Gaver til vor Sølvbryllupsfest? — Mindes du den 16. Marts 1877, da vi modtog Efterretningen om, at Vorherre samme Morgen havde kaldt vor velsignede lille Sjarlotte¹⁷⁾ hjem til sig? og at vor kære Hulda¹⁸⁾ havde været en af de fire, som lukkede hendes Øjne, men selv lukkede sine i den yndigste Død syv Fjerdingaar senere for at samles med sin lille Frederik? — Mindes du den 21. Novbr. 1877, da vi i Fruer kirkes Kor saa vor egen Frederik¹⁹⁾ indvies til sin hellige Gerning som Guds Ords Tjener i Menigheden?

Eller — mindes du den Tid, 1840—47, da de to Politibetjente hjemsøgte os Gang efter anden for at melde os, at Regeringen havde besluttet en ny Trykkefrihedssag imod mig, saa vi tilsidst var nogenlunde enige om, at vi maatte søge os et nyt Hjem hinsides Øresund? — Mindes du, da jeg 5. Juni 1849 kom hjem fra Rigsforsamlingen med Vin og Kransekage, fordi Hjemmet maatte være festligt den Dag, da Danmarks Riges Grundlov var stadfæstet? — Mindes du, da du en Maaned senere vakte mig med Efterretningen om vor stolte Sejr ved Frederits? — Mindes du den 11. Marts 1854 (vi sad just ved Middagsbor-

det for af fejre vort Kobberbryllup), — at man fra Sønderjyderne bragte din Husbond den store Guldring, paa hvilken en hvilende Løve vogter Dannebrog, og dermed paany trolovede os begge med dette Sønderjylland?

Ja vel! du mindes alt dette og meget, meget mere. Vort Liv har været langt og rigt og lykkeligt, og Gud har altid været os forunderlig nær med sin Naade, hvad enten han sendte os Sorg eller Glæde, — mest dog Glæde!

Nu er vi begge gamle. Du fylder i Dag de syvtisv, og jeg er fulde syvtini og et halvt. Dagen har været lang, Aftenen er for længe siden kommen, og Natten stunder til for os begge. Guldbryllupsaaret er for en Stund siden oprundet; om vi samlede skal fejre Guldbryllupsdagen, ligger i Guds, vor Faders Haand. Vi vilde jo saa inderlig gærne, men, skulde han forinden kalde den ene af os eller os begge, da ved vi, at det er af idel Kærlighed og Naade, og vi skal, skilte eller samlede, prise og love hans Navn. Han har gjort saa usigelig meget godt imod os, og han vil sikkerlig gøre os det bedste paa det sidste.

Men det skal du vide — skønt du ved det jo allerede, — at levende velsigner jeg dit Návn, og i Døden skal jeg gøre det med. Du var dog Guds bedste og livsaligste Gave til mig.

Frederiksberg, den 18. Oktober 1890.

Din

FREDERIK BARFOD.

7 Aar tidligere, ^{18/10} 1883, da Mormoder fyldte de 70, gav han hende efterstaaende Sang, der ganske vist før har været trykt, men sikkert kun er kendt af de færreste af Slægtens Medlemmer. Hans yngste Søn, Organisten ved Marmorkirken, havde sat en meget smuk Tone dertil, som brugtes, da vi den Dag var samlede om de gamle.

Jeg elsker Dig, min unge Brud
 med Øjne blaa, med Lokker gule!
 — Ej ængstes du for Rusk og Slud,
 og ej for Stormene, som kule!

Jeg trykker tæt dig til min Favn,
 jeg fører dig til sikker Havn, —
 min Arm er stærk, min Vilje fast,
 den smiler kun ad Bølgekast.

Jeg elsker Dig, min unge Viv,
 som gir mig Sønner, Døtre søde,
 som blomsterstrør mit hele Liv
 og har kun til mig Ord saa bløde, —
 som har dog Alvor i din Hu, —
 hvis Tanker fra et flygtigt Nu
 gaa højt, — langt højere, end jeg
 paa kække Flugt kan følge dig.

Jeg elsker Dig, min Sølvbrud,
 du, som har løst mig Livets Gaade:
 har ført mig opad til min Gud,
 fra Selvretfærdighed til Naade.
 — Ej ene Sønners, Døtres Bryst
 du lukked' op for Naadens Røst,
 men hos din Husbond planted' du
 Guds frelses Ord med varlig Hu.

Jeg elsker Dig, min gamle Viv
 med Lokker graa, med furet Pande!
 Jeg skylder mer dig end mit Liv
 og her det skal med Ildskrift stande:
 Du trykked tæt mig til din Favn,
 du førte mig til sikker Havn,
 og ikke jeg, men du stod fast
 mod Slud, mod Storm, mod Bølgekast!

Nu har vi fyldt de syv Gang ti,
 nu aftnes det, — men ingen Klage!
 ved Herrens Naade vandre vi
 fuldtrøst den Stund, vi har tilbage!
 Du er endnu min Ungdomsbrud,
 min Venneviv for Mand og Gud,
 og sammen snart bag Sølvsky
 vi synge skal en Lovsang ny.

Men staar saa mange Smaatræk fra Morforældrenes
 Hjem lyslevende for vor Bevidsthed, er der dog en Ting,
 som jeg særlig med Taknemlighed dvæler ved, og det er
 den Aftenandagt, som hver Aften holdtes i Hjemmet ganske

paa samme Maade. Naar det Tidspunkt nærmede sig, da Mormoder vilde til Ro, — hendes Mand sad gærne oppe ved sit Arbejde til Kl. 2-3 — samledes vi i Dagligstuen, og med sin ærværdige Røst bekendte han først Troen og bad Fadervor, og dernæst fremsagde han følgende Bøn, som i Tidernes Løb havde formet sig hos ham. Naar jeg læser de følgende Linjer, er det, som jeg kunde høre dem sagt med hans Røst, og den samme ejendommelige Følelse af Fred sænker sig ned over mig, som i de Dage, da jeg som Dreng og ung sad i de Gamles Stue.

„Kære Gud og Fader! Vi takke dig for al din usigelige Naade i alle de mange henrundne Aar, af hvilket vi dog slet intet have fortjent, og saa bede vi Dig fremdeles:

Tag altid i din milde og kærlige Varetægt min elskede Hustru og mig selv, vore Børn, Svigerbørn og Børnebørn, hele vort Hus og Hjem og alle vore Frænder og Venner,

— og hele vort elskede Folk og Fædreland, det sønderstykkede, men lige fuldt udelelige, trefoldige Norden,

— og hele din troende Menighed, i hvor den saa end findes spredt, fjærnt eller nær, og af hvad Stammer, Folk og Tungemaal dens Lemmer end monne være,

— og hver den, der ærlig og oprigtig søger efter Sandheden, som han endnu ikke har fundet, fordi han virkelig elsker Sandheden og ønsker selv at være af Sandhed, —

*) men hos alle dem, hvem Sandheden endnu er ligegyldig, tænde du Kærlighed til den, at ogsaa de maa ledes ad Lysets, Livets og Naadens Vej.

Ja, kære Gud og Fader, tag os alle i din naadige Varetægt, og giv os alle — for din Søns, vor Frelsers, Jesu Kristi Skyld — ved din Helligaands Hjælp Fred i vore Tanker og Fred i vore Hjerter, **) det evige Livs Gryning allerede hernede og dets Fuldkommelse histoppe bag Død og Grav.

Paa en lille Seddel staar: Denne Bøn bad jeg første Gang, saaledes formet, i Jönköping d. 16. Juni 1881 og har siden bedt den hver Aften, — siden Hjemkomsten fra Finland, Sverrig og Norge sammen med Moder. Først bekendte vi Troen og bad Fadervor, hvilket Hulda og Sjarlotte lærte os — vistnok 1869 — derpaa bad vi ovenstaaende lille Bøn. .

*) Dette Tillæg formede jeg efter nogen Usikkerhed $\frac{4}{8}$ 1882 i Hjemmet.

**) Dette Tillæg gjorde jeg i Flade efter Frederiksprædiken $\frac{18}{6}$ 1882.

NOTER:

1) hvor Enken efter Urtekræmmer Meyer, Vilhelm Birkedals Svigermoder, boede; hos hende havde Fr. Barfod lejet sig ind. — 2) c: Major Nørager. — 3) Paa Førslevgaard boede fra 1835 Etatsraad P. Neergaard og i Fuglebjerg Emilie Birkedals Søster, Rikke, der var gift med Forpagter Thomsen. — 4) Vilhelm Birkedal. — 5) Katrine Georgia Rørdam, f. Teilmann, Enke efter Pastor Thomas Skat Rørdam i Tølløse. — 6) Birgitte Meyer, ældste Søster til Emilie Meyer. — 7) Vilhelm Birkedal og Emilie Meyers Bryllupsdag. — 8) en Veninde af Emilie Meyer. — 9) Fr. Barfods Fødselsdag. — 10) hvor Lauritz Vilhelm Monrad var Præst 1831—64. — 11) Provst H. P. Barfoed (1770—1841). — 12) Dr. med. H. P. B. Barfod (1843—). — 13) Organist L. H. Birkedal-Barfod (1850—). — 14) Dr. med. H. P. B. Barfod (1843—) og Agate Barfod (1845—) 1867 g. m. J. C. la Cour (1838—1898). — 15) Jørgen la Cour og Agate Barfod. — 16) Agate Birkedal, f. Husum. — 17) (1852—77) 1875 g. m. Propr. P. H. la Cour (1852—). — 18) (1850—78) 1873 g. m. Professor Poul la Cour (1846—1908). — 19) Pastor Fr. Birkedal-Barfod (1848—).

L. F. la Cour.

Foreningsmeddelelser.

Ved Formanden.

I Januar 1920 udsendte Akademifuldmægtig L. F. Barfod la Cour et Opraab til de af Slægten Barfoed-Barfod, hvis Adresser han kunde opdrive, om at slutte sig sammen og danne en Slægtsforening.

En Del meldte sig til la Cour, som da indbød til en Sammenkomst hos „Josty“ i Frederiksberg Have i København Lørdag den 18. Septbr. s. A. Her mødte ca. 35 Barfoder, Foreningen stiftedes, foreløbige Love vedtoges, og en Bestyrelse valgtes, bestaaende af 2 Medlemmer af Mandslinien, 2 af Kvindelinen og 1 af dem, som ikke bar Navnet Barfoed eller Barfod. Denne Bestyrelse overdroges det at uddybe og revidere Lovene, som saa ved den første Generalforsamling skulde forelægges Medlemmerne til Vedtagelse eller Ændring. Denne Generalforsamling skulde finde Sted i Februar 1921. Generalforsamlingen blev imidlertid først afholdt i Novbr. 1921, og Hovedforslaget her var et Æn-

dringsforslag til Lovens § 2, og det gik ud paa 1) at udelukke Børn af en født Barfoed-Barfod, selv om de kunde godtgøre, at de nedstammede fra Jens Barfod til Sædding Storgaard eller Else Katharina Barfoed, Assens — 2) samt Mænd, gift med en født Barfoed-Barfod. Der opstod en livlig Diskussion om Spørgsmaalet, og det varede ca. 3 Timer, inden denne § vedtoges i sin endelige Form, skønt Ændringsforslaget kun havde to Tilhængere. Hovedpunktet i den gamle § 2 bibeholdtes.

Efter at de øvrige Paragraffer var vedtagne, gik man over til at vælge en ny Bestyrelse, som kom til at bestaa af den gamle Bestyrelse med Arkitekt Knud V. Barfoed som ny Formand.

Den første selskabelige Sammenkomst afholdtes Fredag den 17. Februar 1922 i Sct. Thomas Selskabslokaler; der var mødt 30 Medlemmer, og Sammenkomsten indlededes med en lille Souper. Formanden meddelte efter at have budt velkommen 1) at Medlemstallet siden Generalforsamlingen i Novbr. var steget til 89 (4 udmeldte — 14 indmeldte) 2) at der var kommen Anmodning fra Fru Rosa Josefine Clausen f. Barfod, om Optagelse i Foreningen, men at der skriftligt var meddelt hende, at hun indtil videre ikke kunde optages, da hun ikke kunde gøre Rede for sine Forfædre, 3) at der var modtaget et Brev fra „der Arbeitsausschuss der Familien-Verbände, Breslau, dette Brev, som cirkulerede, var rimeligvis sendt Formanden, fordi der i Berlingske Tidende havde staaet en Notits om, at Slægten Barfoed-Barfod havde dannet Forening.

Den første almindelige Generalforsamling afholdtes, desværre kun med ringe Tilslutning, den 7. Juni 1922, og Lovene vedtoges første Gang.

Den anden almindelige Generalforsamling afholdtes i Forbindelse med den anden selskabelige Sammenkomst d. 22. Februar 1923 paa „Gimle“, og Lovene vedtoges anden Gang. Dog fremkom der under Punkt 5 „eventuelt“ Forslag om at forhøje Kontingentet til henholdsvis 3 og 5 Kr. for Enkeltmedlemmer og for Mand og Hustru. Da dette jo var en Lovændring, optoges det ved den tredje Generalforsamling, som afholdtes i November 1923. Her drøf-

tedes Udgivelsen af et Medlemsblad, og man blev enige om at gøre Forsøget. Første Gang udsendtes et Numer i Februar 1924, og dette blev rundt omkring hilst med Glæde. Udgifterne ved Udgivelsen af det første Numer dækkedes ved frivillige Bidrag, men den paa Generalforsamlingen d. 14. Marts 1924 vedtagne Kontingentforhøjelse giver Bestyrelsen Haab om fremtidig at kunne udsende et Numer hvert Aar i Februar Maaned.

Foruden Generalforsamlingen har der været afholdt den aarlige selskabelige Sammenkomst, denne Gang i Oktober 1924. Desværre er det endnu kun faa — ca. 25 — der kommer, men vi haaber stadig paa Fremgang, da Medlemstallet er i Stigen — omend kun lidt.

En lille „Spøg“.

Gennem mange Aar plejede Fr. Barfod og hans Hustru at tilbringe en større Del af Sommeren — og undertiden ogsaa nogle Uger i Vinter eller Foraarstiden — ude hos deres Datter og Svigersøn paa Landboskolen ved Lyngby, men skønt det altsaa var at betragte som „Ferie“, sad Barfod ogsaa der bøjet over Skrivebordet fra tidlig om Formiddagen til sent hen paa Aftenen. Det var hans historiske Arbejder, han bragte med, og desuden førte han en omfattende og vidtforgrenet Brevveksling. Til Trods derfor kunde han alligevel godt faa Stunder til — naar Hjælpen ønskedes — at yde sin Svigersøn, Kaptajn J. C. la Cour, en Haandsrækning, navnlig hvis det drejede sig om Korrekturlæsning eller Beregninger til Brug for Tidsskrift for Landøkonomi eller andre landøkonomiske Arbejder. Saaledes havde han i Foraaret 1880 lovet at udføre nogle store Sammenlægninger og Fradrag og brugte dertil et Stykke Papir, som — for Kuriositetens Skyld — er blevet opbevaret og tydelig vidner om den økonomiske Sans, der prægede ham i alle Livets Forhold — og ikke mindst i Brugen af Papir. Mangfoldige af hans Udkast til Digte eller Artikler er nedskrevet paa Konvolutter eller andre Lapper, som de fleste vilde lade haant om og hurtigst muligt skaffe sig af med. Omstaaende Gengivelse viser i naturlig Størrelse en Fjerdedel af det beskrevne Stykke Papir, idet det er fyldt med Tal fra øverst til nederst paa begge Sider. Skønt den snævre Plads morede det ham at lade saa meget Rum tilbage, at han i Hjørnet kunde skrive sit Navnetræk og Datoen $\frac{9}{5}$, 1880. Det er vel overflødigt at meddele, at Beregningerne kun kunde forstaaes i det Øjeblik, de nedskreves, og absolut ikke blot Dagen derefter.

SLÆGTSMEDDELELSER:

Det vilde være af Interesse, om der i vort lille Blad kunde indsættes Meddelelser om Slægtens nulevende Medlemmer, og vi skal derfor lægge Foreningens Medlemmer paa Sinde at indsende saadanne til Redaktionen. I Aar maa vi nøjes med at oplyse følgende:

^{26/} 1924 fejrede Pastor emer. Birkedal-Barfod og Hustru, Anna, f. Barfred, deres Guldbryllup.

Redaktion: Knud V. Barfoed, Helga Barfod og L. F. la Cour.
Folkebladets Bogtrykkeri, Sorø.

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 3

FEBRUAR

1926

Nogle Træk af Admiral Barfods Liv.

(Fortsat).

I det sidste Numer af vore Meddelelser (Febr. 1925) var optaget et lille Stykke med ovenstaaende Titel, og det er Tanken at fortsætte dette i de følgende Linjer. Nogen egentlig Levnedsskildring kan der ikke være Tale om; dertil krævedes der større Plads, end vort lille Blad rummer, og forøvrigt ogsaa større og fyldigere Arkivstudier, end der hidtil har fundet Sted. Derimod vil vi — ligesom sidste Aar — paa Grundlag af afdøde Pastor H. D. Linds i Personalhistorisk Tidsskrift (8de Række 2 Bind) offentliggjorte Undersøgelser skildre et og andet Træk af Admiralens Liv.

1683 sendtes han som Chef paa „Nældebladet“ (54 Kan. 254 Md.) til Arnager paa Bornholms Sydøstkyst, hvor der var bleven fundet en Plads ud for Kystlinjen, der var saa meget omgærdet af Stenrev, at man mente, der indenfor disse Stenrev kunde anlægges en mindre Orlogshavn. 30. Novbr. afsejlede Barfod fra København, men først 14. Decbr. kunde han komme til Ankers indenfor Revene og maatte allerede under Aftaklingen døje Snestorme, som lod Skibet slingre saa stærkt, at ingen kunde faa Fodfæste paa Dækket. Kulden øgedes, alt drikkeligt bundfrøs, og Skibet omringedes af høje Isbjerge, som kun kunde holdes fra Livet ved stadig Vækning. 13. Marts 1684 brød Ismasserne op fra

Revene, anfaldt Skibet og knuste det under Vandlinjen, saa det sank paa 9 Fod Vand; dog reddede Mandskabet sig i Land. — For Barfod var Forliset et beklageligt, men uundgaaeligt Tilfælde, som han imidlertid ikke kunde bære Skylden for, og vi hører da heller ikke om nogen efterfølgende Undersøgelse af hans Forhold under Affæren; de styrende maa have haft en Følelse af, at Barfod ved denne Lejlighed havde faaet en Uriaspost tildelt.

— — —
Blandt hans „onde“ Aar indtager 1690 en fremskudt Plads.

Paa Grund af de urolige Krigsforhold besluttede den danske Regering at lade Koffardiskibene konvojere af Krigsskibe, da navnlig hollandske Kapere var slemme mod danske Handelsskibe. Det overdroges derfor Barfod at udføre en saadan Konvojrejse med „Nældebladet“, men da dette Skib befandtes skrøbeligt af Ælde, blev det erstattet af den engelske Prise „Engelen“ (42 Kan. 220 Md.). Det bestemmes, at han skal afgaa til Flekkefjord i Norge og der tage Fregatten „Lossen“ under sin Kommando og derpaa føre de samlede Koffardiskibe derfra direkte til England; paa Londons Revier samledes atter Skibe, som skulde konvojeres tilbage til Norge. Efter et Kryds mellem Norge og Skagen og i Kattegattet skulde han foretage en anden Konvojrejse ganske som den første, men dog saa kort som mulig. — Efter Bestemmelsen skulde Barfod være i Flekkerø ved Udgangen af Marts eller Begyndelsen af April, men først 16. April gik han under Sejl op i Sundet og naaede efter forskellige Vanskeligheder 29. April til Bestemmelsesstedet. Der var samlet en Snes Koffardimænd, som „Engelen“ 17. Maj ledsagede til England, hvorhen man naaede 30. Maj. Tilbagerejsen tog sin Begyndelse 9. Juni, idet han ledsagede en Del svenske Skibe, men et engelsk Krigsskib (en Jagt) sendte ham et skarpt Skud, hvis Kugle blev siddende i „Engelen“s Agterspejl og som blev efterfulgt af en Opfordring til at stryge Vimpelen. Dette nægtede Barfod i Følge given Ordre, men for at undgaa videre Strid benyttede han den gunstige Vind og Strøm og satte afsted derfra i fuld Fart. — Da han naaede tilbage til Flækkerø,

fandt han ikke mindre end ca. 50 Sejlere, som „Lossen“ havde samlet i forskellige Havne; de forøgedes senere med ca. 20. Den 2^{den} Englandsrejse maatte derfor sættes i Værk og 9. Juli gav han Signal til Afrejse, men de var daarlig kommet ud af Skærene, da en Jolle naaede ud til Barfods Skib med Ordre til ham om, at han efter at have krydset sidst i Juli skulde være klar til at foretage en Konvojrejse „gennem Kanalet“ til Portugal. Barfod var i Vildrede, om han skulde opgive den allerede paabegyndte Englandsrejse og blive liggende ved Flekkerø til Slutningen af Juli Maaned for saa at sejle til Portugal eller han skulde stræbe efter at komme ligesaa hurtigt tilbage som efter den 1ste Rejse, maaske senest i Begyndelsen af August og derpaa adlyde den nye Ordre. Barfod valgte det sidste Alternativ, men til alt Uheld tog denne Rejse længere Tid end beregnet, og først 6. Septbr. ankom han til Flækkerø, altsaa over en Maaned for sent for ham til at kunne begynde „Kanalrejsen“. Englandsrejsens Besvær og mulig Sindsbevægelse indvirkede i den Grad paa Barfods Helbred, at han erklæredes for „dødssyg“, men nogle Dage efter var han dog i Bedring, og 24. Septbr. naaede Skibet Københavns Red. Kongen var aabenbart misfornøjet over, at Barfod havde fortsat den sidste Konvojrejse til England og mod Kongens Vilje havde undladt Rejsen til „Kanalet“ efter sidste Ordre og befalede derfor Admiralitetet at undersøge, hvem Skylden for denne For-

Viceadmiral Barfod.

for ham til at kunne begynde „Kanalrejsen“. Englandsrejsens Besvær og mulig Sindsbevægelse indvirkede i den Grad paa Barfods Helbred, at han erklæredes for „dødssyg“, men nogle Dage efter var han dog i Bedring, og 24. Septbr. naaede Skibet Københavns Red. Kongen var aabenbart misfornøjet over, at Barfod havde fortsat den sidste Konvojrejse til England og mod Kongens Vilje havde undladt Rejsen til „Kanalet“ efter sidste Ordre og befalede derfor Admiralitetet at undersøge, hvem Skylden for denne For-

sømmelse maatte tillægges. Dette fremstillede Sagen for Kongen i en udførlig, upartisk Erklæring og sluttede: „Da Barfod ved sin Hjemkomst fornåm, at Kongen havde Mishag udi saadan hans Forretning, indflyr han nu til Kongens Naade, da det er sket af blot Misforstand“. 8. Septbr. resolverede Kongen, at han for denne Gang havde efterladt Barfod den begangne faute; dog skulde Admiralitetet give ham en Reprimande og alvorligt tilholde ham, at han en anden Gang saa sig bedre for og med mere promptetude efterleverede, hvad der blev ham anbefalet til den kgl. Tjenestes Fortsættelse.

De følgende Aar foretog Barfod adskillige Konvojsrejser; han førte nu „Gyldenløve“ og havde gentagne Gange Lejlighed til at prøve Kræfter med hollandske Orlogsskibe og engelske Fregatter. Det vil føre for vidt her at gaa i Enkelt-heder, men vi nøjes med at nævne det mest omtalte Sammenstød, Barfod havde, med Viceadmiral Clowdisley Shovell. Det var paa en af disse Konvojsrejser, at Barfod blev tvunget til at gaa til Ankers paa Duyns Red. Herfra meddelte han den danske Konge, at der ikke havde været andet for ham at gøre end at søge Duyns, da den stadige Vestenvind, som den Gang herskede, kun vilde have tilladt ham at sejle tilbage til Norge, hvilket var urimeligt og mod Instruksen. Men der fandtes aldeles intet om Bord paa Konvojen, som kunde have gjort dens Opbringelse berettiget. Ene, som han var, kunde han ikke hindre dette Overgreb.

Imidlertid saa det ud til, at i hvert Fald Flertallet af de Skibe, der sammen med „Gyldenløve“ var bragt ind til Duyns, kunde faa Lov til at fortsætte Sejladsen, da der ganske uventet blev Tale om Strygning af Vimpelen, en Sag, som det ubetinget var forbudt Barfod at indlade sig paa. Hvorledes Begivenhederne nu udviklede sig, skildrer Pastor H. D. Lind, som følger:

12. August maatte Barfod hjemsende en Indberetning af følgende Indhold: For ti Dage siden indkom en engelsk Orlogseskadre under Viceadmiral Clowdisley Shovell her paa Reden, uden at „Gyldenløve“ lige saa lidt som „Wachtmeister“ fandt sig foranlediget til at salutere hans Flag. Barfod havde ikke glemt, at Englænderne for nylig havde

undladt at besvare hans Salut. — Men straks efter indfandt en Officer sig fra Eskadren om Bord hos Barfod og forlangte, at „Gyldenløves“ Vimpel skulde stryges for Viceadmiralen, hvortil Barfod høfligt svarede, at det havde han ingen Ordre til. To andre Officerer fremførte dernæst den samme Fordring og fik samme Svar. Til sidst blev endnu fire andre Officerer afsendt med det modererede Forlangende, at Vimplen kun skulde kippes saaledes, at den blot et Øjeblik blev strøget for derpaa atter igen at vaje; hvis dette nægtedes, vilde det blive ham aftvunget med Magt. Barfods Svar gik ud paa, at han havde udtrykkelig Ordre til ikke at vise den krævede Hyldest, som Englænderne selv ikke havde villet vise det danske Kronborg, og for at adlyde nu, maatte han kræve Viceadmiralens skriftlige Vidnesbyrd om, at Fordringen var stillet til ham efter den engelske Konges Ordre. Men dette Krav blev ham nægtet, og Officerernes talrige Besøg hørte op. . . . Men omtrent samtidig havde et engelsk Orlogsskib lagt sig for Anker tæt ved „Gyldenløve“. I Løbet af den derpaa følgende Nat kunde man høre, at det nære engelske Skib beredte sig til Kamp, og Barfod gjorde det samme. Ved Aftenstid tog han som sædvanlig Vimpelen ind, men viste den igen ved Reveillen næste Morgen (11. August), da Skibsraadet enstemmigt havde besluttet sig til at maintainere „Kongens Vimpel“ i den ulige Kamp, som sikkert forestod. Atter viste to Officerer sig med den tidligere Begæring, men fik til Svar af Barfod, at han hverken kunde eller turde indvillige deri; de kunde gøre, hvad de vilde, da han jo var i deres Magt; men skød de tre Skud, skulde de selv faa det fjerde. „Sterling Castle“, det ovennævnte Orlogsskib (70 Kan., 300 Md., 200 Soldater, Kaptain Dahn), lagde sig nu agter for „Gyldenløve“ og skød tre Skud, to efter Vimpelen og et langskibs; og efter en fornyet, sidste Opfordring til Eftergivenhed sendte Englænderen „Skud paa Skud ind i Hjærtet paa Skibet“, som „i samme Moment“ svarede med sine Stykker baade over og neden og med Musketteri, uagtet ikke alle Kanoner kunde bakses eller bruges ret, hvis man ikke vilde ramme de tæt ved liggende danske Handelsskibe, tilmed da „Gyldenløve“, der laa for

to Ankere, ikke kunde forandre Stilling. Men da en anden Englænder, ligeledes paa 70 Kanoner, nærmede sig „Gyldenløve“ om Bagbord for at deltage i Kampen, lod Barfod baade Vimpel, Fløje, Ræer og Stænger stryge; kun Flaget, hvis Fald var skudt over, blev hejset igen.

Efter at Kampen saaledes var indstillet, vilde Englænderen straks belægge Barfod med Arrest, men de opgav det foreløbig, da han var bleven saaret i Striden. En Hob engelske Soldater kom om Bord for at plyndre, men fjærnedes hurtigt, og Størstedelen af det røvede blev tilbagegivet. Selve Admiralen for det blaa Flag, John Berkeley paa „The Queen“ (under hvem Shovell rangerede) lod en Officer overbringe Barfod den Erklæring, at „Differencen“ mellem Viceadmiralen og Barfod havde været ham ukær. — Saaledes endte denne bevægede Dag, om hvis Begivenheder den svenske Kaptain Wattrang paa Opfordring udstedte en Attest, som er bilagt Barfods Rapporter.

Under Fægtningen var paa dansk Side 3 Personer faldne og ialt 18 blevet mer eller mindre haardt saarede, hvoraf en eller to kort efter døde. . . . Paa engelsk Side skal der have været 8 døde og 16 kvæstede. Da alle Englændernes Træffere paa „Gyldenløve“ kun var oven Vandlinjen, kunde Reparationerne deraf straks paabegyndes.

Englændernes Harme over Barfods udviste Fæsthed var stor; „Gyldenløve“ truede de med at skyde i Sænk eller lade gaa op i Luer ved en Brander; Barfod selv stillede de Galgen i Udsigt, dersom det viste sig, at han ikke havde haft kgl. Ordre for sin Adfærd. 13. August erklærede de Arrest for baade „Gyldenløve“ og Barfod. . . . Paa Grund af Blessuren tillodes det Barfod under Opsigt af nogle engelske Officerer at blive om Bord paa hans eget Skib; men 17. August blev dette besat af engelske Soldater og førtes derpaa ved sin egen Besætning under et meget strengt Vejr til Londons Revier og lagdes 28. s. M. under Kastellet Sheerness' Kanoner, efter at Sejlene var blevet slagne fra Ræerne og borttagne. . . . 14. Septbr. maatte Barfod skifte Opholdssted, idet han overførtes til Orlogsskibet „Swiftsbur“ ved Bay de North. . . . Barfods Saar var langsomt til at læges; det vides ikke, om han af den Grund fik, som han

havde ønsket, Tilladelse til at søge Bartskeer ved Besøg i Land; men i Oktbr. blev Benet „opskaaret“ (opereret) og derved fremmedes Helbredelsen betydeligt. Hvor megen Høflighed Englænderne end udviste mod Barfod, sneg Tiden sig kun langsomt frem under hans Ophold paa det fremmede Skib, og det var ham derfor en Befrielse, da Arresten Natten den 18. Novbr. erklæredes hævet for hans eget og hans Skibs Vedkommende; næste Morgen traadte han over paa „Gyldenløve“ og overtog atter sin gamle Kommando. —

Efter Barfods Frigivelse 18. Novbr. skulde Rejsen gælde Hjemmet. . . . „Gyldenløve“ indtog Proviant og agtede 7. Decbr. at afsejle fra Sheerness, men hindredes deri af Modvind; da endelig en gunstig Vind blæste tre Dage efter, gik den straks over til Storm fra Nord, som nødte Skibet tilbage igen, — og saaledes gik det i alt tre Gange. For Vinterens og Uvejrets Skyld maatte Barfod Nytaarsdag 1695 søge Telbourghoeft ved Gravesend. 24. Februar afsejledes derfra, og efter en Rejse under særdeles haardt Vejr naaedes 2. Marts Hillevaags Havn, en halv Mil fra Mandal, hvor noget Havari repareredes og Provianten kompletteredes. Endnu 13. Marts laa „Gyldenløve“ her og først 28. s. M. naaedes Københavns Red.

Faa Dage efter hans Ankomst, 2. April, blev der nedsat en Kommission for at undersøge Barfods Opførsel, saa at der siden kunde resolveres om, paa hvad Maade han skulde tiltales og dømmes.¹⁾ 11. Juli afgiver Admiralitetet en velvillig Erklæring, hvori det bl. a. hedder: . . . „Da Barfod har været nødtvunget til at forsvare sig og ikke i ringeste Maade kan have forset sig mod de engelske, bør Kongen ingen Unaade kaste paa ham, men tværtimod tage ham i Beskærmelse mod de engelske Pretentioner“.

Denne velvillige Erklæring blev dog ikke betragtet som helt fyldestgørende. Der udgik derfor ingen Befaling til ham, saa at Niels Juel — ligesom tidligere — maatte vise sig som hans Ven ved 8. Oktbr. at rette det Spørgsmaal til Kongen, om Barfod, som siden sin Hjemkomst ingen

¹⁾ Den danske Konge havde nemlig 15. Oktbr. maattet love, at Barfod skulde blive exemplariter afstraffet.

Vagt eller Tjeneste har gjort, igen maa „fange sin Funktion“ lige med de andre Søofficerer, hvoraf der kun er faa her til Stede. Svaret lod vente paa sig en Stund. Først 10. Marts 1696 har Kongen „fundet for godt, at Barfod igen sin Tjeneste som tilforn forretter og gør“. Men først to Aar efter, 31. Aug. 1698, blev der betroet ham et Skib at føre, og det endda kun en lille Fregat eller Snau, nemlig „Sværmeren“ (16 Kan., 70 Mand).

Naar Admiralitetets Frikendelse af Barfod ikke blev taget til Følge af Kongen, maa Grunden dertil vel nærmest søges i den Omstændighed, at Kongen for selv at opnaa Satisfaktion i Kronborgspørgsmaalet, havde maattet love England Satisfaktion ved Barfods Afstraffelse. Med andre Ord: Spørgsmaalet Barfod var blevet et udenrigspolitisk. Den „Afstraffelse“, som saaledes ved Tidernes Ugunst tildeles ham, blev just ikke haard, ikke Afskedigelse, heller ikke Degradation. Barfod blev staaende i sit Numer blandt den samme Klasse Officerer, der dog nu kaldtes Kommandørkaptainer, alt ganske som tidligere; men Straffen blev en stiltiende Henviisning til en Uvirksomhed i hans egentlige Fag paa ubestemt Tid, ydmygende nok for en Mand i sine bedste Aar. Dog er det mærkeligt, at der for denne Tid, da han blev betragtet som ubrugbar, ikke er forefundet nogen Klage eller Ansøgning fra hans Haand, hvori han fremsætter Ønske om, at disse Unaadens Tid snarest maatte ophøre.

— — —

Oprejsningen for Barfod kom i de følgende Krigstider, da han baade blev brugt og avancerede. 1700 konfirmeredes han som Kommandørkaptain, blev 1701 Kommandør, 1703 Schoutbynacht og 1710 Viceadmiral. Men ogsaa de Tider havde et skæbnesvangert Aar i Følge.

— — —

Her slutter Pastor H. D. Linds Skildring, som han ikke fik fuldendt inden sin Død. For at føre den videre paa samme Maade vilde der kræves ikke ubetydelige Arkivstudier, som vi i al Fald foreløbig ikke har haft Lejlighed til at foretage. Barfod døde 23. Febr. 1730 og begravedes 6. Marts s. A. i St. Petri Kirke.

la C.

Omstændighederne
Ved
Den Salige Herres,
Hønedle og Velbaarne
Niels Barfoed,

Hans Kongl. Majst. til Danmark og Norge, etc.
Hønbetroede ADMIRAL, samt DEPUTEREDE
udi SDC-ETATENS GENERAL COMMISSARIAT,
Hans Siæls Seher-rige Hønfart fra denne
Verden, til sit rette Fæderneland heroven til,
Den 23. Februarii Anno 1730.

Da Hans efterlatte Liig blev gelejdet
til sit Leherstød og Hvile-Kammer,
udi St. Petri Kirke her i Kiøbenhavn,
Den 6. Martii næst efter,
Forestillede

Uj

Sin

Salige Morbroders
Høht-sørgende Søster-Søn
ADAM FRIDERICH GRIB.

KJØBENHAVN,

Trykt hos Johan Jørgen Høpfner, Universit. Bogtrykker,
boende i Skindergaden ved vor Frue Skole.

DA Admiralen nu sit Anker havde Vættet,
At fare did, hvorhen sin Cours Hand havde rettet,
Til det forjette Land, fra denne Verdens Dø.
Da, for at leve der, Hand her gif hen at døe;

Da kom Neptunus strax med en vaad-øyet Skare,
Hver med sin prægtig Krands af Perler dyrebare
Og andre rare Ting, som Havel dennem gav,
At pynte med Hans Liig, og pryde ud Hans Grav.

Kom! Sagde hand, Seer! Een af mine beste Søner
Er død: Thi vil jeg, I skal viise, at jeg skønner
Paa mine Heltes Dyd. I Firsindstive Aar
Hand har mig tient; Hans Død mig nær til Hierte gaer.

Men i det samme saaes Bellona ind at trine,
Skönt med en Martialske, dog ganske tranrig Miine;
Neptune! Sagde hun, det gaar slet ikke and,
At du Hans Liig og Grav alleene pryde land;

Thi, om end Du har seet, Ham pløje stridig Bølge,
Saa har jeg ogsaa seet, Ham Fienderne forfølge;
Hand agtet Stød og Krud saa lit som Vind og Vand,
Og som en Bølge Hand ansaae en fiendtlig Mand.

Blant andet har jeg her en Laurbær-Krands at yde,
Den samme, vil jeg, skal Hands Tinding ævig pryde,
Hand meer end eengang den fuldmobig har fortient,
Thi bør jeg sætte ham et ævig Monument.

Derpaa kom Tapperhed, med Seher-rige Palmer:
Saa lit som Laurbær-Krands, saa lit og disse falmer,
Saa sagde Tapperhed. De Vegge dem antoeg,
Bellona var tilfreds, Neptunus det fordroeg.

Omsider Trostak kom, og neppe kunde tale:
Det eene, som mig land udi min Sorg hufvæle,
Er, at jeg finder her saa manges Midkiærhed
At ære Trostaks Mod og mandig Trofasthed.

Halv Hundred Aar og Fem i dette Land Hand tiente,
 Sin Styrke, Helbred, Liv til Landets Gavn anvendte
 I Orlog og i Fred, sin Konge tro og huld:
 Thi skal Ham sættes paa den Krone udaf Guld,

Som jeg her bringer med, Dend skal Hand ævig bære,
 Saalænge Ærlighed og Trostøb er i Ære.
 Jeg selv vil holde Vagt ved Graven hos Hans Liig;
 Og Æren, I her seer, didhen og følger mig.

Gudsfrugt, som ikke veeg fra Admiralens Side,
 Mens Hand sin sidste Strid mod Døden trolig stride,
 Kom nu først ind, heel glad, og bragte dette Bud:
 At Admiralen vandt, og Siælen var hos Gud;

Nu Ende sif Hans Strid; Nu foor min JESU Kiæmpe
 Op til sin Gud, som hialp Ham Dødens Magt at dæmpe;
 Hand stridede og bad: Min JESU jtriid med mig,
 Og JESU hialp Ham og at stride mandelig;

Nu staaer Hans Salig Siæl for Lammets Stool og Throne,
 Hvor JESUS sætter paa sin Strids-Mand Ærens Krone;
 Hand Sejers Palme bær; Hans Ære skal bestaae,
 Naar I ej meer er til, og Verden maa forgaae.

Besørger nu Hans Liig, og Monument opretter,
 Som I har sibt Jer for! Seer til, I ej forgietter
 Hvad til Hans Ære hør! Jeg selv vil være med,
 Og sætte denne Skrift ved Heltens Lejer-Støb:

Grav-Skrift.

Som Trostøb, Ære med Gudsfrugt og Tapperhed
 Den Salig Admiral sin Livs Tid tog i agt;
 Saa er det Aarsag, at Vi alle Fiire ved
 Vor Gamle BARFOEDS Liig og Grav her holder Vagt.

Omstaaende Gravvers findes, saa vidt vides, kun bevaret i et Eks-
emplar, i Videnskabernes Selskabs Bibliothek i Trondhjem (se Personalh.
Tidss. 2 R. 8 Bd. S. 161); ved velvillig Bistand fra Bibliothekets Side har
vi faaet tilsendt en Afskrift deraf.

la C.

Af Thomas Barfoeds Dagbog.

Ved min Moders Grav, da jeg var 16 Aar.

Elskte Moder! løst fra Støvet's Smerte,
Er Du hisset evig lykkelig;
Der i Aanders Kredse let Dit Hjerte
Over jordisk Kummer hæver sig.

Dødens Engel kom — Du maatte segne,
Og Din Aand fra denne lave Jord
Svang sig hen til Salighedens Egne,
Hvor i evigt Lys Dit Væsen boer.

Moder! hvorfor gik Du dog saa fage
Bort fra dem, Du engang Livet gav?
Hvorfor lød saa tidligt barnlig Klage
Fra min Læbe ved Din kolde Grav?

Din Erindring skal mit Hjerte gemme
Og Dit Billed følge mine Fjed,
Til engang Algodheds milde Stemme
Kalder ogsaa mig til salig Fred.

Ovenstaaende lille Digt er skrevet af Præsten Thomas Barfoed. Han var født den 10. Maj 1780 paa Strynø, hvor hans Fader Christen Thomasen Barfoed var Præst. Hans Moder hed Cathrine Elisabeth Høier. Faderen blev senere forflyttet til St. Jørgens og Sørup Menigheder ved Svendborg. Thomas Barfoed blev ligesom Faderen Præst, og ligesom han Præst paa en af de mange fyenske Øer: Avernakø. Samme Aar, han blev Sognepræst paa nævnte Ø, giftede han sig med Christine Qvist, i hvilket Ægteskab han blev Fader til 9 Børn. I 11 Aar boede han paa Avernakø, og her havde han rig Lejlighed til at studere og dyrke Poesi, som han var en meget stor Ynder og Kender af. Efter hans Død blev en lille Samling af hans Digte udgivet af hans Svigersøn, A. P. Wedel, og i denne Samling findes Digtet: „Ved min Moders Grav“.

Ved at blade denne lille Digtsamling igennem lærer man hans poetiske og temperamentsfulde Karakter at kende, og man genkender ogsaa den Tids pathetiske og lidenskabelige Udtryksformer, f. Eks. i Digtene: „Elegie“ og „Edmund og Thora“.

I Digtet: „En Aften i Lunden“ tegner han klart og malende en Vinter- eller Efteraarsstemning. Det første Vers i Digtet lyder saaledes:

Det gule Løv for Vinterstormen hæve,
Den grønne Lund berøves al sin Pragt,
Kun visne Blade over Engen svæve.
Tavs staaer Naturen, klædt i Sørgedragt.

Ogsaa hans Sans og Kærlighed til Oldtidsminder viser sig i Digtet: „Korshavnshøjen“. Man mærker i dette Digt, at han er samtidig med Oehlenschläger*). Digtets andet Vers lyder saaledes:

O, Du! som spejder i svundne Old
Og graver i hver en Tue og Knold
For der at læse i dunkle Skrifter
De glemløse Hændelser og Bedrifter. —

Men ogsaa Kærligheden til hans Barndoms og Manddoms Hjemsteder og til den raske Sømandsbefolkning paa disse Øer kommer frem i flere Digte, som f. Eks. dette: „Ved Skonnerten Minervas Afløb af Stabelen i Svendborg“. Det første Vers lyder saaledes:

Rask er danske Sømands Liv,
Vaad er tidt hans Trøie;
Stormen er hans Tidsfordriv,
Mærs og Raa hans Køie.
Paa det store, vide Hav
Hen mod fjerne Zoner,
Over Bølgens hule Grav,
Stolt sit Flæg han toner.

I Aaret 1819 blev han Sognepræst for Jordløse og Haastrup Menigheder paa Fyen, men her ramtes han af den tunge Sorg at miste sin Hustru, den 3. November 1826. Rørende er det at læse nedenstaaende Afsnit af hans Dagbog fra denne tunge Periode af hans Liv.

²⁸/₁₀ 1826.

Saa min elskede Stine for sidste Gang oppe den 29. Hun fik Søndag Morgen et Anfald af Feber. Den 30. Min Kone var ej oppe idag. Mod Aften kom min kære Broder Christian og hans Kone og hans Datter fra Møen. Kl. 8 om Aftenen spiste vi Smørrebrød og drak en Bolle Punch — da kom min Stine syg og mat ind til os og satte sig ned his os et Kvarterstid, men maatte saa igen søge Sengen.

*) Kun eet Aar yngre end „Guldhornenes“ Skaber.

3. November. Min Kone meget slet, min Broders rejste herfra i et græsseligt Øjeblik, han sagde mig, at der var intet Haab om Stines Liv!!! O frygtelige Time! Ortmann blev hentet, Paroxysmen gik igen over. Hun laa stille hen, tog selv Medikamenterne — talede om sin Død men havde dog Haab om at leve — Ortmann rejste — jeg bød ham tolv Dukater for at blive — den døende Kone bad ham selv at blive til næste Nat, men han undskyldte sig!!! Hun vedblev at tage Medikamenterne og at tale. — Klk. 9 om Aftenen begyndte Paroxysmen at komme igen — hun kom nu i en exalteret Tilstand — blev som forklaret — talte bestandig og højt med en forunderlig Stemme — men vildt — i en frygtelig Kamp var hun bestedt — hun vilde op af Sengen og havde hele sin Ungdoms Kraft i disse Øjeblikke skønt hun forud af den langvarige Mavehoste var meget svækket — men da Klokken var et Quarter til tolv sank hun helt ned paa Lejet og nu begyndte den skrækelige Dødskamp — ingen uden jeg og Peder Madsens Kone kunde udholde den skrækelige (Schene?) Skue(?) — jeg bøjede mit Hoved ned til hendes Ansigt og lagde min Arm under hendes Hoved, og min anden Haand i hendes Haand. Klk. 3 Quarter til tolv drog hun det sidste Suk. Aah! Gud, hvilket Øjeblik! Jeg kyssede Dødens Sved af hendes Pande. — Thi hun var mig saa dyrebar i Livet — mine 7 hjemmeværende Børn stod i bange Forventning ude i Bagkammeret. — Saa gik jeg arme Fader ud til dem og sagde med skælvende næsten kvalt Stemme „Nu er vor kære Moder død“. Da istemmedes der et Jammerskrig, hvis Mage jeg aldrig mere faar at høre paa denne Jord. — Men hun var borte, som vor Sjæl elskede — og alle vore Klager, alle vore Taarer kaldte hende ej tilbage! Hun blev liggende til om Lørdag Morgen da toge Peder Madsens og Niels Bankes Kone hendes Legeme af Sengen redte hendes Haar vaskede hende og iførte hende Ligklæderne. Jeg sad og gik ovre i Skolen medens dette gik for sig, da min sl. Kones Søster Hanne kom og sagde, at hun nu var lagt paa Løj-bænken, saa gik jeg derop. Herre min Gud! hvor skælvede mit Hjerte ved at se den for mig dyrebareste af alle Mennesker at ligge bleg og kold her paa Dødens Leje. Jeg stod som sønderknust ved hendes kære Lig og bejamrede mit smertefulde Tab — men mine Taarer kaldte hende ikke tilbage.

Hun var Datter af Købmand C. Qvist og Birgitte Qvist i Svendborg. Kun lidet over 17 Aar var min Christine, da jeg forelskede mig i hendes yndige Legemes Skabning og skønne Sjæl —, hun gav mig rolig og fornøjet sin Haand og sit Hjerte — var mig den bedste kærligste Hustru. 9 Børn fødte hun til Verden, 5 Sønner og 4 Døtre, alle

sunde og velskabte — hun ammede dem alle selv og laa med den største Taalmodighed saa mangen en Nat uden at faa Søvn, for at passe sine Børn. — I 11 Aar levede hun med mig paa Auernakø og 7 Aar her i Jordløse. I disse 18 Aar var hun aldrig syg, men havde stedse det bedste Helbred. Hendes Udvortes var særdeles tækkeligt. Hun var lidet over Middelhøjde, slank men dog fyldig i alle Legemsformer, især havde hun dejlige Arme, Fødder og Been. Hendes Øjne vare brune og Ansigtifarven som en bleg Carmin. Hun havde et jævnt muntert Sind — og altid var et mildt behageligt Smil udbredt over hendes Aasyn. Hun læste gerne og læste med megen Eftertanke og Smag for alt det skønne i Naturen især for Blomster havde hun megen Sans. I Huslighed var hun en udmærket Kone. I Særdeleshed havde hun et umiskendeligt Talent for at fremvirke alle Sorter hjemmegjort Tøj saavel som Linned etc. Net og pyntelig vilde hun saa gerne være i sin Paaklædning, uden at hun derfor elskede Pragt. — Med den simpleste Pynt forstod hun at fremhæve sin Paaklædning, der saa ofte kom hende til Nytte i vore trange Omstændigheder. Gerne nægtede hun sig selv alle Fornøjelser og mangt et nødvendigt Klædningsstykke, for at kunne holde sine Børn propre — hun forstod den Kunst og den havde hun arvet efter sin brave Moder, at kunne klæde Børnene net, og det med de simpleste Ting, hvilke hun med en vis Smagfuldhed vidste at forene med hinanden. Hun kunde aldrig smigre nogen, derfor var hendes Vandel stedse prydet med en ubestikkelig Redelighed og Sanddruhed. Gerne hjalp hun de Fattige og altid var hendes ømme Hjerter stemt til Medlidenhed for de Ulykkelige. Spiren til hendes Død fik hun den 14. November 1824 da hun om Søndagen i en stærk Orkan kørte tilligemed mig til Hostrup Kirke for at bære Peder Skjolds Barn. Da blev hun forkølet og fik en slem Hoste, der Tid efter Tid efter Lægernes Mening udartede til Mavehoste, af og til gik den bort og kom igen. I sidste Sommer var vi paa Skovshoved. Min Kone blev der forkølet om Aftenen i Skoven rejste syg hjem om anden Dagen og siden den Tid var hun ej mere vel, men havde bestandig en slem tør Hoste især om Natten. Nu hviler hun den gode Engel i Fred! Hun ligger begravet i den Krog imellem Indgangen til Vaabenhuset og Døren til Klokketaarnet. Hun blev begravet Torsdagen den 9. November med al Højtidelighed. Orglet lød med duse Toner. Pastor Becker holdt Talen i Choret hvor Kisten stod. Til Graven blev hun fulgt af en talrig Skare. Førend hendes Kiste blev skruet til gik jeg med mine 9 Børn op til hendes Lig — vi saa den kære Moder for sidste Gang, da sagde jeg i Hjertets Vaande min

elskede Stine det smertelige Farvel — og bad mine Børn at leve med mig i Kærlighed som hun havde levet med os.

Ligskaren bestod af mig og mine Sønner, Pastorerne Bang, Fangel, Becker, Tommerup og Aaby. Krigsraad Jensen-Smidt paa Løgmose Trolle — Forpagter Andersen alle hendes Brødre Købmand Carre, Haugsted Christen og Erik Møller, Albert Rasmussen og Vedel. Hele Selskabet spiste i den store Stue.

Om Tirsdagen førend min Kones Begravelse var den ædle Grev Bille Brahe her. — Han trykkede mig en Hundrede Rd. Seddel i Haanden med de skønne Ord: „Kære B! Det er for mig en Bagatel, men det kan dog maaske komme Dem belejligt under Deres nuværende Omstændigheder“. — Kun med tavse Taarer kunde jeg takke denne min store og ædle Velgjører.

Men, som hans Svigersøn med et vist Kendskab til den menneskelige Natur skriver: „Tiden har Lægedom for hver en Smerte“. Pastor Thomas Barfoed giftede sig endnu 2 Gange, hans anden Hustru hed Cathrine Elisabeth Haugsted, hun døde Aaret efter Brylluppet. Hans tredje Hustru, der ogsaa bar Navnet Cathrine, overlevede ham sammen med hans — 15 Børn. Han døde den 12. August 1845.

H. BORCH,
I. Barfoed.

E N T A K

Den 30. November 1925 fik Bestyrelsen Lejlighed til paa Foreningens Vegne mundtlig at takke Pastor em: Birkedal-Barfod for det store og uegennyttige Arbejde, som han har udført for Foreningen ved Udarbejdelsen af Manuskriptet til den Slægtsbog, som vi alle glæder os over at eje. Men Bestyrelsen føler Trang til endnu en Gang at sige Tak til Pastor Birkedal-Barfod, fordi han paatog sig alt dette Arbejde og paatog sig det vederlagsfrit. — Det siger i Grunden saa meget, thi herunder skjuler sig den Glæde ved Arbejdet, som vi, der har fulgt Sagen fra første Færd, saa, at Pastor Birkedal-Barfod følte — Glæde og Taknemmelighed over dog at faa se sin Faders efterladte Optegnelser om Slægten, om ikke fuldstændig, saa dog som Grundlag, endelig komme til sin Ret. Vi ved, kære Pastor Birkedal-Barfod, at Slægtens Medlemmer udover Landet er med i vor Tak til Dem for vor Slægtsbog.

Bestyrelsen.

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 4

FEBRUAR

1927

Fra Lyngby-Albøge til Fakse.

Uddrag af Provst H. P. Barfoeds Breve
til hans Hustru 1823.

HANS PETER BARFOED (1770–1841) havde været Præst i Jylland gennem 27 Aar, først i Branderup i Haderslev Amt 1796–1808 og dernæst i Lyngby og Albøge i Randers Amt 1808–23, da han ^{6/11} 1822 kaldtes til Præst for Fakse Menighed paa Sjælland. Han var født i Jylland, Præstesøn fra Tirstrup, var som 13 Aars Dreng bleven sendt til Viborg Skole, hvor han forblev efter sin Faders Død (1785), hjulpet frem af Byens Embedsmænd og Borgere, sidst navnlig af Hørerens Søren Hald, der senere blev hans Svoger¹⁾ (død som Præst i Oddense og Otting 1809). Efter 1789 at være bleven Student ernærede han sig for en stor Del ved Timeundervisning, navnlig hos dem, der senere blev hans Svigerforældre. 1792 blev han teologisk Kandidat og kaldtes samme Aar til Kateket ved Nikolaj Kirke i København, i hvilken Stilling han virkede i 4 Aar, men drog derefter til Jylland, hvor hans Virksomhed, som ovenfor nævnt, kom til at falde gennem mere end et kvart Aarhundrede. Bortset fra de 7 Aar, han dels læste, dels virkede i Hovedstaden, havde han altsaa levet sine Dage i Jylland og følte sig stærkt knyttet dertil, og det sidste Sted, han var Præst

¹⁾ Gift med hans 1ste Kones Søster, Jacobine Hjorth (1773–1836).

derovre, lykkedes det ham ovenikøbet at oprette et Skolelærerseminarium, hvis Forstander og Førstelærer han var fra 1812 til sin Afrejse fra Lyngby. Som Seminarieforstander forstod han at meddele sine Elever Nidkærhed for deres Kald og samtidig vinde deres Kærlighed. Offentlig Paaskønnelse blev ham 1821 til Del derved, at han, som Skik og Brug var dengang, fik Rang med Amtsprovster¹⁾.

Fra København havde han 1797 hentet sin Hustru: *Marie Cathrine Hjorth* (1776–1816), hvem han først havde undervist og senere forberedt til Konfirmationen. Betegnende for hendes Karakter var, at hun for at drive sine yngre Brødre frem havde lært sig baade Latin og Græsk som en Student og derfor kunde støtte dem i Læsningen. Hun fødte sin Mand 7 Sønner, men døde ^{17/1} 1816 efter at have bragt en dødfødt Dreng til Verden.

Aaret efter giftede Barfoed sig paany, dennegang med Enken efter hans Skolekammerat og Ungdomsven, Degnen, cand. theol. Jørgen la Cour i Odder, der var død 1809, og det var denne hans anden Hustru, der kom til at følge ham fra Lyngby til Fakse.

Christine Charlotte Guldberg (Lotte Guldberg, som hun kaldtes) var en Tolderdatter fra Skagen, født ^{10/6} 1777, og opdroges forskellige Steder udenfor sit Hjem, hos sine Morforældre, Præsten Bang i Store og Lille Fuglede, senere i Korsør, hos dennes Broder, Amtsforvalter Bang i Odense, hos sin Onkel, Passkriver Leth i København og hos en anden Onkel, Lægen, Professor Fr. L. Bang. 1798 ægtede hun, som ovenfor nævnt, Jørgen la Cour, hvem hun fødte 5 Sønner, men blev dernæst Enke efter kun 11 Aars saare lykkeligt Ægteskab. Barfoed skænkede hun en Søn, den senere velkendte Præst og Personalhistoriker, Immanuel Barfod, men døde, ikke mere end 49 Aar gammel, i Fakse Præstegaard ^{28/2} 1826.

Vi skal slutte med at hidsætte først et Par Linier om Provst H. P. Barfoed: »Han var en livlig og kraftig Natur, nidkær i sin Gerning, flittig og arbejdsdygtig, en varm Filantrop som mange af hin Tids hæderlig bekendte Rationa-

¹⁾ Senere (1828) blev han Provst i Fakse Herred og 1836 Ridder af Danebrog.

lister¹⁾), udrustet med fortrinlige Gaver baade som Prædikant og særlig som Kateket« (L. Koch i Biogr. Lex. I 535).

Og om hans 2den Hustru skriver hendes Stifsøn, Fr. Barfod: »Lotte Guldberg var [1817] bleven min Moder, og det Vidnesbyrd skal jeg give hende, at hun var bleven det i Ordets fuldeste og fyldigste Mening. . . . Hun var mild og kærlig, men hun var fast og alvorlig, og det kunde vel gøres nødtigt ligeoverfor en Tylvt af viltre Drengene, hvis Fader mest maatte passe sit Embede og sin Pult. . . . Hun glædede sig ved den dejlige Natur og de vide Udsigter fra Fakse, og hun vandt hurtigt Venner her, som hun havde haft dem i Jylland. Hun var venlig og hjælpsom mod alle, mod de fattigste og usleste som mod Stormanden. Hun havde altid et godt Ord og et godt Raad, naar nogen søgte hende. . . . Jeg har kun kendt en eneste Kvinde til, der paa samme Tid kunde fremtræde med samme Mildhed og samme Majestæt som hun, og denne ene er Enkedronning Karoline Amalie, hvem altsaa Dronninghvervet virkelig var givet«. (Fr. Barfod: Laurits Ulrik la Cour og Ellen Kirstine Poulsen S. 76, 79).

De efterfølgende Brevuddrag indeholder, ganske vist, intet af særlig Betydning, men giver dog, forekommer det os, et lille Indblik i Datidens Forhold og rummer ogsaa et og andet af kulturhistorisk Værd, hvorfor vi tror, det kan forsvares at gengive dem. For Slægten vil de, selv sagt, altid have Interesse, og det er egentlig ogsaa kun for dem, de trykkes.

L. F. la Cour.

Aarhus, den 6. April 1823.

Tak, min elskede Lotte! for de første Linier fra dig under denne vor Adskillelse. — Rejsen hertil gik lykkelig og vel. Fra Kaløe skal jeg flittig hilse. Du tager vel ogsaa derind, naar Du afrejser, ogsaa fra Vibye, hvor jeg kom fra idag, skal jeg flittig hilse. Wormslev forrettede idag Konfirmationen i Blegind, hvor Hr. Winther er meget syg; havde denne Tour til Vibye ikke hindret, kunde jeg allerede idag have kommet

¹⁾ Senere blev han — ligesom i sin Ungdom — en fuldt troende Kristen, navnlig ledet dertil ved Samtaler med sin Søn og Kapellan Peter Marius Barfod (Fr. Birkedal-Barfod: Slægten Barfod-Barfood-Barfoed, S. 74).

afsted med Smakken. Nu maa jeg bie til Imorgen. . . . Jeg har talt med Meulengracht idag. Naar Holger kan komme inden den 14. eller 15. d. M., kan det, om han ej kommer før, endda være betids. Med Fleischer har jeg gjort Aftale om Christian, — han skal være der 4 Aar, fra sidste Nytaar regnet. I den Tid giver han ham fornøden Klæde og Linned til Anstændighed, og jeg besørger hans Skotøi, som vel kan regnes til henimod en Snes Daler om Aaret. — Efter de 4 Aars Forløb faar han saakaldet Svendeklædning og skal blive eet Aar derefter for Løn, da man saa efter dette Aars Forløb har sin Frihed paa begge Sider, eftersom man finder sig tilfreds med hverandre. — . . . Fragten for Lars og mig med Heste og Vogn er 9 Rbr. 73 Sk. — foruden alt det øvrige Appendix med Drikkepenge o. s. v., o. s. v.

.. ..
 Iaften er jeg buden til Fleischers.

Med Guds Hjælp afreiser jeg da imorgen Kl. 7, om Vinden er med.

.. ..
 Gud bevare Dig, min Lotte! og styrke Dig til alt det Arbejde, der nu hviler paa Dig! Jeg var ikke kommen til Albøge, førend jeg fortrød, at jeg havde berøvet dig Lars i denne Tid. —

.. ..
 Hils Tante, Frederik, Peter, Immanuel og Karl, om han er i Lyngbye. — Gud være med Dig og skjenke Dig Hælbred. — Og nu et Kys i Tanken fra Din egen

Barfoed.

Herstedøster, den 10. April 1823.

Min Lotte!

Hertil kom jeg igaar Eftermiddag Kl. 6 i Overensstemmelse med min Rejseplan, og mit første Arbejde her er da naturligvis at tilmelde Dig vor Rejses Gang hidindtil. Den har, Gud være lovet! været hældig og god. — I Mandags Morges Kl. 7 kaldtes vi ned til Smakken i Aarhus, men da det var saa ganske blikstille, lod man os gaae hjem igjen til videre Ordre. — Denne ankom mellem 8 og 9, og Kl. 9 om-

trent gik vi ud fra Broen, men det var endnu saa blikstille, at vi Kl. 12 hørte Middagsklokken ringe i Aarhus, da vi næppe vare $\frac{1}{2}$ Miil derfra. — Kl. 2 havde vi maaske seilet en Miil. — Det begyndte nu lidt at vifte i Seilene, men Vinden var imod, og vi maatte krydse hen til og forbi Samsø. Kl. 7 omtrent vendte Vinden sig, det blæste op, vi seilede nu rask, og Kl. 11 $\frac{1}{2}$ om Aftenen traadte vi i Land i Calundborg. — Heste og Vogn maatte blive ombord om Natten, og en Deel af Formiddagen maatte da anvendes til at faae Hestene fodrede og forfriskede, da de havde holdt Faste Dag og Nat paa Skibet. — Vi kjørde da og kun en lille Tour med dem den Dag, nemlig $3\frac{3}{4}$ Miil til Svindinge Kro, hvor vi indlogerede os og fortsatte Reisen hertil igaar. — Alt vel inden Borde. Give Gud, at dette nu ogsaa maae antræffe Dig, min Lotte! og Alle vel hjemme!!

Jeg havde ventet at møde Christen her, men endnu har jeg ikke set ham. Muligt, at Dit Brev ikke er kommet saa betids til ham, at han kunde reise derefter. — Ogsaa her forrefandt jeg alle vel, og forefandt naturligviis tillige efter Forventning en venskabelig Modtagelse. Men til Kjøbenhavn kan jeg ikke faae min Svoger med mig, da Embedsforretninger baade idag, imorgen, paa Løverdags og Søndags hindre ham. Formodenligt tager jeg ikke ind til Kjøbenhavn førend paa Løverdags og bliver der Søndags over, da man ikke kan vente Audients hos Kongen uden om Mandagen, og jeg, som du ved, gjerne vilde have den Ting afgjort med det samme. Jeg agter da at vende tilbage hertil Mandag Eftermiddag og paa Tirsdag, den 15., at fortsætte til Faxøe. Saa vidt da om min Rejse. — Gid jeg nu som Fuglen var og kunde svinge mig over Land og Vand, for blot 1 eller $\frac{1}{2}$ Time at opholde mig i det kjære Lyngbye, for at see, hvorledes I der Alle have det! Jeg haaber imidlertid, at Du allerede har afsendt Brev til mig, inden Du modtager dette. Holger er formodenligt ogsaa afrejst, inden dette indløber. I modsat Fald vilde Du atter hilse og tilønske ham fra mig en lykkelig Rejse. Gud være med ham!

. . . Kromand Jørgensen i Svindinge, der vist nok er en fornuftig og dygtig Landmand, raadede mig til at bringe alle

vore Creaturer og Heste herover, da de her kostede meget mere, end i Jylland, men derimod at sælge alle Faar og Lamder, da deres Transport herover og Drivning igjennem Landet ikke kunde betale sig, og man kunde, mente han, købe dem her for samme Pris, som i Jylland. — Naar vi nu have efterset og efterspurgt desangaaende i Sælland, kan Lars bringe nærmere Efterretning: . . . Det var vistnok Synd at bebyrde Dig med mere Beskjæftigelse, end Du allerede har, altsaa og med Opsynet med Gravhøjen over sal. Marie. Men Du veed mine Tanker. . . . For at faae den lille Piges Grav indsluttet med derunder, var det vel tjenligst at gjøre Højen cirkelrund, og da den synker efterhaanden, troer jeg endog, den kunde taale 3 Alens Høide, og da omsættes ved Foden med Kampstene. — Det vil da af Dig og Vedkommende kunne bedømmes, om den bør beklædes med Græstørv. — Jeg haaber da, at Boie siden vil have Tilsyn med Linden derpaa, indtil den kommer godt i Grøde. —

. . . .
 Fra Lars skal jeg flittig hilse. Han befinder sig fuldkommen vel, ligesom jeg.

Md. Lund i Aarhus aftalede jeg med, at naar Du i næste Maaned kommer herover til Sælland, skal Du gjøre Bekjendtskab med hendes Søster og Svoger, Hr. Lassen i Sæbye, da jeg skal berede Veien for Dig, saa at vi maaskee der kunne logere om Natten, da det er paa Veien fra Callundborg til Faxøe, rigtignok kun 2½ Miil fra Callundborg, men efter den Mileberegning, som en Frøken Stemann, Amtmandens Søster, der var med paa Smakken, gjorde for mig, kunne vi dog godt derfra til Faxøe ende Reisen paa een Dag. — Nu faaer Du ikke mere denne Gang. — Saasnart jeg kommer til Faxøe, skriver jeg igjen. — Og nu kun til Slutning venskabeligst Hilsen fra min Svoger og Kone og hele Familie her, og fra mig en hiertelig Hilsen til Tante, alle vore hjemmeværende Glutter, Husets øvrige Personale . . . og Sognets og Egnens Venner, men den allerhjerterligste Hilsen modtage Du Selv, elskede Lotte! Gud bevare og styrke Dig!! Det ønsker inderligst Din egen

Barfoed.

Det Første, jeg vil længes efter i Faxøe, er Brev fra Dig, det adresseres pr. Kjøge.

Faxøe, den 18. April 1823.

Min elskede Lotte!

Inderlig glad modtog jeg iaftes Dit første Brev her i vort ny Hjem, og her har Du nu mit første Brev herfra. — Lykkelig og vel ankom vi hertil i Tirsdags Aftes den 15de. Christen modtog os i Kjøge, og Hans mødte os her udenfor Byen, her var alt indrettet til vor Bequemmelighed, og den gode Kromand Tanning og vakkre Kone forsørge os paa det bedste, saa at jeg for min Deel Intet savner uden min Lotte og mit øvrige vante daglige Selskab. Præstegaarden her kunde godt ligge inden i Præstegaarden i Lyngbye, den er ej synderligt større end Borgegaarden, men den er net og solid. — Endnu har jeg Intet kunne begynde med Værelsernes Forandring, da jeg paa Søndag skal have Selskab til Indsættelsen. — Stuehuset forekommer mig baade dybere og høiere til Loftet, end det i Lyngbye, — her ere dobbelte Vinduer, et net, lyst Kjøkken. — I Haven er lagt Ærter og saæet det første Nødvendige, men den er for fugtig til at saae mere i for det første. — Idag har jeg bortforpagtet Avlingen for 1 Aar og kun forbeholdt mig den nødvendige Græsning for 8 Køer og 2 Heste samt det bedste Eng, hvorpaa kan avles en halv Snes Læs. — For Resten skal jeg have 52 Tønder Byg, betalte efter Kapitelstaxten. — Faar kan det aldeles ikke nytte at bringe herover, dels kan Transporten ikke betale sig, dels skulle de her gaae løse paa den almindelige Fælle, og der menes, at de ikke kunne taale Græsgangen, men ifølge Erfaring krepere. — Alle raade mig derfor fra at bringe dem herover. — Vi faae da ingen i Sommer, men maae her kjøbe nogle til Efteraaret, — denne er ogsaa Larses Mening; thi de Faar, vi have, ere for gode til her at tractere og ødelægge med Sultføde. —

Lars og jeg befinde os friske og vel. — Vi gaae i Kroen

og spise til Middag og forresten faae vi alt Fornødent sendt herover i Præstegaarden. Iaften vare vi ellers budne over til Kroén at spise og spillede L'hombre, saa at jeg saavidt har forandret min Levemaade, at jeg nu i egenligste Forstand sidder og spiller og drikker i Kroen. — Dog maae Du ikke frygte, thi naar jeg først faar Dig som min Hovmester herover til mig, skal jeg nok igjen vende om til det Bedre.

. . .

Lars reiser nu herfra i næste Uge, saa at han efter Bestemmelsen kan gaae over med Smakken paa Torsdag den 24de, og som jeg haaber da komme betimelig hjem inden Auctionen. — Din Reise, naar den gaaer for sig, ønsker jeg, Du vilde bestemme saaledes, at Du kan gaae over med Smakken fra Aarhus til Callundborg en Mandag. Jeg kan da begynde Reisen herfra Søndag Eftermiddag og møde Dig om Mandagen. — Jeg lovede da i Kallundborg, at vi skulde komme til Gjæstgiver Møllers tæt ved Broen. —

. . . Om Lars behøver jeg ikke at melde. — Han kommer maaskee ligesaa tidlig til Lyngbye som dette Brev. Kun dette maae jeg sige, at jeg for min Deel er saare veltilfreds, at jeg fik ham med mig. —

. . . Men nu maae jeg pludselig slutte, da Posten kommer og affordre Brevet — Lev vel! inderligst elskede Lotte! Hils Tante, Frederik, Peter, Immanuel og alle øvrige Husets Folk, . . . etc. etc. — Glæd mig snart igjen med Brev. — Ogsaa Lars hilser alle hjemme. Gud bevare og styrke og velsigne Dig! og vær hjærteligst hilset fra din egen

Barfoed.

Faxøe, den 21. April 1823.

Min gode, kjære Lotte!

Jeg har tilforn afsendt Breve til Dig fra Herstedøster og fra Kjøbenhavn og med Posten herfra og nu dette med Lars, der vel kommer til at kappes med det sidst herfra afsendte. Og uagtet jeg i Løverdags modtog Dit kjære Brev, længes jeg dog nu atter efter Brev fra Dig. — Igaar blev jeg da indsat af Amtsprovst Bøgh og holdt min Indtrædelsesprædiken. — Kirken, der vist rummer en Deel flere Mennesker

end Lyngbye Kirke, var propfuld, og Almuen har her Ord for at søge Kirken flittig, hvilket naturligviis er mig saare kjært. — Til Selskab havde jeg da her Amtsprovst Bøgh, der ikke vilde modtage Noget for Indsættelsen, min Ven Bjørn og en Forvalter Thaning fra Vemmetofte, der var fulgt med ham hid, Nabopræsterne Flemmer og Bjørnsen, der have fungeret i min Fraværelse, og Degnen Haubroe. Med Flemmer og Bjørnsen kom jeg endnu ikke til at afgøre for deres Forretninger, da de lode det beroe, indtil jeg kom til dem, men jeg kunde nok høre, at jeg ikke slipper dem saa let som den gode Bøgh, fra hvem og Kone jeg flittig har at hilse baade Dig og Tante Worm. Jeg blev nu buden over til Flemmer i Kongsted Søndag Eftermiddag, og da faaar jeg vel min Dom at høre. —

. . . Paa Onsdag gjør jeg en Tour til Storehedinge. Folkene synes her meget flinke og velvillige, men i visse Henseender ere de maaskee lidt kostbare med deres Arbejde. En Gartner har jeg i disse Dage til at anlægge nogle Jordbærsbede, 4 Aspargesbede ere her, men de ere gamle og bære kun lidet. Men her ere mange skjønne Frugter, Kirsebær, Blommer, Ribstrær o. s. v., men ikke et Lysthuus i hele Haven. — Der er aldeles Intet i Veien med at faae vort Gods afhentet, naar det kommer, men de ønske helst at hente det i Faxøe Bugten, en lille halv Miil herfra. Jeg har idag talt med en Mand, der forsikrede, at det der i alle Henseender ligesaa let og beqvemt kunde udskibes som i Præstøe, og Vogntransporten er da saa meget nemmere. — Der maae derfor aftales med Skibberen[!], at han bringer det til Faxøe-Bugten. Jeg længes nu meget efter at vide, om der, som jeg haaber, er af Holger gjort bestemt Aftale med Meulengracht, og hvad Tid, Du mener, Godset skal afgaa. — Naar jeg veed det, skal jeg nok føje Anstalt til for at have alt i Beredskab til Modtagelsen.

. . .
Nu veed jeg ikke mere at skrive om denne Gang — . . . hvad der ellers herfra kunde meldes, kan nu Lars fuldstændigere mundtlig berette. — Gud give, at nu baade han og dette mit Brev maae møde Dig frisk og sund, — jeg er, Gud

ske Lov! rask, — og gid jeg snart igjen maae see et glad og opmuntrende Brev fra Dig —! Peter er vel nu restitueret af sine Kopper? Hvorledes gaaer det med Frederik og hans Læsning og Forhold i det Hele?

...
 Gud velsigne Dig! min elskede Lotte! modtag min kjærligste Hilsen! og hils Tante og Børn og Huusgesinde og Venner og Bekjendte — Md. Liisberg ei at forglemme — fra Din inderligst hengivne

Barfoed.

Faxøe, den 24. April 1823.

Kjære, gode Lotte!

Nei, Gud veed, jeg skal vist ikke fortryde paa, at Du skriver hver Postdag, gid Du kun vilde blive dette Forsæt tro, og jeg vil med Glæde betale Postpengene; thi Dine Breve, lille Lotte! ere nu, om ikke det eneste, dog vist det kjæreste Opmuntringsmiddel for mig i min Ensomhed. Og jeg vil stræbe at gjengjælde efter bedste Ævne. — Idag, da jeg kom tilbage fra Gjorslev, hvor jeg igaar havde besøgt Christens Carolines Forældre, modtog jeg først dit kjære Brev af 12. d. M., og see, nu strax iaften er jeg paa Contoiret for igjen at bebreve Dig, uagtet jeg iforgaars afsendte Brev med Lars. — Det var ellers en Forandring i vor gode Larses Bestemmelse, at Fauergaard nu blev solgt. — Maaske han nu kan beslutte sig til at vende her tilbage til os, og synes han om det og kan finde sig deri, skal han for mig være særdeles velkommen. Gid jeg kun havde noget mere at beskæftige ham med! men hvo veed, hvad Lejlighed her muligt kunde aabne sig for ham. . . . Naar Du da har bestemt Dagen til Din Afreise fra Lyngbye, og Dagen til Overfart med Smakken, beder jeg, at Du underretter mig derom, at jeg da derefter kan bestemme min Afreise til Møde. — Men det er saa vanskeligt, da jeg seer, at Brevene ere 11 à 12 Dage underveis fra Dig til mig. Skulde jeg da ingen nøiere Bestemmelse faae, saa retter jeg mig efter Dit idag modtagne Brev, at Du den 12. Mai tager over med Smakken — . . . saa at jeg Mandagen den 12. Mai, vil Gud, kan møde og omfavne Dig, min elskede, i Kallund-

borg. — Gud styrke Dig før Reisen og bevare og velsigne Dig paa Reisen, saa at vi maae samles med Glæde. Saa tage vi til Sæbye om Tirsdagen, ifald vi ikke kunne naae dertil Mandag Aften, og Du holder da Dit Indtog paa Christiansdags om Onsdagen i Faxøe. . . .

Den 25. April.

Jeg har nu atter idag været her i Kirke, og den var, om just ikke saa propfuld som i Søndags, dog hvad man kan kalde fuld, saa at det var mig et opmuntrende Syn. — Da der idag ingen ministerielle Forretninger vare, var min Forretning tilende i 2 Timer fra 10 til 12. Sangen i Kirken er ogsaa meget god. Degnen har en reen Stemme og synger meget godt og har desuden den ene Skolelærer — en Søn af Provst Bag[g]er i Linaae — til Substitut eller bestandig Medhjælper ved Sangen. . . . [Ratjen] er en simpel, ligefrem Mand, men en dannet og fornuftig Mand og iligemaade en meget vakker Kone. — Ogsaa Datteren hovede mig godt. — Det lod en god lille Pige. Af Udseende er hun vel som Mængden i Almindelighed. — At Du i vort lille Selskab blev erindret med hjerteligst Tilønskning af Velgaaende i Almindelighed og en lykkelig Reise i Særdeleshed, var naturligt og rimeligt. . . . gid Du maa beholde Helbred og Styrke igjennem al denne Tummel! og gid du sund og frisk maae forlade Lyngbye og møde mig her!! Jeg er, Gud ske Lov, i god Stand. Fra Hans, som har besøgt mig idag, og Christen, som jeg kom fra igaar, skal jeg flittig hilse. Du hilse nu og kjærligst Søster Worm, Frederik, Peter, Immanuel og Carl, naar han kommer hjem. — Har Du hørt noget om Holgers Afreise? Jeg længes ogsaa efter Underretning om Larses Hjemkomst . . . Gud velsigne og bevare Dig, min Lotte! . . . Lad mig endelig snart høre fra Dig igjen. — Hilsen og Kys fra Din

Barfoed.

Faxøe, den 28. April 1823.

Tak, min elskede Lotte! hjerteligst Tak for hver Linie fra Din Haand. Igaar, førend jeg gik til Kirke, glædedes jeg

ved at modtage Dit Brev af 16. d. M., men — det var alt-
saa atter 11 Dage gammelt. — Maaskee de kunne nu komme
snarere, naar de herefter adresseres pr. Ringsted. Og jeg haa-
ber, at mine Breve, som ere sendte over Ringsted, ere komne
snarere til Dig; thi for at komme fra Jylland til Kjøge, skulle
de først til Kjøbenhavn.

Gud være lovet, at Du er frisk! Gid det fremdeles ved-
vare, og at Du maae udholde den slemme Tummel ved Auc-
tionen, at jeg kan møde Dig rask og vel tilmode! Dersom
den holstenske Vogn paa Ingvorstrup skulde være at faae
for godt Kjøb, og Du synes om den, kunde det jo være
godt nok at kjøbe den, forsaavidt, som den da er rummeli-
gere til os med vor Familie, men Du kan ellers troe, at den,
jeg her har, ansees for en meget kjøn Vogn her i Sælland —
men den er jo snæver, og den maatte vi da vel sælge, naar
vi kjøbte hiin, — den gule, naar den kommer herover, vil og
vist vorde anset for en kjøn Vogn, eftersom de her bruges,
og den kan meget godt beholde sin Bagkurv, hvorfor jeg og
har ønsket den ny Kurve-Bagsmæk herover med — det kom-
mer da an paa, om Vognen paa Ingvorstrup er kjøn og rum-
melig, som jeg formoder, og har kjønne Stole, da disse især
pynte en Vogn, og kan faaes saa billigt, at vor lille, nette
Postvogn kunde betale den, uden for stort Tillæg, thi noget
Tillæg maatte jo sagtens ventes.

• • •

Her er nu gjort fornødent Anstalt for at faae Tøiet ud-
skibet og kjørt hertil, naar Skibet kommer. — Jeg behøver
blot at sende Bud til de 4 Medhjælpere omkring i Sognet,
og disse have lovet strax at beordre alle fornødne Vogne —
Alle er villige og flinke. — . . .

Igaar var jeg da efter Indbydelse hos Pastor Flemmer i
Kongsted. — Han var i alle Henseender yderst venskabelig
og forekommende. — Med ham fik jeg min Regning saaledes
afgjort, at han for sin Part havde forrettet 14 Uger i Vakan-
sen, nemlig siden Capellanens Afrejse. — For hver Uge havde
han og hans Svoger, Bjørnsen, aftalt om, at de vel skulde
have 3 rbd. Sølv, men han lod det blive ved 2, og jeg be-
talte ham da 35 rbd. Sedler. Med hans Svoger fik jeg endnu

ikke afgjort, endskjøndt han var der, da han endelig vilde, at jeg skulde have denne Anledning mere til at besøge ham. Det lader en meget vakker Mand, og jeg formoder, at min Regning med ham bliver nu omtrent ligesom med Flemmer, vist nok ikke mindre, men vel ei heller synderlig større. — Md. Flemmer lader og skal efter Fleres Dom være en meget vakker Kone. Hendes Moder, en Frue Leth, og hender Søster, der ogsaa er Enke, boe der i Byen, ogsaa et Par vakkre Køner, ligesom og hendes Halvsøster, der er givt med Bjørnsen i Roholte.

...
 Saavidt jeg erindrer, havde Rasmus Løn tilgode for 1½ Aar à 5 rbd., altsaa 7½ rbd., men dertil forlangte han . . . lidt Hjælp til Støvler, som dog ikke blev ham lovet.

...
 Jeg lever ret vel, er Gud ske Lov! i god Stand og mangler Intet — uden Dig, og nu kan jeg haabe, vil Gud, at møde Dig idag 14 Dage — disse faae da ogsaa Ende.

. . . Lev vel, inderlig elskede Lotte! Gud bevare og velsigne Dig og lede Dig med alle Rollingerne paa den forestaaende Reise, og gid jeg nu indtil den 12te Mai hver Postdag maatte glædes ved et Brev fra Dig. For hver Linie et Kys, naar vi samles, af Din egen

Barfoed.

Faxøe, 1. Mai 1823.

Kjære, gode Lotte!

I det mulige Tilfælde, at Skibber[!] Loft, der har bragt vort Tøi hid, skulde være ligesaa hældig paa Hjem- som Hens-Reisen, og altsaa kunde bringe dette Brev førend Posten, skriver jeg disse Linier med ham, for blot at tilmelde, at Alt er gaaet med vort Gods særdeles hældigt og vel. — Han kom her paa Faxøe Strand igaar Eftermiddag Kl. 4. — Mariane og Pauline spadserede strax herop til Byen, og ved min Hjemkomst fra et Besøg i Roholte Kl. 11 mødte de mig, ret overraskende. — Hr. Thaning havde imidlertid gjort Anstalt, sendt Bud om Baade og Vogne til at møde imorges. — Kl. 7

imorges kjørde han med mig til Stranden. — Baadene vare i Orden, Vognene kom, Vind og Veirligt fødte [i] alle Maader, vi vare stedse tilstede ved Læsningen, Folkene vare særdeles flinke, villige og forsigtige, der kom adskillige flere Vogne, end vi behøvede, og inden Kl. 3 i Eftermiddag stod alt Godset i uskadt og god Stand her i Præstegaarden. — Udvendig at see til er alt ubeskadiget, naar man ikke vil regne Smaating. . . . Det er gaaet langt hurtigere, end jeg ventede det, da jeg igaar mindst drømte om at have Alt her under Tag idag, og saare hældigt. — Gud give nu ogsaa Dig, min Elskede! en hældig Reise! Gud bevare og velsigne Dig paa Land og Vand!!

Men Godsets fortrinlige Emballering og Indpakning vidnede og om Din — ikke uventede — Omhyggelighed til Gavn og Glæde baade for Dig og mig. — . . . Gid nu Din Reise være ligesaa hældig med alt det, Du bringer, og vort Møde glad efter fælleds Ønske!!! Din egen

Barfoed.

Fra dette Tidsrum findes der, saavidt vides, kun bevaret to Breve fra Fru Barfoed, det ene dateret Lyngbye ^{29/4} 1823, hvoraf følgende Linjer hidsættes:

Elskte Barfoed! For sidste Gang faar Du Brev fra mig fra det kjære Lyngbye, nu er jeg da for saa vidt færdig, vort Tøj er bortsendt. Skipperen kom mig 1 Dag, førend jeg havde ventet, og det gjorde mig en slem Brøk i Regningen; jeg fik ved den Lejlighed ikke Tøjet numereret, som det burde være, og at faa det gjort ved Paalæsningen var en sand Umulighed. . . . Gid Du havde det vel i Land, jeg fik det overmaade godt ombord. . . . Nu noget om Auctionen, . . . der bliver vist imellem 5 a 600 Numre, det meste er jo Skramleri, men det giver jo dog en Skilling. . . . Men med Penge ved jeg ikke, hvordan det vil gaa mig, . . . Gid jeg var hos Dig, at vi kunde dele vore Bekymringer med hverandre. Lev nu vel, elskte, gode Mand, jeg kan ikke samle mine Tanker længer; jeg ved ikke, om det kan nytte, jeg skriver mere, men Du maa nu bringe en Driver med til at tage imod vore Køer, og den lille Hoppe tænker jeg, vi kan binde bag ved en af Vognene. Vær hilset fra alle gode Venner men især fra Din

Egen Lotte.

Vurderingen, endskønt den er meget lav, er dog gaaet til 200 r.

Og efter at hun selv var naaet til Fakse, skriver hun ^{24/5}

1823 til sin Søn Peter Lacour, »Lærer ved Domsognets Bor-
gerskole paa Skolegaden i Aarhus«, som Udskriften lyder:

Gode Peter!

. . . her kom vi til Onsdag Aften og forefandt alt godt, Christen og Hans modtog os her, jeg fik da lidt ryddet til Side til Pinsedag, og i de Dage besøgte Hans og Christen og sin Kæreste os, en Jfr. *Caroline Ratien*, en meget vakker Pige. Vi ligger ellers i en slem Tummel med Haandværksfolk . . . det er ellers en køn Bopæl, den dejligste Udsigt man vil ønske sig, en rar Have fuld af de udsøgteste Frugttræer og en stor Mængde af dem. Naar vi bare havde Eder og en Del af vores gode Venner hos os, saa kunde det blive ret brav, men dog det var en Skam at klage, vi har Aarsag til at prise Forsynet, og det var en Skam at klage over Folk her, de har vist Fader megen Velvilje; jeg kender næsten ingen endnu, jeg har intet været ude endnu uden Spadsereture. Du maa endelig hilse Madame Lund fra os og takke hende for al hendes Venskab og al hendes Ulejlighed. . . vi bleve saare venskabeligt modtaget i Sæby hos Hr. Lassens, det er 2 rare gamle Folk, de modtog baade os og vore Kreaturer med en saadan Velvilje, du maa endelig fortælle Md. Lund det. Det vil fornøye hende. . . Vi hilse dem alle, baade store og smaa ved eders kærlige Moder

C. Barfoed.

Enkelte Oplysninger.

S. 51. I Viby-Tiset var Jens Kragballe *Mehl* (1789—1839) Sognepræst fra 1820—29; han var gift med Jørgen la Cours Søsterdatter, *Christiane Wormslev*. — *Niels Wormslev*, Sognepræst til Viby-Tiset 1792—1820, † i Viby 1841, gift med Jørgen la Cours Søster, *Elisabeth Cathrine la Cour* (1758—1827). — *Rasmus Winther* (1752—1823), Sognepræst i Blegind-Hørning. — S. 52. *Holger la Cour* (1800—1880) og *Laurits (Lars) Ulrik la Cour* (1802—75), Jørgen la Cour og *Christine Charlotte Guldbergs* Sønner. — *Christian Severin Barfoed* (1804—57). Søn af H. P. Barfoed og *Marie Cathrine Hjorth*. — *Tante, Frederik, Peter, Immanuel og Carl*, †: *Abelone Worm*, Jørgen la Cours Søster (1761—1843), *Frederik Barfod* (1811—96), *Peter Marius Barfod* (1813—1889), *Immanuel Barfod* (1820—96) og *Carl Georg la Cour* (1808—80). — S. 53. *Christen Hansen Barfoed* (1798—1868), dengang konst. Fuldmægtig hos Byfoged Hornemann i Storehedinge. — *Min Svoger* †: *Lorents Andreas Hjorth* (1778—1838), Sognepræst til Herstedøster og Herstedvester 1820—25, Broder til H. P. Barfoeds første Hustru. S. — 54. *Marie* †: Barfoeds første Hustru; den lille Piges Grav, dødfødt Datter ^{15/3} 1810. — *Md. Lund* †: *Elisabeth Augusta*, f. *Begtrup* (1755—1824), g. m. *Toldkasserer Jacob Lund* (død 1812?); *Hr. Lassen i Sæby* †: *Frederik Christian Lassen* (1751—1831), Sognepræst i Sæby-Hallenslev 1783—1831, g. m. *Nicoline Petrine Begtrup* (1752—1834); *Poul Christian Stemann* (1764—1855), Amtmand i Sorø 1798—1827. — S. 55. *Hans Barfoed* (1799—1878), dengang Huslærer paa Bækkeskov. — S. 56. *Amtsprovst Bøgh* †: *Mathias Frederik Georg Bøgh* (1762—1831), Sognepræst til Herfølge-Sædder 1810—31; — S. 57. *min Ven Bjørn* †; *Caspar Altenhoff Bjørn* (1769—1847), Præst til Vemmetofte Kloster, havde været Barfoeds Skolekammerat; *Forvalter Thaning* †: rimeligvis Klosterforvalter *Kammeraad Terkel Thaning*; *Hans Christian Flemmer* (1772—1847), Sognepræst i Kongsted

1799—1825, g. m. Christine Rabeholm; *Frederik Cornelius Eberhard Bjørnsen* (1781—1831), Sognepræst i Roholte 1809—23. — S. 58. *Christens Carolines Forældre* : Gartner Hans Henrik Ratjen (1770—1849) og Anna Gjelstrup (1769—1848). — S. 59. *Provst Ludvig Hemmer Bagger* (1749—1820), Sognepræst til LinaasDallerup 1797—1820.

Trods Forflyttelsen til Fakse afbrødes ikke Provst Barfoeds Forbindelse med det gamle Sted, og da han saaledes havde aflagt sine Venner der et Besøg i 1833 og vendte hjem til Fakse, sendte hans Søn Frederik ham nedenstaaende Vers ledsaget af et Brev, der ender med de Ord: »Den Kjerlighed og Aabenhed, med hvilken Du blev modtaget, glædede, som Du vil indse, hjerteligen os alle. — Glæden fik hos mig Ord — jeg tænker, som ogsaa Du med Glæde vil modtage«.

Til min Fader, da han kom hjem fra Jylland.

Jeg kender en Præst, — graat er hans
Haar,

Mod Sextifire Han lakker; —
Han saa'de ej Guld i sin aarle Vaar,
I Høst ej ligger Ham Guld paa Skaar,
Dog kalder en Skjelm Ham Prakker.
Thi det Han har, som er mer en Guld:
Fra Tungen svæver Ham Tonen fuld,
Af KjærlighedsOrgel Hans Barm er fuld,
Og ej i Drømme Han snakker.

Han haver nu standet i Herrens Hus,
Mens Firtitvende hensvunde;
Og hvad Han bygged', ej sank i Grus,
Det Haab om et Bedre, end Sus og Dus,
Om Liv, naar alt dødt gaar tilgrunde;
Om Samklang, fostret i Jordedal,
Der finder en Eenklang i Stjernesal,
Naar luttret den er i Digelen sval,
Og de, som elske, sig funde. —

Ja, gamle Præst med den tynde Lok!
Forgjeves saa'de du ikke!
Tidt smelted' du vist baade Sten og Stok,
Og, stod du midt i den fulde Flok,
Da svam saa ofte de Blikke.
Og, Hvad du saaed', var Kjærlighed! —
— Den Plante, hun er vel øm og spæd,
Men, slaar hun først Rødder i Hjertets
Bed,
Da falmer hun heller ikke!

Og dette kjendte Du, Sædemand
I Herrens livsalige Have! —

Men fandt paa din Vej du end
stundom Sand,

Du fandt dog ofte et muldrikt Land,
Bekvent at vande og grave; —
Du fandt det ofte, og blev saa glad,
Og strøte din Sæd, mens til Gud du
bad; —
Nu spirer den frit under Psalmeqvad
Paa Kysten af tvende Have.

Og, hvergang Bølgen gaar hist fra Vest,
Den bringer dig Hilsen i Østen; —
Men gaar den tilbage, da er du Gjest
Ved mangan en Venskabs- og
Kjerligheds-Fest,
Og Alle, de lytte til Røsten!
Paa jyske Halvø — ved Østersund
Din Plante staar dybt i Hjertets Grund,
Og Blomstens Kalk er end frisk og
sund, —
— Se, det er din Rigdom i Høsten! —

Og glad jeg siger det, — stolt og fro, —
Jeg kjender den Præst, — min Fader! —
Han haver nu pløjet ved Strande to,
Men Bølgen kun er Ham en fuldtro Bro,
Som Hjerte for Hjerte oplader.
Den Plante, han saae, øm og spæd
Nu blomstrer som frodig Kjærlighed; —
Naar engang vi vandre, — da vandrer
den med

Mod Solenes Myriader!

17. Octbr. 1833.

Fra de gamles Kreds.

*Birgitte Cathrine Wedel, født Barfoed,*¹⁾ Datter af Præsten Thomas Barfoed i Jordløse, var den ældste af sine Sødskende og født paa Avernakø ^{19/7} 1809. — 19 Aar gammel blev hun gift med Peter August Wedel, som først var Huslærer i Jordløse og dernæst blev kaldet af Greven paa Hvedholm til Skolelærer for Bøiden Skole i Horne Sogn. De var der i over 50 Aar og var ganske overordentligt afholdte i Sognet. — Wedel var en meget dygtig Lærer, som foruden at give Børnene gode Skolekundskaber lærte dem Orden og smuk Opførsel, saa han sikkert har sat sit Præg paa hele Sognet. Wedel var en høj, pæn Mand, af et meget værdigt Ydre; han var en Præstesøn fra Marstal. — Da Præsten i Jordløse mistede sin første Kone (1826), blev 4 af Børnene anbragt hos Wedels i flere Aar og gik i Skole hos Wedel. Disse 4 var Sophus (f. 1818), Poul Abraham (f. 1820), Johanne Marie Ulrikke (f. 1823) og Erikke Barfoed (f. 1825). Bøiden ligger smukt, lige ved den herlige store Strand, og havde en frisk og ejendommelig Befolkning, der talte et eget mærkeligt Sprog, det saakaldte Hornebosprog. —

Den, der skriver disse Linier, har opholdt sig et Aar hos Onkel Wedel og Tante Gitte, der var min Moders Søster. De vare den Gang gamle Folk, men Wedel var endnu rask og rørig og passede sin Skole. Tante Gitte var i legemlig Henseende mere affældig og var kun daarlig til Gangs, men hendes Aand var lys og levende. Endskjønt hun aldrig gik ud, vidste hun Besked paa alt og styrede alt baade ude og inde. Hver Morgen rokkede hun ud i Kjøkkenet, satte sig i sin Stol og bad os kalde paa Niels (Karlen), og saa sagde hun ham Besked paa alt, hvad han skulde bestille, om han skulde pløie eller harve eller kjøre Korn ind, eller hvad som helst, mens Niels stod ærbødig med Huen i Haanden. Hun var meget belæst og fuld af Vers og Ordsprog, som hun kunde anvende paa den morsomste Maade i det daglige Liv; altid havde hun et lille Vers eller Ordsprog parat.

Hun havde de skønneste, brune Øjne, som glimtede af Liv, og det yndigste lille Smil om sin Mund.

Deres Datter laa syg af Kræft og havde ligget i Sengen i flere Aar, et Billede paa Sygdom og Lidelse. Hun laa i Sovekamret i den ene Seng, Tante Gitte i den anden, og Onkel Wedel i et lille Rum ved Siden. Man skulde synes, der var trist, men det var der ikke. De vare saa livlige, ogsaa

1) Se Stamtavlen S. 31.

den syge, naar hun havde det lidt bedre; hun kunde være saa morsom, havde den Gave at kunne tale efter alle Mennesker. Tante Gitte sad altid inde hos hende i sin Lænestol med et lille Bord foran.

Der kom en Mængde Mennesker fra Sognet og saa til dem, og næsten alle medbragte de Føring, og Tante Gitte sad som en Dronning og tog imod det, hun var jo saa vant til det, og det var ganske utroligt, hvad de fik. Gjæs og Ænder, Vildænder, Fisk og Reier, store Kager, saa der var altid fuldt af god Levemaade i Huset. — Lige saa bestemt Wedel var i sin Skole, lige saa blid og from var han i sit Hjem, og en mere opmærksom Ægtemage kan ikke tænkes, og han beundrede hende i høj Grad. Hver Aften hjalp han hende i Seng, puttede hende til og kyssede hende til Godnat, lagde hendes Tøi nok saa pænt sammen og gik saa ind i sin egen lille Hybel. —

Hver Søndag kørte han til Horne Kirke, og naar han kom hjem, satte han sig inde hos Tante Gitte og fortalte hende alt, hvad han havde oplevet paa Turen, om ethvert Menneske, han havde talt med, og refererede hele Prædikenen. Det var et lykkeligt Hjem, man hørte aldrig et haardt eller ufredeligt Ord. — Deres eneste Søn, Chr. Wedel, var i mange Aar Kjøbmand i Faaborg, han var en god og kjærlig Søn og besøgte dem jævnligt; hos ham endte gamle Wedel sine Dage, han overlevede Tante Gitte i mange Aar. Han bevarede til det Sidste sit udmærkede Helbred og sad og var død i sin Stol uden forudgaaende Sygdom i sit 86. Aar.

Først døde Tante Gitte ($\frac{1}{3}$ 1878), og kort Tid efter ($\frac{1}{6}$ 1878) hendes syge Datter, hun havde trods sin lange haabløse Sygdom stadig hængt ved Livet, men saasnart Tante Gitte havde lukket sine Øjne, længtes hun kun efter at gaa bort; de To var saa inderligt forbundne med hinanden. —

XII—3. P. R. N. g. M.
Stamtavlen S. 45.

Fra det sidste Aar.

Ogsaa Aaret 1926 har tyndet ud i Rækkerne blandt de ældre af vor Slægt, og det vilde have været rart, om disse smaa »Meddelelser« kunde have indeholdt et Mindeord om hver enkelt af dem. Men Pladsen hertil levnes os ikke, og vi maa derfor nøjes med paa dette Sted at hidsætte dels et

Billede af ham, der ved sin Død var Slægtens ældste, Dr. H. P. B. Barfod, taget 1925, dels et lille Stykke, der er blevet os sendt af hans Broder, som gerne havde villet give os en længere Skildring, men af Sygdom blev hindret deri.

Dr. H. P. B. Barfod.

Et lille Minde om min ældste Broder.

*Hans Peter*¹⁾ var en alvorlig troende Kristen lige fra sin Ungdom. Engang som ung Læge blev han kaldt til en ældre Mand, som var stærkt angrebet af Kræft. Manden sagde til ham: »Hvor længe vil dette her vare, Hr. Dr., og hvordan vil det udvikle sig?« han vidste ikke, det var Kræft. H. P. svarede: »Hvorfor vil De have det at vide?« »Jo, for bliver det en slem Historie, saa har jeg her under min Seng, som De ser, hængende en Pistol, og saa snart Smærterne bliver for svære, saa er det blot et Knald, og saa er det hele forbi.« H. P. svarede: »Ja, en saadan Sygdom ligger nu altid i Guds Haand; det er ham, der raader for alt; endnu skal De ikke opgive Haabet, en Svulst kan aldrig undersøges, før der er aabnet, og man har set den, men i Deres Sted vilde jeg lægge denne Sygdom som alt i Guds kærlige Faderhaand og lade ham raade; foreløbig er der ingen Brug for Pistolen.« Dermed hørte den første Samtale op. Manden laa længe syg, og H. P. saa tit og ofte til ham, og hver Gang talte han ud af sit

1) Hans Peter Gote Birkedal Barfod, født paa Frederiksberg 14/9 1843 som Søn af Frederik Barfod og Emilie Birkedal, praktiserede som Læge paa Frederiksberg 1871—1921, døde 1/7 1926 paa Frederiksberg.

troende, kristne Hjerte. Efter længere Tids Forløb, da min Broder mente, at Mandens Tanker var vendt i en anden Retning, sagde han en Dag til ham: »Ja, nu vil jeg svare Dem paa det Spørgsmaal, som De rettede til mig den første Dag, jeg var her; Deres Sygdom er Kræft, og den vil bringe Dem mange og svære Lidelser; hvor er Pistolen?» Hertil svarede Manden: »Den er borte, kære Dr., De har forstaaet at behandle ikke alene mit Legeme, men ogsaa min Sjæl, Pistolen er forlængst skaffet bort, og nu lægger vi det hele i Guds trofaste Faderhaand, han vil ikke give mig større Lidelser, end han ved, jeg kan bære. Gud velsigne Dem for Deres Arbejde.« H. P. kom meget betaget hjem og fortalte sine Forældre og sin Broder det; det havde gjort et voldsomt Indtryk paa ham. Manden døde af sin Sygdom.
Fr. Birkedal-Barfod.

Og saa til Slutning blot dette:

Ved Dr. Barfods 70 Aars Fødselsdag hed det om ham (Folkelæsning 14/9 1913): [Han] var Idealet af en *Huslæge* i god, gammeldags Forstand. Hans solide Kundskaber og praktiske Dygtighed, hans fine og milde Personlighed gjorde ham til Hjemmenes trofaste Ven, som blev taget med paa Raad ogsaa i Spørgsmaal, der ikke angik Sundhed og Sygdom. Selv har han i en Sang til en ældre Kollega givet sin Opfattelse af en Læges Gerning følgende smukke Udtryk:

Med Hjælp og Trøst en Læge maa
ved Dag og Nat til Rede staa, —
skønt fri, en Tjeners er hans Kaar
op under hvide Haar.
Han jager, som han maa og bør,
al Egenkærlighed paa Dør,
og Livet bli'r ham ikke tungt,
men glæderigt og ungt.

Han kan ej puste Liv i Død,
ej Flamme i den slukte Glød,
dog lægte han vel mange Saar
i Livets Høst og Vaar.
Og Glæde greb hans Sjæl og Sind,
naar Roser han paa blege Kind
fik Naade til at lokke frem
til Fryd for mangt et Hjem.

Vi vilde gerne paa dette Sted bede alle, som har Bidrag at yde til »Meddelelser for Slægtsforeningen Barfoed-Barfod«, at sende det til et af Redaktionsudvalgets Medlemmer.

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 5

FEBRUAR

1928

Christine [Charlotte] Guldberg.

1777—1826.

INDENFOR Slægten Barfoed har der — som bekendt — været en ikke ubetydelig Række af Præster og som Følge deraf ogsaa mange Præstekoner, men en af de ejendommeligste er vel nok hun, hvis Navn staar over disse Linjer, og som vi her i Korthed skal dvæle ved.

Hun var en Tolderdatter fra Skagen og født 10. Juni 1777. Paa sin Moders Side hørte hun til den gamle, store Bangslægt, men allerede da hun var et Aar gammel, mistede hun sin Moder og blev derfor opdraget først hos sine Morforældre, Præstefamilien Bang i St. Fuglede, senere i Korsør, dernæst hos forskellige andre Slægtninge, saaledes hos en Moster i København, der var gift med Passkriver Lauritz Leth. Imidlertid var hun bleven 15—16 Aar og var — efter Datidens Begreber — af en ualmindelig Skønhed. Et Vidnesbyrd derom er, hvad der hændte hende paa Christiansborg Slot en Aftenstund, da der var Balparé. Det var Skik og Brug i hin Tid, at Folk i Mængde gik op paa Galleriet for at se paa Stadsen og høre paa Musikken, men det var ikke Skik at pynte sig til denne Vandring, paa hvilken man nær-

Om Lotte Guldberg se nærmere: Fr. Barfod: Lauritz Ulrik la Cour og Ellen Kirstine Poulsen S. 34—62, 71—81.

mest vilde se og ikke ses. Lotte Guldberg, som hun kaldtes, var altsaa ogsaa kommet derop, men havde ikke været der ret længe, inden Kongen, Chr. VII, fik Øje paa hende og sendte en Adjutant op med det Bud, at hun straks skulde komme ned at danse en Menuet med ham, og der hjalp ingen Undskyldninger. I sin Hvergarnskjole maatte hun ned at træde Dansen med Kongen. Arveprinsen og Arveprinsessen var Meddansere. Men næppe var Dansen til Ende, før hun skyndte sig hjem, og paa Christiansborg Slot satte hun aldrig mere sin Fod.

Kort efter drog hun til sit Hjem; Faderen, der var bleven Enkemand, havde giftet sig paany og var bleven forflyttet til Ribe; men Opholdet dér blev kun kortvarigt for hende. Faderen og Datteren var nærmest bleven fremmede for hinanden, og med Stifmoderen var Forholdet ikke godt.

Vi træffer derfor Lotte Guldberg 1795, da hun var 18 Aar, i Huset hos en af Faderens Ungdomsvenner, Præsten Jens Hartmann i Randlev. Og her mødte hun den Mand, der foreløbig skulde blive hendes Skæbne, Degnen, cand. theol. Jørgen la Cour i Odder. Hun gjorde et stærkt Indtryk paa ham ved sin Skønhed, sin smukke Vækst, de ædle Træk og de dejlige himmelblaa Øjne under den hvælvede, tænsomme Pande, men ogsaa ved den Sindets Renhed og Adel, der var hendes Kendemærke. Vel blev Lotte Guldberg snart kaldt tilbage til Ribe, men kort efter gav hun ham sit Ja, og Faderen samtykkede deri, naar han fik et passende Levebrød, for Geheimeraad Guldbergs kødelige Fætter, Tolder Guldberg, kunde umulig give sin Datter til en Degn, kun til en Præst. Dette vakte Bekymring og Vanskeligheder for de unge, men tilsidst gav Faderen efter, og 2. Marts 1798 førte la Cour hende hjem som sin Brud til Odder Degnebolig. Her kom Livet til at rinde stille og roligt hen i huslig Fred og Lykke. Han passede med Troskab sin Skole og Kirke, men havde ved Siden deraf meget andet at varetage,

Jørgen la Cour og Lotte Guldbergs Brevveksling fra Aaret 1795 findes trykt i Bidrag til Barfod og la Cour Slægternes Historie, samlede og udgivne af L. F. la Cour. Kbh. 1909. Side 28—61.

hun passede sit Hus, der, alt som det voksede, kunde give hende Sysselsættelse nok. Der var Glæde og Solskin over hele deres Virksomhed, og hvor frejdigt hun tog sin Gerning op, ses bl. a. af, at hun engang gav sin Mand et Urbaand, som hun havde strikket, med Indskriften: »Morgens-
stund har Guld i Mund« paa den ene Side og paa den anden: »Arbejd skænker Brød, Kinden rød, Hvilen sød.« Den senere Præst i Boslunde, H. C. Ingerslev, der i sine Drengenaar kom i Odder Degnebolig, siger om dem: »La Cour var en ypperlig, elskelig Mand, . . . [der] kunde tale, saa det lavede op baade hos gamle og unge, kunde le saa hjærteligt og synge saa kønt, at det var en Lyst. Hans elskelige Hustru var en yndig Kvinde med saa mildt et Ansigt, at det kunde fængsle de kaade Dreng, og det kom helt af sig selv, at vi var høviske og føjelige, naar hun var til Stede.«

Men 1809 døde Jørgen la Cour, knap 42 Aar gammel, og efterlod sig Hustru og 5 Sønner, hvoraf den ældste kun var 10 Aar gammel, saa det saa ret broget ud. Lotte Guldberg tog imidlertid fat og viste efter sin Mands Død ikke mindre Dygtighed, end mens han levede. En lille Gaard i Odder, som hendes Mand havde købt, styrede hun med trofast Hjælp af en 35-aarig Karl; hun bryggede Eddike, lavede Stivelse af Kartoffler og brændte Brændevin; hun holdt sin Have fortrinligt, samlede Mos og Urter, hun kunde bruge til Farvning, samlede ogsaa Lægedomsurter, hvoraf hun lavede Plastre, og skaffede sig saaledes forskellige Biindtægter. Og trods Travlhed sørgede hun for sine Drenges første Undervisning. Saaledes gik der 8 Aar. Men 1817 brød hun op for at drage ind som Præstekone i Lyngby, syd for Kolindsund. Det var hendes Mands Skole- og Studenterkammerat, Hans Peter Barfoed, der Aaret i Forvejen var bleven Enkemand og nu bejlede til sin Vens Enke. Og hun sagde Ja. Til de 5 Sønner, som hun havde, føjedes nu 7, som Barfoeds første Hustru, Marie Cathrine Hjorth, havde født ham, og der var altsaa en Børneflokk paa 12 Sønner mellem 19 og 4 Aar. Blandt disse var den senere velkendte historiske Forfatter, Fr. Barfoed, der skriver om hende: »Hun

var mild og kærlig, men hun var fast og alvorlig, og det kunde vel gøres nødigt lige overfor en Tøft af viltre Dreng, hvis Fader mest maatte passe sit Embede og sin Pult. . . . Det var en underlig Trolddomsmagt, hun øvede over ethvert Hjerter, som ikke var helt forhærdet.«

Kun 5—6 Aar havde hun sit Hjem i Lyngby—Albøge. 1822 kaldtes Barfoed til Fakse, og i Begyndelsen af 1823 drog de derover, han først, hun noget senere. Det var for saa vidt nyt for Fakse igen at faa en Præstekone, da Barfoeds Formand gennem 15 Aar havde siddet som Enkemand, og mulig har ogsaa det bidraget til, at hun blev saa vel modtaget. Hun vandt sig hurtig Venner, da hun altid var venlig og hjælpsom, mod de fattigste og usleste som mod Stormanden. Selv naar Sorgen og Smerten greb hende, var hendes Alvor dog stadig parret med Blidhed og Venlighed, og naar hun smaalo, mens hvert af de to havblaa Øjne var dugget med et Par Taarer, var hun uimodstaaelig.

Men hendes Dage var snart omme. Kun 3 Aar levede hun i Fakse. Som attenaarig var hun væltet og havde stødt sin Lænd mod en stor Sten; i mange Aar havde hun ikke haft Men deraf, men i Begyndelsen af 1826 følte hun Smerter, og det viste sig, at der var fremkommet en indvendig Betændelse. Lægen, der hentedes fra Vallø, fandt hendes Tilstand betænkelig. Saa snart det rygtedes i Fakse, at hun var syg, viste det sig, hvor afholdt hun var. Sognefogden samlede Bymændene, der enstemmig vedtog, at de efter Tur vilde køre den tre Mil lange Vej efter Læge og sende ridende Bud til Købstaden efter Medicin. En Dag hørte man Kromanden, Thaning, sige til sin Karl, der holdt med Vognen: »Der er sendt Forspand til Haarlev, saa der skifter Du Heste. Naar Du saa fra Vallø kommer tilbage til Haarlev, skal der være nyt Forspand. Og saa kører Du, alt hvad Hestene kan strække; styrter de, saa er de betalte.« Men hendes Kræfter svandt mere og mere, og 28. Februar 1826 sov hun hen.

Ved hendes Jordefærd 8. Marts 1826 i Fakse talte bl. a.

Breve, vekslede mellem H. P. Barfoed og Lotte Guldberg ved Flytningen til Fakse, findes trykt i Meddelelser fra Slægtsforeningen Barfoeds Barfod S. 49—62.

Amtsprovst M. F. G. Bøgh (1762—1831) i Herfølge-Sædder. Hans Tale findes nedenfor.

Paa Fakse Kirkegaard fik hun sit sidste Hvilested og paa hendes Mindesten satte hendes Mand de Ord: Højagtelse og Taknemlighed ledsagede hende til Graven; manges Velsignelse vil møde hende i Evigheden.

L. F. la Cour.

Tale

ved Fru Barfoeds Jordefærd

af M. F. G. Bøgh.

B ø n.

Naar det Jordiske bliver Forkræneligheds Bytte, naar det falder, som vi havde hældet os til, naar Haabet gaaer under og Fremtiden mørkner som Natten, o skjul da ikke dit Ansigt for os, du ene Uomskiftelige, men kom os ihu i din Miskundhed, og nedsend til os en Straale af Lyset, som skinner i Beskuelsens Land.

Aabenbar dig for os i din evige Visdom, i din uendelige Kjærlighed, og lad os fornemme os indsluttede i dit Forsyns Omhu, at vi maa tro paa dig, og skjønt dine Raad ere os forborgne, dog trøstes i dig, du Trøstens Gud, og kaste vor Omsorg paa dig, du Evige, som var og er og bliver, og haabe paa dig, du Trofaste, som ikke vil lade os fristes over vor Evne, men gøre Udgangen paa det Onde saadan, at vi kunne taale det, og prise dit hellige Navn. Saa bede de Sørgende, som ere her tilstede; saa bede vi med dem, bønør os i Jesu Navn, vor Fader, du etc.

Text af Matth. 5. 4.

Der er meget, Andægtige, saare meget og saare forskelligt, som kan komme Sorrige afsted; og snart er det eet, snart et andet, som Mennesket sørger over. Men naar den Herre

Jesus siger: salige ere de, som sørge; thi de skulle husvales, da er hans Tale i disse Ord om den egentlige Sorg, om den Sorg, som især gaaer et kjærligt og ædelt Hjerte nær, om den Sorg, som nedbøier og bedrøver os, naar denne eller hiin, som er os dyrebar, forsvinder af de levendes Tal. Men hvorledes, vil maaske nogen sige, kunne de, som sukke under saadan Sorg, prises salige. Fordi [ø: Selvom] der er Husvalse i Sorgen, fordi der er Lægedom for et Saar, er Balsam at gyde deri, det er desuagtet dog bedre, ikke at have faaet Saaret, ikke at skulle behøve Lægedommen.

Vi modsige ikke dette; kun er at mærke, at den Herre Jesus heller ikke siger, at det er Salighed at faa Saaret, at det er Salighed, at Sorgen rammer; men naar den efter Guds vise Raad rammer, da siger han: Løft dit Hoved op, du som sørger! thi selv i Sorgen er der Husvalse, Lise og Trøst er der, som oversætter den Sørgende i en salig Tilstand. —

Naar Døden berøver os Ægtefælle, Frænde eller Ven, o er det ikke da langt bedre saavel for vor Afdøde, som for os selv, at vi sørge og sørge af Hjertet, end om det Modsatte skulde være Tilfældet, og ingen Sorg eller kun en tilsyneladende finde Sted? Er det dog ikke langt bedre, at vor afdøde besad sand Værd, var udmærket ved mange erhvervede gode Egenskaber, havde ret anvendt det betroede Pund, havde gavnet ved christelige Dyder, trøstet og glædet ved kjærlig Fromhed, og opbygget ved Guds frygt og et godt Exempel, er dette dog ikke langt bedre, end om vor Afdøde skulde have henlevet uden Menneskeværd og være bortdød usavnet?

Og er ikke en Tilværelse, som erindres med Velbehag, er ikke et Minde, som lever i Velsignelse, langt dyrebare[re], end en Tilværelse, som dør i Mindet, fordi den var som intet? Ved Tabet af den, som var os kjær og dyrebar, see vi saa mangt et sødt Haab dale, som forskjønnede, som oplyste vor Fremtid, men see og fornemme disse tunge Fremtids-Savn er dog langt bedre, end at den Afdøde skulde have henlevet sit Liv saaledes, at intet Fremtids-Savn lod sig mærke af hans Tab.

Et Minde i Velsignelse er som parret med et saligt Haab

herovenfra; og er det da ikke langt saligere, ved et elsket Menneskes Lig, at kunne trøstes ved det, den Afdøde var, og frydes ved Haabet, som heraf lyser frem, Haabet om et evigt Livs Salighed hos Gud for den frigjorte Aand, er dette dog ikke langt saligere end at sørge uden Haab?

Kjærlighed sørger ved sin Elskedes Tab, men Kjærlighed glædes ogsaa, den Sørgendes Kjærlighed glædes inderlig ved det, den Elskede var og er.

Seer, mine Venner, Dagen gryer, Sandhedens Dag; Jesu Ord: salige er de, som sørge; thi de skulle husvales, disse høie Ord begynde at forklare sig. Saa er det da langt bedre, naar Døden berøver os Ægtefælle, Frænde eller Ven, langt bedre for den Afdøde, at vi sørge og sørge af Hjertet, end om det Modsatte skulde finde Sted; men er hiint dog ikke ogsaa langt bedre for os selv? Vi vare ikke det gode værdige, som vi have nydt, hvis vi vare som Stok og Steen, der intet følte ved vor værdige Afdødes Tab, ikke bedrøvedes, ikke sørgede ved den Dyrebare Savn.

Der er i Sorgen noget, der ligesom qvæger, ligesom fyldestgjør den Sørgende.

Rind kun, Taare, siger han, du er som en Erkjendtligheds Skat for det Gode, jeg har nydt! rind kun Taare, du vidner om, at jeg ikke var det nydte Gode uværdig, du tolker, at jeg elskede den, som var Kjærlighed værd, at jeg satte Priis paa at eie, hvad jeg har mistet; rind kun Taare, du bærer Vidnesbyrd om et Hjerte, som jeg vilde dobbelt bedrøves over at savne hos mig selv. Det er ædelt at sørge, og skjønt Sorgen er bitter, er den dog ogsaa sød. Ja ogsaa her gjentage vi: Salige ere de, som sørge, thi de skulle husvales.

Men disse hellige Ord ere dog høiere, end at de ganske lade sig forklare af denne eller hiin trøstende Betragtning, som kan forene sig med Sorgen. Ordene tale om en saadan Husvælelse i Sorgen, som ender sig i Salighed.

Og hvor er saadan Husvælelse, hvor er saadan Salighed at finde? Hvor uden heroventil hos Gud, den ene Salige, der er alt i alle?

Men til at opløfte Mennesket over Tid og Forkrænke-

lighed op til Gud, og ligesom drage ham ind i den Eviges Beskuelse er ingen Tilstand mere skikket, meer formaende end Sorgens Tilstand. —

Nys forlod en ædel Sjæl det Timelige og drog did op til Livets og Dødens Herre, som kaldte den. Den efterladte Sørgende staaer ene tilbage og seer kun sit Tab og sig selv, som skal bære det. Ak du gik bort, som kjærlig delte Byrden med mig, sukker han, og seer mod det Høie.

Og snart drager den Hedengangne ham op til sig ind i det Evige; hellig Andagt tilegner sig ham, og i Sorgens alvorlige Stund hæver den Aanden høiere end nogensinde før.

Nu tilbeder han for den Eviges Trone, Dunkelhederne forsvinde, som nys ængstede ham, Klagerne forstumme, som nys brøde frem. For Aandens Øie udbreder sig den evige Guds uendelige Viisdom, uendelige Kjærlighed, som omfatter alt, virker i alt og styrer alt; og for Aandens Øre lyder dét, Himles Himle gjenlyder af den evige Viisdoms og Kjærligheds Pris, hans Æres Lov, som gjør det vel altsammen. Deri fryde sig Beskuelsens Børn, Himlens Salige, deri fryde sig de Hedengangne, som Tidens Sorg sukker efter. O, Gud, min Gud, beder den Sørgende, lad ogsaa mig, der end boer i Troens Land, frydes i det samme, frydes i dig, du alkjærlige, du ene Vise, der gjør det vel altsammen. Og nu kommer Husvælselsen fra det Høie, nu sender Trøstens Gud ham sin Velsignelse, nu lader han sit Ansigt lyse over ham, nu løfter han sit Aasyn paa ham og skjenker ham sin Fred. — Saaledes opløftes den Sørgende til Gud, saaledes fornemmer han Gud og fornemmer sig salig i ham.

Nu sukker dit roliggjorte Hjerte, bevar mig o Gud i dit Samfund, bliv i mig, at jeg kan blive i Dig og med Dig for Øine udføre den Gjerning, Du endnu herved ved mig vil have udrettet. — Du, som skaber Lys af Mørke, o vær Du min Tillids Klippe, mit faste Skjold, at jeg maa stride Troens gode Strid og fuldende Løbet dig til Velbehag. Snart lysrer Evigheden ogsaa for mig; der er ikke Strid, ikke Skilsmisse, ikke Graad, ikke Møie mere, der skinner Beskuelsens Lys, der samles Kjærlighed med Kjærlighed, der frydes alt i Guds evige Viisdom og Kjærlighed, der boer evig Fred og evig

Salighed. Og, see Andægtige, nu haver Jesu Christi høie Ord forklaret sig, nu tør vi udraabe: salige ere de, som sørge, thi de skulle husvales. —

Vi vende os nu til dig, du værdige Hedenfarne, som i din Død har forklaret os dette Jesu høie Ord. Ved din Død tabte saa mange, og tabte saa meget, og derfor velsigne de dit Minde og takke dig for det, du var; dig takker han, som havde tvundet sit Livs Held i dit, og fandt i dig, hvad han ønskede, dig takker en ædel og værdig Mand, fordi du som kjærlig og trofast Ægtefælle vandrede ved hans Side og forsødede hans Dage ved Omhu, Bistand og Raad. Dig takke de mange, som kaldte dig Moder, dig takke de alle for Moderhuld og Moderomsorg. Dig prise alle, som kendte dig, for de jævne, konstløse Sæder, hvori du viiste dig som vel dannet Menneske, for din Virksomhed i dit huuslige Kald, for din sindige og forstandige Fremfærd, for det christelige Exempel, som fremlyste af al din Vandel. Ja, dig takke vi alle for alt det Christelige, alt det Opbyggelige, som var hos dig baade i Liv og Død. Guds Forsyns milde Førelse ledsagede dig gennem Livet heneden, du erkjendte det i christelig Tro, erkjendte det med et skjønsomt Hjerte. Især erkjendte du den Guds Gave, at være velsignet med Paarørende og Venner, som satte Priis paa dig, og paaskjønnede, hvad du var.

Ja i Guds Omhu fornam du dig indsluttet, og i ydmyg Tak til den Miskundelige for det, dig var betroet, gik du herfra og i christeligt Haab, i Haab om Guds Naade i Livet efter dette omskiftede du Tiden med Evigheden.

Ak at du saa tidlig skulde gaae bort fra saa mange, som du her var saa dyrebar for, sukker Kjærlighed, sukker Venskab. Dog af det, du var, og af de mange kjære Fremtidsforhaabninger, som gik i Graven med dig, fremspirer Liv efter Døden, nyt Liv for dig, du kjære Afdøde, Liv i et priseligt Eftermæle, evigt Liv i de Saliggjortes Samfund hisset. — Kjærlighed sørger ved sin Elskedes Tab, men Kjærlighed er ogsaa trøstet, ja glad i det, den Elskede var, og trøstet og glad i det, den Tabte hisset er indgaaet til. Til sørgende Kjærlighed ere Jesu Ord sagte, og sørgende Kjærlig-

hed fatter Ordene, at salige ere de, som sørge; thi de skulle husvales.

Farvel da, kjære Hedenfarne! Ja hvor du nu er, der farer du vel. Drag op til dig, og til Salighedens Egne, op til Gud, hver dem, som sørger dybt ved dit Tab, at han maa see, hvad du seer, den Eviges uendelige Viisdom og Kjærlighed, som gjør det vel altsammen.

Guds Fred skal da komme over ham og han skal fornemme Husvalelse fra det Høie, Husvalelse, som ender sig i salig Stemning.

Saa forlene da Gud dig, værdige Ven og Embedsbroder, Naade og Styrke til at bære dit tunge Savn og med Fortrøstning at gaae Fremtiden imøde, Naade og Styrke til at leve herefter som hidindtil for dit vigtige Kald, og udrette den Gjerning, som Sjælesørger for en talrig Menighed, som Fader for en talrig Familie.

Og saa forlene Gud ogsaa eder, I mange Moderløse, Naade til at kunne taale den bortgangnes Savn, og Naade til ved en gudfrygtig Vandel at ære hendes Minde.

Hun omsvæver sine Elskede som en Guds Engel, og bevare dem i sit Samfund, men hendes Samfund er med Gud og den, han udsendte, Jesus Christus.

Vi sætte nu Mindesmærket paa den afdødes Grav; og Mindesmærket er dette: at hun i sin Død har forklaret for os Jesu høie Ord, salige ere de, som sørge; thi de skulle husvales. Amen.

To gamle Fødselsdagsbreve.

Lotte Guldberg — eller Fru Provstinde Barfoed, som hendes Kendingsnavn var, da hun døde, havde skænket sin første Mand, Jørgen la Cour i Odder, 5 Sønner, af hvilke den ældste var 11 Aar, den yngste kun 1 Aar, da de mistede deres Fader. I halvtottende Aar sad hun Enke, men ægtede dernæst, som foran nævnt, sin afdøde Mands Ungdomsven, Præsten Hans Peder Barfoed i Lyngby-Albøge.

I dette Ægteskab fødtes kun en Søn, den senere som Præst og Personalhistoriker velkendte Immanuel Barfod, født i Lyngby ^{16/7} 1820, død i Vaabensted ^{15/5} 1896.

Blandt gamle Slægtpapirer har jeg fundet frem to Breve, som denne Søn sendte eller snarere overrakte sin Fader paa hans 60de og 64de Aars Fødselsdag (de boede nemlig under Tag sammen). Drengen var, som man vil kunne se, 10 Aar eller nøjagtigere 9 Aar 7 Maaneder, da han skrev det første, godt 13 Aar, da han skrev det andet. De forekommer mig at være ejendommelige Vidnesbyrd om, hvad der dengang var Skik og Brug. Man tænke sig i vore Dage en 9–10 Aars Dreng henvende sig til sin Fader med den Slags Vendinger og en 13–14 Aars Dreng udtrykke sine Følelser overfor Faderen — paa Latin.

la C.

Faxøe, den 15de Februar 1830.

Kjære, gode Fader!

Du har nu levet i tredsindstyve Aar, men jeg vil ønske, du maae leve i mange flere endnu. Derfor vil jeg ogsaa gratulere Dig paa Din Fødselsdag. Nu her i Din Alderdom vil jeg ret ønske Dig til Lykke, da Gud stedse sørgede for Dig, og efterdi Du er min bedste, kjæreste og elskeligste Fader, og der Ingen er, som har sørget bedre for mig end Du. Du giver mig Alt hvad jeg vil have, og naar jeg beder Dig om Noget, som er mig til Nytte og Fornøielse, har Du endnu aldrig nægtet mig det. Jeg ønsker ogsaa, at min gode Moder, hele min Familie, og, som Enhver bør, alle andre Mennesker, at de maae leve længe og glade, men Ingen ønsker jeg det meer end Dig, da Du er mig saa kjær, og altid har været mig en saa god Fader. Nu ønsker jeg at denne Dag og alle de kommende Dage [maa] bringe Dig al mulig Glæde, og jeg skal altid gjøre Alt, hvad jeg kan, for at forsøde Dit Liv. Lev stedse vel, o! elskelige Fader! Det ønskes af din lydige og taknemlige Søn

Immanuel Barfoed.

Udskrift:

S. T.

Hr. Amtsprovst H. P. Barfoed.

Faxonæ, XVmo Calendarum Mart.

Pater amicissime!

Natali hoc tuo sexagesimo quarto gratulationem a me etiam accipias. Gratias tibi hodie ago rerum omnium bonarum, quas mihi tribuisti, et quotidie tribuis. Matrem et magistrum bonum mihi tribuisti; et saluti animi corporisque mei curam habes. Hic verbis tibi gratias ago, sed etiam vita bona, quoad possum, agiturus sum. Ne crede, me hoc de more scribere, vel quia me decet; minime, ex animo tibi gratulor, ex animo gratias ago filius tuus obediens

Immanuel Barfoed.

Udskrift:

Høiærværdige
Hr. Provst Barfoed
i
Faxøe.

Paa Dansk vilde det kunne gengives som følger:

Højtelskede Fader!

Paa denne din 64de Fødselsdag modtage Du ogsaa en Lykønskning af mig. Jeg bringer Dig idag Tak for alle de gode Ting, som Du har skænket mig og daglig skænker mig. Du har skænket mig en Moder og en god Lærer, og Du drager Omsorg for min Sjæls og Legems Vel. Her bringer jeg Dig Tak i Ord, men ogsaa ved et godt Liv er det mit Forsæt, saa vidt jeg kan, at takke Dig. Tro ikke, at jeg skriver dette, fordi det er Skik og Brug, eller fordi det sømmer sig mig; nej, jeg lykønsker Dig af mit ganske Sind, og af ganske Hjerter takker jeg,

Din lydige Søn

Immanuel Barfoed.

Fr. Birkedal-Barfod.

14de Januar i Aar døde et af Slægtsforeningens ældste og mest kendte Medlemmer, Pastor emer. *Fr. Birkedal-Barfod*, ca. 2 Maaneder før han vilde være fyldt 80 Aar. Paa Medlemsbladets Opfordring giver den Afdødes yngste Søn, Forfatteren Thorkil Barfod, nedenstaaende Bidrag til en Karakteristik af sin Fader og sit Barndomshjem.

Da jeg lovede at skrive nogle Mindeord om Far, gjorde jeg mig ikke klart, hvor vanskelig en Opgave jeg havde paataget mig. Først nu, da jeg sidder foran det hvide Papir, forstaar jeg, hvor umuligt det er for en Søn at skulle skildre sin Far objektivt. Og dertil kommer yderligere, at ingen, der har kendt Far — og allermindst et af hans Børn — vil kunne tænke paa ham, uden at samtidig Mors Skikkelse glider frem ved Siden af ham og ligesom laaner ham noget af sin Personlighed. I den Grad var de to Mennesker knyttet sammen gennem mere end 50 Aars Samliv, at det i bogstavelig Forstand kan siges, at Far siden Mors Død for to Aar siden kun halvt levede her paa Jorden. Kærligheden til Mor, Beundringen for Mor var ligesom Grundakkorden i hele Fars Liv og Gærning.

De ydre Data i Fars Liv skal jeg kun kort nævne. Dels var de ikke videre opsigtvækkende, dels findes de i Forvejen optegnede i den Stamtavle, som han helligede sin sidste Arbejdskraft. Han fødtes i Krigsaaret 1848 i et Hjem, hvis stærkt nationale Præg han tog i Arv. Skønt han tog teologisk Embedsexamen, havde han vist ikke oprindelig tænkt sig at ville være Præst. Jeg ved fra ham selv, at han paa det Tidspunkt var stærkt grebet af Katolicismen og ogsaa interesserede sig for visse mystiske Religionsformer. I denne Brydningstid oprettede han saa en højere Pigeskole paa Frederiksberg og ledede den i et Par Aar, indtil han — paa Grund af en Kautionsforpligtelse — maatte sælge den. Da havde han allerede truffet Mor, og dette Møde blev afgørende for hele hans Liv, hans Livssyn og Skæbne. De blev gift i Køge Kirke den 26. Juli 1874. Paa hendes Tilskyndelse valgte han Præstegærningen, og gennem de 39 Aar, han røgtede den, stod hun stærk og trofast ved hans Side, hjalp ham og støttede ham, delte rundeligt Lykken og Glæderne med ham og tog mere end Halvparten af Sorgerne og Byrderne paa sine Skuldre for at skaane ham. Og han vidste det og følte det og velsignede hende for det.

Far var, synes jeg, født til at være Præst. Jeg kunde ikke tænke mig ham som noget andet. Der var en naturlig Myndighed i hans Stemme og over hans Skikkelse, naar han stod for Alteret eller paa Prædikestolen. Som Prædikant var han udpræget Improvisator, selv revet med af sin egen Veltalenhed. Som ganske ung havde han drømt om at blive Digter — vel nærmest fordi han, i Lighed med de fleste Barfod'er og Barfoed'er, havde let ved at forme Vers. Men ogsaa disse Vers var Improvisationer. De strømmede saa legende fra hans Pen, at de ligesom ikke gav sig Tid til at gaa Omvejen gennem hans Personlighed og faa paatrykt dens Præg. Kun i enkelte af hans Digte til Mor hørte man Fars eget Hjærteslag bag Ordene — selv om de aldrig kom paa Højde med de Digte, som Mor i sine unge Dage skrev til Far og paa sine ældre Dage til os Børn ved vore Højtider, og hvor hun aabnede for al den dybe Følsomhed og rige

Menneskelighed, som hun til daglig skjulte, og som fremmede aldrig fik at se.

Digter blev Far derfor aldrig. Men det, der var hans Svaghed, naar han skrev, blev hans Styrke, naar han talte: hans Evne til at improvisere. Ud fra et Ord, der faldt ham ind, eller en Stemning, han mærkede omkring sig, kunde han kæde Tanker og Billeder sammen og — selv baaret af sine egne Ord — rive sine Tilhørere med sig, saa de bevægedes, begejstredes eller harmedes sammen med ham. Han havde den for en Prædikant uforlignelige Gave: at kunne »finde de rette Ord, der gaar til Hjærterne«, som man siger. Der mærkede man ham selv, hans eget Hjærte, hans dybe Medfølelse og ubestikkelige Retsindighed bag Ordene. Derfor var han ogsaa elsket af sine Menigheder og blev mødt med Tillid og Højagtelse selv i Kresc, der stod hans eget grundtvigske Livssyn fjærnt.

Selv elskede Far sin Præstegærning. Han følte den som et *Kald*, i Ordets dybeste Betydning. Han var Præst i gammeltdags Forstand: Sjælesørger. En Vejleder for de unge i Sognet, en Trøster og Bereder for de gamle og syge og trætte. Tre Gange fik Far tilbudt Provstestillingen, men afsløgte den — med den Motivering, at han ikke vilde bytte Arbejdet i Kirke og Menighed med Kontorarbejde og Visitsatsrejser. Han havde haabet at kunne røgte sin Gærning til sin Død, og det var med Sorg, han i 1916, 68 Aar gammel, maatte søge om sin Afsked paa Grund af Sygdom. Men selv efter den Tid prædikede han jævnligt, naar hans Kræfter tillod ham det, baade i Køge, hvor han boede sine første Aar som emeritus, og siden i Farum. Da han blev for svag til at forlade sit Studereværelse, helligede han sig den Slægtsinteresse, der altid har været levende hos ham, og i sine sidste Leveaar udarbejdede han den Stamtavle, som hans Far havde lagt Grunden til, og som han nu fuldførte.

Sin sidste Gærning som Præst udførte han, da han begravede sin elskede Hustru, min Mor, i Marts 1926. Da hørte vi for sidste Gang hans Stemme faa den gamle Inderlighed og Varme. Da hørte vi hans Hjærte bag Ordene. — Fra den Dag af længtes han blot efter Døden, der igen

skulde forene ham med hende. Han døde fredeligt, efter tre Ugers Sygeleje, den 14. Januar i Aar.

— — —
 Saadan tager Fars ydre Liv sig ud, set med hans Søns Øjne. Jeg har forsøgt at skildre det objektivt, men jeg ved selv, at det er farvet af mit sønlige Syn paa ham. Og derfor: skal det Billede, jeg bevarer af Far, og som jeg har paa- taget mig at gengive, blive fuldstændigt, saa maa jeg ogsaa skildre ham som den baade myndige og kærlige Fader for en stor Børneflokk. Og det kan jeg ikke gøre bedre end ved at aftrykke den Tale, jeg holdt ved mine Forældres Guld- bryllup, den 26. Juli 1924. Ved at læse den igennem nu ser jeg selv mit Barndomshjem lyslevende for mig igen. Den lød saadan:

Der er over selve det smukke Ord »Guldbryllup« noget festligt, noget højtideligt, noget med Glans af gyldne Minder. Et helt Livs Solskin er samlet over det Ord, og Solskinnet er saa stærkt, at selv Skyggerne faar Glans af det. Idag for halvtreds Aar siden begyndte I sammen at bygge Hjem. *Jert* Hjem, der blev til *vort* Hjem — det Hjem, der for os Børn rummer saa mange lyse Minder, og som har præget og vil komme til at præge os Livet igennem.

Mine Søkende har bedt mig bringe Jer vor fælles Tak idag for det Barndomshjem, I gav os. Jeg kunde maaske gøre det i store og festlige Ord, men jeg vil hellere bruge de smaa og stiltfærdige. Jeg vil sige, *hvorfor* og *hvordan* vort Barndomshjem har præget os. Derved bliver min Tale maaske mere personlig, end den burde være, naar jeg taler paa alle mine Søkendes Vegne, men jeg tror alligevel, at de vil kunne underskrive den.

Naar jeg talte om de lyse Minder fra vort Barndoms- hjem, saa mener jeg ikke dermed, at vor Barndom blev gjort til en Dans paa Roser for os. Vi blev ikke forkælede — og vi fortjente det forøvrigt heller ikke. Vi har vist ikke været nemme Børn at opdrage. For at nævne det ubehagelige først: Vi mindes adskillige Afstraffelsens bitre Timer, hvor Far og Mor med »slaaende Argumenter« bankede visse borgerlige

Dyder ind i os og lærte os, at et Paabud og et Forbud var Ting, der skulde respekteres. —

Det kan maaske synes underligt at rippe op i disse ubehagelige Episoder paa en Festdag som denne. Men jeg gør det alligevel. Naar jeg skal takke Jer for mit Barndoms-hjem, saa vilde der mangle noget, hvis jeg ikke ogsaa sagde Tak for de Klø, jeg har faaet. Jeg tror ikke, vi Børn skønsede nok paa dem, dengang de faldt. Men nu gør vi det. I hvert Fald gør jeg det. Jeg husker ikke, at jeg nogensinde har faaet Klø, som jeg ikke har fortjent. Derimod husker jeg adskillige Klø, som jeg ikke fik, skønt jeg *havde* fortjent dem. Men først og fremmest husker jeg, at saadan en rigtig alvorlig Omgang kunde virke som en hel indre Lettelse. Jeg syntes, at et Regnestykke var gjort op, at der var skaffet Balance i Tingene. Først en Forseelse, derpaa en Afstraffelse. Der bundfældedes paa den Maade ganske langsomt i os Begyndelsesgrundene i den Retfærdighedens Lov, som et hvert Menneske maa lære. I lærte os derigennem at kunne tage med rank Ryg mod Skuffelser og Modgang senere i Livet. De er jo for det meste, ligesom Barndommens Klø, selvforskyldte. Derfor vil jeg idag sige Jer den hjærtelige Tak for dem, som jeg vist ikke havde Aandsnærværelse nok til at fremstamme som Barn. — Og dermed vil jeg forlade dette lidt dystre Emne.

Saa husker jeg Mørkningstimerne hjemme. Ogsaa de har præget os, saa vi aldrig glemmer dem. Jeg husker den aabne Kakkellovnsdør og det hemmelighedsfulde Lys over Stuen, hvor Far og Mor sad og talte dæmpet sammen, indtil en Barnestemme pludselig brød ind og bad: — Aa Far, fortæl en Forstorie!! Hvortil Far altid ynkeligt protesterede: — Næh, for Mor siger jo bare, at det er noget Skiisid! Og Mor replicerede øjeblikkelig: — Men Frederik dog, hvornaar har jeg sagt det? — Næh, men saa har du *tænkt* det! sagde Far.

Det var den traditionelle Indledning til en Række spændende og fantastiske Eventyr, der *burde* være skrevet op i netop den improviserede Form, hvori de blev til, og hvor Far vist aldrig, naar han begyndte, vidste, hvad det

skulde ende med. Der er gaaet en stor Eventyrdigter tabt i Far, fordi han har været for beskeden. Og jeg tror, at Mor har siddet og smilet hel stolt i Gyngestolen og været lige saa spændt som vi Børn.

Og jeg husker Dage i det tidlige Foraar, naar Mor kom farende med røde Kinder og store Træsko paa og med en Kurv, der struttede af Poser, mens Far kom slæbende med Spade og Rive og en lang Snor med to Pinde. Saa stimede vi Børn sammen, for nu skulde der lægges Ærter og saas Radiser. Det var Festsdage. Paa samme Tid var det ganske vist Arbejdsdage, og vi kunde være trætte nok, naar de var forbi. Men det var netop Jeres Kunst, at I forstod at gøre Arbejdet til en Fest. Og det kunde I, fordi I selv gik til det som til noget festligt. Ogsaa Haven var Jeres og vort Hjem. I lærte os at elske den, fordi den groede frodigt, og fordi vi havde været med til at faa den til at yde Frugt. Saa dyb Rød fik denne Kærlighed og Arbejdets Feststemning, at jeg mange Gange som voxen Familiefader har taget Expressen fra København til Gelsted, naar det gennem Mors Breve forlød, at der skulde graves Bede eller pilles Frugt ned.

Og jeg husker Familiefesterne hjemme. Vore Fødselsdage, Jeres Bryllupsdage, og først og sidst Julen. Mon nogen Jul kunde være mere Jul end Julen hjemme! Der var en Fest over de travle Forberedelser. Der var en højlydt Glæde, og der var en Undergrund af Alvor midt i Glæden. Vi lærte Julesalmerne, ikke blot som smukke, gamle Sange, men som Ord og Toner, der skulde vende vort Barnesind mod en Verden, der var skønnere og lysere og renere endnu end vort Hjem, og mod en guddommelig Kærlighed, der var større endnu end Fars og Mors.

Jeg husker... jeg husker...! Jeg kunde blive ved. Jeg kunde nævne Sommeraftner, med aabne Havedøre, naar Mor faldt ned ved Klaveret og begyndte at synge! — Bølge mod Kyst... paa den yndige Melodi, hun selv havde komponeret. Og Fars Stemme faldt ind henne fra Lænestolen i Krogen. Musestille sad vi Børn — selv da vi ikke var Børn mere — og lyttede. Og den ene Sang blev til mange. Og Far rejste sig og gik hen til Klaveret. — Alle disse Sange

ligger ogsaa som Mindefrø i vort Sind, og de gror og blomstrer og dufter for os, naar vi tænker tilbage.

Lyse Minder, ja. — Alvor og Leg. Strenghed og Mildhed. Stemning og Arbejde. Det smelter altsammen sammen til Solskin for os. Kærlighedens Solskin over et Hjem, der *baade* var en lun Rede, hvor vi voxede op og skærmedes mod Ondt, og *samtidig* en Forberedelse til Livet. Vi, Jeres Børn, maatte ønske os, at vi kunde forene de to Ting i de Hjem, vi nu skaber for *vore* Børn. Men det Hjem, I gav os, det takker vi Jer for idag, paa Halvtredsdaarsdagen for den Dag, hvor I begyndte at bygge det.

Kære Far og Mor! Guldbrudepar! Her kommer vi med vor Kærlighed og Tak. Men det er først og fremmest Jeres egen Kærlighed og Trofasthed, der kaster Guldglang over denne Dag — og tilbage over hele Jeres Liv!

Thorkil Barfod.

Fra Poul la Cour og Hulda Barfods Bryllup 4. April 1873.

I HAVN.

Mel.: Tell me the tales —

<p>Sig mig det Sted, hvor min Længsel faar Ro! Verden er stor, Tiden er lang.« — Find Dig en Hustru og byg Dig et Bo, Ryg det med Bøn og med Sang! Naar Verdens Bølger sig højne mod Sky, Naar ængstelig husvilde Fugl søger Ly, Finder i Hjemmet Du Tryghedens Havn: Kjærligheds trofaste Favn!</p>	<p>»Staar da hvert Hus imod Bølgenes Magt? Bølgen er høj, Søen er svær.« — Ja, naar Din Haand Du i hendes har lagt, Som Dig af Hjærtet har kjær! Naar Hjemmet I bygge med Haab og med Tro og bede, at Herren vil signe Jer to! Kommer da Suk eller Sorg eller Savn, Fred er i Kjærligheds Favn!</p>
--	---

Kjærlighedslivet er fagreste Liv,
stiller hver Storm, standser hver Sø.
Vækket til Live ved Skaberens Bliv,
kan det ej sygne og dø! —
Saa lægger da trofast kun Haand udi
Haand
I to, som har knyttet det yndigste
Baand!
Vandrer med Gud, I har fundet jer
Havn!
Kjærligheds trofaste Favn!

Fr. Birkedal-Barfod.

Som drog til Byen uden Jord²⁾,
Og blandt hans mange, mange
Sønneker
Var En, som nu iblandt os bor.
Lad mig da sige Dem herinde,
Hvor De til daglig ham kan finde.
:: Gaa De kun om i Østergade, der
unge Barfoed bor.

Du Harald kaldtes efter Jarlen
I Norge med det fagre Haar,
Til Minde maaske og om Karlen,
De ved nok ham, der var saa haard.
Men Haaret, det er ikke fagert,
Fordi slet ikke mer Du har,
Og med det haarde er det magert,
Det er en Ting saa soleklar.
Thi naar det kniber for en Stymper,
Han siger, før han lidt sig krymper:
:: Nu gaar jeg om i Østergade, hvor
unge Barfoed bor. ::

Som Kjøbmand er Du meget sikker,
Og meget har Du handlet med.
Med friske Kalvskind, som Du pikker
I Gaarden op og selv ta'r ned,
Med Raigræs, Korn og Chokolade,
Med Skibe, Klid og Hampefrø,
Med Kronessens og Mælkefæde,
Med Kaffe, Sukker, Smør og Hø.
Ja, man kan ganske rolig vælge,
Om man vil købe eller sælge,
:: Og saa gaa om i Østergade, hvor
unge Barfoed bor. ::

givet,
Hvor Jorden god og frugtbar var,
Og tidt gik tvende hjem oplivet
Og kom tilbage som et Par.
Ja, mangen Mand endnu Dig takker,
Fordi Du skaffet ham en Makker,
:: Og kjører om i Østergade, hvor
unge Barfoed bor. ::

Men skal jeg nævne Dine Dyder,
Saa tror jeg nok, jeg sige kan,
Som Onkel er Du uden Lyder,
Som det er Du en sjælden Mand.
Hver har vi som Dig kalde Onkel,
Hver har vi hos Dig hentet Raad.
Og naar vor Fremtid var lidt dunkel,
Da styrkede Du os til Daad.
Naar da vi glade fra Dig vandred',
Du bad os altid uforandret:
:: Kom bare om i Østergade, der
Onkel Harald bor. ::

Og naar vi nu i Aften feire
For Dig en Jubilæumsfest,
Vi alle os omkring Dig leire
Og hylde Dig, som vi kan bedst.
Da takke vi Dig af vort Hjerter,
For al Din Virken og Din Færd,
Gid Du foruden Sorg og Smerte
Maa leve længe blandt os her.
Gid længe vi maa kunne sjunge,
Saa det i Dine Øren runge:
:: Nu gaar vi om i Østergade, hvor
Harald Barfoed bor. ::

Digtet af Laurits Barfoed, Bogense. (Stamtavlen S. 37).

1) Om Kancelliraad Harald Barfoed (1814—1894) se Stamtavlen S. 38.

2) Thomas Barfoed (1780—1845), Sognepræst til Avernakø 1808 | 18,
til Jordløse og Haastrup 1818—45 (se Stamtavlen S. 30—31).

Redaktion: Knud V. Barfoed, Helga Barfod og L. F. la Cour.

MEDDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 6

FEBRUAR

1929

Fader og Søn.

Provst H. P. Barfoed og Frederik Barfod.

FOR to Aar siden indeholdt disse Meddelelser et lille Uddrag af Breve, som Provst H. P. Barfoed havde sendt sin Hustru i 1823, det Aar, da han ombyttede Lyngby-Albøge med Fakse. Vi skrev om dem, at vi ansaa det forsvarligt at gengive dem, selvom de ikke indeholdt noget af særlig Betydning, idet vi gik ud fra, at saadanne gamle Breve altid vil kunne have nogen Interesse for Slægtens Medlemmer, for hvem de ogsaa hovedsagelig trykkes. Og det samme kan utvivlsomt med lige saa stor Ret siges om de efterfølgende Brevuddrag, der er hentet fra Korrespondancen mellem Provst Barfoed og hans Søn, den senere velkendte historiske Forfatter Frederik Barfod.

Om Provst H. P. Barfoed er der tidligere i disse Meddelelser skrevet nogle Linjer (se foran S. 49—50), ligesom der kan henvises til Stamtavlen S. 74—75 og til den Skildring, som Fr. Barfod har givet af sin Fader i sin Bog: Laurits Ulrik la Cour og Ellen Kirstine Poulsen S. 73 o. flg. Om Frederik Barfod er der gentagne Gange skrevet, men her skal blot peges paa det Arbejde, som Pastor Richard Petersen 1897 udgav under Titlen: Frederik Barfod. Et Levnedsløb, hvori der ogsaa er gjort Brug af nedenstaaende Breve, idet der er gjort enkelte Uddrag af dem til Belysning af de to Brevskrivere. Meget er imidlertid udeladt, og det — mener vi — retfærdiggør Optrykningen af dem her.

la C.

Den ældste skriftlige Henvendelse, der er bevaret, fra Frederik Barfod til hans Fader, skriver sig fra 1822. Det var en da knap 11 Aars Dreng, der i Anledning af Faderens Fødselsdag, 15de Februar, henvender sig til ham med følgende Skrivelse:

Bedste Fader!

Da det i Dag er Deres Fødselsdag, vil jeg overbringe Dem en liden Lykønskning. Jeg takker Dem for den forbigangne Tid, for alt det Gode, De har udvist imod mig og for de kjærlige Formaninger som De daglig gav mig. Og da jeg ei paa anden Maade kan takke Dem, vil jeg herefter beflitte mig paa, baade i Ord og Gjerning at vise Dem Lydighed og derved forskaffe Dem Glæde. Gid De tillige med gode Moder maae opleve mange lykkelige Aar, og gid De ikke oftere maae bedrøves af mig. — —

Lev stedse lykkelig
O! gode Fader
Og gid at lyde dig
Jeg aldrig meer aflader.

Dette ønskes af deres taknemlige Søn

Den 15de Februar 1822.

Paul Frederik.

Slutningen af Skrivelsen og det lille Vers synes at vidne om, at Frederik kort i Forvejen har været »uartig« eller i hvert Fald har givet sin Fader Anledning til Misnøje. Om Drengen selv har formet Lykønskningen, turde være tvivlsomt, men da Faderen øjensynlig har staaet Frederik og hans to Aar yngre Broder Peter bi, da de 10/6 1820 henvender sig til deres Moder, kunde der være Grund til at antage, at Moderen — eller en anden — har hjulpet ham til at føre de ham sikkert indgivne Tanker i Pennen. Til Moderen skrives der:

Den 10de Junii 1820.

Gode Moder! paa Din Fødselsdag
Du modtage vil med Velbehag
 hvad vi Smaa endnu formaae at byde:
 Vore Hjerters Tak, som her vi yde
for Din ømme Moderkjærlighed,
som vi føle os saa glade ved.
 Begge vi den hjerteligst paaskjønne;
 Begge vil vi stræbe Dig at lønne
med en glad og villig Lydighed
og med barnligste Hengivenhed.

Frederik.

Peter Marius.

Fra de følgende Aar findes lignende Henvendelser, affattede i samme lidet barnlige Udtryk, saaledes ^{15/2} 1823:

Bedste Fader!!

Da det idag er deres Fødselsdag, kan jeg ikke afholde at fremsige dem nogle simple, men velmeente Lykønskninger, som komme fra et taknemmeligt Hjerte, der erkjender hvad det er dem skyldigt. Gid de o bedste Fader! endnu maa opleve mange lykkelige Aar, og at aldrig Bedrøvelse maa ompsænde deres Hjerte! Og give Gud, at ei Modgang maa svække deres svage Kræfter! Gid de ei heller maa henkastes paa Sygelejet! Gid, at de end i mange Aar maa opleve denne for os saa hellige Dag! Disse ere de Ønsker, som lyde fra min svage Læbe istemmende med den Forpligtelse bestandig og tilbørlig at gjøre deres Villie. Bedste Fader forsmaa ei disse mine Lykønskninger, som komme fra et rørt Hjerte. —

Deres altid lydige Søn

Paul Frederik Barfoed.

Den 15de Februar 1823. —

Dette maa forøvrigt være nok. Det vil blot falde trættende at gengive flere af disse Lykønskningsskrivelser, der ofte er affattede i nogenlunde samme Vendinger eller giver Udtryk for nogenlunde de samme Tanker.

1824 ender Brevet med følgende Linjer:

Nu i et nyt Aar ind De træder
 Giv Herren signe Deres Fjed,
 Og giv de stedse rig paa Glæder,
 Maa leve mange Aar i Fred.
 Det Ønsket er fra mine Læber,
 Og dertil jeg nu lover Dem,
 At jeg, saa længe som jeg lever,
 skal stedse høre lyde Dem.

Deres lydige Søn

Frederik.

Jævnlig affattes de helt paa Vers, saaledes:

Til Min Fader paa
hans 56 Fødselsdag
den 15. Februar 1826.

Ei har jeg Nestors slebne Tunge
Ei Ciceros Veltalenhed
Kun svagt derfor min Tak maa runge
Og ikkun svagt jeg maa Dig sjunge
Og tolke min Erkjendtlighed. —

Dog Fader, viid at dette Hjerte
Skal stedse, stedse takke Dig
Saalænge brænder Livets Kjerte,
Saalænge endnu Fryd og Smerte
Det føler, skal det takke Dig.

Thi stedse skal mit Maal kun være
At takke, elske, lyde Dig,
Og, bedste Fader, Dig at ære;
Thi aldrig, aldrig skal jeg være
Imod Dig utaknemmelig.

Gud skjenke Dig end mange Dage,
End mange Aar han skjenke Dig!
Gid længe med din elskte Mage
Du leve! O! gid eders Dage
Hensvinde stedse lykkelig!

Saa lyde mine Tanker Fader
Idag, de lyde stedse saa;
Og, omendog det stundom lader
Som jeg dem svigted — viid dog Fader
At Kjød, ej Aand det maged' saa.

Din taknemlige Søn

Frederik.

Ogsaa Faderen overrakte sin Søn Lykønskningsvers, naar det, 7de
April, blev hans Fødselsdag.

Saaledes findes der bevaret et Brevark med Paaskriften

Til
Paul Frederik Barfoed
paa hans Fødselsdag
den 7de April 1826

mens Indholdet lyder:

Som Uhret Tidens Løb og Maal kan vise Dig,
Saa Tidens rette Brug ved Ordets Lys Du finde.
Lad derfor Tidens Maal om Tidens Brug Dig minde!
Og ved Guds Bifald da Du vorde lykkelig!!

Din kjærlige Fader

H. P. Barfoed.

Sandsynligvis har Frederik sammen med disse Linjer paa sin 15 aarige Fødselsdag faaet som Foræring et Ur.

Imidlertid gik Aarene og i September 1828 drog Fr. Barfod til København for — sidst forberedt af J. A. Mølsted, der endte som Præst i Jungshoved — at tage Artium. Skønt den skriftlige Del af Eksamen ikke gik saa godt, som han havde haabet, lykkedes det ham dog ved den mundtlige Prøve at hæve sig saa meget, at Hovedkarakteren blev Laud. I et Brev, der desværre, ligesom flere af Fr. Barfods Breve til Faderen, er bortkommet eller tilintetgjort, meddeler han Udfaldet og modtager nogle Dage efter følgende Svar:

Faxøe, den 30te Octbr. 1828.

Min gode Frederik!

Til fælleds Glæde for os Alle modtog jeg og læsde i Søllested det Brev, hvorefter jeg saa meget længdes, fordi vi i samme ventede Efterretning om Din Examens endelige Udfald, og Gud ske Lov! at det blev efter Ønske. Der var altsaa formedelst den enkelte Caracteer en underlig Vaklen mellem et godt Laud og — Haud — Vel var det da, at Vægtskaalen kom til at synke ned mod den bedre Side. Gud give Dig nu fremdeles Hæld og Velsignelse til at fortsætte paa den Vei, Du nu med Hæld har betraadt! Dette er mit faderlige Ønske ved her at fremsende Alles vores fælleds Lykønskning. Og Gud give Dig Styrke til at blive de gode Forsætter tro, som Du i Dit Brev ytrer! Hertil udfordres, hvad jeg indstændigst beder Dig om: Vaag over

Dig selv! og stræb at Fornuften kan erholde Herredømme over Lidenskaberne, hvorved Du da vil vinde baade paa Sjæl og Legeme, og give Gud, at ægte religiøs Følelse i Hjertet maae understøtte Fornuften til at erholde og veilede den til at udføre dette Herredømme!!!

...

Din kjærlige Fader

Barfoed.

I Sommeren 1829 tog Frederik 2^{den} Eksamen, og det ser ud til, at han ved den Tid har søgt en Huslærerplads og vel ogsaa har haft en Sammenkomst med den, i hvis Hus han da skulde optages, men dette Møde har ikke faaet det bedste Udfald. Det synes, som den ældre har været en alvorlig, dyb religiøs Natur, hvad Frederik ikke kunde siges at være, og der har derfor tilsyneladende fundet et Sømmenstød Sted mellem dem, hvad Frederik meddeler i et — nu forsvundet — Brev til Hjemmet, hvorefter han modtager følgende Svar fra sin Fader:

Min kjære Frederik!

Vist nok var det en ubehagelig Affaire, om hvilken Dit sidste Brev beretter, men ogsaa det Ubehagelige kan frembringe gavnlig Følge. Jeg kender godt den omskrevne Mand i Jylland og istemmer gjerne den fordelagtige Bedømmelse om ham, men derfor ønsker jeg dog ikke, at Du erholdt Condition i hans Huus, da jeg befrygter, at flere lignende Optrin da vilde møde, som det ommeldte og da frembringe større og yderligere Forlegenhed paa begge Sider. At den aldrende Mand har fixeret sine Anskuelse og Principer, bør ingenlunde bebreides ham, og den sindige og beskedne Yngling, der selv føler Sands for Religionen og ærlig Agtelse for dens høie Sandheder, vil dog, om end hans Anskuelse ere forskjellige, ære den Gamle, vise Agtelse for hans religiøse Stemning og aldrig med Overilelse eller Selvtillid krænke den Gamles Følelser. — Dersom Du, min kjære Frederik! ved at gribe ind i egen Barm med Sandhed efter upartisk Selvprøvelse tør være Dig disse herlige og hædrende Egenskaber bevidst: Sindighed, Beskedenhed og Agtelse for Ældre i Meningsyttring og fremfor Alt — Moderen til alle de andre gode Egenskaber — ægte religiøs Sands og Følelse, da torde jeg raade Dig til en saadan Condition, men føler

Du, at Du endnu mangler disse Egenskaber – nogle eller alle – da stræb ved deres Erhvervelse at forberede Dig til at kunne leve og virke blandt Fremmede med gjensidig Tilfredshed – Du veed mine Tanker om Mysticismen og at jeg ikke ynder de ublide og ukjærlige Dommere, men ogsaa Sværmeren kan jeg indrømme Ret, dersom han muligen af foregaaende Adfærd og Yttringer kan have Grund til at mene, at Nogen, eller at Du, mangler hvad han kalder Tro, eller hvad jeg i mit Sprog kalder ægte religiøs Sands og Følelse, det er: sand Agtelse for den Religion, til hvilken vi bekjende os, til Christendom, og for saavidt er jeg aldeles enig med dem, der paastaaer, at der hører Religion til at være Huuslærer, da jeg heller aldrig vilde ønske et Menneske, der mangler sand Agtelse for sin Religion, til Lærer for mine Børn, ei engang til at tolke Classiker, ligesaa lidet, som jeg dertil vilde kaare Sværmeren. Est modus in rebus, sunt certi denique fines, quos ultra citraque nequvit consistere rectum. Der kan da hos Hiin have været Feil i Bedømmelsen, men prøv Dig selv, om Du ei tilforn kan paa nogen Maade have givet Anledning til slig Bedømmelse. Hvad Tanken og Dommen om mig angaaer, da er jeg rolig, ikke i Tillid til min Fuldkommenhed, men i beskeden Tillid til en reen Villie og Stræben for Gud. Ifald Du muligen skulde undre over disse mine foregaaende Yttringer og Grunden til dem, da faaer jeg vel Leilighed til en anden Gang at udvikle Dig samme fuldstændigere – Resultatet bliver da for det første, at jeg ikke tør raade Dig til at søge hiin Condition. –

...

Din kjærlige Fader

Barfoed.

Faxøe, den 25de Aug. 1829.

Det blev da ikke til noget med denne Huslærerplads, heller ikke med en anden, der paatænkte, hos Apoteker Mau i Skelskør, og Resultatet blev, at Frederik opholdt sig et Aarstid i Hjemmet, dels sysselsat med Haven, dels med Læsning efter sit eget Hoved, og først i Efteraaret 1830 fik han Plads som Huslærer hos Godsforvalter, Kammerraad Dorph paa Gjorslev, hvor han blev til 1ste Juli 1832. Dette Ophold i det

dorphske Hjem blev, som han ofte har sagt, af den største Betydning for ham, og fra denne Tid skriver følgende Brev fra hans Fader sig:

Faxø den 6te April 1832, med Ønske
at det den 7de Apr. maae komme Dig tilhænde.

Min gode Frederik!

Modtag herved min faderlige, kjærlige Lykønskning til Dit 21de Aars Fylde! Det sidst henrundne Aar har vist nok været Dig et glad og lykkeligt Aar. Thi om Du end muligen i en anden Stilling kunde have gjort større Fremskridt i Studeringer med Hensyn til Din egenlige Bestemmelse, saa vil dog dette tilsyneladende Tab efter min Formening kunne agtes opveiet af det, Du i andre Henseender har vundet, da Du har haft den Lykke i Caractergjæringens vigtige Periode at leve i en saadan Stilling og i en saadan Omgang med gode Mennesker, hvis religiøse Sindsstemning, godmodige Tænkemaade, retsindige Id og Daad, i Almindelighed altid og i Særdeleshed under visse Omstændigheder end mere, nødvendigen maae have en velgjørende, skjøndt for Øjeblikket ubemærket Indflydelse paa det menneskelige Sind. Gud bevare da fremdeles hos Dig det gode Indtryk, hvorom Dit sidste Brev vidnede! Og det algode Forsyn, hvis alvise og kjærlige Styrelse for os Mennesker jeg visseligen ogsaa i den Henseende taknemlig erkjender, føre og veilede Dig fremdeles og gjøre ogsaa det følgende og de følgende Aar glade og lykkelige for Dig! og lede Dig fremdeles ind i Omgang med gode Mennesker! og give Dig moralsk Selvstændighed og styrke Dig til Aarvaagenhed over Dig selv, dersom Du paa Din ny Udvandring i Verden, der vel snart skal begynde, muligen stundom skulde støde paa modsat Omgivelse! Vi vente nu maaske i Paaskedagene at see Dig her og da at vorde nærmere underrettet om Tiden, naar Du agter at forlade det venlige Gjorsløv.

...

Din kjærlige Fader

Barfoed.

Det var hans Faders Ønske, at han skulde fortsætte Studeringerne og afslutte dem med en Embedseksamen, hvilken den saa end blev. Thi det var et Særkende for Frederik, at han holdt mest af at gaa paa egen Haand og, hvor flittig han end kunde være, havde han svært ved at samle sig om et bestemt Studium. Det medførte ogsaa, at han efter først en Stund at have læst Philologi, opgav den for at tage fat paa Juraen; men heller ikke dette Studium tilendebragte han, og da han dernæst bestemte sig til at tage en Magistergrad i Historie, lykkedes heller ikke dette. Arbejde af den ene og anden Slags havde imidlertid skudt sig ind, havde taget hans Tanker og lagt Beslag paa hans Kræfter, og Enden blev, at han aldrig fik nogen Embedseksamen.

Opbrudet fra Gjorslev havde smertet ham, og han følte sig ikke vel under de nye og uvante Forhold i København, hvad han i et — ligeledes forsvundet — Brev har skrevet hjem, hvorfor hans Fader tilskriver ham:

Min gode Frederik!

Dit Brev af 30te f. M. har jeg modtaget og læst, jeg tør just ikke sige med den største Fornøielse, da det synes at røbe en mørkere Sindsstemning, som jeg dog haaber blot har sin Grund i den pludselige Overgang fra den behagelige huuslige Kreds, hvori Du levede, til en ny Kreds, hvori Du endnu finder Dig som fremmed, men vel efterhaanden bliver mere hjemme og med Hjemmet bedre tilfreds. Men igjennem Dit synes ogsaa at gaae en bitter Tone, mod hvilken jeg kjærligst vilde advare Dig, og inderligt ønske, at Du itide vilde modstaae og overvinde den, at den ikke skal forstemme Sindet, indgyde en Bitterhed i Blodet, der muligen tilsidst kunde overgaae til almindelig Mistro til eller Ringeagt for Mennesker eller — til Menneskefjendskab — Dog, jeg trøster mig ved, at denne bittre Tone ogsaa blot har sin Grund i den samme pludselige Overgang og altsaa af sig selv med Tiden formildes. Vi kunne jo dog ikke alle være Engle, og selv Engle ere jo ei engang aldeles fuldkomne Væsner. Men jo flittigere og alvorligere man studerer sig selv og derved lærer at kjende sine egne Ufuldkommenheder, jo mere lærer man enten med kristelig Blidhed at tilgive eller med kristelig Skaansel at bedømme Andres —

Jeg ønsker dog naturligviis at Du vil tage en Embeds-examen, hvilken som helst Din Hu staar til, om ikke for Levebrødets Skyld — endskjøndt man dog vel engang i ældre

Alder kunde komme til at fortryde, ifald man ikke har tænkt paa det kjære Brød, da vi Mennesker ikke ere blotte Aander — saa dog for Samfundets Skyld, mod hvilket det vel kan kaldes Pligt, at vi berede os til at kunne paa en aller anden Maade tjene det og være virksomme Led i Kjæden.

• • •

Din kjærlige Fader

Faxøe, den 7de Aug. 1832.

Barfoed.

Længe varede det imidlertid ikke, før han fandt en Række af jævnsaldrende eller lidt ældre Studenter, der havde dannet »Selskabet uden Navn« eller Vennesamfundet, hvori han blev optaget og som han snart følte sig helt sammensmeltet med. Dette blev af den allerstørste Værdi for ham, og han glemte det heller aldrig.

Men ogsaa paa anden Maade paavirkedes han, og her skal blot nævnes — uden paa nogen Vis at gaa ind paa en Skildring af hans Ungdomsaar i København — at han blev en ivrig Tilhænger af alt, der kunde bidrage til at nærme de nordiske Folk til hinanden og saaledes ogsaa følte sig tiltalt af den Raskske Retskrivning, der jo netop arbejdede i den samme Retning. Men her mødte han stærk Modstand fra sin Fader, og det er interessant at se, hvorledes en saadan Ubetydelighed, kan man vel næsten sige, en forandret Retskrivning kunde sætte Faders og Søns Sind i Bevægelse, hvad de følgende Brevuddrag viser; men, som man ser, tager Faderen det ogsaa som Vidnesbyrd om noget andet, noget dybere liggende hos Sønnen.

Min gode Christian!

Indlagte 12 rbd. vilde du med Hilsen fra os levere Frederik; thi saa meget kunde jeg dog stove mig til af hans sidste Brev, at han vil have Penge. Men da jeg ikke kan skrive dansk paa hans Maade, undgaaer jeg at tilskrive ham selv, og vil alene her bemærke, da hans sidste Brev omhandler, saavidt jeg kan skjønne, alvorlig Studering, at dersom hans Studering i de andre Sprog ikke skal lede til et bedre Resultat, end hidtil i det danske, vil jeg have Aarsag til at bebreide mig ethvert Bidrag, hvorved jeg medvirker til sammes Fortsættelse. Og da han i den Henseende kjender mine Tanker, . . . saa kunde han . . . dog i det mindste i sine Breve forskaane mig for dette Uvæsen, da jeg engang har erklæret ham, at jeg ikke besvarer deslige Breve.

• • •

Din kjærlige Fader

Faxøe, den 7de Febr. 1833.

Barfoed.

15. Februar 1833.

En Søn, der engang var dit Hjerte meget nær, — en Søn, hvis Hjerte forleden fyldtes med den inderligste, dybeste Bedrøvelse, — sender dig atter idag, din 63de Fødselsdag, sin Hilsen, sin Tak og sin hjerteligste Velsignelse! — Herrens Fred hvile over Dig! Herrens Glæde fylde dit Øje og din Barm! — Vær endnu længe, til senest Aften, lykkelig, glad og tilfreds med dine! — Tro, at vi Alle elske dig, — tro, at Ingen — ej heller jeg — er Dig fremmed! O der var en Tid, da jeg ikke behøvede at sige Dig dette, — da du med kjelent Kys trykkede atter til din trofaste Barm den »vilde, ærlige Frederik«, — hvis Vildskab du nys ugjerne havde tugtet! — Er den svunden den Tid? — Er du ikke den Samme? — Er jeg ikke den Samme? — O, hvad Skillevæg er der da nu mellem vor Kjerlighed! — Har jeg fortørnet Dig Fader!? — Vedgud! jeg vidste det ikke, og jeg kan endnu ikke finde det! — thi et Bogstav kan det umuligt være — det er jo netop Hjertets store, dets herligtskønne Forret for Forstanden, at medens denne dømmer et Ord, kan Hjertet undlade at dømme ti Gjerninger! — Dog fejlet har jeg visseligen, at du kunde vredes, men jeg vilde ikke fejle, og jeg vil det end ikke; — hvor min Kraft ikke skorter, der skorter sikkert ikke Villien. — O, tilgiv mig da, kjereste Fader! og tilgiv mig atter nu, at jeg idag, vor Højtidsdag, er mindre munter, — vedgud! det er ikke Hjertets Skyld; — dette er endnu idag glad med dig og os Alle — men sarrigt fuldt var det, og endnu er det inderligt bedrøvet, endnu har det ikke Kraft til at være muntert. — O ja tilgiv mig! — elsk mig og os Alle, som vi Alle elske Dig! — Kjerligheden er rig, saligtrig! Kjærlighed, inderlig, gjensidig Kjerlighed være din og min og vores Alles Rigdom, vor Stolthed, medens vi ere her, — vor Fryd og vor Trøst i Timen, der adskiller os, og hisset bag Adskillelsens dunkle Slør! — Ja hertil give Herren sin Fred og sin Velsignelse! — Hans Varetægt hvile over os, hans Kraft styrke os! — Og modtag nu atter mit fulde Hjertes — »et ærligt Hjertes« — bedste Tak, dets Hilsen og dets Velsignelse! Lad mig stedse være dig kjer, Lad os stedse, som Fader og Søn, være hinanden

inderligt kjere, end da, da Tiden vil krandsse din Pande med de tynde, snehvide Lokker! — Og nu, lev vel! vær glad og lykkelig med os Alle! —

Din Frederik. A. S.

[Uden Dato].

Kjære Frederik!

Det var altsaa, som du yttre, vel ikke de blotte Bogstaver, der voldte den Misfornøjelse, som jeg tilkjendegav i mit Brev til Christian Barfoed, men de gave dog en ikke ringe Anledning dertil, da jeg flere Gange har anmodet dig — saafremt du fremdeles vedblev i den Henseende at ansee dig klogere end Andre — dog at forskaane mig for dette Fj; og da jeg nu saae, at du endog paa egen Haand gik videre, end den afdøde Mester; Og naar man seer: »få« for faae og »bór« for boer, maae man dog virkeligen lære at stave om igien, førend man kan læse. Men især var det mig ubehageligt heri at see den endnu vedvarende Higen efter at vise Originalitet, hvorimod jeg saa ofte har advaret Dig, og efter at udmærke dig fra Mængden, da denne Higen endnu stedse synes at vidne om en dybere liggende Tilbøielighed, mod hvilken jeg fra din tidligere Ungdom ligeledes har advaret dig, og hvilken jeg troede, det var dit Ønske og din Attraa at overvinde, da Beskedenhed klæder baade Ynglingen og Manden vel, og da hin Tilbøielighed, naar den ikke modarbeides af Ynglingen, letteligen siden kan gøre Manden mindre elskelig og bringe ham til at glemme den Agtelse, han efter Naturens Orden kunde skylde baade Fader og Moder og Mennesker i Almindelighed, og til at forsmaa mangt et velmenende og fornuftigt Raad . . .

Her har Du nu min aabenhjertige Forklaring. Har jeg feilet, modtager jeg gjerne Rettelse, i modsat Fald ønsker jeg det taget til nærmere Eftertanke.

Din kjærlige Fader

Barfoed.

Thomas Barfood.

(1701–1743).

Som bekjendt, tales der indenfor Barfoed-Barfod Slægten om en Mandslinie og en Kvindelinie. Dette har, hvad der vel staar Slægtens Medlemmer klart, sin Grund i, at Christen Clausen Barfod eller Barfood (f. 1665, Sognepræst i Fraugde, † 1707; se Stamt. S. 16) havde bl. a. to Børn, Else Cathrine Barfood (f. 1700, † 1776), der med Borgmester Hans Pedersen i Assens blev Stammermoder til Kvindelinien, medens hendes yngre Broder, Thomas Barfood (f. 1701, Sognepræst til Hasle-Skejby-Lisbjærg, † 1743, se Stamt. S. 28) blev Stamfader til Mandslinien.

Om denne sidste skal de følgende Linjer fortælle.

Thomas Barfoed var født i Fravde Præstegaard og blev døbt ²⁴/₇ 1701. Efter sin Faders Død blev han »frit opfødt« hos sin Faster, Valborg Barfoed, og hendes Mand, Jacob Rasmussen, paa Sanderumgaard, men hvortlængde han var her, er uvist. ¹⁷/₇ 1719 blev han Student fra Odense Gymnasium og tog ²¹/₂ 1724 theologisk Attestats (laud.). Den Gang var det hans Hensigt at forblive i København, hvor han ogsaa virkelig prædikede for Dimis (laud.) ²⁰/₁₁ 1726, men om han har opholdt sig der i hele Mellemtiden og hvormed han i saa Fald har ernæret sig, kan vi ikke afgøre. I Septbr. 1726 boede han imidlertid hos Schönau i Hyskenstræde — formodentlig Faderen til den nedenfor omtalte Forfatter, i saa Tilfælde Parykmager Johan Frederiksen Schönau —, og ⁹/₁₂ 1726 overværede han i København sin Søsters Bryllup. Senere blev han Præst i Hasle, Skejby og Lisbjærg i Aarhus Stift og ordineredes i Aarhus ²⁹/₁₀ 1728. Herfra kvitterer han ⁴/₁₁ 1741 for sin Mødrenearv, som han modtog i syv danske Kroner samt i »een mig paa Auctionen efter min sl. Moder tilslagen Sølvkande, og for en Rigsdaler, som jeg havde laant min Broder [d: Halvbroder] Hans Christian Bang«, men allerede to Aar senere, ²⁰/₅ 1743, døde han i sin kraftigste Alder (41 Aar 9 Md. 26 D. gl.) netop i samme Aar, i hvilket hans Søster blev Enke.

Den bekendte, men sluddervorne Schönau skildrer ham i »Samling af Danske Lærde Fruentimmer« (S. 80–82) saaledes:

Denne Thomas Barfoed var en i det Latinske, Græske og Hebraiske Sprog, i den Aristoteliske Philosophie og Theo-

logien forfaren Mand¹⁾, en veltalende Orator, en ypperlig Latinsk og Dansk Poet, hvorpaa hans mangfaaldige efterladte aandelige Salmer, deels af ham selv forfattede, deels af Tydsk paa Dansk oversatte, som og andre Vers ved adskillige Lejligheder og paa adskillige Tider udgivne, men ingensinde trykte²⁾, allene skrevne, bære tilstrækkelig Vidnesbyrd. Der hersker overalt en høj Poëtisk Geist i alle hans Vers, hvilket alle de kand vidne, som med Eftertanke have læst dem; og som han var opkaldt efter Biskop og D. Thomas Kingo³⁾ vor store Danske Poët og ham noget beslægted,⁴⁾ sagde han ofte af Skiemt, at han havde arvet noget af Kingos Geist. Nogle gik endnu videre, og meente, at Kingos Siæl per μετεμψυχωσιν eller Siæle-Fløtning var flyttet til ham, og derved tillige hans Poëtiske Geist. Jeg erindrer mig ellers, at Biskop Oxen i Aarhus ofte med Berømmelse ved adskillige Leyligheder talte om hans store Naturens Gaver til Poesi og grundige Lærdom, og iblandt andet sagde engang i et forneme Selskab. Jeg vilde ønske, at alle Præsterne i mit Bispe-Distrikt besad den Lærdom, som Hr. Thomas Barfoed i Hasle, saa havde jeg overalt dygtige og lærde Præster. Denne Barfoed var ellers altid meget haardt anfægtet, gik stedse i dybe Tanker og undertiden plaget med Fortvilelse. Naar han var i slige Anfægtninger og Hjertet mest beklemmt, gav han sig til at udarbejde Psalmer, som passede sig paa hans nærværende Tilstand, og derved gav dem Fynd og Eftertryk. Denne Gemyts Syge vedvarede til hans Død og i slig Tilstand søgte sin eneste Tilflugt og Trøst i Biblen, som han aldrig havde af Hænderne, men døde med den i Haanden, og af den idelige Læsning var aldeles smusket.⁵⁾ Denne Barfoed ligger begravet i Hasle Kirke. Dette haver jeg i frisk Minde antegnet til hans Æreminde, at det ikke

1) S. 45 kalder Schönau ham »en grund lærd Mand«.

2) Se dog nedenfor.

3) Kingo havde selv døbt ham, ligesom tidligere hans Broder Christoffer, og han blev, som denne, holdt over Daaben af Bispinden.

4) Dette er unøjagtigt. Med nogen Besvær kunde man maaske regne et Svogerskab ud, men heller ikke mere.

5) Den Bibel, som hans Sønnesøn, Thomas, havde arvet, var dog ikke tilsmusket, men den var fyldt af Tilskrivninger og har altsaa været hyppig benyttet.

med Tiden skulde rent i Forglemmelse begraves; og er det mig en inderlig Fornøjelse, at have her fundet Leylighed til at fornye denne brave Mands Hukommelse.

Fra hans Sønneson, Thomas, har vi [3: Fr. Barfod] modtaget følgende:

»Blandt min sl. Faders Papirer har jeg ikke andet i Eje end nogle Prædikener og enkelte Lejlighedstaler af min Farfader — skreven med en tung og paa mange Steder ulæselig Haand, men af hvilke jeg kan se og slutte mig til, at han i den hellige Skrivt har været en velerfaren og grundig Mand. Det lidet, jeg iøvrigt ved om min Farfader, har jeg kun af mundtlig Tradition af min Fader. Kun meget lidet havde hans Hukommelse bevaret om ham. Han var ogsaa kun 7 Aar, da han blev sin Fader ved Døden berøvet. Engang, saa har han fortalt mig, skulde han bære et Tallerken med Smørrebrød og et lidet Glas med fransk Brændevin ind i Faderens Studereværelse. — Faderen var gaaet bort imidlertid — nu tog han en lille Slurk af den gule Nektar — $\frac{1}{2}$ Times Tid derefter blev min Fader kaldt op i Værelset; sig sin Brøde bevidst, stod han tavs og nedslaget: Faderen saa med dyb Alvor paa ham, pegede paa Glasset, og sagde: »Christen! Christen! hvad har du gjort?« Disse Ord havde indpræget sig saa dybt i hans Sind, at han meget ofte for os Børn gjentog dem. Forøvrigt skildrede han sin Fader som en meget alvorlig og bestemt Mand; men, som sagt, det var kun nogle faa Momenter i hans Faders Liv, der stod klare for Sønnens Erindring«.

Iøvrigt ved vi endnu kun dette om Thomas Barfoed, at han var gift med Anna Margrethe Starch, en Datter af Christen Starch (f. i Holstebro $\frac{12}{3}$ 1672, theol. Cand. (non) $\frac{2}{1}$ 1696, Rektor i Korsør 1706, i Slangerup 1710, Sognepræst til Kirkehyllinge og Lyndby 1722, † 1745). Efter sin Mands Død flyttede hun til Roskilde, hvor hun levede i yderlig Fattigdom med de 4 Børn, som levede. Herfra kvitterer hun $\frac{7}{2}$ 1747 »paa mine umyndige Børns Vegne« for »at have annammet deres paa Faders siide tilfaldne arvepart i Sønderbye Præstegaard efter afgangne sl. Anna Hedevig

Braad, summa 23 Dlr. 10 Sk., og $\frac{6}{2}$ 1747 skriver hun til sin Svoger, Provisor paa Nyborg Apotek Knud Barfoed:

». . . . ieg har i dise dage givet andsøgning om et hus her i byen som er givet til 2 fatige encher og den ene, som er der i, er en gammel kone og liger nu for døden, der er givet 2 march til hver af dem om ugen som di og for [2: faar]; ieg haaber noch at nyde det med Guds hielp for hr Rasmus Øgler, som er meget god ved mig, har lovet at hielpe hvad hand kand, og næst Gud giælder hans Rekomendatsion. Hand sænde mig 1 Rd til nyt aar; hand spør altid efter dig og har kiendt dine forældre og det svoger^s skab . . . du helses fligtig fra mine børn di tacker og beder got for dig for det di fik; det smager dem meget væl «

Det Hus, hvorom hun søgte, har hun formodentlig opnaaet, thi hun døde i Fru Meyercrones Stiftelse i Roskilde og blev herfra begravet $\frac{30}{12}$ 1771, 64 Aar gl., og skulde altsaa være født 1707.

Med sin Mand havde hun, os bekendt, følgende 8 Børn

1. Christiane Jacoba, f. 1730. Om hende vides intet.
2. Cathrine Marie, f. 1732, død paa Strynø 1790
3. Margrethe, f. 1735, død paa Strynø mell. 1785 og 1790.
4. Christen Thomsen Barfoed, f. 1736, død som Sogne^s præst til St. Jørgens og Sørup ved Svendborg
5. Susanne Barfoed, f. 1738, død 1742
6. Frederikke, f. 1739, død 1742
7. Søren, f. og død 1740
8. Birgitte Balsløv, f. 1742, død 1742.

Det er ovenfor sagt, at Thomas Barfoed intet har ladet trykke af sine poetiske Frembringelser. En Undtagelse er der dog, idet der i vort Eje findes et enkelt Blad, en Lyk^s ønskning til hans Søster Else Cathrine Barfoed, der, som nævnt, $\frac{9}{12}$ 1726 havde Bryllup, idet hun ægtede Hans Pedersen, der da var Fuldmægtig hos Generalfiskal Smith i København, men to Aar efter sit Bryllup blev Borgmester i Assens, hvilket Embede han havde til sin Død, $\frac{28}{3}$ 1743. Hans Enke døde først $\frac{20}{4}$ 1776.

Een Foreening,

Stiftet af Forsamlingernes Mestere (Eccles 12. 11.)
imellem Tvende

Elskende Hjerter

BRUUDGOMMEN,

Dend Edle og Vel=forneme Monsieur,

M^{sr.} HANS PEDERSÖN,

Og

BRUUDEN

Den Dyyd=Edle og Gud=elskende Demoiselle,

D^{selle} ELSE CATHRINE
BARFOOD,

Men fuldbyrdet ved Deres Bryllups høitidelige holdelse i Kjøbenhavn
den 9. Decembr. 1726.

lyk=ynskes af Bruudens

Troofaste Brooder.

Saa parres Hjerterne, dem Himlen selv vil bøje, (a.)
Og lenke sammen ved sit Forsyyns Raad og Oje; (b.)
TO Hjerter bliver nu til eet (c.) ved Egte=Baand
som fordem Træerne udi Prophetens Haand. (d.)

I Troo=Foreenede, jeg Eder ynsker Lykke:

Gud med Velsignelser i Mengde Eder smykke! (e.)

Hand lade alt sit Got for Eders Ansigt gaae, (f.)

Indtil I Method ved Hands Ansigts Lyys skal faae! (g)

(a) Prov. 21.1. (b) Psalm. 32.8. (c) Gen. 2:24 (d) Ezech. 37.17. (e) Psalm. 84.7.
(f) Exod. 33.10. (g) Psalm. 17.15.

Kjøbenhavn, 1726.

Trykt hos P. J. Phænixberg paa Ulfelds Plads i Leipsiger Messe.

Agate la Cour, f. Barfod.

Medens Trykningen af dette Medlemsblad staar paa, bringer Bladene Meddelelse om, at Fru Agate la Cour, f. Barfod, er afgaaet ved Døden 31. Januar d. A., og det vil da være naturligt, at der indsættes nogle faa Linier om hende, som hendes ældste Søn, Akademikasserer L. F la Cour, Sorø, har skrevet.

Da Moder nylig lukkede sine trætte Øjne for stedse, var hun den ældste Barfod af Faxe-Linjen, af Efterkommerne efter Provsten i Faxe Hans Peter Barfoed. Det tynder svært ud i den Generation, hvortil hun hørte; kun ganske faa af dem, der var ung sammen med hende, er tilbage, og snart er et helt Slægtled gaaet bort. Hver Gang en af de gamle bringes til Hvile, sluttet der af for et langt Kapitel af Slægtens Historie. For 2 Aar siden døde hendes ældste Broder, Dr. med. H. P. B. Barfod, Aaret efter (1928) fulgtes han af sin Broder, Pastor Fr. Birkedal-Barfod, og nu i Aar har deres Søster fulgt de to Brødre i Graven.

Det er ikke nemt for en Søn at skrive om sin Moder. Man skylder hende saa meget lige fra det Øjeblik, man slog Øjnene op og blev lagt i hendes Arme, man staar i en saa dyb og inderlig Taknemlighedsgæld til hende, at man maa lægge Baand paa sig selv, for at Ordene ikke skal forme sig paa en saadan Maade, at Kritiken vækkes, og det, som man gerne vilde skulde staa som et Æresminde, misforstaas. Men jeg skal prøve paa — i al Korthed — at tegne et lille Billede af hende.

Moder var født paa Søvang ved København 29. Januar 1845 som Datter af Historikeren Poul Frederik Barfod og Emilie Birkedal. Det var i et særpræget Hjem, hun levede sin Barndom, og at dette havde den største Indflydelse paa hende, er jo ikke til at undres over. Ogsaa en Række af Tidens kendte Personligheder indenfor Politikens, Litteraturens og Skandinavismens Omraade kom til Barfod og hans Hustru, og Husets ældste Datter vakte ved sin Skønhed, sin smukke Sangstemme, sit musikalske Talent Beundring blandt dem, der gæstede Hjemmet. 19 Aar gammel havde hun en stor Oplevelse, idet hun fulgte sin Fader paa en indholds-

rig Rejse til Sverrig, og ogsaa i de svenske Studenterkredse vakte hun Opsigt, saa det blev straalende Dage for hende. Senere lærte hun Landhusholdning paa Skærso hos sin Onkel Laurits Ulrik la Cour og dennes ædle og kærlige Hustru Ellen Kirstine Poulsen, efter at hun i 1863 havde vundet sin Ungdomskærlighed, den ældste Søn paa Skærso, hvem hun ægtede i 1867 og sammen med hvem hun dannede det Hjem paa Landboskolen ved Lyngby, der blev til saa stor Velsignelse for mange unge og ældre gennem en lang Række af Aar. Med dyb Bevægelse udtalte Fader tit, at uden hendes Støtte havde hans Livsgærning ikke lykkedes for ham, og det er sandt. Da Fader engang skulde sætte nogle Ord under sit Billede, der var bleven litograferet og skulde bringes i Handelen, nedskrev han disse: Den danske Landboskole er et Barn af den danske Folkehøjskole og maa som denne bygges paa Folkelivets Grund. Men Moder sagde: Der skal staa »paa Troens og Folkelivets Grund«, og Fader erkendte det rigtige deri. Men Moder tegnede det. Hendes Gudsforhold var ægte. Hun vidste sig ikke andet til Glæde her og Salighed hisset end Jesus Kristus og ham korsfæstet. Derfor var det med Rette, naar hendes gamle Fader lagde os, hendes Børn, de Ord paa Læben, som vi engang sang til hende paa hendes Fødselsdag:

*Du har lært os folde vore Hænder,
Du har lært os bede til vor Gud,
Du har lært os alt, hvad godt vi kender,
først og sidst vor Frelsers milde Bud.*

Men saa i 1898 mistede vi Fader, og i 31 Aar kom Moder til at sidde Enke. Det var en Sorg saa dyb og tung, der lagdes paa hendes Skuldre, og aldrig overvandt hun den.

De første Aar af sin Enkestand henlevede hun paa Landbo-skolen, der — med en kortere Afbrydelse — havde været hendes Hjem gennem 21 Aar, og hun var en interesseret Tilhører ved de talrige Møder, som holdtes der og paa Grundtvigs Højskole. Mange er de, der vil mindes hende, naar hun lyttede til de Ord, der lød, og det sagdes ogsaa om hende, at bedre Tilhører kunde man ikke ønske sig. Senere byggede hun Villa paa Brede Ladegaard, som hendes næstældste Søn ejede, men endelig slog hun sig ned i Lyngby, hvor hun fik sit hyggelige Hjem ligeoverfor Sorgenfri Skov i Nærheden af sin Mands Grav og Lyngby Kirke, der havde været Vidne til saa megen Glæde, men ogsaa til den dybeste Sorg i hendes Liv.

Som Aarene randt og Alderdommen meldte sig, blev Kræfterne smaa, men det glade Sind, som hun havde ejet som ung, kunde dog af og til bryde igennem og bringe et Smil frem paa hendes Læber. Tilsidst flyttede hun til sin eneste Datter i Charlottenlund, hos hvem hun lukkede sine Øjne.

Nu har hun mødt Fader, og vor Tak til hende og ham indeslutter vi, hendes Børn, i de Ord: Gud være lovet og priset for det Hjem, han gav os gennem dem.

Det S. 95 anførte Citat findes — efter velvillig Meddelelse af Lektor Glahn — i Horats Satirer I, 1, 106—07.

De kan gengives paa Dansk saaledes:

Der er Maade i Alt og bestemt er stedse den Grænse, inden og uden hvis Skel man aldrig kan træffe det Rette.

Vi vilde gerne paa dette Sted bede alle, som har Bidrag at yde til »Meddelelser for Slægtsforeningen Barfoed-Barfod«, at sende det til et af Redaktionsudvalgets Medlemmer.

MEDDELELSER FRA · SLEGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 7

FEBRUAR

1930

Fader og Søn.

Provst H. P. Barfoed og Frederik Barfod.

(Fortsat).

DEN første Tid, Fr. B. boede i København, delte han Værelse — ja endog Seng — med sin senere Svoger, Vilh. Birchedal, men dette varede kun i 5 Maaneder. Trods visse Berøringspunkter var de altfor forskellige, til at det i Længden kunde holde, og $\frac{1}{12}$ 1832 flyttede de fra hinanden. Nogle Maaneder boede han da sammen med en ung Student Schjerning, men hen paa Aaret kom de begge til at dele Værelse hos en Fuldmægtig Lindorffs. Derfra er nedenstaaende Brev skrevet:

18/10 1833. Toldbodvejen 284 — 2. Sal.

Nu, kjereste Fader! er Du atter hjemkommen fra Jylland og i den vante Ro, og ogsaa jeg har efter min Flytning, — en Rejse af 1 god Fjerdingvej, — fået mine Sager i den gamle Orden; Du kan derfor måske have ligesaa megen Lyst til at høre fra mig, som jeg til at skrive dig til. — I mit nye Logis befinder jeg mig meget vel. Vi have Begge kun et Værelse, men gjøre det jo saa ogsaa af uden Penge, for Informatjon. — Familien, med hvilken vi jo vel stedse komme i nøjere Berørelse, omtales af Alle med særdeles Agtelse, og Manden, Fuldmægtig Lindorff, en jævn dansk Jurist med god og mangesidig Dannelse, viser en så åben Tillid, som kun en brav Mand kan vise. Madam Lindorff er velvillig, godlidende, og Begge Saadanne, som den Ikke-

indsluttede strax bliver bekjendt med. Børnene ere velsignede – naturlige, utvungne, artige – og da min Kontubernal, en gandske ung Fyr, Schierning, behandler dem med den samme Kjerlighed og Frihed som jegselv, ere vi visse paa, snarere en halv Time fortidligt end forsilde, at se to milde Ansigter komme ind ad Døren. Hver læse vi dagligt sin Time til ubestemt Tid, den Ene, når den Anden er ude. – Hvad mine Studeringer angaar, bliver jeg stedse bedre fornøjet med dem, og naar nu imorgen Artium er forbi, haver en Ostermann fra 29 og jeg aftalt, paa Mandag at begynde, at læse vort Græsk sammen, – saaledes, at Hver læser for sig, men at vi en eller 2 Gange ugentligt komme sammen at afhandle det læste Pensum. – Dette, tænker jeg, skal hjælpe endnu bedre; thi Ingen véd dog egentligt, Hvad han selv kan, før han ogsaa ved, Hvad Andre kunne. – Brøndsted¹⁾ begynder saa ogsaa sine Forelæsninger, og det visse- ligen med et andet Liv og efter en anden Maalestok end Petersen²⁾. Han vil hellerikke røre os det Gamle og det Nye sammen i en faldefærdig Budding, men selv i en historisk Fremskriden vise os dets idelige Fremskriden fra det Forældede til det Gamle og Nye. – Saaledes har jeg det nu meget godt; – kan leve sorgløst, og dog Lidt efter Lidt underminere min Gjeld, og, naar dette er forbi, med Guds Hjelp endda have Entid af det moltkeske Legat tilovers, og da i det nærmeste Tidsrum før min Examen måske aldeles undvære enhver trættende og sinkende Informatjon, – trættende jo dog alligevel, om jeg end ved Spøg og Kjerlighed, som gudskelov ialmindelighed bliver gjensidig, behageliggjør mig den.

* * *

Og nu til Slutningen, kjere Fader! et hjerteligt Velkommen fra Jylland, vor fælleds Vugge, men engang din Virkekreds! – Den Kjerlighed og Åbenhed, med hvilken Du blev modtaget, glædede, som Du vil indse, hjerteligen os Alle. – Glæden fik hos mig Ord – jeg tænker, som ogsaa Du med Glæde vil modtage. – Lev vel og hils Alle fra

Din Frederik.

Det Digt, som Fr. B. skrev i Anledning af Faderens Hjemkomst fra Jylland, har tidligere været trykt (se S. 64), og det gentages derfor ikke her.

Som Svar sendte Faderen ham følgende Linjer:

Tak! min gode Frederik! oprigtigst Tak for Din kjære lige Velkomsthilsen — baade i bunden og ubunden Stil — til vor lykkelige Hjemkomst fra Jylland. Visseligen var mig det sendte Digt kjært for dets Indholds Skyld, og — jeg vil sige aabenhjertigen, hvad jeg mener — det var mig atter kjært, fordi Du ved dets Nedskrivning havde viist den Opmærksomhed for mig, at Du havde forladt Din sædvanlige Ortographie i Henseende til det, der efter min Formening vanzirer og forvansker mit kjære Modersmaal. Jeg læsde det derfor, og læsde det atter, med dobbelt Fornøielse, da jeg maaskee ellers havde ladet mig nøie med een Læsning. Men, spørger Du da vel, hvorfor da ikke før yttret denne Fornøielse og Tilfredshed? Og jeg kan da svare med Sandhed og ligefrem: fordi Tid har manglet mig til at skrive et ordentligt Brev.

...

Der var nu vist nok Meget at fortælle fra det kjære Jylland; men just fordi det er Meget og for Meget til paa een Gang at samle i et Brev, er det vel rigtigst at gemme Alt til en mundtlig Meddelelse, der maaske i Julen kan finde Sted og da afgive Stof til interessant Samtale. At vor Reise frem og tilbage var hældig, Veirliget paa den Aarstid særdeles gunstigt og vort Ophold i Jylland paa de mange forskellige Steder saare behageligt, kunde jeg imidlertid foreløbigen berette, dersom Du ikke allerede forud derom var underrettet. At vi efter Reisen, Gud være lovet! befinde os vel, skjøndt Moder rigtigst nok har haft nogen Forkjølelse, bør jeg dog endnu tilføie.

Af Dit Brev glæder det os at erfare, at Du i Din nærværende Stilling og Omgivelse finder Dig saa vel tilfreds og vi ønske og haabe, at dette saaledes maa vedblive. Og saa glæder det mig meget af Dit Brev at see, at Du nu med Maalet for Øie ret studerer med Alvor og Lyst og efter bestemt Plan. Vil Gud jeg lever til den Tid, tør jeg da

ogsaa haabe at vorde glædet ved et godt Udfald. Gud skjenke Dig fremdeles Aands og Legems Kraft paa din Vandring til Maalet!

...
Faxøe, den 18de Novbr. 1833.

...
Din kjærlige Fader
Barfoed.

Hvert Aar, naar Faderens Fødselsdag naaedes, 15de Februar, gik der, som naturligt var, Bud og Hilsen fra de mange Sønner til Hjemmet i Faxø, og hyppig var Brevet fra Frederik ledsaget af et Digt. Dette var saaledes Tilfældet i 1834, da han skriver følgende:

Toldbodvejen 284 – 2. Sal – ¹⁴/₂ 1834.

Jeg har saalænge tænkt paa, kjereste Fader! at skrive Dig et ordentligt Brev til, og saa bliver det dog nok ejhel-
ler dennegang saa ordentligt. Jeg var iaftes meget glad, at jeg havde faaet Ideen til indlagte Digt, som jeg ogsaa fik fuldført. Modtag det, bedste Fader! med den samme Kjerlighed, hvormed det er skrevet, og kan Et og Andet være mindre godt udtrykt nu, for Hjertet vil det aldrig kunne gjøre det uforstaaeligt.

...
det vigtigste skal dog ikke kunne undgaa Dig, min Kjerlighed til Dig og Eder Alle, min Fred og Forsoning med al Verden og min egen Glæde. Se dette er vel ogsaa de Ting, der ere Dig mest magtpaaliggende, og som jeg is-
morgen med Fryd vil fejre Din Fødselsfest, vil jeg ogsaa bede til min Gud, at hverken jeg selv eller nogen Anden må tegne den med en eneste mørk Rune! Herrens Fred være over Dig og fylde Din Sjæl med sin bedste Salighed.

...
Og nu Lev vel, kjereste Fader! en ret inderlig og hjer-
telig Hilsen, et fuldt Hjertes Kjerligheder til Eder Alle!

Din Frederik.

TIL MIN FADER

15/2 1834

fra hans Frederik.

Alfader! som fra højen Himmelbue
 Nedsmiler huldt til Menneskenes Slægt!
 Du elsker jo hver ren og barnlig Lue –
 O, tag min Fader i Din Varetægt!
 Hans tynde Haar begynder vel at graane,
 Men stærkt hans Hjerter er, og ung Hans Kraft,
 Og tidligt saa Din Himmel Han at blaane,
 Til Dig Han har Fortrøstning stedse haft.

Dig har Han tidligt med sit Øje skuet,
 Dig har han tolket med Dit Kraftensord;
 Og af Din Kjerlighed Hans Barm har luet,
 Den Stund Han virked' end paa denne Jord!
 Og Mange vandt Han ved sin stærke Stemme,
 Og Mange aabned' Han Dit Naadesvæld! –
 – Alfader! Du kan Ormen ikke glemme,
 Du vil og lytte til en barnlig Sjel! –

Saa tidligt misted jeg min fromme Moder,
 Den høje Kvinde, dannis som de Faal –
 Hun svang sig hisset til de lyse Kloder,
 At bo hos Dig i Dine Sale blaa!
 Med femten Aar stod Drengen mod tilbage,
 Et Hjerter, sydende som Heklas Ild; –
 Dog, Herre! jeg vil ikke bittert klage,
 Du er min Gud, og var min Fader mild!

Ja, Fader i den høje, svalte Bue!
 Jeg kjender det, Du var mig stedse huldt!
 Med taareblændte Øjne tidt jeg skue
 Maa vel mod Dine Stjerners blanke Guld.
 Thi Du har lært mig, Himmelen at fatte,
 Og Du har lært mig, elske denne Jord,
 Og aabnet for mig Kjerlighedens Skatte,
 At Fred og Glæde i mit Hjerter bor.

Ja Mennesket, — saa sødt den Tanke fryder! —
 Er ofte svagt, men meget sjeldent slet; —
 En dunkel Rune, som kun Hjertet tyder, —
 — Thi Kjerlighed kun kjender Mennesket! —
 En Rose med en Tjørn, som Haanden truer,
 Men har for Aanden ofte yndig Lugt, —
 En Regnbu', som forgjeves dog sig buer
 For lukte Hjerter, om end nok saa smukt. —

Og dette saa jeg — Kvindens ømme Hjerte
 Og Mandens Kraft — den har jeg elske lært;
 Men mildere blev hver en voldsom Smerte,
 Jo mere Mennesket blev Hjertet kjert!
 Og tusind Himle, som jeg før ej kjendte,
 Stod blanke, straalericke for min Aand,
 Og, naar sig Aandens Vinger dristigt spændte,
 I Kjerlighed de følte ej til Baand.

Og Manges Hjerter vandt jeg, — som mit eget
 Blev evigt vundet! — mangt et Hjerte, der
 Har hisset Hjemme kun, og did har peget,
 Og vist mig Vejen til Dit Stjerneskjær;
 Der throner Hun blandt lyse Myriader;
 Thi vil jeg græde ej den bittre Graad.
 Men Du, o Gud! beskyerm min bolde Fader,
 At Han kan lede mig til mandig Daad!

Lad mangan Sommer end Hans Lokker blege,
 Lad mangan Vaardag skjenke Ham sin Knop!
 Lad glade Drømme om Hans Slummer lege,
 Og ikke fly! naar Han slaar Øjet op!
 Og, naar Han, mæt af Dage, gaar til Hvile,
 Naar Støvet længes efter stille Fred, —
 Da lad Din bedste Lysalf muntert ile,
 Og hæve sagte Ham paa Zephyrfjed!

Herpaa svarede Faderen:

Gud være lovet! med Helbred, med den mig saa dyrebare huuslige Glæde og Tilfredshed, med mine Børns – det troer jeg at torde trøste mig ved – i Almindelighed! – Kjærlighed og Tillid, med Venners Agtelse og oprigtige Hengivenhed, og – det haaber jeg – med Guds naadige Bifald og skaansomme Overbærelse med mine menneskelige Ufuldkommenheder og Svagheder traadte jeg da atter denne Gang ind i et nyt Aar; og for Din kjærlige Deltagelse i det Gode, Himlen forunder mig, og for Din kjærlige Lykønskning baade i bunden og ubunden Stiil modtage Du herved, min gode Frederik! min ligesaa kjærlige Tak. Og saa jeg deltager naturligviis med Faderhjerter i Din Lykke, da Du nu i hældig Stilling og Kaar og altsaa med roligt og muntert Sind, og – det haaber og ønsker jeg – med styrket Helbred kan arbeide frem til det foresatte Maal. Gid denne Lykke og denne Rolighed stedse maa vedvare for Dig!

At Du, som Dit Digt viser, endnu stedse erindrer Din anden Moder³⁾ – den første eller egen Moder⁴⁾ kjendte Du saalidet, at Du maaskee neppe erindrer hende – med Agtelse og Hengivenhed, ærer Dit Hjerter og glæder mit; thi sandeligen, hun fortjener at mindes af os Alle med Agtelse og Taknemlighed. Men hertil troer jeg at torde føie, at hun⁵⁾, der saa redeligen og trofast stræber at oprette mit Tab; der ved sin blide Omgang i Sandhed forsøder min Alderdoms Dage; der med Oprigtighed, Trofasthed og Velvillie opfylder en Moders Pligter mod dem af mine Børn, der endnu paa nogen Maade kunne behøve hendes Hjælp; der ved sin forstandige, men fordringsfri og maaske derfor kun af Faa endnu paaskjønnede Huusbestyrelse letter min Byrde; hvem jeg derfor visseligen med Tak til Gud erkjender som et Middel i hans Haand til at forlænge min Tid her i Verden; – ogsaa kan fortjene Agtelse og Velvillie og Kjærlighed af hver den, for hvem denne Forlængelse virkelig har nogen Betydning eller Interesse, uagtet den stille, beskedne, bramfri Færd vækker mindre Opmærksomhed.

Du være iøvrigt kjærligst hilset fra Moder, Brødre, lille Søster og fra

Din kjærlige Fader

Faxøe, den 22de Febr. 1834.

Barfoed.

^{14/4} 1834 var der gaet 50 Aar, siden Fr. VI som 16-aarig Kronprins havde grebet Statens Tøjler, og dette mindedes forskellige Steder i Landet. Om de Følelser og Tanker, der i den Anledning greb Fr. B., bærer følgende Brev til Faderen Vidnesbyrd. Som man ser, kunde han til Tider blive svulmende i sin Begejstring.

Toldbodvejen 284 – 2. Sal – 16. April 1834.

Gud velsigne Dig, du kjære, gode Fader! og sende Dig sine bedste og fuldeste Glæder! Det er i et helligt Øjeblik, at jeg griber Pennen; – alt det Evige staar som lysere, renere og nærmere for mig, og Alt, hvad der har Værd for den uplettede Sjæl og det rene Hjerter, føler jeg nu i en højere Potens – Gud og Evighed, Fædreland og Konge – Kjærlighed og Venskab staa med klare Runer for det henrykte Blik, og det er Dig og den elskede Kvinde, i hvis Hus jeg engang levede saa lykkelig – det er Dig og Fru Dorph⁶), der med de magiske Tryllestave have vakt mit Liv! – Herren velsigne Eder Begge, og velsigne enhver Sjæl, så mandigt-kraftig som Din, og saa kvindeligtren som Hendes! – Ene sad jeg her i den tavgse Aftenstund; paa Bladet var mit Blik henvendt, og kun lidt fjernere skuede jeg, fra Bladet og til Migselv; – da fik jeg Brev fra Fru Dorph, og deri dette:

»Men nu, kjære Barfoed! Hvad der egentligt i Dag er min største Bevæggrund til at hense dette Brev, er den glade Følelse i min Sjæl over den fornyede Styrke og det sande Religionslys Deres agtværdige Fader saa herligt igaar udviklede for os. De maa med Tak til Gud og med sønlig Ærefrygt prise Dem lykkelig, at staa en Mand saa nær, der for Alle, som have Fornuft og Følelse, maa være elskelig og agtværdig. Og tør jeg derfor, der vel kun kan føle og beskue Guds herlige Gaver og Menneskenes Idræt, uden at kunne udtale dette, tør jeg, kjære Barfoed! engang, når De

skriver hjem, bede Dem takke og hilse Fader for denne velgjørende skønne Dag, der saavel for min Mand, mig og Børn gav en Tilvæxt i vore Glæder, og en fornyet Attraa efter at vorde gudfrygtige og gode Mennesker.« —

Fader! ser Du det, at Du er lykkelig, lykkelig som Faa! — Endnu med graanende Isse kan Du føle og føle varmt, og dog ej mat behøver at indslutte Din Følelse i Din egen Barm. Du kan ej blot selv føle, men Du kan vække, bestyrke og luttre Følelsen, og Du kan derved binde Hjerter takfulde til Dig. Jeg er kun en Yngling, og mit Hjerte kan endnu række fra Pol til Pol, og med hellig, ubunden Andagt dvæle ved Alt, hvad der er skønt og ædelt; — o men det kunne saamange, og endnu inden faa Dage svunde, bovner der hos Mange af dem ikkun Is, hvor før Ilden sydede. — Men herligt, helligt og saligt er det, at skue, hvorlunde dog ej hos hver en Mand hver ny Rynke er en ny Isskorpe, et nyt Gravmæle over den hendøde Følelse! Der er altsaa dog én Kraft, der kan gemme paa Livet, én Kraft, der holder Sjelen fri for de Rynker, der slaa sig paa Legemet! — O salige Haab! en himmelsk Dugdråbe paa det flammende Hjerte. Himmelske Fader! lad ogsaa mig gribe denne! — Lad mig skue den, lad mig fatte den, og jeg vil holde fast paa den! — O Fader! — hvor gjerne, hvor inderligt gjerne jeg havde tilbragt hin Festdag ude hos Eder; hvor gjerne jeg af Dig var vorden ret festligt stemt! Herinde gik Alt saa smaaligt; jeg vilde saagjerne være glad hos migselv, men det var mig umuligt. I de snevre Gader laa de stinkende Skidenheder, og de travle Lastdragere stønnede under Byrder af lurvet Flyttegods. Det var en Ækelhed at krydse gennem Halm og Potteskaar og omslængte Askehobe. — Endeligt kom jeg til Børsen — her flagede de raske Sømænd, Hvidt paa Rødt vajede det korsprude Banner fra de ærlige Stavne — og for første — og sidste Gang saa Øjet Glimt af Fest. — Da fik Hjertet Sang, og jeg var ret saa uendeligt glad. — Af tredive danske Slægter saa kun tvende en saadan Dag⁷⁾ — men vi vare den anden, og det var for sjette Frederik at vi glædede os, for den Drot, der ejer endnu flere Hjerter som sine egne, end hans Krone har blanke

Demanter! — Kl. 5 var der Middagsgilde i Foreningen; — jeg gik med som til en Fest, men det hed et Gilde og var et Gilde, og bedrøvet gik jeg derfra til en elsket Familie. Her fandt jeg Kjærlighed, — men Højtid, Fader! men Højtid, en saadan, som Du havde den, og som Du gav den, fandt jeg intetsteds. — Endnu før Midnat søgte jeg Sengen, for atter der, om muligt, at vugge mig i glade Drømme. — Og det var den Konge, om hvis Vugge, om hvis Manddom, og — desværre endnu om hans Alderdom — enhver Sorg flokkede sig, men som dog allerede ved Guds Nåde skjenskede Danmark 50 Aars velsignelsesfulde Virken! — Det var hans Fest, og der kunde endnu i Hjerterne være Plads til Følelser foruden Andagt og Kjærlighed! —

19de April 1834. Kjæreste Fader! tvende Dage svunde, og først nu griber jeg atter Pennen; men ofte har jeg med salig Glæde tænkt paa Dig og Din Fest. Faa Ting have i lang Tid glædet mig som denne, og Haab har den vakt, hvor der næsten før var Frygt. Saa ofte jeg i fyrig Kjærlighed havde knælet for den høje Drot — greb det mig tidt som Angst: — men er det vel Andet end Barnet hos dig, der gjør så, og vil du endnu om Aar gjøre saaledes? — Naar man spottede min Gammeldagshed og Ensidighed, troede jeg næsten stundom med de Andre, at jeg var født et Par Secler for silde. — Men nu ser jeg dog, at ogsaa den kraftige Mand kan gjøre det samme — og jeg vil senere aldrig ængstes. — Fader! — én Bøn har jeg: — Vil Du laane mig Din Tale, at jeg kan læse, Hvad jeg ikke kunde høre? — og — der er dog vist Mange, der dele Ønske med mig — vil Du lade den trykke? — Jo hurtigere det sker, jo mindre Risiko har Du at befrygte, og allenfalds tager Reitzel vist gjerne Forlaget. At tale højt om en Konge, mens Man dagligt hører Haab om Hans og alle andre Kongeslægters Undergang, kunde dog maaske ogsaa være nyttigt, og vist aldrig gandske forgjeves. Vil Du det, saa skal jeg gjerne paa bedste Måde afgjøre det Hele. —

. . .

Din hengivne Søn

Frederik.

Enkelte Oplysninger.

1) Peter Oluf Brønsted (1780—1842), der fra Novbr. 1832 var Professor ordinarius i Filologi og Arkæologi. — 2) Frederik Christian Petersen (1786—1859), der fra 1818 var Professor extraordinarius i klassisk Filologi. — 3) Christine Charlotte (Lotte) Barfoed, f. Guldberg (1777—1826). — 4) Marie Cathrine Barfoed, f. Hjorth (1776—1816). — 5) Christiane (Elisabeth) Barfoed, f. Priergaard (1800—1887). — 6) Johanne Charlotte Dorph, f. Coster, gift med Godsforvalteren paa Gjorslev. — 7) Ogsaa Kr. IV oplevede sit 50 Aars Regeringsjubilæum.

Thomas Barfoed.

(1701—1743).

Foran, S. 101—105, er der bragt forskellige Oplysninger om Stamfaderen til Mandslinjen, hvis Navn staar over disse Linjer. Han var, som bekendt, Sognepræst til Hasle—Skejby—Lisbjerg 1728—43. Enkelte Minder om ham, som det er lykkedes os at fremdrage, og som kan bidrage til at supplere hvad der alt er sagt, finder vi det passende at tilføje her.

Uden al Tvivl har han engang givet sin Søster, Else Cathrine, en Bibel, hvori han havde skrevet hendes Navn og følgende tre Smaadigte, de to første daterede ^{16/12} 1725, det sidste ^{19/10} 1727.

Oplyys, o Herre, min Forstand,
 At jeg dit Oord begribe kand,
 Saaviit min Salighed angaaer,
 At jeg dend vel i hænde faaer!
 Optend min Villie og Lyst,
 Og attraae virke i mit Bryst,
 Til at randsage Skriftens Bog,
 Hvorved jeg bliver viis og klog,
 Ja, hvori aabnes livsens flood,
 Som mig for korset giver Bood.

* * *

Est in amore tuus semper mihi sermo, Iehova,
 Illo quippe nihil dulcius esse potest.
 Hic omnes recreat peccati pondere pressos,
 Lætitiæque oleo languida corda beat.

* * *

I Oordet er en Kilde; Som Sjælen vederqvæger
 Gid vi kun øse vilde Og krafteligen læger
 Deraf den Himmelstrøst Dens Vee, dens Bræk og Brøst!

4 Aar efter at Thomas Barfoed var bleven Præst i Hasle—Skejby—Lisbjerg, udnævntes Frederik Nannestad (1693—1774) til Stiftsprovst i Aarhus. Han ægtede $\frac{6}{8}$ 1733 en Datter af Mølleer Jens Wissing og Margrethe, f. Meulengracht, Martha Elisabeth Jensdatter Wissing (f. $\frac{10}{4}$ 1712), der døde det følgende Aar, begravet 2. Novbr. I Anledning af hendes Død skrev Thomas Barfoed følgende Ligvers:

NOGLE FAA ÆRES BLOMSTER

paa

Den Vel-Edle, nu Himmel-Salige Madame,

Mad. MARTHA ELISABETH WISSING,

Vel-Edle og Vel-ærværdige Hr. Stifts-Proustens, Mag. Frideric Nannestads,
i Live hiert-Elskeligste, i Døden smerteligst saunede Kjereste,

Hendes Grav,

Hvorudi Hendes efterlatte joordiske Levninger bleeve ved en Høj-Anseelig
Følge d. 2. Novbr. 1734 i Vor Frue Kirke udi Aarhus til Hviile needsatte

strødde

af een

Den Høj-sørgende Families
Tjenest-Beredskyldigste tiener.

Saa hviil Dig sødelig i Lammets Skjød og Arme
Du Himmel-moodne Sjæl, og Jesu dyre Brud,
Hvis Hierte ofte ham med hellig Lengsels Varme
Var fylt; thi hastede Hand med Dig fra os ud.
Omskjønt Dit Time-Glas løb hastig ud til Ende,
Og paa Dit Regne-bret der ikke tegned var
Viitløftig Tal af Aar, maa dog hver skiønsom kjende,
At Du med Dyders Tal din Korthed fyldet har.
Ja hvis er korted paa Dit Liv, er der forlenged,
Hvor Evighedens Aar ej kunde tælles skal,
Hvor Livsens Perle-flood med ingen Død er mænged,
Og Du ej stødes need i Dødsens Skugges Dal.
Du fast i Suk og Sorg hensmeltet Egte Mage,
Som dette Dødsfald gav dog dybest Hierte-saar,
Nu Kronen reeved bleev fra Hovedet saa fage,
Der Glæden tegnede sig frem til mange Aar,
Din Egtefælles Død den næsten havde bleeved
Din egen Død; Dog tenk, Du Høj-Oplyste Mand,

At Hendes Leve-tiid i Himlens Bog var skreeved,
 Og dens besluttet Raad ej nogen hindre kand;
 Din Døde du dog ej med Suk tilbage kalder;
 Hvad her er gjort af Gud, hvem sige vil imood?
 Best stemmes Villien i det, som Ham befalder,
 Han gjør dog alting got, som er saa hierte-good.
 Den Sønderrivelse, som nu er skeed, skal læges
 Ved evig Samling, naar I uden Egte-Pagt
 Hinanden faane skal, og da tilsammen qvæges
 Ved Lammets fryde-strøm, iført med Himmel-Pragt.

Epitaphium.

Martha domus propriæ, Superum sed et ædis amica,
 Cui Pietas animo Relligioque fuit,
 Elisabetha, polo reqviem sectata perennem,
 Muneribus spretis, subdola terra, tuis,
 Heic tumulata loci recubat, cineriqve qvietem
 Invenit, at coelos mens reqvieta tenet.

De to latinske Vers kan gengives saaledes paa dansk Prosa:

Gud! Dit Ord er altid elsket af mig
 ja, intet kan være sødere end det.
 Det kvæger alle, som er trykket af Syndens Vægt
 og læsker de smægtende Hjerter med Glædens Olie.

Martha Elisabeth, hun, der elskede sit eget Hjem, men
 ogsaa Himlens Bolig,
 hun, som var from og gudfrygtig i Hjærtet,
 som higede mod den evige Hvile i Himlen,
 hun hviler begravet her paa Stedet
 fordi hun forsmæede Dine Gaver, o svigefulde Jord,
 og fandt Hvile for sin Aske, men hendes udhvilede
 Sind ejer Himlen.

Fra Thomas Barfoods Bryllup, som han fejrede 6/5 1729 med Anna
 Margrethe Starch, stammer følgende Brudevers:

Paaren fryder:

I Det Himmel-samlede Par /
Brudgommen,
Dend Vel-ærværdige og Vel-tærbe

Herr Thomas Christensen Barfood /

Vel-meriterede Segne-Præst til Hæde, Skole- og Pileberg-Præst i Aarhus Stift,
Og Bruden,

Dend Dyd-ædle og Hæderbaarne

Honfr. Anna Margareta Starch /

Da
Deres Høitidelige Bryllups-Fest
blev holden i Hollinge-Præst-Saal, Fredagen den 6te Maji 1719.

Det fornemme Brude-Par
Dag-lydende Løsen
J. D. G.

Tid os aabnet er ved For-Års milde Varme,
Da ald Naturens Slægt i fryde-fulde Arme
Indfabner sine Kion, og listig fryder sig
Bed at besue hver Naturens lystig Krig.

Ru fand en Barfus i sin Orden ikke fulke,
Naar ellers Hand hvert Erin i Sne og Kuld maa plukke;
Men hand fornøyet fand nu gaar sin skæve Gang,
Og med stor Hellighed besue Brodres Rang.

En anden BARFOOD her har set dend Dag fremtrine
Paa vores Glæde-Pool, see! hvor i hver en Wiine
Hand lader Herte-afad, fra Zyderne Hand gaar
Til at erlange Een Hans Herte døyt attraar:

I Siælland vil Hand ubi Præfte-Gaarder lede,
For Hand en Jomfrue STARCH udaf sit Jode-Sæde
Kand faae udvaldt til at forluffre Dagene,
Som vi vil haabe, De paa Lyffkens Pool maa see!

En Dydig Jomfru STARCH een sindig BARFOOD
haver,

Du hellig Ordens-Mand, see Himlens Naade-Gaver!
Hvad kand Du bædre faar af Himmelen end Dyd?
Hvor Dyden har sit Slot blant Christne: Der er Fryd.

Du Jomfru / som i Dag forlader eenlig leve,
Leet paa hvad Herten Dig af gode Ting kand veje!
Dend Stand, Du træder i, er Himlens Førgemad,
Lev derfor saa! at Du kand faar af Himlen Ead.

Ønske.

BARFOOD leve vel fornøyet /
I sin hellig Ordens-Stand!
Og, naar Livets Tid er døyet /
Som een HErrens herlig Mand!

STARCH af Styrcke / Fryd og Dyder
Bruunke i sin Præfte-Voc!
Naar hun Himlen Livet yder
Hvorden JEhuu følge troe.

Desværre findes der – saa vidt os bekendt – ikke noget Billede hverken af Thomas Barfood eller hans Hustru, og vi maa derfor nøjes med her at gengive Facsimile af deres Haandskrifter. Først den Kvittering for sin Mødrenearv, som Thomas Barfood afgav ^{4/11} 1741 (se S. 101), og dernæst Begyndelsen og Slutningen af det Brev, hvoraf et Uddrag er gjort foran (se S. 104).

Den mig underskreevne, paa Skiftet efter min Sl. Mooder, Karen Winding, tilfaldt, en Møderne-Arv, som er 31 Rigsdaler 12 Sk., haver jeg oppebaaret, deels, i Syv Danske Crooner, som fandtes i Stervboen, og ald den øvrige Deel i een, mig paa Auctionen efter min Sl. Mooder, tilslagen Sølvs-Kande, Saa at jeg intet viidere af Bemelte min Møderne-Arv haver at fordre: Og, saasom Vel-ærværdige Hr. Matthias Eilschow desuden og haver tilliige ladet mig Betale Een Rigsdaler paa Hr. Hans Christian Bangs Vegne, som jeg havde laant min Brooder, Saa meddeeler jeg Hannem hermed fuldkomen Quitting for dette, saavelsom min Møderne-Arv, og derfor skal holde Hannem, og Skifte-Retten u-krævet og angerløs, i alle Maader. Hasle Præstegaard d. 4. i Novembr. Anno 1741.

Th. Barfood.

Da det mulig vil volde enkelte Vanskelighed at læse foranstaende Uddrag, gengiver vi her bogstavret Ordlyden:

Den mig underskreevne, paa Skiftet efter min Sl. Mooder, Karen Winding, tilfaldne Møderne-Arv, som er 31 Rixdaler 12 Sk., haver jeg oppebaaret, deels, i Syv Danske Crooner, som fandtes i Stervboen, og ald den øvrige Deel i een, mig paa Auctionen efter min Sl. Mooder, tilslagen Sølvs-Kande, Saa at jeg intet viidere af Bemelte min Møderne-Arv haver at fordre: Og, saasom Vel-ærværdige Hr. Matthias Eilschow desuden og haver tilliige ladet mig Betale Een Rigsdaler paa Hr. Hans Christian Bangs Vegne, som jeg havde laant min Brooder, Saa meddeeler jeg Hannem hermed fuldkomen Quitting for dette, saavelsom min Møderne-Arv, og derfor skal holde Hannem, og Skifte-Retten u-krævet og angerløs, i alle Maader. Hasle Præstegaard, d. 4. Novembr. Anno 1741.

Th. Barfood.

Sindstælskeligste kære broder

Dit kjærdomme brev af 25. Janvari tillige med en forseglet æske bekom ieg i dag d. 6. febrvari med posten som Rider til Slagelse men i løverdags aften klokken 9 figh ieg 13 Rd. af den agendis post og ieg gav ham da qvitering for dem men nu følger her en Ræt qvitering med for alle pængene og tacker ieg kiære broder tusind gange for ald den store godhed og omsorig han har baade for mig og mine stackels børn, hvilcket den naadige gud Rigelig vil beløne dig for

*Rodskyld d 6 febrvari
1747*

*er ieg stædse
din hulde og
oprigtige søster
til døden*

*AM SI
hr. Barfoods*

hiertælskeligste kiære broder.

Dit kjærkomne brev af 25. Janvari tillige med en forseglet æske bekom ieg i dag d. 6. febrvari med posten som Rider til Slagelse men i løverdags aften klokken 9 figh ieg 13 Rd. af den agendis post og ieg gav ham da qvitering for dem men nu følger her en Ræt qvitering med for alle pængene og tacker ieg kiære broder tusind gange for ald den store godhed og omsorig han har baade for mig og mine stackels børn, hvilcket den naadige gud Rigelig vil beløne dig for.

Rodskyld d 6 febrvari
1747

er ieg stædse
din hulde og
oprigtige søster
til døden

AM SI
hr. Barfoods

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

Nr. 8

FEBRUAR

1931

Fader og Søn.

Provst H. P. Barfoed og Frederik Barfod.

(Fortsat).

I de foregaaende Hefter har vi fulgt de to Brevskrivere gennem Sønnens Barndomsaar og Ungdomstid, og vi skal her fortsætte med et langt Brev, som Frederik sendte til sin Fader ^{28/11} 1834 — det er altsaa snart hundrede Aar gammelt — og som paa flere Maader er karakteristisk for ham. Der er ingen Tvivl om, at selv om Forholdet mellem dem i det hele og store var godt, kunde der til Tider opstaa Misstemning, hvad der i og for sig ikke er til at undres over, især naar man tænker paa den Vanskelighed, Fr. Barfod havde ved at falde til Ro i sine Studeringer. Det var ikke saadan, at han drev Tiden hen; han var tværtimod til Stadighed ivrig optaget, men han havde vel nok noget for stor Tilbøjelighed til at følge sine Indskydelser, og Tiden randt derfor, uden at han egentlig syntes at rykke et bestemt Livsmaal nærmere.

Toldbodvejen 284 — 2. Sal ^{28/11} 1834.

Jeg burde forlængesiden, kjære Fader! have skrevet Dig til, men jeg har bestandigt opsat det, indtil jeg kunde faa en ret belejlig Tid, hvori jeg ikke af det være sig hvilke somhelst Forhold maatte lade mig indknibe inden altfor snævre Skranker. —

Imidlertid ønsker jeg, at Du vel i Enrum vil betænke alle disse Linier, og beholde dem for Dig selv saameget som muligt, og derpaa svare mig. — Det er mig nu engang modbydeligt til Væmmelse at opholde nogen Sjæl med Anliggender, som i Ordets egentligste Forstand *kun* vedkommer

mig, saafremt jeg ikke iforvejen ved, at jeg staar i et saadant Forhold til Vedkommende, at, Hvad der interesserer mig, ogsaa netop derfor maa ligesaa levende interessere dem. Og er det nu især Affærer, som paa en *saadan* Maade ere mig enten hellige eller vigtige, at Ingen, uden dem for Hvem min hele — maaske noget underlige — Sjel ligger opbladet, kan i fjerneste Henseende fatte det Liv, som ved dem lever i mig, skal jeg dog først bruge alenlange Taler for at blive, Hvad man kalder, forstaaet; — saa er det mig aldeles umuligt at udtale mig, og til Døden pinligt at udspørges.

Først altsaa Mandagen den 10de Novbr. var jeg hos Kongen, men fik ingen Audients. — Den 17de kom jeg igen. — Jeg gik Ham strax lige imøde, og tiltalte Ham i den For-
mening, at Han fra Listen maatte kjende mit Navn; men blev afbrudt af Ham med et: »Men jeg kjender dem jo slet ikke, kjære Ven! De maa først sige mig, Hvem de er«. — Jeg talte nu med Ham om Dig og min Broder, og det gik meget godt. — »Nu, og Hvad er De?« — Her begyndte Talen om migselv. — »Oprigtigt talt«, sagde jeg tilsidst, »jeg længtes saa inderligt efter at tale med min Konge, og jeg ved nu ikke, Hvad Skik og Brug er, og bryder mig nu heller ikke om at vide det; men saa bad jeg min Fader om at maatte gaa op og takke Dem, og Han tillod det.« — Hvordan ellers hele Talen gik, erindrer jeg kun meget dunkelt, og det er mig ogsaa temmeligt uvæsentligt; men det ved jeg, at min Konge gav mig sin højre Haand, som jeg begejstret trykkede, at Han gav mig sin faderlige Velsignelse, og mange Gange ønskede mig Held og Lykke i Livet, at Han takkede mig for min Kjærlighed og for mit Forsæt, at tjene Ham saa tro, som min Fader og Forfædre havde tjent Ham og Hans Forfædre, — at Han løftede mig op, da jeg sank i Knæ for Ham; at Han var hellerikke urørt, da jeg var gjennembævet af de glædeste, mangfoldigste Følelser; og at Han, da jeg gik, endnu sagde til mig: »Det er mig meget kjært, at jeg har gjort Deres Bekjendtskab; vi ses vel endnu engang og Held og Velsignelse være med Dem!« Se nu, min Fader, Du ser altsaa, at jeg har talt med Dankongen, med Kong Fredegod! Og ret inderligt har jeg

tidt takket Dig, for den Lejlighed, Du gav mig! — Hvordan min Fryd var, kan Du let fatte; thi Du kjender mig jo, og ved ogsaa, at endnu midt imellem Repræsentanter og Supplicanter — dem Gud velsigne, om de kunne gjøre ret Meget til Baade for vort gode, gamle Danmark! — kan jeg endnu ikke aflade Drømmen om en »Konge, der kan gjøre alt Godt, hvad Han vil« — men Hvem »til Ondt Sletingen kan tvingel« — at jeg ikke kan undlade at synes, at der dog er Noget, som endnu er herligere end det frie Paris med sit *ici-t-on danse*; — at jeg ikke kan undlade at drømme, at som hisset en alstor Aand styrer alle Englenes Myriader med uindskrænket Fader-Almyndighed, saa var det ogsaa smukt, om Folk og Drot kunne enes endnu her paa samme Maade, skjønt Begge støvbundne — hisset fuld-komment, her med Stræben at nærme sig stedse mere Fuld-kommenheden. — Men Alle ville være kaldede til at raade, og glemme, at det dog ikke er i Raadigheden, at *Menneskets* Styrke bestaar. —

8de December 1834. — Kjære Fader! jeg blev forleden pludseligt afbrudt, og fortsætter først idag mit Brev. — Jeg var, som jeg nu ved Gjennemlæsning ser, sidst geraadet i en Ekstase, der i vore Dage kunde tage sig prægtigt ud i Secretær Liunges Kjøbenhavnspost. — »Men hvorfor skriver du saa ikke hine Linier om«? hører jeg Dig spørge. — »før Du sender mig dem«. — Ser Du, jeg har flere Grunde: — først ville de vistnok ikke være Din egen politiske Troes-bekjendelse saa bittert imod, dernæst var det nu et for mig naturligt Udbrud, paa hvilket jo vel maaske Saxen kunde være ligesaa velanvendelig som paa Taxhækken, hvis jeg kun havde lært at bruge den; — og endeligen: — jeg kunde vel have skrevet det Hele om, men hverken skrive det bedre eller anderledes. — Disputerer jeg, kan jeg endda nok beholde Roligheden, fordi jeg véd, at det ellers gaar galt; — men siger Ingen mig imod, saa kan jeg meget mindre styre min Hefthighed. — Dog, kjære Fader! det var jo egentligen ikke herom at mit Brev skulde dreje sig; — jeg har endnu en Sag at betro Dig, som jeg kun har fortiet Dig saalænge, fordi jeg frygtede for, at synes Dig ustadig. — Det er egent-

ligen om den, at mit Brev fortrinligt skulde dreje sig, fordi jeg ønskede — skjønt jeg fuldtvel indser, ikke at have for-
tjent det — om muligt, endnu at høre Din Mening derom inden vi i Julen ses. —

Det har vist aldrig kunnet undgaa Dig, at det var egentligen Historie, jeg studerte og elskede, og ikke Philo-
lologi; — men at derimod Philologien var mig ikke blot ligegyldig, men blev mig, fordi jeg var nødt til, imod min Villie at beskjæftige mig med den, — dagligt mere og mere forhadet. — Engang i Februar Maaned bad Professor Petersen¹⁾ mig saa, at henvende mig til sig. — Jeg kom, og det var hverken Mer eller Mindre, end at han bad mig skrive over det philologiske Prisspørgsmaal »en Sammenligning og Vur-
dering af de græske Idyller og deres latinske Efterlignere.« — Jeg sagde Ham, at jeg Intet kunde svare, inden først at have raadført mig med Brøndsted²⁾. — Begge laante mig nu Bøger, og jeg begyndte virkeligen med et Slags livligt Liv at studere Theokritos. Men saa kom det, at skrive Afhand-
lingen paa Latin. Jeg havde vel faaet omtrent Saameget som et tætskrevet Halvark eller Ark færdigt af Kladen; — men hvor dette Arbejde var mig utaaleligt, vil det visseligen være Dig umuligt at fatte. Hellere havde jeg med Hela i Helhjem sukket en hel Maaned paa Dansk, end endnu i 8 Dage til vrænget saa ynkeligt med Munden i Charons latinske Grav-
huler. — Hør, Fader! du maa nu sige til mig Hvad du vil, men jeg tror bestemt, at jeg er født af danske Forældre, selv en Dansk, og den hele Romeraand saa fremmed, som nogen Moders Sjæl er det. — Er det en Brøde, saa er jeg meget brødefuld, men jeg lever kun halvt eller aldeles ikke, naar jeg er udenfor Hvad Dansk er og Danmarks Stolt-
hed. — Det var saa om Aftenen d. 12te Marts, at jeg ham-
rede nok saa ivrigt paa min latinske Afhandling; — Naturen gik over Optugtelsen, og gandske roligt lagde jeg alle mine Bøger hen, mine egne i hver sin Hylde, og de fremmede for sig, at jeg næste Dag kunde henbringe dem. — Med roligt Sind havde jeg svoret, aldrig at aabne dem tiere paa den Maade, og gik i Seng. — Næste Morgen henvendte jeg mig til en god Ven, en fortrinlig, juridisk Candidat, Hall³⁾, —

og spurgte Ham uden Omsvøb, om Han vilde begynde at manuducere mig til juridisk Attestats, endnu den Dag i idag, — men bad kun om Ja eller Nej uden Indvendinger, da jeg ellers gik til Enanden. Jeg fik Hans Ja, vi fulgtes sammen til Knuth⁴), og endnu inden Mørkningen var Knuths hele juridiske Bibliotek i mit Værge. Brøndsted, der havde laant mig Bøger, og givet mig Vejledning, og med Venskabelighed interesserede sig for mig, — maatte jeg naturligvis tale med derom, og da jeg forestillede Ham, hvordan det hang sammen med mig, billigede Han gandske min Beslutning. — Oehlschläger, der vel de hundrede Gange havde bedet mig, at studere alt Andet, kun ikke Philologi, kom med den samme Bøn, næste Gang jeg var hos Ham, og da jeg sagde Ham at den nu var overflødig, lykønskede Han mig med Hjertelighed, idet Han tilføjede, at Han ikke kunde bortkaste den Forfængelighed, at tro om sigselv, at Han havde bidraget idetmindste dog en Hundrededel til min Beslutning. — Jeg forsikkrede Ham dog, at Han havde bidraget ikke en Tusindedel, og at Ideen var født og udført hos mig selv, inden end blot et eneste Menneske anede det. — Næste Gang spurgte Han mig, Hvad du havde sagt til Forandringen, og da jeg svarede Ham, at jeg frygtende for din Misbilligelse endnu for det Første ikke havde isinde, at sige hverken Dig eller nogen Anden det; forsikkrede Han, at som Hans Anskuelse var, var det Ham umuligt, at begribe, at Nogen kunde holde af mig, uden at glædes derover. »De dur jo saa dog aldrig det Mindste dertil, sagde Han, saa var det jo dog Synd, ikke at glædes over, at De endeligen selv engang har indset det!« — Saadan var Hans Anskuelse af Sagen, og omtrent ligedan var de faa Andres som jeg talte med derom; ikke desmindre turde og vilde jeg dog endnu ikke lade Dig det vide. Jeg vidste, at Faderhjertet er bestandigen noget ængstligere end et Vennehjerte; — jeg frygtede for, at Du skulde ængstes for Vægelsind, og jeg havde desuden ingen Sikkerhed for, at Din Anskuelse af Philologi og Jurisprudents og begges Forhold til mig, var det samme. — Det samme var Tilfældet med Kammerraad Dorph⁵), og saaitid

jeg end har ønsket og længtes efter at meddele mig til Jer, har det dog været mig umuligt. — Nu skriver jeg jævntidigt til Kammerraaden; thi ser Du — iforgaars hørte jeg til min Overraskelse, at det et Par Dage iforvejen skal være bleven Ham forebragt. Saavidt jeg har hørt, skal Han idetmindste ikke have misbilliget det. — Gid baade Du og Han ville billige det, og billige det ret af Hjerter! — Urolig vil jeg være inden jeg hører fra Dig; — men Saameget kan jeg dog tilføje til mit Forsvar, som jeg ikke for 9 Maaneder siden kunde, at jeg nemlig i disse 9 Maaneder ikke en eneste Gang har fortrudt min Beslutning, og ej blot ikke fortrudt, men glædtes ved den. Til Foraaret 1836 haaber jeg nu temmeligt sikkert, at kunne have min Attestats; — var jeg bleven ved Philologien — jeg maa tilstaa det, kjære Fader! — jeg havde hverken faaet den til 36 eller 37 eller 38, og rimeligst — ingensinde. Til Afvexling kan det endnu stundom glæde mig, at læse en græsk Digter, men at sønderlemme Ham med den philologiske Kritiks Anatomikniv, — det har jeg aldrig kunnet, saalidet som jeg endnu kan eller ønsker at kunne det. — »Og er Jus da saa morsom og underholdende?« hører jeg Dig spørge. — Jeg svarer Dig ærligt: »Den er allenfalds for mig bedre end Scholastiker og Commentarer; — den er ikke som min Historie er det. — Ja jeg vil endogsaa tilføje, at havde Du ikke været, og havde jeg tillige staaet saaledes venneløs, at jeg hverken havde opvakt Din eller noget andet Hjertes Bekymring derved, saa havde jeg maaske gaet en endnu gjennere Vej til mit Lystmaal, end den der gaar ad nogensomhelst Brødvej; — jeg havde rimeligvis lagt al Attestats paa Hylden, og ene studeret mit Fædrelands Sagaer. — Det havde været en uklog Fremgangsmaade, og derfor takker jeg baade Dig og enhver Anden, til Hvem Ærefrygt og Kjærlighed bandt mig, saaat hin Tanke kvaltes, før den for dybt var fæstnet. —

Hvad der ogsaa nu gjør, at jeg ikke længere kan fortie Sagen, er det, at jeg saa', da Du sidst var her i Byen, hvor tidt jeg havde det paa Læben, at tale derom med Dig. — Desuden gaar jeg nu paa de juridiske Collegier, og skjønt ingen af mine Brødre her i Byen har faaet dette at vide —

idetmindste har Ingen af dem talt derom — saa saa' jeg nu forleden at Kammerraad Dorph fra fremmed Haand fik det at vide. — Fruen vidste det længst fra mig selv — og det skulde gjort mig meget ondt, hvis hendelsesvis det Samme var blevet Tilfældet med Dig. — Forresten kommer Vilhelm Björnsen og jeg 3 Gange ugentlig sammen, at examinere Hverandre i de foretagne Pensa, og de andre 4 Dage kommer Georg Aagaard og jeg sammen i samme Henseende. — Du erindrer maaske nemlig, at Hall, som i Førstningen hjalp mig, er rejst udenlands med Knuth, hvis Bøger jeg har, og Manuctør har jeg hverken Raad eller Lyst til at holde; — saamegetmere, som Hall har fraraadet mig det, indtil Han til næste Efteraar kommer hjem, og paany kan tage fat paa mig. Af alle mine Brødre ved kun Christian la Cour det, og af mine Venner kun de Højstnødvendige; — og alle de Andre ønsker jeg ogsaa at maatte forblive uvidende derom, for at undgaa enhver Forundren, Fritten og Spøgen. — Peter Barfoed undredes forleden — af hvad Grund, ved jeg ikke — at Nogen kunde indbilde sig at være Digter, uden at studere Jura. — Jeg var ment dermed, skjønt jeg aldrig har troet om migselv, at være Digter, og den Tid forlængst er forbi, da jeg troede, at kunne *vorde* det; — havde jeg nu her maattet tale, var jeg formodentligen, som jeg plejer saa let, bleven heftig uden Nytte; — nu kunde jeg tie, og Hvad der vist ikke var ment anderledes end som en Smule Finte, fik Lov at gaa' saa fredeligt hen som det burde. — Jeg er irritabel af mig, og holder vanskeligt den rette Grændse, uden naar jeg aldeles tier; — det er denne Kunst, som jeg maa tillære mig, og hvor det derfor ikke er nødvendigt, at jeg gjør migselv til Gjenstand for Omtale og maaske Spøg, undlader jeg det helst. — Langt heller møder jeg den aabnbare Misbilligelse, skjøndt det skulde gjøre mig inderligt ondt, hvis den her eller andetsteds skulde komme fra Dig af. Og nu, kjære Fader! har jeg sagt Dig Alt, som det hænger sammen med min Jura. Inderligt længes jeg efter at høre, *hvordan* denne Tidende har mødt Dig. — Jeg kan ej ret sætte mig ind i Din mulige Opfatning af den; — men inderligt ønsker jeg, at den maa være Dig ikke ukjær, —

om muligt kjær! — Det Skridt jeg har gjort, har jeg haft Lejlighed til, vel at overtænke baade før og efterat jeg gjorde det, og som Mand vil jeg vide, ikke at fortryde det. — Jeg har ikkeengang fortrudt den Tid, jeg gik for at studere Philologi, og tildels gjorde det, og endnumere i en lang Tid bildte mig selv det ind. — Men en Faders Tilfredshed, Hans Velsignelse har megen Kraft — Kraft til at opretholde, og Kraft til at anspore. — Skal jeg nogensinde blive juridisk Embedsmand, — aldeles ufrugtbar vil da vel hverken jeg eller min Jura blive! — blir jeg det ikke, — nuvel saa har jeg dog alligevel lært de Love at kjende, som begrunde det Lands Forfatning, jeg saa inderligt hænger ved med min hele Sjæl. — Men det forsikkrer jeg Dig, at til ingen Linie af Homer eller Pindar, og endnu mindre til Horats eller Cicero havde jeg nogensinde frembragt en eneste grammatisk Note. — Som Folkelivs Minder skulle de stedse interessere mig, som en grammatisk Anskuelses Udviklingslivs Minder ere de *mig fremmede*. — Og nu, kjære Fader! — jeg har maaske opholdt mig altfor længe herved; — men jeg ønskede, at gjøre mig forstaaelig gennem Pennen inden vi mundtligt tales ved — og er Munden end nok saa bred, saa er Pennen dog bestandigt længere. — Med Guds Hjælp haaber jeg, at vi om en 3 Ugers Tid skulle samles friske og glade.

Din Frederik.

. . .

Herpaa svarede Faderen:

Min gode Frederik!

Du ønsker skriftligt Svar fra mig paa Dit sidste Brev inden mundtlig Samtale, og jeg vil da opfylde Dit Ønske, endskjøndt dette mit skriftlige Svar ingenlunde kan vorde saa fuldstændigt, som ved en Samtale.

Af Brevets første Deel har det glædet mig at erfare omsider — thi længe ventede jeg visseligen derefter — Udfaldet af Din Samtale med vor gode Konge. For en Mand med hans hjertelige, naturlige Følelse vil det vel og kunne være behageligt undertiden at betragte en Promenade uden de sædvanlige stive Formaliteter, som han daglig er vant til — altsaa for saavidt var Dit Brev mig kjær.

Ligefrem og uden Omsvøb vil og maa jeg derimod erklære, at den anden og væsenlige Deel af Dit Brev var mig mindre kjær. Den der meddelte Beretning var mig overraskende, da jeg troede, at Du som Ven af Historien ogsaa var Ven af Philologien, der efter min Formening hører væsenligt med til Historiens fuldstændige Studium, naar man vil øse af Kilderne selv; og Philologiens Vei meente jeg var den, der maatte føre til Maalet, naar man med Historien ei alene har til Hensigt at fornøie sig selv, men tillige at gavne Andre og gavne Fædrelandet. Forresten har jeg aldeles Intet mod det juridiske Studium, da Du veed, at jeg aldrig har søgt at tvinge eller overtale mine Børn til noget Studium især, men ladet dem vælge efter egen Tilbøielighed, fordi jeg troer, at man paa enhver Videnskabs Vei, naar man er, hvad man bør være, kan vorde en nyttig Borger. Havde Du kun strax begyndt derpaa, da Du vendte tilbage til Kjøbenhavn! men hvorledes kunde jeg da formode Din Ulyst til det Studium, som Du stedse syntes at yttre Lyst til. Og hvorfor skjulde Du da denne Ulyst for mig, og viisde saa liden Fortrolighed? Jeg har jo aldrig overtalt Dig til hiint og skulle ei heller have fraaadet Dig dette. Ikke Forandringen – men den tabte Tid bedrøver mig, og især den Tids Tab, i hvilken Du har nydt den vigtige, betydelige Understøttelse, der glædede mig saa meget, men som nu naturligviis, ikke vil kunne udholde til Fuldendelsen af det juridiske Studium, naar denne Fuldendelse skal skee med Hæder til fælleds Tilfredshed. Og torde jeg dog nu trøste mig ved, at Du virkelig vilde studere det Valgte con amore, og at Lovregisteret vil vorde Dig kjærere end de philologiske Notater! Men i selve Dit Brev yttre Du Tvivl, om Du nogensinde vil vorde juridisk Embedsmand eller ikke? Ja vist nok er det saare behageligt at kunne studere uafhængigt, efter egen Lyst og blot til egen Fornøielse; men jeg troer, at den ægte Fædrelandskjærlighed bør ogsaa vise sig deri, at man til dets Nytte stræber at anvende de Kundskaber, som det selv aabnede os Adgang til at erhverve. Disse ere da blot nogle henkastede Ideer som Thema til nøiere Udvikling

ved Samtale. Gid da hverken Du eller jeg maa fortryde Forandringen, naar engang den vigtige Understøttelse opsører! Hvor lang Tid, der er tilbage, veed jeg ikke — Gud være med Dig! vi sees da vel i Julen. Vær imidlertid kjærligst hilset fra os Alle her ved Din kjærlige Fader

Faxøe, den 16de Decbr. 1834.

Barfoed.

Min Søster har været meget syg, men er nu temmelig vel.

Enkelte Oplysninger.

1) Frederik Christian Petersen (1786—1859), der fra 1818 var Professor extraordinarius i klassisk Filologi. — 2) Peter Oluf Brøndsted (1780—1842), der fra Novbr. 1832 var Professor ordinarius i Filologi og Arkæologi. — 3) Carl Christian Hall (1812—88), Jurist og Statsmand. — 4) Frederik Marcus Greve Knuth (1813—56), Minister. — 5) Jens Frederik Sigfred Dorph (1778—1855), Godsinspektør paa Gjorslev, Kammerraad. —

Et lille Udsnit af Barfoed-Slægstens Stamtavle.

Skønt Slægten — takket være Fr. Barfods Forarbejder og hans Søn, Pastor Fr. Birkedal-Barfods Interesse for Sagen — har faaet sin trykte Stamtavle, er det vist gaaet de fleste saaledes, at de har lidt svært ved at finde rundt i den, og vi har derfor tænkt os, at det var formaals-tjenligt at indsætte en Stamtavle, der kan give et Slags Overblik over den Plads, de Personer indtager, som vi i de sidste Hefter har syslet med: Christen Clausen Barfods to Børn: Else Cathrine Barfood, g. m. Borgmester Hans Pedersen i Assens (Stammoderen til Kvindelinjen) og Thomas Barfood, Sognepræst til Hasle, Skejby og Lisbjerg, (Stamfaderen til Mandslinjen), ligesom denne sidstes Søn Christen Thomsen Barfoed, Sognepræst til St. Jørgens og Sørup ved Svendborg. Naar vi har udeladt dennes ældste Søn, Thomas Barfoed, Sognepræst til Jordløse og Haastrup og hans Efterkommere, har det sin Grund i, at vi foreløbig vil holde os til den yngre Søn, Apoteker Christian Barfoed i Stege og hans Søn Professoren ved Landbohøjskolen, men haaber ad Aare at kunne naa til Jordløsepræsten og hans Børn, som forøvrigt ogsaa har været kortelig berørt.

Desuden vil Stamtavleudsnittet vise, at der foruden de to saa ofte nævnte Linjer, Kvindelinjen og Mandslinjen, er en tredje, (man kunde jo mulig kalde den: den yngre Linje), der stammer ned fra Knud Clausen Barfod, Sognepræst til Sneum og Tjæreborg, og af hvilke vi i et senere Hefte bl. a. skal dvæle ved Provst Anders Barfoed, Sognepræst til Lumby, og forskellige af hans Efterkommere.

Claus Barfod

Sognepræst til Sneum-Tjæreborg

† 1641

(Stamtavle S. 13—14)

|

inter plures

Laurits Clausen Barfod

1596—1634

Sognepræst til Hesselager

(Stamt. S. 14—15)

|

Claus Lauritsen Barfod

1632—1698

Sognepræst til Fravde

(Stamt. S. 15—16)

|

Christen Clausen Barfod

1665—1707

Sognepræst til Fravde

(Stamt. S. 16)

|

Knud Clausen Barfod

† ca. 1671

Sognepræst til Sneum og Tjæreborg

(Stamt. S. 20)

|

Ib Knudsen Barfod

1645—1705

Kapellan til Vigerslev og Veflinge

(Stamt. S. 20—21)

|

Anders Barfod

1695—1761

Sognepræst til Lumby, Provst

(Stamt. S. 22)

|

Else Cathrine Barfod

1700—76

g. m. Hans Pedersen

Borgmester i Assens

(Stamt. S. 64—65)

|

Thomas Barfod

(1701—43)

Sognepræst til Hasle,

Skejby og Lisbjerg

(Stamt. S. 28)

|

Hans Arendt Barfod

1757—1834

Klokker ved Frue Kirke i Odense

(Stamt. S. 24)

|

inter plures

Christen Hansen Barfod
(1730—85)Sognepræst til Lyngby og
Albøge

(Stamt. S. 66)

|

Christen Thomsen Barfod
(1736—1807)Sognepræst til St. Jørgens
og Sørup

(Stamt. S. 29—30)

|

Anders Mathias Barfod

1801—1883

Sognepræst til Allerup og Davinde

(Stamt. S. 25)

|

inter plures

Hans Peter Barfod

1770—1841

Sognepræst til Fakse, Provst

(Stamt. S. 74—75)

|

Erik Christian Barfod

(1786—1854)

Apoteker i Stege

(Stamt. S. 51—52)

|

Hans Arendt Barfod

1834—1910

Sognepræst til Føns og Ørslev

(Stamt. S. 26)

|

inter plures

Poul Frederik Barfod

1811—96

Forfatter

(Stamt. S. 97—98)

Christen Thomsen Barfod Johanne Sophie Amalie Barfod

(1815—1889)

Professor ved Landbohøjsk.

(Stamt. S. 53—54)

1888—

Christen Thomsen Barfoed

(1736—1807)

Sognepræst til St. Jørgens og Sørup.

Det er en kendt Sag, at der her i Landet, som andens-
 steds, er Slægter, af hvis Midte der er udgaaet et særlig
 stort Antal Præster; vi behøver blot at pege paa saadanne
 som Slægterne Balslev, Fenger, Rørdam foruden adskillige
 flere. Men det er dog et Spørgsmaal, om nogen kommer op
 i Højde med Slægten Barfoed (Barfod), der — efter hvad
 Stamtavlen*) viser — i Tidernes Løb har givet Landet ikke
 mindre end 44 Præster og 23 Præstekoner foruden de nogle
 og fyrrer, der ved at ægte en Pastor Barfoed kom til at
 bære dette Navn. Selvfølgelig har alle disse 44 Præster vir-
 ket med forskellig Dygtighed, men flere af dem har vundet
 et anset og agtet Navn i de Kredse, hvori de havde deres
 Gærning. Det er dog kun faa af dem, hvis Navne endnu
 mindes; de fleste har lidt den Skæbne, som er Størsteparten
 af Menneskeheden beskaaret, at de efter kortere eller længere
 Tids Forløb er gaaet i Glemme, og kun de, der beskæftiger
 sig med Slægtens Historie eller med Præsterne i de enkelte
 Egne, hæver dem op fra Forglemmelsen og søger at drage
 et og andet frem til Skildring af dem og deres Virke. Til
 disse hører ogsaa den Mand, hvis Navn staar over disse
 Linjer og om hvem der i det følgende skal meddeles enkelte
 Smaatræk.

I Vitæ-Protokollen i Sjællands Bispearkiv har han (paa
 Latin) tegnet Begyndelsen af sit Levned med følgende Ord:

»Jeg Christen Barfoed er født 1736. Min Fader, Thomas
 Barfoed, som, medens han levede, var Præst i Hasle, Skejby
 og Lisbjerg Menigheder i Aarhus Stift, og min Moder Anna
 Margrethe Starch, er nu begge salig hensovede. Min Fader
 mistede jeg desværre i mit 7de Aar, men Tabet af den fader-
 lige Beskyttelse erstattede den moderlige Kærlighed baade
 mig og mine Søstre. Skønt hun fik kun en ringe Pension af
 sin Mands Eftermand, opdrog hun dog baade mig og mine

*) Stamtavle over Slægten Barfod-Barfood-Barfoed ved Fr. Birkedal-
 Barfod, Kbh. 1925.

tre Søstre med Omhu. Da jeg var 10 Aar gammel, blev jeg sat i Roskilde Skole. Med Testimonium af afdøde Rektor Christen Schnabel gik jeg til København, hvor jeg 1756 underkastede mig 1ste og næste Aar 2^{den} Eksamen. Jeg studerede nu Theologi og gik paa de højjærværdige theologiske Professorers Forelæsninger og Eksaminatorier, understøttet baade med Kommunitet og Regens. 1759 tog jeg theologisk Embedseksamen med Haud illaudabilis. Min Fattigdom tvang mig derpaa til at leve af Informationer. Medens jeg opholdt mig her i Byen, holdt jeg desuden Froprædiken og Ugeprædiken i Fruekirke. Da omtrent tre Aar var hængaet hermed, blev jeg endelig d. 25/11 1773, efter mange Aars forgæves Ansøgninger om Præstekald, ved Guds og Kongens Naade kaldet til residerende Kapellan for Slangerup med Anneks. Til dette Embede indviedes jeg d. 13/5 1774 af den højjærværdige Biskop og Konfessionarius Ludvig Harboe, en Velynder, som stedse skal være mit Hjærte dyrebar. Gud, som er stærk i de svage, staa stedse med sin Naade sin svage Tjener ved Siden, at jeg stedse maa findes en tro Tjener i hans Hus, ikkun stræbende derefter, at Guds Ære maa fremmes og Sjælene frelses!«

Fra Slangerup blev han 29/4 (kgl. Konfirmation 22/5) 1776 af Kammerherre Lehn paa Hvidkilde kaldet til Præst paa Strynø, hvorfra han 12/1 (kgl. Konfirmation 15/2) 1793 af samme Lehn kaldtes til Præst for St. Jørgens og Sørup Menigheder ved Svendborg, hvor han døde 3/11 1807. Han blev syg paa et Besøg hos sin Søn i Bogense og døde straks efter en fremskyndet Hjemkomst.

Han var en temmelig høj Mand med kroget Næse og stærke Træk, der i hans Alderdom blev temmelig skarpe. Han var en dygtig og nidkær Præst med gode Ævner, og i sin Ungdom var han en yndet Studenterpoet. Man sang hans Viser, som man senere sang Plougs og Hostrups, og især skal to have vakt almindelig Opsigt, endog udenfor Studenterverdenen. De blev begge trykte og optagne i forskellige Visesamlinger, saaledes i H. I. Graaes Arier og Sange 1ste Bind 1773 (Nr. 98 og 108), og de blev efterliggende i en Flok af Parallerer. Den ene af dem lyder saaledes:

En ærlig Ven er rar [o: sjælden];
 Thi Troskab er forsaget,
 og Sandhed reent bortjaget,
 Den Sag er aabenbar,
 En ærlig Ven er rar.
 Guld er vel rart at vinde,
 Men Ærlighed at finde,
 Er meer end vanskeligt,
 Enhver erfarer sligt,
 Som med Fornuftens Øye,
 Seer Verdens Væsen nøye;
 Den Sag er aabenbar,
 En ærlig Ven er rar.

Ald Glands er ey af Guld,
 Thi mangel Skalk fremtriner,
 Med søde Ord og Miner,
 Skønt han er svigefuld.
 Ald Glands er ey af Guld.
 Mund-Venner fattes ikke,
 Som vide at udstikke
 Et Flag af Ærlighed
 Skjønt Hiertet leer derved;
 Een taler Ord, som Sukker,
 En anden Ryggen bukker
 Skjønt han er svigefuld.
 Ald Glands er ey af Guld.

Vær, Verden! som du vil,
 Bliv ved din gamle Vanel
 Bryd frem, og sving din Fanel
 Jeg slaaer mig ey dertil.
 Vær, Verden, som du vill
 Jeg ærlig dog vil blive,
 og Troskabs Prøver give
 Til hver, som viser sig,
 En ærlig Ven af mig.
 Slem er din Hykle-Maade,
 Slem bliver og din Baade,
 Jeg slaaer mig ey dertil,
 Vær Verden! som du vill

Versemaalet til denne Sang har han ikke selv opfundet; det var saaledes tidligere brugt af Ambrosius Stub til hans kendte Digt: Du deylig Rosenknop, men det synes, som denne sidste Arie var gaet i Glemme, mens Barfoeds Sang:

En ærlig Ven er rar stadig mindedes; i hvert Fald bruges Begyndelseslinjen af denne Sang som Angivelse ved en Masse forskellige Viser fra samme og noget senere Tid, og Rasmussen og Nyerup meddeler (Udvalgte Viser I, Nr. 28), at denne Sang blev meget brugt for Melodiens Skyld. Hvorledes Melodien har lydt, kan vi ikke angive, da vi forgæves har søgt at finde den, men mulig kunde disse Linjer bidrage til, at den kom for en Dag.

Den anden af Barfoeds Sange, der i sin Tid — efter hvad der siges — var meget udbredt, har følgende Ordlyd:

Lad den Rige
 Ingen vige,
 Fordi han har Laderne fuld',
 Lad hans Øye
 Sig fornøye
 I det blanke jordiske Guld.
 Han dog ey nyder,
 Hvad Sielen fryder
 Næppe han nærder at spise sig mæt;
 Tør ey vove,
 Rolig at sove,
 Naar af Møye hans Legem er træt.

Vil mig ikke
 Lykken skikke
 Nok udaf Mammons gyldne Skat,
 Jeg dog rolig,
 I min Bølig,
 Sove kand i Tryghed hver Nat.
 Jeg ikke gruer
 For mine Stuer,
 At de skal tømme af Tyvenes Haand;
 Ildens Lue
 Ey skal kue
 Mig; thi min Rigdom ey qvæler min Aand.

Det ey smerte
 Skal mit Hierte,
 Om jeg fattes Sølv eller Guld,
 Jeg foragter
 Og ey tragter
 Efter saadan glimrende Muld;
 Er Kortet ringe,

Kan jeg mig tvinge,
 Passe, naar Trumpherne ey vil slaae til,
 Saa min Næring
 Og min Biering
 Jeg da fornuftig ret paapasse vil.

Ja, hvad Under
 Man misunder
 Mig ey, at jeg slet intet har,
 Fik jeg mere,
 Troer jeg, flere
 Over mig med Tænderne skar,
 Hvad andre eye,
 Vil jeg ey veje,
 Spørge, hvorledes de kommer til sit.
 Nej, jeg tier
 Oppebier
 Herrens Time, og nøyes med mit.

Om flere af hans Viser blev trykte, ved vi ikke, men mange af dem, tildels ret fornøjelige, skal have løbet rundt i Afskrifter. Det samme skal have været Tilfældet med et burlesk Levnedsløb — Vita Simonis Capriol de la Græs-hoppe —, hvis Helt var en Skrædder, som tillige var et i sin Tid, under Titlens Navn, bekendt Regensbud.

Som enhver anden, der i de Dage kunde rime, har han ogsaa skrevet Bryllupsvers; vi kender saaledes et, som han offererede »Brudgommen Velædle og Velfornemme Sgr. Jens Christensøn Møller og Bruden Dydædle og Dydziirede Jomfrue Jfr. Anna Kliim«, da de Fredagen den 28. Januarij Ao. 1757 holdt deres »Høytidelige Bryllups-Fæst i mange høyfornemme Venners Nærværelse her i Kiøbenhavn«. Det udmærker sig ikke fremfor mange andre af lignende Art, men bør dog indføjes her som et Minde om dets Forfatter:

Min Klage nu det er, at, da jeg gierne vilde
 Forfatte nogle Riim, er Pennen skaaren ilde,
 Samt Blækket alt for tynt, og digter-Aarens veld
 Ey flyder, saa mit Verk har nogen Skik og Held.
 Mon derfor Pligten jeg til side plat skal sette,
 Mod vores Brude-Par, ney Dennem jeg med rette,
 Et lidet Bryllups-Vers er skyldig, som jeg kand,
 Forfatte det med min eenfoldige Forstand.

Men nu, at regne op Register paa de Dyder,
 Som dette Brude-Par smukt ziirer og udpryder,
 Det veed jeg forud, at Dem ey befalder sligt,
 Da det og i sig selv er kun forfængeligt.
 Sig priiser Dyden nok tilfulde, hvor den findes,
 Ey nogen Laurbær-Krands behøves her at bindes,
 Et Ønske slutte skal da disse Linier,
 I hvilket glad med mig vil stemme een og hver.

VOTUM

Gid dette kiære Par i varig Flor og Glæde
 Her langtid svæve maa, selv Naadens Gud tilstæde
 Sig hos Dem at betee, med Naaders tall-riig Flok,
 Til eengang De hos Ham faae ævig ævig nok.

Med sin Digtning vedblev han til sin Død, men i de senere Aar greb han hellere Salmetonen, havde han end ikke Stemme til at lade den lyde udenfor Studerekamrets snævre Vægge. —

Han blev ²⁹/₆ 1774 gift i Aagerup med Cathrine Elisabeth Höyer, en Datter af Præsten Johannes Höyer i Ry og Maren v. Essen. Hvor og hvornaar hun var født, ved vi ikke, men formodentlig stod Bryllupet i København, hvor Moderen dengang ernærede sig og sine Døtre ved Syning for Enkedronningen. Hun fødte Barfoed fire Døtre og to Sønner, for hvilke hun var en øm og omhyggelig Moder; hun var desuden en alvorlig og religiøs Kone, der holdt sine Børn til daglig Bibellæsning. Men i sit sidste Leveaar var hun meget sygelig baade paa Sjæl og Legeme. Hun maatte næsten bestandig holde Sengen, og hendes nedtrykte Sjæl havde kun faa lyse Øjeblikke. En Søndag Morgen (d. 17?) Marts 1793 listede hun sig sagte op af Sengen og fandt sin Død i Havets Bølger. — 2^{den} Gang var Barfoed gift med Sophie Hansen, en Datter af Forpagter og Forvalter Niels Hansen paa Egeskov († ¹⁴/₁ 1776 i Ørbæk Præstegaard) og Cathrine Broholm. Hun var født ⁷/₉ 1745 og havde forhen været gift med den bekendte Jens Henrik Krarup (1735–91), Barfoeds Formands Formand i St. Jørgens. Ved hende blev han altsaa Stefader til forskellige Krarupper: Christian, f. 1768, Præst i Brejninge paa Taasinge, † 1845, Constance, f. 1770, † som Barn, Niels, f. 1771, studerede

Theologi, † 1795 og Mette Cathrine, f. 1774, † 1852, men selv havde han ingen Børn med hende. Partiet var fra Barfoeds Side et Fornuftparti: den formuende Enke i det nærliggende Svendborg skulde have en aarlig Pension, som kunde spares ved Ægteskabet, og desuden kunde hun vel have Raad til at se sine Stebørn noget til Bedste. Ogsaa hendes Lavværge ønskede Forbindelsen og fik Forlovelsen proklameret paa Hvidkilde, inden den endnu var afsluttet. Ægtepagten, som senere forelagdes Barfoed, undsaa han sig for ikke at underskrive; men dens Bestemmelser var af en saadan Natur, at han til sin Dødsstund bebrejdede sig den som en begaaet Uretfærdighed mod hans egne Børn. Forholdet mellem Ægtefællerne var derfor køligt, men fredeligt, og hun døde uden synderlig at savnes enten af Mand eller Børn, begravet ^{4/7} 1806.

Desværre findes Sunds Herreds gejstlige Skifteprotokol for Aarene 1806—07 ikke bevaret, saa Skifterne efter Christen Barfoed og hans Hustru ikke kan skaffes tilveje.

Saadan kan det gaa.

(En Familietradition).

I Ægteskabet mellem Christen Thomsen Barfoed og Cathrine Elisabeth Høyer var der, som sagt, foruden 4 Døtre, 2 Sønner, Thomas Barfoed († 1845 som Præst i Jordløse) og Christian Barfoed, Apoteker i Stege († 1845). I et Brev, som Præsten i Jordløse 1844 sendte Fr. Barfod, fortalte han om sin yngre Broders Fødsel følgende:

Som en Mærkelighed ved min Broders Fødselsdag maa det tillades mig at opvarte med en lille Notits. — Det var den 21. Jan. 1786 (ieg var dengang 6 Aar), at min Fader om Morgenen forærede mig et meget langt Pusterør, hvormed fulgte en lang Stoppenaal, der var forsynet med en Qvast i den øverste Ende. Efterat han havde givet mig behørig Underretning om Maaden hvorpaa dette Slags Skydegevær skulde betienes, overleverede han det i mine Hænder til fri Raadighed. Jeg, hvem Jægnaturen tidligt stak i Blodet, sad den hele Formiddag bag en lille Brændestak, der stod i Gaarden, paa Luur efter Graaspurver — men da ingen af disse ville komme mig paa Skuds Distance blev ieg kied og vilde til at træde ud af mit Baghold. Dog, hvad skeer? Gaardsdrengen, en lang Lømmel fører Tilfældet i det samme forbi mig. Nu! tænkte ieg, eller aldrig! brændte løs — og ind fløi Pilen mellem Skulders

bladene paa den arme Tyv. — Han gjorde et græsseligt Luftspring og brølte som en anskudt Raabuk. I min Glæde over et saa heldigt Ramfarede ieg ind i Huset for at fortælle min Fader mit Mesterstykke. Ved Døren imellem Kjøkkenet og Dagligstuen stod min Søster Pauline med et kaagende Fad Øllebrød — hun vilde ind i Dagligstuen — ieg ogsaa — der opstod en Strid — men Resultatet blev dette, at ieg slog Døren op med min Ryg, faldt baglæns ind i Stuen, og Øllebrødsfadets hele behagelige Indhold udgjød sig over mit stakkels Ansigt. — Det var sandelig ikke Glædens Olie hvormed ieg blev salvet, men en Belials Strøm — Min Fader tog mig op og bar mig ind i sit Studerekammer. Han oversmurt mig med Linoliefernis, som han havde ved Haand, og af et gammelt Stykke Linned klippede han ligesom en Maske og lagde den paa Ansigtet. Jeg laa i et Skrig — han gav mig et stort Glas ung Viin for at bedøve mig — det virkede — ieg faldt i Søvn under Smerten — maaskee en Times Tid sov ieg — men da Perialen var forbi var det ogsaa forbi med min Søvn — under et vildt Skrig vaagnede ieg, og under denne Stilstand havde Linnedkluden, eller Masken, saaledes amalgameret sig med mit Ansigts Overflade, at det var min Fader umuligt med al hans Lemfældighed at faae de stridende Parter igien adskilte. Indseende, at denne Separation var nødvendig, holdt han mine Hænder i sin Venstre, og med den Høire tog han et Tag — Herre Jemini! ieg synes endnu at kunne føle Virkningen deraf — Nu stod ieg der, skrællet, flaaet, med Ansigtets nøgne Fibrer til et forfærdende Skue for hele Husets Gesinde. Brølet og de stumpe Skriig ieg udstødte vare ikke mindre gruopvækkende — Under denne Elendighed kom min Moder ind — hun saa mig blot et Øjeblik — men dette Syn virkede i den Grad paa hende, at en Time derefter var min Broder Christian med Snelpost kommen til Verden. — Man kan virkelig sige: at ieg ved at tage Masken af satte ham noget før ind paa Livets Theater end han ellers under almindelige Omstændigheder vilde have kommen.

Af Slægtens Sangskat.

Der er Slægter, hvori der rimes — eller digtes — meget. Til dem hører Slægten Barfod — i hvert Fald visse Grene af den. De tidligere Numre har bragt enkelte Vidnesbyrd derom, og, da Pladsen tillader det, fortsættes her med en Sang, der blev skrevet af Jacob Knudsens Fader, daværende Lærer paa Rødding Folkehøjskole Jens Lassen Knudsen († som Sognepræst til Lejrskov og Jordrup 1886) til senere Læge, dr. med. H. P. B. Barfod og hans Søster Agate Barfod, senere gift la Cours Konfirmation 1ste Maj 1859, altsaa ganske vist ikke af en Barfod, men til Barfoder:

Mel.: Og det var liden Gudrun.

Hvor Fader gik med Glæde,
Hvor Moder sad med Lyst,
Der hørte vi fra Spæde
Kun Kjærlighedens Røst.

O, hvem kan dog forglemme de kjærligste Ord!

Med Lempe de os førte
Hver Dag i Ledebaand
De Hjertets Strænge rørte
Saa blidt med Mund og Haand.

O, hvem kan dog forglemme de mildeste Ord!

Et Lys de for os tændte,
Saa Mørket ei kom nær,
Som Julelys det brændte
Med Sandheds Straaleskjær.

O, hvem kan dog forglemme de klareste Ord!

Som Lysets Børn de ginge
I Glands af Livets Sol,
I Troens Ord det ringe
De fandt Guds Naadestol.

O, hvem kan dog forglemme det levende Ord!

Og kan med det vi vandre
I Hjerte og i Mund,
Da staar vi med hverandre
Paa Himmeriges Grund.

O, hvem kan dog forglemme det saligste Ord!

Det er en Fremmeds Udtalelse og Skildring af Fr. Barfods og hans Hustru Emilie, f. Birkedals Hjem, som han lægger Børnene i Munden. Senere (1911) da den ene af Konfirmanderne var en gammel Mand, tegnede han selv sit Barndomshjem i følgende Linjer:

Mel.: Mindes vi en fuldtro Ven.

Mindet er en lille Fugl
Snart den løfter lydt sin Stemme
Snart den pipper bly fra Skjul
I det dybe Hjertegehem;
Kalder dog med Trillens Slag
For os frem den svundne Dag.

Svandt for os det end paa Jord,
Kommer aldrig det tilbage,
Skal dets Sæd, dets Aand og Ord
Leve hos os alle Dage,
Saa vi prøve, i det smaa,
I de gamles Spor at gaa.

Faders Favn og Moders Skød,
Barnets trygge, lune Havne,
Deres Hjærtets varme Glød
Deres dyrebare Navne,
Syng om dem og kald os frem
I sin Glans vor Barndoms Hjem!

Lys, Gud Fader, selv din Fred
Over Minderne vi eje,
Lad dem, til vor Sol gaar ned,
Være Lys paa vore Veje!
Tag os da, i Jesu Navn,
Som de gamle i din Favn.

MEDELELSER FRA · SLEGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 9

FEBRUAR

1932

Fader og Søn.

Provst H. P. Barfoed og Frederik Barfod.

(Fortsat).

SOM Frederik Barfod meddelte sin Fader i Brev af (28/11) 8/12 1834, havde han opgivet det filologiske Studium og var — støttet af nogle af sine Venner — begyndt at studere Jura, men det gik til syneladende kun smaat med Læsningen. Dertil bidrog blandt andet, at han var stærkt optaget af Arbejde med det forenede Velgørenhedsselskabs Skole, som han var den egentlige Grunder af, (hvorfor den ogsaa nu kaldes Frederik Barfods Mindeskole); og da det kneb med at faa de nødvendige Midler til at aabne en Skole for Piger, søgte han ved Udgivelsen af Poetisk Læsebog for Børn og barnlige Sjæle at skaffe saadanne til Veje. Om bægge disse to Forhold, Skolen og Læsebogen, skriver han til sin Fader i nedenstaaende Brev:

Toldbodvejen 284 — 2^{den} Sal — 15/9 1835.

Kjære Fader! det er baade længe siden jeg saa dig, og længe siden jeg skrev Dig til, og hvormeget jeg end har længtes efter begge Dele, saa er dog ejengang det Sidste sket før i dette Øjeblik. — Grunden vil maaske nu blive Dig klarere end hidtil. — Du ved, at det forenede Velgørenhedsselskab stedse har henrevet al min ungdommelige Livlighed, og saadan som min Karakter er, kunde det vel hellerej letteligt andet end være Tilfældet; — formodentligen ved Du ogsaa dernæst, at dets Skoler ere udgaaede næsten ene af min Ide, at jeg for 2 Aar siden skabte Planen, udstødte Opfordring til kjærlige Hjerters Bidrag, og med den Sikkerhed, Fasthed og Rolighed, som Overbevisningen om at gjøre noget Godt ene kan give, heldigt bekjæmpede

alle de heftige Opposisjoner. — Det blev besluttet, at oprette Skoler, og Du vil næppe kalde det Forfængelighed, naar jeg tilstaar frit, at den 22 aarige Yngling glædede sig over, at det Skete var sket især ved Ham, — glædede sig over efter den endelige Kamp at finde sig varmt omfavnet af 4 af Ideens Yndere, kraftige og aldrende Mænd, og selv med Agtelsesbevidning rakt Haanden af sine 2 ivrigste Modstandere. — Skolen, en for 25 Drengene og en for 25 Piger, skulde altsaa oprettes, og ifjor vor Konges Fødselsdag¹) åbnedes Drengeskolen, — ogsaa Dagen fandt Modstand; imidlertid opfyldte Man mit Ønske. — Naar jeg siger, at jeg endnu stedse er vedbleven at være Skolens kraftigste Støtte, roser jeg mig næppe selv paa Sandhedens Bekostning, og roser mig saameget mindre, som jeg desværre selv, i saamangt, i næsten hvert, Øjeblik, megetgodt føler og beklager, at ejheller denne Bestræbelse er fri for Egoismens — for Nepotismens, om jeg saa maa udtrykke mig — vanhædende Besmittelse. — Imidlertid er kun Drengeskolen oprettet, af Mangel paa et tilstrækkeligt Fond ogsaa til Pigeskolen, — og Man har i forskjellige Udtryk, med meget forskjellig Grad af Skaansomhed, fra flere Sider bebrejdet ogsaa mig en Del af Skylden; — Opfordringen til Bidrag til Skolerne daterede jeg nemlig Dronningens og Prindsesse Karolines Fødselsdag²), og fik Generalforsamlingen, der skulde afgjøre Spørgsmaalet om Skolerne, berammet netop til samme Dag, idet jeg vilde forbinde, Hvad der var mig en Festdag med det, som jeg haaber, engang i Tiden skulde blive det. — I Opfordringen havde jeg kun altfor tydeligt udtalt min Erkjendelse af Dagens Festlighed, og brugt denne som endnu et Motiv til den fremleste Gavmildhed. — Dette stødte, og jeg har fra den Tid endnu en Del Breve, som dengang ærgrede mig, men som nu højt kunne bringe mig til at smile over min egen Ubehændighed og den saakaldte Liberalitets Illiberalitet. — Imidlertid, man paastod og vil endnu paastaa, at Dronningens Navn, som jeg vilde have til at hjælpe mig til at aabne Pungene, netop lukkede mangan. — Som sagt, Pigeskolen er ene af Mangel paa Fond endnu hidtil ikke oprettet; Grunden til Folks Sparsommelighed

være saa, hvilken den vil. — Selv indsaar jeg, at der var Ingen nærmere forpligtet til Anstrengelse end jeg, — og var Bebrejdelsen grundet, var jeg vistnok dobbelt forpligtet til at aabne, Hvad jeg selv havde lukket. — Jeg faldt da paa, at foranstalte den Samling, som de medfølgende Planer indbyde til Subskription paa, og udarbejdede den i mine Rekreativstimer. — Ogsaa denne Plan har vundet meget Bifald og uagtet den kun er et Par Dage gammel i et hidtil meget snevert Publikum — Bogtrykkeren narrede mig nemlig, og leverede mig først den 10de og 11te, Hvad der er dateret den femte, — tæller jeg nok allerede henved et Hundrede Subskribenter. — At Samlingens Billighed har bidraget Sit, er vel udenfor al Tvivl; — Utilfredshed med de tidligere Samlinger kan jeg ikke tilskrive Sønnerligt, da de alle, lige fra Rahbeks³⁾ til Krossings⁴⁾, vistnok have anerkjendte Fortrin, og da Man ikke har Ret til at bygge sønderlig Tillid på en Anonym, der stempler sig selv som hverken mer eller mindre end Student, og erklærer at Han, om Han end satte sit Navn, var lige navnløs; — Øjemedet maa da have gjort næsten det Hele. — Og det var netop det, som skulde være Tilfældet. — Jeg kan næppe sige Dig, hvor glad og stolt den Omstændighed har gjort mig, at jeg netop kommer til at begynde min litterære Bane paa samme Maade som min Fader begyndte sin, — i et veldædigt Øjemed; — og er det godt, at lægge Kjærlighed til sin Bygnings Grundvold, og godt, naar Æblet ikke falder langt fra Stammen, saa, Gud ske Lov! er jo min Bygning begyndt ligesom Din, og Herren vil da vel og lægge sin Velsignelse til! — Dig kunde dengang ingen jordisk Fader velsigne, — Han laa Dig [!] længst i Graven; — min Fader lever end, og fyldes end af den samme Varme, — giv ogsaa Du mig Din Velsignelse! — Professor Sibbern⁵⁾, der nu altid er den samme, blev ogsaa her gennemildnet, — Jeg traf Ham hendelsesvis hos Sekretær Deichmann i den gyldendalske Boglade, — og Han ikke blot tegnede sig selv straks, men tog virksom Haand i med, og gav mig mangen kjærlig Vejledning. — Hvad Omkostningerne angaar, da har Bianco Luno — en anden, end den, der har trykt Planerne, — ogsaa med Hensyn til

Øjemedet nedsat sin Pris omtrent 2 Rd. paa Arket, og Han er vel fortiden Byens reeleste og hartad tillige smagfuldeste Bogtrykker; — Hele Bestyrelsen og en Del Medlemmer ere gaaede ind paa Risikoen; og fem blandt de fornemste Boghandlere, — Reitzel, Gyldendal, Brummer, Schubothe og Steen, — have tilbudt at have Udsalget uden nogensomhelst Rabat samt at forsende Breve, Pakker ogsaa videre, alt porto frit. — Steen og en af Hans Kommisjonærer, Smith, har endog skrevet flere Breve for mig i den Anledning.

Naar jeg saa vidt og bredt afhandler et mig saa kjært og vigtigt Anliggende, vil Du vistnok undskylde mig, kjære Fader! — Man beskylder Alderdommen for Snaksomhed, — denne Beskyldning er da altsaa forsaavidt usand, som den kunde synes at udelukke det samme Tilfælde hos Ynglingen. —

Imidlertid var denne Samling Skyld i, at jeg i Sommer slet ikke vilde have været paa Landet, men i dets Sted anvendt den almindelige Ferietid paa Samlingen. — Men saa kom en god Ven, Birchedahl, og vilde endeligen have mig med til Langeland. — Jeg afslog det rent ud, idet jeg sagde Ham min Grund, men baade Han og Hans Familie vedblev at bombardere mig, og jeg fik gjentagne Indbydelser fra selve Langeland. — Inden jeg vidste det, havde Han i et ubetænksomt Øjeblik dog fralistet mig mit Ja. — Vi sejlede men maatte tværtimod Beregningen ligge næsten 4 Dage undervejs. Paa Langeland maatte jeg dernæst opholde mig 2 Dage over Bestemmelsen, fordi jeg blev tvungen der til, og sparede 5 Rbd. i Rejseomkostninger ved det. — Endeligen blev Tiden saa knap, at jeg kun havde 2½ Dag tilbage til Rejsen fra Skjelskør til Kjøbenhavn, hvor jeg skulde være til en bestemt Tid, for igjen at begynde Skolen, — såmeget desmere, som næsten alle Lærerne vare endnu paa Landet. — I forserede Marser kunde jeg rigtignok tilendebringe Vejen paa omtrent 1 Dag, og naar jeg gik om ad Gjorsløv, paa 1½ og tilbringe Kammerraadens Fødselsdag paa Gjorsløv. — Det gjorde jeg da; men havde jeg vidst eller anet noget om lille Charlottes⁶) Sygdom og Eders Sorg, havde jeg rigtignok lagt min Plan anderledes, og var næppe bleven bragt til at tage til Langeland. —

Fuld af Haab har jeg aldrig endgang faldt paa at frygte for det svage Liv, hvis Skrøbelighed jeg vel med Smerte saa, men dog med Visheden at Blomsten engang vilde udfolde sig. — At det skulde blive hisset, og ikke kunde blive her — anede jeg ikke. — Paa en Rejse haaber Man altid at samle Kraft; — jeg tror ogsaa, at jeg havde samlet den; — da kom jeg Mandag Aften til Kjøge for at modtage Tidenden om lille Charlottes Død. — Imod min Plan og — imod min Pligt blev jeg nu om Natten i Kjøge, og kom herind om Tirsdagen. — . . . Næste Dag, om Onsdagen, ser jeg Tugt og Forbedrings! Huset aabne sig for en Bekjendt af mig, en Enkes eneste Søn. — Han var flygtet for hele Verden for at opholde sig kun i deres Gruber, som havde styrtet Ham i Afgrunden. — Ingen vidste hvor Han var. — Saaledes stod det paa til næste Tirsdag; — da er der To, som vilde angive Hvad de havde mistet paa Politikammeret og saaledes sætte Politiet i Bevægelse. — Ingen af dem anede, Hvem de med det Samme angave. — Jeg meddelte mig til en Slægting af den Ulykkelige. Det lykkedes os, at gjøre Angivelsen umulig; vi fordopplede i Forening vore Bestræbelser, og vare lykkelige nok til, samme Aften at finde Ham midt i sin Elendighed, som Tanken ræddes for. Vi trak ham bort; — Gud tillod at aabne Hans Hjerter og Hans Øjne. — Fortvivlelsen og Forstokkelsen forvandlede til krampagtig Anger og ogsaa denne mildnede, — og Han var frelst — Gud være lovet, — det synes for bestandigt. — Han fik atter den inderligtfortrydende Synders milde Rolighed. — Næste Dag . . . gik jeg fra Ven til Ven, — fra mere til mindre Bekjendt, — og i mindre end 10 Timer var der offret 104 Rbd. paa Kjærlighedens Altar, — uden at end en Eneste endnu idag aner til Hvem. — Han har nu næsten i en Maaned atter været lykkelig, og vist, at Han kan være det og fortjener det. — Endog de To, der vilde gaa Rettens Vej, fik deres Sager tilbage uden at ane hvorledes. — Den Ene af dem kom et Par Dage efter til mig med de Ord: Gekommen wie verschwunden, — mir nichts, — dir nichts! Borte ved jeg s'Gu dog det var; men begriber næsten endnu mindre, hvordan det kom, uden at jeg mærkede det, end at det forsvandt.« . . .

Jeg har . . . tidligere glemt at spørge Dig om, om Du ikke tror, at kunne sende disse 3 Planer om, hver i et af Dine Herreder, naar Du engang alligevel sender et Sirkulære om? Sibbern har nemlig paalagt mig at sende Subskriptionsplaner til alle Bisperne, og bede dem om at lade dem sirkulere ved Provsterne imellem Præsterne; — men til Dig sendte jeg naturligvis helst selve Planerne. — Sibbern tilbød i den Anledning selv at ville skrive til Faber⁷⁾ og Paludan-Müller⁸⁾, uagtet Han sagde, at jeg selv maatte skrive et Par galante Ord til dem tillige. — Dernæst har jeg ogsaa den Bøn til Dig, om jeg maa optage i min Samling den Oversættelse fra Dilthey⁹⁾, som findes bag i Dine »Bidrag til Beroligelse for Lidende«. — Hvis der skulde i Minerva eller andetsteds findes noget Mere af Dig Du ansaa for passende, vil Du da ikke ogsaa gjøre mig opmærksom derpaa? Ti Minerva har været et altfor voluminøst Værk for mig til at gennemgaa, helst da det var besværligt at faa slæbt fra Bibliotheket, og der dog næppe vilde kunne ventes stort Udbytte af det. — Hvis Du havde noget utrykt Bidrag, gjorde Du mig ogsaa en stor Tjeneste hvis Du vilde give mig det. Alle de Forfattere, som jeg har henvendt mig til om Tilladelse til at optage af deres Stykker, have med overordentlig Velvillie kommet mig imøde. — Grundtvig har endog paa min Anmodning omarbejdet et af sine Digte til mig. — Et Par af dem har hjulpet mig med Udvalg af deres Arbejder, idet de dog have tilladt mig, slet ikke at følge dette deres Udvalg; — kun en Eneste har rundt ud forbudt mig at optage Nogetsomhelst af sig, og vedblev med Bestemthed sit Forbud efterat jeg havde sagt Ham, at jeg kun havde isinde at optage det eneste Digt af Ham paa 64 Linier. — Grunden kan hverken jeg eller, det jeg tror, nogen Anden indse, men Manden selv er en højst respektabel Mand, og det har jeg heller aldrig glemt. —

Der var . . . ogsaa en Ting, som jeg længe har haft isinde at skrive til Dig om. — Hall er nu nemlig kommen hjem fra London, og Han har tilbudt og lovet mig, dagligt at ville manudusere mig gratis. Med Kramer¹⁰⁾ og Oehlschlager¹¹⁾

skal jeg ogsaa læse i Fællig, og at faa Tiden bestandigt saaledes indrettet at Manuduksjon og Samlæsning kunde følges ad med Kollegierne, vilde næppe kunne tænkes. — At løbe herfra ind i Byen en 2—3 Gange dagligt vilde imidlertid optage alt for megen Tid, og i Forbindelse med Informasjonerne herhjemme gjøre det absolut umuligt for mig, hvad der dog er og maa være mig af yderste Vigtighed, at faa Attestats til Foraaret. — Indseende dette har jeg derfor aftalt med Lindorff, at forlade ham, formodentlig først i Oktober allerede, skjønt jeg endnu ikke har lejet ny Leilighed. — Jeg har nu tilbragt netop 2 fulde Aar i Lindorffs Hus, og saavist jeg baade for Ham og Hans Familie har faaet megen Agtelse og Kjærlighed, — saavist tror jeg og at turde tro, at jeg forlader Hans Hus, ejheller uden dettes Agtelse og Kjærlighed. — Det vil ej blot i pekuniær Henseende være mig et føleligt Tab, men isandhed tillige med Hensyn til en venskabelig og ikke ufortrolig Omgang. Men højere Hensyn have budt mig, at bringe disse Offre, og jeg har maattet gjøre det, — saameget mere, som tilvisse ogsaa vægtige Grunde kunde byde Lindorff at indskrænke sig. —

. . . jeg vil nu kun slutteligen . . . hilse Dig og det hele Hjem ret inderligt og kjærligt. — Gud være med Jer Alle, at I baade til Sjæl og Legeme maa være sunde og karske.

. . .
Endnu engang et kjærligt Levvel til Eder Alle!

Din hengivne og kjærlige Søn, Din
Frederik AS*).

Herpaa svarede Faderen:

Min gode Frederik!

Til Dit Forehavende med Digtsamlingen og Din gode Hensigts Opnaaelse ved den ønsker jeg dig Hæld og Lykke og Velsignelse. Dine Subskriptionsplaner har jeg udsendt i samtlige Herreder, men jeg maa tilstaa, at jeg ei venter stort Udbytte, da kun saare Faa pleie at subskribere, uagtet jeg ledsagede dem med den Anbefaling, som jeg efter Omstændighederne torde ansee passende. Men siden Mønster

*) AS., som Fr. B. sætter efter sit Navn, skal tydes som Alvildes Sanger, men derom lidt mere næste Aar.

og Abrahamson¹²⁾ paatvang Folk et 10^{rbds} Opus, istedetfor hvad man ventede, en lille Bog til 1 rbd., er man bleven ligesom afskrækket og afvant fra at love noget forud, førend man seer, hvad man har — Hvad mit eget lille omskrevne Bidrag til Samlingen angaaer, kan jeg naturligviis ei have Noget imod, at det anvendes, — dersom det dertil virkelig findes passende, og dersom Oversættelsen overalt var hældig, hvilket jeg nu ikke anseer den for. Ønsker Du det desuagtet, maa Du gjerne forbedre Noget i Oversættelsen, især hvad 2^d og 3^d V. angaaer. Men har Du blot valgt den af et Slags Delicatesse, for dog ei ganske at forbigaae Din Fader, da ønsker jeg det ikke indført; thi om jeg endog skulde have haft noget Anlæg til Digteriet, føler jeg dog fuldt vel, at det er blevet for lidet uddannet til, at jeg skulde hige efter at komme med i Digterlauget. I alt Fald ønsker og haaber jeg derfor, at mit Navn ikke bliver nævnet i Samlingen. Snarere havde jeg troet, at Du maaske kunde have fundet i mine Fædrelandssange noget Passende, f. Ex. No. 11, der egentlig er en Sang for Ungdommen.

...

Det var mig en saare paafaldende og vigtig Nyhed, at Du nu forlader Lindorphs Huus og Din gode Leilighed der. Gid Du da til Erstatning derfor maatte naae Dit Maal med Attestatsen til Foraaret, og naae det hældigt.

...

Og nu slutter jeg med det hjertelige Ønske: Gud give Dig nu Hæld og Velsignelse baade til Din Examen og til det private Arbeide, Du har paataget Dig! og med kjærligst Hilsen fra os alle her ved din kjærlige Fader

Barfoed.

Faxøe, den 13. Octbr. 1835.

Der veksledes i det følgende Aar enkelte Breve mellem Fader og Søn, som vi ikke finder nogen Anledning til at gengive, men da Sønnen 1^{1/2} Aar senere sender sin Fader en Fødselsdagshilsen, fremgaar det tydeligt af Brevet, at Juraen nu er lagt paa Hylden, og at hans Bestræbelser dernæst skulde gaa ud paa at tage en Magisterkonferens i Historie; han var jo paa den Maade naaet til det, der havde hans særlige Interesse og som han ogsaa viede Resten af sit Liv, uden at det dog lykkedes ham at opnaa den attraaværdige Afslutning paa Studierne.

Selv havde han Følelsen af, at det ikke var, som det skulde være, men mangt og meget greb hans Tanke og krævede hans Kraft, og saa blev Læsningen skubbet til Side.

Borgergade 175 — 2^{den} Sal. — 14de Februar 1837.

Kære, gode Fader! med inderlig Glæde og med Tak til Gud hilser jeg atter denne Gang din Fødselsdag og sender dig med et taknemligt og kærligt, med et sønligt Sind min Lykønskning. — Gud holde fremdeles sin Hånd over dig og gøre din øvrige Vandring let og blid og rolig! — At jeg heller ikke i År kan være tilstede ved din Fødselsfest . . . smærter mig inderlig, men de tvingende Omstændigheder forbyde mig det. — Rundt omkring mig have mine Jævnaldrende og endog de, der ere yngre end jeg, allerede nået Havnen, mens jeg endnu må fure Bølgerne; og således kan det ikke vedblive! — Både Tid og Penge skorter det mig på, og skönt du næppe vil kalde disse Hensyn altfor selviske, så er der dog endnu andre, der endnu mere holde mig herinde, blandt hvilke det ikke kan eller bør være mig det uvigtigste, at det — det ved jeg — også vilde være Holten¹³) ukært at se mig efter en ved min Sygdom betydelig forlænget Juleferie nu allerede atter at tage på Landet. —

Jeg har virkelig fuldt op at bestille og kan jeg til Jul se mit Mål nået, vil det være godt gjort. — Den vanskelige, den næsten umulige Forbindelse med Sverrig gör mig Arbejdet så meget besværligere, og forunderlig skulde jeg endda have Lykken med mig, hvis jeg her hjemme, — hvis jeg uden et Par Måneders Ophold i Upsala, — bliver i Stand til nogenlunde tilfredsstillende for mig selv og Almenheden at løse min valgte Opgave; — men en Rejse til Sverrig, hvor får jeg den fra? Ja var jeg rig, eller havde jeg blot et Par Hundrede Daler tilovers, så lod det sig dog noget gøre! — Dog den Gud, der så vidunderlig har ført mine Veje, som har ledet mig over så mange gabende Afgrunde og så tit vist mig Lykkens Middag, mens jeg troede i dens Nat forgæves kun at søge efter Morgendæmringen, — han kan vel også her vise mig Udveje; — på ham vil jeg tryk forlade mig, og tör jeg tryk forlade mig, for der er

intet ondt i hvad jeg længes imod, og i min Higen – det føler jeg med Hånd paa Hjærtet, – spiller hverken mit Jeg eller noget som helst foragteligt, uædelt Hensyn 'en Hovedrolle. –

Hvad min Læsebog angår, så varer det vel endnu en tre Ugers Tid, inden Trykningen af andet Oplag begynder. – Også den vil give mig et meget betydeligt Arbejde, skönt jeg lige fra den udkom så småt har forberedt mig på påny at udgive den; men blot af det Arbejde, som jeg i de sidste Dage har haft med den, og hvor dog saa lidet er blevet udrettet, kan jeg se, hvad der forestår. –

• • •
 Dog, kære Fader! jeg ser, at jeg uden at ville det uvilkårlig har fordybet mig i mig selv og i mine egne Anliggender. – Det var dog ikke Hensigten med dette Brev, som især skulde have været min Glæde over Guds Nåde imod dig og os helliget. – Det var heller ikke de Følelser, med hvilke jeg greb Pennen; men desværre så lever og må jeg nu leve så meget i mig selv og min Tanke være så meget henvendt på mig selv, at jeg hvert Øjeblik med Bekymring og Bedrøvelse griber mig i min Jegkærlighed. – Dog også den Tid vil med Guds Hjælp få Ende! – og at jeg endnu kan føle med Varme også for Tingene udenom mig, håber jeg dog, at du vil være overbevist om uden min Forsikring. – Ja, kære Fader! endnu kan jeg føle for andre, og jeg føler ogsaa varmt og ærligt for Dig. – Der var måske få, der glædede sig inderligere over den Nåde Gud i Fjor viste dig, da han lod dig opleve Lysets og Oplysningens store og betydningsfulde Mindefest¹⁴), og gav dig en for din Alder sjælden Kraft til at tolke den – og der var måske lige så få, der glædede sig inderligere, da også vor gode, elskede Konge, – hvem Gud endnu længe opholde os, nu netop i denne Tidens Gæring, da han for ethvert seende Blik synes af tidobbelt Betydning, synes næsten umistelig, – da vor elskede Konge også viste dig sin Nåde¹⁵). – Dog det er de forsvundne Tider, og hvorfor stedsse kun dvæle ved dem! – Nej også nu, kære Fader! føler jeg sønligvarmt for dig, og din Festdag imorgen skal

også være mig en Glædesfest, glædelig ved Mindet om Fortiden, glædelig ved Beskuelsen af Nutiden og end glædeligere ved Håbet for Fremtiden, at du endnu længe må virke imellem os, glad og stærk og velsignelsesrig!

Med dette Håb vil jeg for idag slutte og kun endnu engang sende Dig min Sønnehilsen. Gud være med dig og ledsage dig og hans Nåde vise sig kraftig i dit Hus og i din Slægt! – Hils det hele kære Hjem, det tredelte¹⁶⁾, ret hjærtelig fra mig. – Tusind Levvel.

Din hengivne og kærlige Søn
Din Frederik A. S.

At Faderen saa med Bekymring paa denne stadige Forandring, er jo ikke saa underligt, og nogen særlig stærk Tro paa, at det Maal, der var sat, skulde naas, havde han heller ikke, men han priser sin Søn for hans retskafne, redelige Sind og gode Hjærte.

Min gode Frederik!

Din Højtidsdag nærmer sig; Dit 26de Aars Fylde. – Og for paa denne Dag at kunne bringe Dig min kjærlige Hilsen og faderlige Lykønskning, har jeg til denne Tid tøvet med at sende Dig min hjærtelige Tak for din Lykønskning til den 15de Febr. – Maaske kan dette Dit nye Aar i en eller anden Henseende vorde Dig et vigtigt Aar; men hvad enten Dit tilsigtede Maal i dette Aar opnaaes eller ikke, saa er det mit inderlige Ønske, at Guds naadige Varetægt maa være over Dig paa alle Dine Veie og at Guds Velsignelse maa ledsage Dig i alle Dine Foretagender og Bestræbelser, der have Dit eget eller Andres sande Gavn og Bedste til Hensigt! Ja Gud, den Algode, veilede og styrke Dig, at Dit retskafne, redelige Sind og Dit gode Hjærte aldrig under Livets Adspredelser skal forvildes af nogen somhelst mindre værdig lidenskabelig Attraa!!

Du forlod Dit første Studium i det Philologiske, og atter Dit andet Studium i det Juridiske. Gid Du vorde fast ved det Tredie! og gid Din Fasthed deri maa i dette Aar bringe et for Dig og os Alle glædeligt og hæderligt Resultat!

Vi befinde os her, Gud være lovet! Alle vel, undtagen Bedstemoder, der i denne Tid har en Deel Hoste, og vort fælleds Ønske, forenet med fælleds kjærligst Hilsen, er: Gud være med Dig!!

Din kjærlige Fader

Faxøe, den 5te April 1837.

Barfoed.

Endelig naar vi frem til den store Begivenhed i Sønnens Liv, da han ^{11/9} 1837, 26 Aar gammel, forlover sig med Søsteren til hans nære Ven, Vilhelm Birchedahl. Hun hed Emilie Birchedahl, et Navn, som baade hun og Broderen ændrede til Birkedal, var Datter af Godsinspektør Ludvig Harboe Birchedahl og Agathe Johanne Husum og født 18de Oktober 1813, altsaa nu 24 Aar gammel. Sin Fader meddeler han, hvad der er sket, i nedenstaaende Brev.

Fuglebjeriggård, den 12te September 1837.

Kære, gode Fader! Du bad mig skrive til dig fra min Rejse, og det gjør jeg da nu, senere end baade du og jeg havde ventet, og anderledes end du havde kunnet ane. — Jeg beder idag, kære Fader! med et rørt og lykkeligt Sønehjerte om din kærlige Fadervelsignelse over mig og min Pige; — i Gaar Middags blev jeg forlovet med Emilie Birchedahl, min gamle Ven Birchedahls Søster, — der i hendes ved tre Aar har været mig en kær og stedse kærere Veninde, og nu villig og med Tillid har rakt mig sin Haand. — Kære Fader! Du vil visselig modtage hende i din Favn som en elsket Datter. — Inderlig, varm og dyb Religiositet er det elskelige Grundlag for den blideste Fromhed, den reneste Kærlighed, den urokkeligste Trofasthed. — Med åben Tillid vil hun komme dig imøde, med hengiven Agtelse lytte til dine Ord, og den bløde, den bøjelige, kærlige Pige vil gjerne og med Glæde rette sig efter dine Formaninger, dine Advarsler. — Selv har hun ingen Fordringer, men kun en Bøn har hun til dig og til alle de mange, til hvem hun ved mig kommer i saa nært et Forhold og det er en Bøn om Aabenhed, Venlighed og Kærlighed, — om Tillid til hendes redelige Villie og om Overbærelse, hvis hun — hvad med Guds Hjælp langt sjældnere vil ske, end den bange Pige befrygter — nogensinde skulde trænge til den. —

Kære Fader! send os, send dine Børn din Velsignelse! — Hvis du med Posten paa Lørdag sender mig et Brev, da vil jeg sikkert modtage det i Nestved hos Mølsted, og jeg sender da atter min Emilie det. — Vilde ogsaa nogen anden i det kære Hjem lykønske min Pige og mig, hvor glade vilde vi da ikke begge blive! — Men hils dem nu alle fra mig og fra hende, så kærlig, så hjærtelig, — og naar vi om faa Dage sees — formodentlig om en 8—10 — tag saa med Glæde mod din trofaste, din lykkelige Søn.

Din
Frederik AS.

Og faa Dage efter sender Faderen ham sin varme Lykønskning i følgende Linjer:

Faxøe, den 18de Septbr. 1837.

Saae sjeldent, min gode Frederik! har noget Brevs Indhold saaledes overrasket mig, som Indholdet af dit sidste Brev fra Fuglebjerggaard af 12te d. M., hvilket jeg her modtog med Posten i Løverdags. Mindst troede jeg, da du sidst forlod os, at din Reise havde et saadant Meed, og ligesaa lidt troede jeg, at det var din Hensigt at knytte et qvindeligt Væsens Skæbne til din, førend din hidtil vaklende Studereplan saaledes var fæstnet og ordnet, at du med nogenlunde rimelig Udsigt kunde beregne dens Maal. Men nu seer jeg, at det ikke egenligt var Peder Syv, Du søgte, men — Emilie Tolv — Hun er jo nu nemlig den tolvte af Sønner udkaarede Datter — Og da vi have fundet os vel ved de Elleve, der alle have skjenket os Glæde, haabe vi med Tillid, at det samme vil vorde Tilfældet med den Tolvte, naar først nærmere Bekjendtskab indtræder.

Imidlertid træde vi med Ærbødighed tilside, imedens vi — thi jeg skriver her i Moders og eget Navn — med fælleds hjertelig Oprigtighed og Inderlighed nedbede den himmelske Faders Velsignelse over Eder begge og over Eders fattede Beslutning; thi han kjender Eder begge, og forudseer Følgerne af dette vigtige Skridt. Og naar da Hans Velsignelse er gaaet foran, da vil den jordiske Faders Velsignelse, som den mindre vigtige, snart følge efter. Vi kunne da nu for det første — som aldeles ubekjendte med og for

den Valgte — kun kjærligst lykønske og bede, lige kjærligst at hilse og lykønske din kaarede Emilie, da vi troe det bedre at begynde paa et lavere Trin, for siden ved nærmere Bekjendtskab at kunne stige høiere. Efter dette nærmere Bekjendtskab er nu Længsel paa vor Side og — vi haabe — ogsaa paa Hendes. Gud velsigne da Eders Forbindelse! Han være fremdeles Dit Haab og Din kjærlige Veileder! Og gid Han, som vi med Tillid haabe, maa i den udkaarede Emilie have sendt Dig en stedse kjær og kjærlig og trofast, en blidt — forstandigt — raadgivende Veninde! Med dette hjerlige Ønske fremsendes en gjentagen lige hjertelig Hilsen til Eder begge fra en oprigtigt — velmenende og kjærlig Fader og Moder.

Christiane Barfoed. H. P. Barfoed.

Enkelte Oplysninger.

1) Vor Konges Fødselsdag, Frederik VI's, 28. Januar. — 2) Dronning Marie Sophie Frederikkens og Arveprinsesse Carolines Fødselsdag var 28. Oktober — 3) Dansk Læsebog og Exempelsamling til de forandrede lærde Skolers Brug, Kbh. 1799 og 1804. — 4) Poetisk Læsebog til Brug for Skoler, samlet og udgivet af Nikolaj Krossing, Kbh. 1829. — 5) Frederik Christian Sibbern, Professor, Filosof (1785—1872). — 6) Marie Charlotte Christiane Barfoed (1833—35). — 7) Nicolai Faber (1789—1848) Biskop over Fyens Stift. — 8) Jens Paludan Müller (1771—1845), Biskop i Aarhus Stift. — 9) muligvis Isaac Daniel Dilthey (1753—1793), reformert Præst i Friedrichswald i Ukermark, »ein beliebter Dichter«. — 10) Ludvig August Kramer (1808—65), en af Vennesamfundet, cand. jur. 1836, død som Assessor i Lands-Over samt Hof- og Stadsretten. — 11) William Conrad Oehlen-schlæger (1814—85), Digterens Søn, cand. jur. 1840, død som fhv. Intendant, Kammerjunker. — 12) der hentydes til Sognepræst (senere Biskop) Peter Hans Mønster og Kaptajn (senere Oberst) Joseph Nicolai Benjamin Abrahamsons Arbejde: Om den indbyrdes Undervisnings Væsen og Værd, I—III Kbh. 1821—28 — 13) Konferensraad Nikolaj Abraham Holten (1775 1850), til hvem Barfoed senere, 1839, dedicerede sit Tidsskrift »Brage og Idun« med de Ord: »Min ædle, min trofaste Ven og Velgører . . . som ukaldt opsøgte mig og ædelmodig understøttede mig«. — 14) 300 Aarsjubilæet for Reformationens Indførelse i Danmark 1536. — 15) Provst H. P. Barfoed blev Ridder af Danebrog 28/10 1836. — 16) Foruden Provst Barfoed boede i Fakse i de Aaringer hans to Stedsønner Peter la Cour (1798—1862) der var Skolelærer og Kirkesanger i Fakse, og Peter Christian la Cour (1805—65), som var personel Kapellan der. Begge var gifte.

Stiftsprovst Niels Barfoed.

1696—1739.

(Stamtavlen S. 62—63).

Slægten Barfod, der havde sit Stamhjem i Jylland, paa Sæding Storgaard, har derfra ikke alene bredt sig over alle Dele af Danmark, men har tillige sendt Udløbere til Sverig og Norge, og begge Steder tæller Slægten ikke faa Medlemmer ogsaa i vore Dage. Vi har tænkt os i Aar at dvæle ved en af dem, der, skønt hans Liv var kort, drev det videst i den Forstand, at han kom til at indtage en smuk og betydningsfuld Plads som Førstepræst ved Kristianias Hovedkirke.

I Kristiania Bispearkiv, i Vitaprotokollen fra 1731—55 S. 10 o. flg. har han egenhændig paa Latin fortalt Begyndelsen af sit Levned, som vi her skal meddele i Oversættelse:

Jeg Nels de Barfoed, født i København i Juni Maaned 1696, havde til Fader Nels de Barfoed, Admiral og Deputeret ved Søetatens Generalkommissariat og til Moder Magdalene de Witte. Grunden til mine Studier lagde jeg i Aarhus under Mag. Mads Trane og Hans Ravn, hvorpaa jeg blev indskrevet ved Københavns Universitet 1713. Dekanus for det filosofiske Fakultet var dengang Henrik Weghorst; Bircherod var Rector magnificus. Den theologiske Attestas tog jeg $\frac{2}{12}$ 1715 under Professorerne Hans Steenbuch og Hans Trellund og fik Hovedkarakteren Laudabilis. Jeg lagde mig nu efter forskellige Videnskaber: de hellige kirkelige Antikviteter studerede jeg under Lintrups Vejledning, i det rige Hellas indførte Gram mig, og i Teosofiens himmelske Mysterier indviede M. Ankersen, Lintrup, Steenbuch og Trellund mig. Imod Professor Hartmann skrev jeg 1718 en Disputats om det første Hundredaars Kættere og forsvarede den offentlig paa det nedre Auditorium i København mod Opponenternes Angreb. Samme Aar fik jeg Lyst til at besøge fremmede Lande og begav mig derfor først til Hamburg. Her vare dengang Fabritius og Wolff berømte Navne, og til dem sluttede jeg mig saa nær, som mit korte Ophold og den lagte Plan for min nys paabegyndte Rejse tillod mig. I længere Tid dvælede jeg i Jena og Leipzig, fængslet ved en Række berømte Mænds Navnkundighed; thi der glimrede dengang Tysklands store Prydelser: J. F. Buddæus, F. Dan-

tius, C. Reckenberg. Kort før min Afrejse disputerede jeg offentlig i Jena om Naturettens Nødvendighed. Paa Opfordring af Mænd af stor Betydning gav jeg mig nu, i Leyden og Utrecht, til at studere Retskyndigheden under Wittrarius og v. d. Lih. Men efter at jeg en Stund havde opholdt mig ved disse Universiteter, begav jeg mig til Oxford, hvor jeg i det bodleyanske Bibliotek fandt forskellige utrykte Brudstykker af Kirkefædrene. Efter at have gjort Bekendtskab med Englands store Aander gik jeg ombord i Rye og tog til Frankrig, hvor jeg opholdt mig en Tid i Paris. Ved Guds store og naadige Beskærmelse vendte jeg endelig uskadt tilbage til København og blev af Kong Frederik d. 4de, højlovlig Ihukommelse, kaldet til Præst i Kalundborg. 1728 indviede Sjællands højjærværdige Biskop, Christen Worm, mig til det hellige Læreembede. Efter fem Aars Forløb blev jeg af vor allernaadigste Konge, Kong Christian d. 6te kaldet til Præst ved vor Frelzers Kirke i Kristiania og Provst i Bragenæs Provsti, i hvilket Embede den højjærværdige Biskop P. Hersleb indsatte mig Palmesøndag 1733.

Kristiania, Maj 1733.

Nels de Barfoed.

Ved denne Selvbiografi falder det gentagne Gange anvendte »de« os uvilkaarligt i Øjnene, skriver Fr. Barfod i nogle efterladte Optegnelser. Stiftsprovst Barfoed er, saa vidt os bekendt, den eneste Barfod, som efter 1576 (Lars Barfod) har, i det mindste ved ydre Mærker, søgt at hævde et Adelsskab, som Familien visselig engang havde faaet Brev paa, men som bidrog saare lidt til dens Glans og intet til dens Værd, — som man maa antage, at de fem nærmeste Slægtled før Stiftsprovsten havde enedes om at henlægge. Grundene til denne Pukken paa gamle Pergamenter, skal vi ikke eftersøge, men for saa vidt er den os ret kær, som den indeholder et nyt Vidnesbyrd om denne Linies Slægtskabsforhold til de øvrige. — Ogsaa sin Moder giver han et »de«; mulig har hendes Fader, Kræmmeren, været en Ætling af de berømte hollandske de Witter. — I Familien gaar det Sagn, at Kongen vilde haft ham til Søofficer, men at han ikke kunde gaa denne Vej, da han ikke kunde taale at se Blod, hvilket man hidledede deraf, at medens hans Moder var frugtsommelig med ham, drak hun engang The i Kahytten, men i det samme borttog en fjendtlig Kugle Thepotten for hendes Øjne, hvilket saaledes forskrækkede hende, at hun besvimed. Hvor vidt Sagnet kan være sandt, om Faderen ogsaa 1695, ligesom 1694, laa i Vesterhavet mod Englænderne, tør vi ikke afgøre. — I Bestallingen kaldes han udtrykkelig Stiftsprovst.

Stiftsprovstiet var dengang, som nu, uadskillelig forenet med Præstembedet ved Frelserens Kirke. Hans Bestalling var udfærdiget under 28/11 1732. — Af Pakken 3069 blandt Kvarterne i den kgl. Samling, ser man, at Barfoed har staaet i Brevveksling med sin forrige Lærer, S. Lintrup, skønt der ikke længer forefindes noget af hans Breve. — Som Præst i Kalundborg ægtede han 14/5 1732 Johanne Fischer, døbt 5/4 1716, en Datter af Johan Thomasen Fischer, (der 1706 blev Rektor i Nykøbing p. F., 1713 Assessor i Konsistorium, 1714 Landsdommer paa Laaland og Falster, begr. 28/4 1718) og Marta Brinck (en Datter af Hofpræst Iver Brinck, g. m. Fischer 1711), som efter Fischers Død ægtede Kattuntrykkeriejer (senere Borgmester og Etatsraad) Frederik Holmsted (1683—1758).

Til deres Bryllup forfattede H. I. K. en: »Protest fra Rom igien drevet og forkastet, da Brudgommen, Ædle, Velærværdige og Høylærde Hr. Niels Barfoed, velmeriterede Sogne-Præst til Callundborg Meenighed indgik kiærlig Ægteskabs Copulation d. 14. Maj 1732 med Bruden, Ædle, Guds og Dyd-elskende Jomfrue Jfr. Johanna Fischer«.

Det er hverken værre eller bedre end Hovedparten af den Slags Bryllupsvers. Her bliver Barfusser Muncke, Franciscanere og Carmeliter enige om at sende Bud til Paven i Rom, fordi en Barfod vil gifte sig. Budet afgaar øjeblikkelig og kommer omgaaende tilbage med Pavens Bandsættelse, der strax tilsendes Barfoed udi Callundborg. Han tager sig imidlertid ikke af den, som rimeligt er, men svarer:

Hvad har jeg med Eder, I Daarer, at giøre
 I Pillegrims-Brødre! I Hykklers Æt!
 I Barfusser-Munkel som her tør fremføre
 Mod Guds Ord Protest efter Menniskens Sæt:
 Som Ægteskab hæderlig er og forbliver
 for alle; saa bliver det ogsaa for mig;
 Som Petrus og andre Apostler, jeg giver
 I Ægteskabs orden mig ganske dem liig.
 Hvad skøtter jeg Eders Protester og Breve?
 Hvad agter jeg Pavens Bandsættelsessnak?
 I, Paven, og al eders Orden de leve
 Forbandede, som al Ureenligheds Pak.

I den Anledning prises Barfod; der hentydes paa forskellig Maade til Brudens Navn (Fischer—Fisker), og Brudeverset ender bl. a. med følgende Linjer:

GUD følge med Jer Begge Toe
 I Kald, i Huus med Naade,
 Og lade Eder sammenboe
 Til Siæls og Legems Baade.

I Kristiania var han kun lidt over 6 Aar, thi han døde allerede ^{10/5} 1739 og »efterlod sig et priseligt Efterminde for sin Fromhed og Retsindighed« — D. 15. Maj 1739 blev Stiftsprovst Barfoeds Lig nedsat i det biskoppelige Begravelsessted under Kapitlet i vor Frelsers Kirke. Ligprædikenen og Jordpaakastelsen forrettedes af Biskop Dorph. — Under ^{5/6} 1739 erholdt hans Enke kgl. Bevilling til at hendside i uskiftet Bo, saa længe hun forblev i Enkestand, og at skifte med Samfrænder, naar hun blev til Sinds at skifte. ^{18/1} 1743 foretoges da et Samfrændeskitte i hendes Stedfaders, Justitsraad Holmstedes Hus i København, hvor Enken dengang opholdt sig, »med sine uforsørgede Børn understøttet ved hans Formaaenhed« — af den nævnte Justitsraad Holmsted samt Justitsraad Fischer og Provst Paludan. Boets Formue udgjorde 3956 Rdl. 1 Mk 4 Sk, hvoraf der tillagdes Enken Halvparten \approx : 1978 Rdl. 10 Sk, og den anden Halvdel tillagdes hendes to Børn, Nels og Magdalene, hvis Arveparter Moderen dog af egen fri Vilje af sin Halvdel forøgede derhen, at Sønnen fik ialt 1500 og Datteren 1000 Rdl., hvilke Penge bleve staaende hos Justitsraad Holmsted som Børnenes Formyndere. Kort efter ægtede hun Provst Rasmus Paludan (1702—1759), men døde allerede ^{31/10} 1754.

Provst Rasmus Paludan var født i Kristiania ^{26/2} 1702 som Søn af Frederik Rasmussen og Anne Jacobsdatter. Han blev Student fra Kristiania Skole 1720, Tolvpræst i Kristiania ^{3/3} 1730, Sognepræst i Stege og Provst paa Møen ^{30/12} 1740, Stiftsprovst i Kristiania ^{22/2} 1743, fik 1749, under Frederik d. 5tes Ophold i Kristiania, Titel af Konsistorialraad, Biskop i Kristianssand ^{3/12} 1751, død den ^{8/1} 1759.

Han var gift: 1. ^{30/7} 1730 med Margrethe Garmann, Datter af Major Peter Garmann; hun døde i Stege ^{28/2} 1742 efter at være bleven Moder til syv Børn. — 2. ^{24/3} 1743 med Enken efter Stiftsprovst Niels Barfoed, Johanne Fischer, der ogsaa skænkede sin Mand syv Børn — 3. ^{10/10} 1755 med Enken efter Major Hans Prip, Anna Margrethe Pohlmann; med hende havde han ingen Børn. En talrig Efterslægt lever efter ham.

Stiftsprovst Niels Barfoed og Johanne Fischers Børn:

1. Niels Barfoed (1733— ?) Student, Klokker.
2. Martha Barfoed (Septbr. 1734—Oktbr. 1734).
3. Johan Frederik Barfoed (Juni 1736—Juli 1736).
4. Johan Frederik Barfoed (Oktbr. 1737, † 2 Dage gl-)
5. Magdalene Barfoed (1738—1820) g. m. Provst Tobiesen.

Stiftsprovst (Biskop) Rasmus Paludan og Johanne Fischers Børn:

1. Marta Margrete Paludan (1744—) g. m. en Leon.
2. Frederik Holmsted Paludan (1744—1827) Præst i Magleby paa Stevns.
3. Marta Marie Paludan (1746— ?) g. m. Provst Jens Lintrup.
4. Margrete Johanne Paludan (1747—1797) g. m. Sorenskriver Heiberg.
5. Nicoline Paludan (1749—1815) g. m. Pastor Meldal i Oddernæs.
6. Ambrosia Paludan (1750— ?) g. m. Kaptain Holfeldt.
7. Lena Katrine Paludan (1751— ?) g. m. Pastor Skjelderup i Oddernæs.

Til foranstaende skal blot føjes følgende:

Ehrencron-Müller opgiver i sit Forfatter Lexicon I, 248 følgende
Smaaskrifter af Stiftsprovsten:

Diss. historico-ecclesiastica critica de hæreticis primi seculi. Hafniæ
1718. 4. [Resp. H. P. Anchersen]*.

Diss. de necessitate juris naturalis. Jenæ c. 1726.

Det meddeles samme Sted, at han var to Gange gift, men at hans
første Hustrus Navn ikke kendes. Det turde dog være tvivlsomt, om
dette er rigtigt.

Med Hensyn til den Række af mere eller mindre berømte Perso-
ner, som Stiftsprovsten traadte i Forbindelse med hjemme og under sin
Udenlandsrejse, har vi — med dem for Øje, hvem det interesserer —
søgt at skaffe enkelte Oplysninger til Veje, der kan lede andre, som
maatte ønske det, videre paa Spor.

Mag. *Mads Trane*, vistnok *Mads Rasmussen Thrane* (—1717),
der 1697—1711 var Sognepræst i Ormslev og Koldt. Barfoed har da mu-
lig boet i hans Hus. Han blev senere Barfoeds Svoger, gift med hans
Søster, Lucie. — *Hans Ravn*, ukendt. — *Henrik Weghorst* (1653—1722),
Retslærd, Professor ved Kbhvns. Universitet. — *Hans Bircherod* (1663—
1720), Professor i Historie og Geografi ved Kbhvns. Universitet. —
Hans Steenbuch (1664—1740), Professor i Theologi ved Kbhvns. Univer-
sitet. — *Hans Trellund* (Johannes Trellund) (1669—1735), Professor i
Theologi ved Kbhvns. Universitet, senere Biskop i Viborg. — *Hans
Gram* (1685—1748), Professor i det græske Sprog. — *Mathias Anchersen*
(1682—1741), Professor i Matematik, senere Biskop i Ribe. — *Philipp
Jacob Hartmann* (1648—1707), Historiker og Mediciner, Professor i Königs-
berg, skrev bl. a. »Commentar. de rebus Christianorum sub apostolis«.
— *Johann Albert Fabricius* (1668—1736), klassisk Filolog og Literatur-
historiker, bosat i Hamburg 1693—1736. — *Jo. Christoph Wolff* (1683—
1739), Theolog og Orientalist, var (fra 1712) Professor ved Gymnasiet i
Hamburg. — *Johann Franz Buddæus* (egl. Budde) (1697—1729), Professor
i Theologi ved Jena Universitet. — *Johann Andreas Danz* (1654—1727),
Professor i orientalske Sprog og Theologi i Jena. — *C. Reckenberg*, findes
ikke i Deutsch. Nat.-Biographie eller i Jökers Gelehrten Lexicon. —
Christen Worm (1672—1737), der 1711 var bleven Sjællands Biskop. —
P. Hersleb (1689—1757), der 1731 var bleven Biskop i Kristiania. — *Joh.
Jac. Vitriarius* (1679—1745), Jurist, Professor i Leiden (fra 1720). — *v. d. Lih*
findes ikke i hollandsk biogr. Lexicon og ikke hos Jöker.

*) Det er selvfølgelig hans ovennævnte Modskrift mod Professor
Hartmann.

ET LILLE DIGT.

Da der er lidt Plads til'overs, kan det maaske forsvares at optage den smukke »Fattig Barns Sang«, som Fr. Barfod oprindelig (engang i Trediverne) havde skrevet for en lille fattig Dreng, der sang i Gaardene, og som han havde fattet Godhed for:

Min Fader død, min Moder død,
i Graven blev de gemt; —
selv led jeg arme Hungers Nød,
som var af Gud jeg glemt.
Fra By til By, fra Hus til Hus
jeg maa nu gaa i Stormens Sus, —
giv mig en Bid, med venligt Blik,
og saa en Læskedrik!

Paa Bolstret kan, blandt bløde Dun,
du knap min Kval forstaa;
din Sal den er jo varm og lun,
mit Telt er Himlen blaa!
Og staar jeg saa med Lærken op,
da bæver Barnets spæde Krop;
i Kvæld han lægger træt sig ned
med Hungrens matte Sved.

Jeg er dog Menneske som du
jeg er din Broder jo;
jeg har en god, en ærlig Hu,
skjønt jeg er lidet fro.
Et Hjerte har jeg og en Sang, —
saa hør min Nød, og hør min Trang!
Giv mig en Bid, en Læskedrik,
men giv med venligt Blik!

Sangen blev meget udbredt og vandt dens Forfatter mange Venner blandt Smaafolk. Han optog den i Poetisk Læsebog for Børn og barnlige Sjæle.

MEDELELSER FRA · SLÆGTSFORENINGEN BARFOED · BARFOD

NR. 10

FEBRUAR

1933

Fader og Søn.

Provst H. P. Barfoed og Frederik Barfod.

(Fortsat).

Vi har ført Brevvekslingen mellem Fader og Søn igennem til den sidstes Forlovelse, der fandt Sted 11. Septbr. 1837, og vi skal nu slutte med nogle ganske faa Uddrag af Brevene fra den følgende Tid.

Det vakte Glæde blandt Slægt og Venner, da man hørte, at de to unge havde fundet hinanden. Vilhelm Birkedals Hustru, Emilie, f. Meyer, Barfods kære, nære Veninde, skriver til ham fra Ringkøbing: »Hendes Sjæl saa vel som din ejer en sjælden Fylde af Kærlighed og Hengivenhed; desuden vidste jeg, at den søde Pige i lang, lang Tid har elsket dig og du været hendes kæreste og bedste Tanke. Gud velsigne dig og hende.«

Emilie Birkedal, der nu var Barfods trolovede, fik straks stor og dyb Indflydelse paa ham, hvad han ofte selv har erkendt. Det er saaledes uden al Tvivl et Resultat af Samtaler, de unge havde ført med hinanden, at Trangen til at søge Herrens Bord vaagnede hos Barfod, saa han sendte sin Fader følgende Brev:

8/12 1837.

Kære, gode Fader!

Jeg skrev i Dag aatte Dage min Emilie til og bad hende, hvis hun ikke allerede i dette Efteraar havde været til Alters, da ved Nyaarstid i Forening med mig at modtage Nadveren, som jeg haabede, af din Haand; og i Gaar modtog jeg hendes Svar, i hvilket hun udtrykte hele sit fromme Hjertes Glæde over min Bøn, og bad mig i så Henseende at foranstalte det nødvendige. Derfor, kære Fader! henvender jeg mig nu her til dig med den Anmodning, at du en af de første Dage efter Nyaar, helst Tirsdag, Onsdag eller Torsdag, vil delagtiggøre mig og min Emilie i Nadve-

rens Nydelse, og bedst var det vel, hvis det kunde blive om Onsdagen, da så rimeligvis en større Del af Menigheden vilde deltage deri med os. At jeg, efter i en Række af År ikke at have fornyet denne Edspagt med min Gud, nu atter ønsker at gøre det med dig som Mellemand og i Forening med min Emilie, haaber jeg, ikke vil fortryde dig, for, om jeg end helst ønskede at aflægge Pagten i Menighedens Paasyn og i Forening med den, kan der dog heller næppe være noget urigtigt i, at det Ønske er mig endnu vigtigere, at den aflægges til dig og i Samfund med min Emilie, altsaa paa et Sted og en Tid, vi kunne være samlede.

.....

Og nu Levvel, kære Fader! Gud være med dig!

Din hengivne og kærlige Søn, Din

Frederik AS.

Men trods de mange Tanker, som Forlovelsen lagde Beslag paa, virkede Barfod stadigt — og maatte gøre det — med literære Arbejder. Og 1838 lykkedes det ham at bringe den Plan til Udførelse, som han gennem flere Aar havde kæmpet for og syslet med: Udgivelsen af et nordisk Tidsskrift. Han kaldte det Brage og Idun og havde det for en ret ukendt Person sjældne Held at knytte snart sagt alle de betydeligste af Nordens Skribenter i de Dage til sig. I den Subskriptionsindbydelse, han udsendte, nævner han blandt dem, der havde lovet ham Bistand: Professor David, Grundtvig, Ingemann, Orla Lehmann, Finn Magnussen, Prof. Chr. Paulsen i Kiel, Rafn, Aug. Baggesen, Kaptain Blom, H. N. Clausen, Ferd. Fenger, N. M. Petersen, Thiele, Wilster, St. Blicher, Pastor Oldenburg, Vedel Simonsen, Øhlenschläger, Hauch, af svenske Atterbom, Beskow, Fryxell og Geijer og af norske baade Wergeland og Welhaven.

Men Faderen meddelte han sine Planer i følgende Brev:

Kære Fader!

6/4 1838.

Da jeg nødig vilde have, at du gjennem nogen anden end mig selv fik Underretning om mit Forehavende, sender jeg dig heri indesluttet et ikke-korrigeret Aftryk af den Subskriptionsplan, som sandsynligvis i Morgen vil udgaa i den store Almenhed. — Det er et stort, et herligt Maal, for hvilket jeg i tre lange Aar har kæmpet, og som jeg ved Guds Naade nu endelig synes at have indhæntet. — Naar du vil gennemgaa mine Medarbejderes Navne, vil du finde,

at det er lykkedes mig, hvorom hidtil næsten alle tvivlede, at faa de allermest modsatte Kræfter til at arbejde i fredelig Forening, til at række hverandre Hænder; — men det synes mig heller intet ringe Vidnesbyrd om, at Nordens Aand har rørt sig i dem alle og bøjet deres Hjærter til Fred og Kærlighed i Kamp for det elskede Norden.

Med hvilken Fryd jeg i Morgen vil hilse min Fødselsdag, vil du kunne tænke dig. — Det er første Gang, at jeg min Fødselsmorgen vaagner med den Bevidsthed, at jeg har gjort noget, der er Tak værd. — Havde jeg nu ogsaa blot din Lykønskning til mit Foretagende. . . .

Havde jeg dig blot selv herinde, skulde du læse Fryden ud af mine Øjne, — og det er ikke Fryden over, at Nordens herligste Kæmper i den fulde Glæde over det, som nu forestaar, have hilset mig, den ubekjendte, navnløse Yngling, med Brodernavnet; — men det er den salige Fryd over den Stund, som jeg alt klarlig skuer, længe har været forberedt for Norden, og ved og over hvilken vi med Guds Hjælp endnu alle skulle glæde os. — Med de kærligste Hilsener både til dig og til hele det kære Hjem er jeg din trofaste, hengivne lykkelige Søn

Din Frederik, AS.

Der var nu gaaet 4 Aar, siden Frederik Barfod og Emilie Birkedal paa Fuglebjerggaard gav hinanden Haand og Mund, og i og for sig var det ikke saa underligt, at de begge higede efter Brylluppet. Men det var dog en risikabel Sag for dem at fæste Bo, da Barfod ikke havde to Skilling i sikker Indtægt og derfor maatte leve i Haabet om, at han kunde tjene det nødvendige ved sin Pen, hvad der ikke var nemt og ogsaa viste sig at være vanskeligt. Brylluppet blev imidlertid fastsat til 4 Aarsdagen efter deres Forlovelse, og det var begges Ønske, at den gamle Provst i Fakse skulde vie dem. Han gav Løfte derom, og i Anledning af det tilstundende Bryllup skriver Fr. Barfod til sin Fader følgende Brev, der bl. a. viser, at det var paa et hængende Haar, at Brudens Broder, Vilhelm Birkedal, maatte have holdt sig tilbage, da Brudgommens Fader ikke vilde være sammen med ham, fordi han var vred paa ham, især for hans Angreb paa Mynster. Imidlertid fik Sønnen ham omstemt, og han skriver da:

København, den 7. Septbr. 1841.

Min inderlig elskede Fader!

Jeg vilde have vanskeligt ved at skildre dig, hvor glad jeg blev i Går ved min Emilies Brev. — Jeg havde skrevet til hendes Broder — min gamle, inderlig elskede Ven — hvad dine Ytringer gjorde mig til Pligt, så snart jeg hørte, at han vilde komme herover til vort Bryllup. Men han havde alt forladt Jylland, inden Brevet ankom. Da skrev jeg atter til ham her i Sælland, og Emilie skrev med mig, men ved en underlig Styrelse traf dette Brev ham heller ikke, og Emilie skrev nu til dig, og du tog din Beslutning tilbage. Jeg kan ikke, min elskede Fader, takke dig herfor med Pennen, som jeg ønskede at takke dig; men det ved jeg, at, da jeg havde læst min Emilies Brev, stode Glædetårerne mig i Øjnene. Jeg holder så inderlig af dig, og det samme gør Emilie, og et dybt, et smærteligt Savn vilde det have været os, hvis ikke du havde viet os. Du ønskede ikke, at min Svåger skulde være tilstede, og, skønt med et blødende Hjærte, sendte vi ham Afbud, pålagde ham at blive borte. Nu har en underlig Styrelse ordnet alting på det bedste, og med Guds Hjælp skal nu vor egen kære Fader være den, der lægger sin velsignende Hånd på sine Børns Hoveder, idet han i Herrens Navn og for hans Alter knytter det Bånd, som ingen Menneskehånd atter skal løse. Men min Brud skal dog derfor ikke på sin Højtidsdag savne sin eneste, sin kære Broder, ej heller han være fjærnt fra den ham kære af alle hans Søstre. Elskede Fader, gid du, i Følge et længere og ængere Samliv, kunde se ind i Birkedals Hjærte: du vilde finde en anden i ham, end du mener. Han har sine Fejl, tildels vel temmelig store Fejl; men dem have vi alle tilfælles med ham, så mange, som vi ere Mennesker. Han har dog sandelig også sine gode Sider, i Sandhed gode Sider, der gøre ham til hans Venners kære trofaste Ven. Jeg stod ham nær i elleve lange År, og har levet et bevæget og alvorligt Samliv med ham, uenig med ham i religiøse Anskuelser, uenig med ham i politiske, forskjellig fra ham i hele Måden at være og fremtræde på,

men det Vidnesbyrd skal jeg give ham, at hans hele Væsen var Trofasthed, Åbenhed og Ærlighed, og – hvad du mulig tvivler mest om – Kærlighed. Dog, hvorfor dvæle ved en Personlighed, om hvis Værd og Betydning vi vanskelig ville blive enige, og ej heller behøve at blive det. — Du er dog alligevel min egen kære Fader, og det er mig det vigtigste, og det er mig nok. Du holder også både af din Søn og din Datter, og i den Vished ville vi glæde os. Du vil på Lørdag, Gud for alt, lægge vore Hænder i hinanden og derved opfylde vort inderligste Ønske til dig, og vi skulle takke dig derfor, takke dig, ej blot med Hånd og Mund, med med Hjærtets varmeste og inderligste Kærlighed. Gud velsigne dig! —

• • •

Jeg selv tager vel på Fredagen med Dagvognen til Sorø, men kommer først Lørdag Formiddag til Fuglebjerg, da jeg skal have Professor Ingemann med mig, og han kan ikke godt overnatte på Fuglebjerg. Kl. 10–10¹/₂ håber jeg dog at være der; ti jeg vilde gerne endnu engang tale med dig og min Brud og hendes Moder inden Vielsen, der, så vidt jeg ved, nok omtrent skulde finde Sted imellem 2 og 3 om Middagen. — Jeg kan umulig skildre dig, hvor dybt bevæget mit Sind er. Det er gennemstrømmet af tusinde og atter tusinde Følelser, der alle samle sig i en eneste Punkt. Jeg kan ikke mindes den Tid, da mit Sind var så blødt og mit hele Indre så bevæget. Var der på Jordens Kreds et Menneske jeg hadede, jeg tror, at jeg i dette Øjeblik kunde lære at elske ham; ja kom Sar Nikolaj og Metternich ind ind ad Dørren, jeg tror, at jeg uden Betænkning rakte dem min Hånd. — Jeg ser med Alvor ind i Fremtiden, men jeg ser dog trøstigt derind og med Tillid til Gud; han talte jo vore Hovedhår, og det er ham, der leder vore Hjærter som Vandbækkene, dem han snart lader rinde over Blomster, snart over Sten. I hans Hånd lægger jeg min egen Skæbne og min Bruds! —

• • •

Tusind Levvel, elskede Fader!

Din Frederik.

Brylluppet stod saa i Fuglebjærg Kirke 11. September 1841, men da Brudeparret først kunde tage deres Lejlighed paa Solbjerg (det gamle Navn for Frederiksberg) i Brug til Oktober Flyttedag, havde de en god Maanedes Ventetid, der tilbragtes paa en Slags Bryllupsrejse til Fakse, Gjorslev og tilbage til Fuglebjærg. Endelig 16. Oktober kunde de flytte ind, og 10 Dage senere, da de i nogen Maade har faaet sig ordnet, sendte de de nygifte en Hilsen til den gamle Provst i Fakse.

Brudgommen skriver bl. a.: ... Emilie sidder i fuldt Skriverseri til sin Moder, jeg til min Fader ... Gardinerne ere trukne ned, det blusser rask i Kakkelovnen; ti i Forgårs begyndte vi at lægge i den; og vi have det i det hele yndigt og hyggeligt om vort ene Lys; thi flere forbyder Økonomien os at brænde, når vi ikke have Fremmede.

Op Bruden udtaler Haabet om at faa Besøg af sin Svigerfader «i vort lille yndige Hjem; de er så kærlig og faderlig mod os, så de vil vist glæde dem over alt, vi føler os så glade og lykkelige, kære Fader, og Gud velsigne dem, der har lyst Herrens Velsignelse over vor Forening. Levvel kære Fader og send ofte en kærlig Tanke til deres Børn, til deres kærlige Datter Emilie».

Men det Hjem, der grundedes hin Dag i Fuglebjærg Kirke, blev gennem næved 55 Aar til rig Velsignelse for dem selv og for mange andre.

Lidt om nogle af den yngre Linje.

Foran S. 135 findes et Udsnit af Barfoeds-Slægtens Stamtavle, hvorfra det fremgaar, at der foruden de to saa ofte nævnte Linjer, Kvindelinen og Mandslinjen, findes en tredje, som vi har ment at kunne kalde den yngre Linje, og vi skal paa de følgende Sider drage et og andet frem vedrørende dem, idet vi holder os til de paa Stamtavleudsnittet optagne.

Knud Clausen Barfods Fødselsaar er os ubekendt; han var efter al Sandsynlighed en hel Del Aar yngre end sin Broder Lauritz, men paa den anden Side ikke saa lidt ældre end den anden Broder, Niels¹⁾. Han har formodentlig gaaet i Ribe Skole, medens hans ældre Broder var Hører der, og han er da mulig fulgt med ham til Fyen, thi han blev Student fra Odense Gymnasium $\frac{1}{5}$ 1632, ved hvilken Lejlighed det blev ham og 14 andre betydet, at de maatte lægge

¹⁾ Det er derfor uheldigt, naar disse tre i Stamtavlen (S. 14 og 20) staar opført i Rækkefølgen: Niels, Lauritz, Knud, da det skulde have været: Lauritz, Knud, Niels.

sig noget mere efter Latin og Græsk, hvis de vilde have »mensam regiam« [ɔ: fri Kost ved Kongens Bord i Kom- munitetet]. Den næste Gang vi træffer ham, er han Kapel- lan i Sneum hos Faderen, og det hedder her d. 15. Marts 1641¹⁾: in causa de conjugio rev. dni Canuti Barfoed, com- ministri in Sneom, non consentientibus parentibus. Presente Ministerio Ripensi et plenipotentiaro Nobilissimi Domini Presedii Georgio Petri Scriba arcis [ɔ: i Sagen om Kapella- nen i Sneum, velærv. Hr. Knud Barfoeds Ægteskab, da Forældrene ikke vilde give deres Samtykke. I Nærværelse af Ribe Gejstlighed og den højbaarne Hr. Lensmands be- fuldmægtige Slotsskriver Georg Petersen]:

Læst Faderens, Hr. Claus' i Sneum hans Besværing og Forsett. Hr. Knud, deres Søn, svarede, han ikke vidste sig med nogen Ulydighed udi den Sag at have forholdet, men med sønlig Ydmyghed at have det tit og ofte af sine kjære Forældre begjæret, og dennem om deres Consens och Samtykke ved godt Folk, nemlig M. Jacob i Darum, og ved sin egen Skrivelse at have anmodet og endnu paa det ydmygeligste sønligent det samme af dennem begærer, eftersom han forhaabedes, de skulde kunne give ham det Vidnesbyrd, at han altid havde været dem ellers en lydig og god Søn; og berettede end ydermere Hr. Knud sig ikke vilde paaføre sine gode Forældre nogen imod deres Minde, mens at han vilde selv med hende bo, næste Gaard hos dem, udi en ringe Værelse, som han dertil haver lejet, og lade sig nøje med Kapellans Løn og ellers tjene dem i alle Maader, baade uden og inden sit Embede som en god Søn bør at gøre. — Blev Hr. Knud alvorlig increperet [ɔ: irettesat] om han sine For- ældres Myndighed havde negligeret eller postereret [ɔ: tilsidesat] og blev ham befalet endnu ydmygeligen og sønligent sine Forældres Consens at impetrere [ɔ: at anmode om hans Forældres Samtykke], efterdi han be- raaber sig paa, at han samme Pige til Ægte hos Gud inderlig havde be- gæret, og at hans Hjærte fald til hende. — Men Hr. Knuds Moder, som aleneste var mødt tilstede, Maren, Hr. Clauses, efterdi Hr. Claus berettedes meget syg at være, blev ombedet, at hun vilde velgøre og som en god Moder efter saadan Lejlighed at ombede hendes Husbond, at han vilde være dermed tilfreds, og give sin Søn sin Samtykke, hvil- ket hun lovede at ville gøre.

Hvad Udfaldet senere er blevet, har vi ikke fundet, men vi tager ikke i Betænkning at formode og haabe, at Hr. Knud har sat sit Ægteskab igennem med eller imod sine Forældres Samtykke. Vi kender hverken hans Hustrus Navn eller hendes Forældre.

1) Landemodeprotokol for Ribe Stift 1635—64 S. 52b—53.

6. November 1649 toges Tingsvidne, at Sal. Hr. Claus Barfoeds Hus og Allerup Præstegaard 1634, 35, 36 og 37 »med Gespenst eller Spøgelse har været med beladen og desmidlertid dermed haardeligen været anfægtet, hvoraf han baade selv med Hustru og Børn blev tribuleret saavel som andre, hans Hus besøgte, saa og led stor Skade paa hans Formue, Gods, Bøger og Breve, som en Part deraf blev kast paa Ilden og opbrændt, en Part i andre elendige Maader blev ruineret og ilde medhandlet, saa der tit og ofte i de forn^e Aaringer maatte holdes Vagt i Huset for Ildebrands Skyld«.

21. Oktober 1651 tog Hr. Knud Barfoed Vidne af 4 Mænd, »at det er dem fuld vitterligt i Guds Sandhed, at de Præstekvindestolestand i Sneum Kirke anden nederst i Kvindestolene, som Hr. Knud Barfoeds Hustruer have istaaet altid og endnu istaar, ikke har ligget til nogle andre Gaarde udi Sneum Sogn eller andre at have haft Rettighed udi samme Stolestand end Præstekonen i Sneum og Allerup Præstegaarde, mens af Arilds Tid at have ligget og været berettiget til forn^e S. og A. Præstegaarde, som sal. Maren, Hr. Claus Barfoeds, den Stund, hun levede, derudi med sine Døtre og Tjenestepiger stod.

Hr. Knud maa altsaa dengang have været anden Gang gift; hans anden Hustru hed Mette og nævnes ^{12/1} 1657, men er rimeligvis død i den store Smitsot 1659. Hans tredje Hustru var Anna, Datter af Hr. Søren Lambertsen i Nykirke og Faaborg og Eline.....

Af hans Børn nævner vi:

Ib Knudsen Barfod maa være født i August 1645 og gik, sammen med sin ældre Broder Claus, i Latinskole, uvist hvilken (dog mulig Lemvig), men overflyttedes (vist ved Nytaarstide 1658) til Ribe Skole, hvorfra han blev Student ^{23/7} 1668. Til Privatpræceptor valgte han Ole Borch. ^{10/10} 1676 aflagde han Ed som Hører ved Ribe Skole. Naar han blev theologisk Kandidat, ved vi ikke, men under ^{25/9} 1683 staar der at læse i Acta consistorii: »Blev læst Iberi Canuti Barfodii skriftlige Begæring, at, saasom han sin Attestats og Dimis in originali har tabt paa Rejsen, ham dog hans Testimonium publicum maatte forundes og tilstedes, hvilket

blev bevilget, efterdi det hans skriftlige Attest med højeste Ed bekræftes«. Det synes heraf at fremgaa, at han inden ^{25/9} 1683 har baade taget og tabt sin Attestats. Mulig er han rejst over at tage den for at blive Kapellan i Veflinge, og mulig er det paa Rejsen did, at han har tabt sin Karakterseddell; men dette er dog kun Gætværk. Derimod er det vist, at han (formodentlig 1683—86) blev residerende Kapellan for Vigerslev og Veflinge Menigheder i Fyen¹⁾, i hvilket Embede han døde 1705, »Fredagen d. 27. Febr. blev Hr. Ib Barfod begravet, som var 60 Aar, ringere 6 Maaneder. En smitsom Sygdom synes at have hersket i Sognene og at have bortrevet ham«. — »Hr. Ib havde en Ulykke ved en Uartighed at miste Enden af sin Næse, hvilken Herremanden²⁾ i Drukkenskab afhug, da Hr. Ib ikke besindig nok lod ham paa urette Tid og Sted høre ej alene sin Drukkenskab, men og Legemsskrøbelighed, som han dog ej havde gjort sig selv«. Han var gift med Sophie Amalie Nim (se Stamtavlen S. 21).

Blandt hans Børn, 3 Sønner og 2 Døtre, nævner vi *Anders Barfoed*, om hvem hans egen Degn, Kristian Bang, der var nøje bekendt og besvogret med hans Familie, har skrevet følgende i *Acta ecclesiastica in Parochia Lumby*, et Manuskript, som findes foran i en af Kirkebøgerne. Bang giver her, hvad han kalder: En liden og kort Efterretning, saa vidt mig er vidende, om Lumbye Præstekald udi Lunde Herred i Fyen«, men det er rigtignok højst ufuldstændigt. Det maa forøvrigt være affattet umiddelbart efter Provst Barfoeds Død, inden ^{21/5} 1763, da hans Søn Carl Frederik Barfoed omtales som Kapellan i Fodby.

Hans Fader hed Iberus Barfoed, Kapellan ved Vigerslev og Veflinge Menigheder her i Landet, hvis Fader, Hr. Knud Barfoed, var Præst i Jylland og ligeledes her sammesteds Søn efter Fader været Præster lige fra Reformationen af, hvoraf kunde gøres den Slutning, at den første har været en af de Barfodermunke, af hvilke Efterkommerne havde laant

1) Kapellanboligen laa i Fastrup.

2) Hvem denne Herremand var, kan vi ikke afgøre.

Navnet¹⁾. Samme Familie har vidt udbredt sig, saa der af den har været Præster ikke alene i Jylland og Fyen, men endog i Norge og Skaane. Bemeldte Hr. Anders Barfoeds Moder var Sophie Amalie Andersdatter Nim, en Datter af Anders Frederiksen Nim, Birkedommer i det daværende Næsbyhovede Birk samt Herredsfoged i Lunde Herred her i Landsdet. Hr. Anders Barfoed var født i Fastrup, en By i Vigerslev Sogn, af bemeldte Forældre den 1. Novbr. 1695. Hans Fader døde, da han var 6 Aar gl.²⁾ og efterlod Moderen med syv Børn, 4 Sønner og 3 Døtre, udi en meget fattig Tilstand, hvorfor den almægtige og alene gode Gud til Ære meldes ved denne Lejlighed dette, at de alle ved Guds Forsyn kom til et ærligt og skikkeligt Brød..... Efter deres Faders, Hr. Iberi Død rørte den almægtige Gud, som er Faderløses Fader, den højs og velbaarne Fru Charlotte Amalie Gerstorf, hans Eksellence Hr. Geheimeraad Sehesteds Gemals Hjærte, at hendes Naade tilligemed tvende af Geheimeraadens Søstre antog sig den tredie Søn, Anders, til naadigst Opdragelse, da han ungefær var 9 Aar³⁾, satte ham i Kost hos en ærlig Borger i Odense og holdt ham i dansk Skole at lære at læse og skrive og regne, saasom de agtede at sætte ham paa en Skriverstue; men som han fandt hos sig en underlig Drift til Studeringer, begærede han af sine naadige Patronesser, at han maatte holdes til Bogen, som og naadigst blev optaget; og for at se ham desto snarere forfremmet, holdt de ham under privat Information et Aars Tid i bemeldte Odense, da han derefter kom i 3. Lektie udi den latinske Skole, frekventerede der, indtil han kom i 5. Lektie, da det behagede hendes Naade, salig Fru Geheim. Sehested, at tage ham over til København og holdt ham under privat Information, indtil han 1716 deponerede, Decano Prof. Severino Lintrup pio. 1720 udstod han Examen theol. under Dr. Bartholin og Steenbuch saa vel, at han fik Karakteren Laudabilis; og al den Tid, han var i København, saa og den Tid, han var Student, havde han fri Kost og Kammer udi sl. Hr. Geh. Sehesteds Gaard i København, indtil han af højs bemeldte sit naadige Herskab blev kaldet til Sognepræst for Lunde Menighed d. 28/6 1721, og var Præst der udi 10 Aar. Blev saa igen af samme sit naadige Herskab uden Ansøgning just d. 28/6 1731 kaldet til Sognepræst for Lumby Menighed, og 1741 d. 4. Maj blev han udvalgt til Provst ved Lunde Herred⁴⁾. Denne sl. Mand, Hr. Anders Barfoed,

1) At denne »Slutning« er falsk, er der jo ingen Tvivl om. — Den bringer os imidlertid et andet Sagn i Erindring, som ogsaa har gaaet for gode Varer i Familien, at nemlig den første Barfod, som adledes, skulde af sine Kammerater for sin Fattigdom have faaet Spottenavnet Barfod, hvilket han med Selvtilfredshed fastholdt, da han fik Hjælm og Skjold. Hvad Bang fortæller om, at Anders Barfods Forældre lige siden Reformationen skulde have været Præster paa samme Sted, er ogsaa et Familiesagns Forvanskning af Historien.

2) fejlagtig for 9 1/4 Aar. — 3) fejlagtig for 13 Aar. — 4) 4/10 1741 prædikede han første Gang som Provst ved Landemodet »de creatione«, Exod. XX, 11.

var tvende Gange udi Ægteskab. Første Gang havde han Bryllup d. 22/12 1721 udi hans Eksellence Hr. Geh. Sehesteds Gaard i København med Karen Kristensdatter Morland, en Datter af sl. Hr. Christen Morland, Sognepræst for Vor Frue Menighed i Tønsberg udi Norge. Med hende var han i Ægteskab udi 32 Aar¹⁾; thi hun bortdøde fra ham 1752 d. 9. April, og de havde to Sønner tilsammen, som havde studeret og absolveret deres cursum academicum. . . . Den anden Gang er den sl. Mand Hr. Anders Barfoed kommet i Ægteskab med Anna Magdalene Bloch²⁾, en Datter til sl. Hr. Jørgen Bloch, Sognepræst for Næraa og Aarslev Menigheder i Aasum Herred her i Fyen. Med hende har han haft syv Sønner, hvoraf de tvende straks efter Fødslen ere bortdøde, men de fem, nemlig Jørgen, Jens, Hans Arendt, Ove og Anders, som alle vare smaa, thi den sidste var faa Uger gl., da han bortdøde fra dennem, [leve endnu]. Den sl. Mand var svag og skrøbelig udi hans sidste Aaringer og derudover maatte tage Kapellan, hans Hustrus Broder, velærv. Hr. Laurits Bloch. Anno 1761 d. 29. Novbr., som var 1. Adventsøndag, om Morgenen Kl. 1, døde denne nu salige Mand, velærværdige og høj lærde Hr. Provst Anders Barfoed, efter at han havde været udi dette hellige Præsteembede, nemlig 10 Aar i Lunde og 31 Aar for Lumby Menighed, og udi dem var han 20 Aar Provst udi Lunde Herred. Han var 66 Aar og 4 Uger gl. «

Til dette Citat skal vi endnu kun føje, at Hr. Anders, efter hvad den gamle Provst Lütken har forsikret, var en særdeles dygtig, brav og nidkær Mand, som længe efter hans Død stadig levede i Menighedens Erindring, »hvor han trolig arbejdede,« — og at han har gjort sig særdeles fortjent af sine Eftermænd ved at opbygge en betydelig Del af Præstegaarden. Om det høje Begreb, man havde om hans Dygtighed, vidner Sagnet hos Thiele, som man ogsaa, skønt med enkelte Forandringer, har fortalt Fr. Barfod, idet man udtrykkelig henførte det paa Anders Barfoed. Thiele gengiver det saaledes (Danmarks Folkesagn II, 168):

Mester Mads, Præst til Lumby, var fuld af Kløgt og Underfundighed. Engang sagde han, at de døde tørstede, og lod derfor indbringe en Tønde Øl i Kirkebegravelserne, og, da man nogle Dage derefter saa til Øllet, saa var det alt udtrukket. Herover fattede Mange allehaande Tanker om ham, og vist er det, at, da Præsten var død, maatte han gaa igen. Hans Eftermand, Hr. Anders³⁾, var vel saa klog, som Hr. Mads

1) En Skrivefejl for 31 Aar. Egentlig var de kun gift i 30 Aar 3 1/2 Md.

2) Brylluppet stod i Ryslinge 10/4 1753 (Lumby Kirkebog).

3) Hr. Anders fulgte imidlertid ikke umiddelbart efter Hr. Mads, der døde 13/10 1723; efter ham kom Povl Dinesen Lerche († 4/6 1731) og først saa kom Hr. Anders.

havde været, og tog sig for at nedmane hans Aand, hvorsomhelst det kunde træffe sig. Derfor gik han en Nat til den Mark, som nu kaldes Pilelykken, og tog tre store Bøger med sig. Der traf han ganske rigtigt Mester Mads, men med ham fik han en haard Dyst, og han kunde fast ikke give Svar paa alle de Spørgsmaal, som den boglærde Genganger kunde forelægge ham. Han tog da sin Tillflugt til at læse ud af en af Bøgerne, men den slog Mester Mads ham ud af Haanden. Hr. Anders fremtog da skyndeligst den anden Bog og begyndte atter at læse, men ogsaa den slog Spøgelset fra ham, sigende: »Da du var Dreng, stjal du engang et Hvedebrød i Helsingør!» Men Hr. Anders skyndte sig at kaste ti Skilling til ham, svarende, at det dermed monne være betalt. Og fremtog han da tillige den tredie Bog og læste deraf saa fyndigt, at Mester Mads maatte krybe i Jorden paa samme Sted, hvor han stod, og blev der da nedrammet en spids Egepæl for at holde ham dernede. Gamle Folk have fortalt, at de meget godt mindes at have set denne Pæl der paa Stedet, og tilføjede, at naar man rokkede den, raabte det altid nedenunder: »Rok op, rok op!»

Ogsaa den Omstændighed, at han uden Tvivl selv dimitterede begge sine ældste Sønner til Universitetet — maa ske endog de to af sine Brødre —, turde vidne om, at han ingenlunde slog sig fra Bogen, efterat den havde bragt ham Embedet. Over 80 Aar efter hans Død kunde man, og det selv i Odense, træffe Folk, der endnu vidste meget godt at fortælle om »gamle Hr. Anders«, baade hvad Aand og Hjærte angik. Derimod gav man hans anden Kone et mindre godt Lov, thi »Hovedet blev aldeles forstumlet paa hende, da hun fra Husjomfru blev Provstinde«; men det har sagtens heller ikke været nogen let Sag at blive Stedmoder til Sønner, der var ældre end hun selv. Hun var iøvrigt født i Næraa $\frac{1}{5}$ 1728 og var, som sagt, Datter af Præsten Jørgen Bloch og Anna Lauritzdatter Lund. Efter Barfoeds Død boede hun en Tid i Svendborg, men giftede sig saa der med Daniel Frederik Kügler, Præst i Brejninge paa Taasinge. Efter ham blev hun Enke 1776 og flyttede senere til Odense, i hvis Fruesogn hun døde 1808 i sit 80de Aar.

Mærkeligt er det, at skønt Provst Anders Barfoed ved sin Død efterlod sig syv Sønner, som alle blev voksne, og hvoraf de fem blev gifte, er der kun en af dem, der har efterladt sig mandligt Afkom, nemlig den yngste af hans Børn med den anden Kone.

Hans Arent Barfoed (se Stamt. S. 24). Han var født $\frac{4}{12}$ 1757, blev vel Student, men opnaede paa Grund af Fattigdom aldrig at tage Embedseksamen. Først var han en Tid Huslærer hos Pastor Friis i Marslev, derefter Kateket ved St. Knuds Skole i Odense og endelig Klokker ved Frue Kirke og Lærer ved Frue Skole i Odense. Han døde $\frac{24}{7}$ 1834, næsten 77 Aar gammel. I de sidste Aar var han dog paa Grund af sin Alder entlediget fra Skolen. Han var en agtet Mand i sin Kreds, stille, rolig og ordknap, vel endog temmelig flegmatisk, men meget godmodig og ikke uden et vist naturligt tørt Lune. Ogsaa han var to Gange gift, først med Elisabeth Dorthea Christence Langeland (1773— $\frac{10}{5}$ 98), derefter med Ane Cathrine Kisbye (1771— $\frac{22}{2}$ 1858).

I sit andet Ægteskab havde han bl. a. Sønnen

Anders Mathias Barfoed (se Stamt. S. 25), født $\frac{27}{11}$ 1801, Student fra Odense 1820, theol. Cand. 1825, Sognepræst til Ølby, Asp og Fausing i Ribe Stift 1829, til Sandager og Holevad 1836, til Allerup og Davinde 1850, tog sin Afsked 1877 og døde i Odense $\frac{3}{7}$ 1883. Han blev $\frac{9}{7}$ 1830 gift med Sophie Margrethe Hempel (1804— $\frac{28}{11}$ 43).

Og hermed slutter vi denne kortfattede Redegørelse for »nogle af den yngre Linje«, idet vi dog hidsætter et Digt, hvormed Digteren Carl Bagger mindedes den sidstnævnte, Sophie Margrethe Barfoed, f. Hempel, ved hendes tidlige Død.

SOPHIE MARGRETHE BARFOED
FØDT HEMPEL

Ulykken har forelsket sig i dig.
Romeo og Julie.

*O, hvor skønt er Livet! hvo vil gærne
Flytte fra den friske, grønne Jord,
Selv gaar Vejen til en dejlig Stjerne,
— Som maaske kun er et — Meteor?
Døden ejer ingen Skønhedsglans,
Tomhed bor kun i dens stille Haller;
Duft og Blomst har Livets rige Krans,
Naar den ned om Ungdomslokken falder.*

*Dødens Engel elsker dette Liv
 Og misunder det, hvad Gud har givet:
 Den misunder dette Skaberliv,
 Som fremkogled mægtigt Jordeliv.
 Sært begejstret stirrer Englen paa
 Just den Skønneste, den ser paa Kloden;
 Den vil elske varm sig! ak, men maa
 Trøstesløs bestandig flytte Foden.*

*Du, som i din Ungdoms lyse Dage,
 Moder til saa mange kære Smaa,
 Maatte fra det elskte Hjem bortdrage,
 Til en ukendt Plet paa Himlens Blaa! —
 Denne Skilsmisse har været tung,
 Tung som Taaren paa din Husbonds Kinder!
 Elskende og elsket, god og ung —
 Nu er dette Alt kun stille — Minder.*

*Ikkun Minder om en udslukt Vaar,
 Kun et Pust fra Edens tabte Have,
 Kun et Drømmebilled fra igaar,
 En Grav til blandt Haabets tusind Grave!
 O! men gemmer disse Minder, I,
 Som har kendt og elskede Sophie:
 I det svundne slumrer Trylleri,
 Der er Klang ved det, som nu maa tie! —*

*Stakkels Børn! naar Eftertanken kommer,
 Naar den lille Pande bliver stor,
 Gaar da flittigt, Vinter som og Sommer,
 Hen hvor Urnens Grædepile gror!
 Og bli'er Tiderne for Sindet haarde,
 Beder da ved Moders Gravsted blot:
 »Gid vi maa paa Jord som hende vorde,
 Da vil Gud nok lønne os det godt!«*

Carl Bagger.

Foreningens Virksomhed i de senere Aar.

Da Foreningen havde bestaaet henved 5 Aar, gav man her i Bladet (se S. 29—31) under Betegnelsen »Foreningsmeddelelser« en kortfattet Redegørelse for Foreningens hidtidige Virksomhed, og vi skal, idet vi henviser dertil, i de følgende Linjer føre denne Skildring videre.

En Række af Aar holdtes der, som Regel, foruden Generalforsamlingen en selskabelig Sammenkomst, der jævnlig var meget fornøjelig, men Tilslutningen blev stadig ringere og ringere, og det var næsten udelukkende Københavnerne, som deltog, medens Medlemmerne ude fra Landet sjældent gav Møde. Da Foreningen i 1930 holdt 10 Aars Fødselsdag, indbød Foreningen for at bøde derpaa alle udenbys Medlemmer til gratis at deltage i en Middag paa Søpavillonon, men der var kun 4, som modtog Indbydelsen, og da Dagen oprandt, havde de 3 sendt Afbud. Alt i alt blev man — Bestyrelsen iberegnet — kun 14 til denne Sammenkomst, og dette tydede ikke paa nogen større Interesse for Foreningen. Ogsaa Generalforsamlingerne har oftest været sparsomt besøgt.

Oprindelig havde man tænkt sig gennem Aarene at kunne danne et Fond, saa man kunde række en særlig daarlig stillet indenfor Slægten en hjælpende Haand, men dette har ikke kunnet lade sig gøre af Mangel paa Midler. Man har maattet indskrænke sig til Udgivelsen af dette lille Blad, der — sammen med de forskellige Sammenkomster — krævede Hovedparten af Foreningens Indtægter.

Det er dog lykkedes 1925 at faa udgivet et Stamtavle over Slægten Barfod-Barfood-Barfoed, udarbejdet — uden Vederlag — af Pastor emer. Fr. Birkedal Barfod paa Grundlag af det af hans Fader, Fr. Barfod, samlede Materiale, og Gartner Christen Barfoed har — ogsaa uden Vederlag — 1927 udarbejdet et Navneregister dertil. Foreningen har haft den Glæde, at disse Tryksager ikke alene har kunnet svare sig, men endogsaa har kunnet give et, omend kun lille, Overskud, der er kommen Foreningen til Gode.

Hvorledes det vil komme til at stille sig for Foreningen i Fremtiden, kan man ikke sige. Nægtes kan det ikke, at Interessen tilsyneladende synes at være i Dalen, men det er at haabe, at den vil kunne vaagne paany. Muligvis vil det være det naturligste at lade Foreningen »sove« en Stund; saa kan det være, at den ad Aare vil stige op – som en Fugl Fønix – af Asken, og at den næste Generation kan komme til at bygge videre paa vort grundlæggende Arbejde.

I sin Tid har Foreningen haft over 100 Medlemmer; for Øjeblikket tæller den 35 Medlemmer i København, 24 udenbys, 4 i U. S. A. og 1 i Norge.

Stamtavlen kan stadig faas ved Henvendelse til Bestyrelsen, og Prisen er nedsat til 5 Kr. med Navneregister.

